

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**КАТАЛОГ
НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ**

2023-2024 навчальний рік

Том 1

2023

Розглянуто та схвалено вченою радою НУБіП України
від 26.04.2023 р. (протокол № 10)

**КАТАЛОГ
НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ**

2023-2024 навчальний рік

Том 1

Дизайн, верстка, макетування та друк виконано
редакційно-видавничим відділом НУБіП України
03041, м. Київ, провулок Сільськогосподарський, 4

ЗМІСТ

Історична довідка	4
Підготовка магістрів у НУБіП України	8
Наукова бібліотека	15
Інформаційне та телекомунікаційне забезпечення освітнього процесу	21
Перелік меморандумів про взаємовизнання системи освіти, меморандумів про подвійні дипломи, міжнародна мобільність	24
Культурно-виховна, спортивно-масова та соціальна робота	26
Студентське самоврядування	27
Прийом до магістратури НУБіП України	28
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕНЕРГЕТИКИ, АВТОМАТИКИ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	31
Освітня програма «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»	33
Освітня програма «Інженерія відновлювальних джерел енергії та енергоменеджмент»	47
Освітня програма «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»	54
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА	67
Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»	69
Освітня програма «Лісове господарство»	76
Освітня програма «Садово-паркове господарство»	92
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ І ТУРИЗМУ	99
Освітня програма «Управління інноваційною діяльністю»	101
Освітня програма «Дорадництво»	106
Освітня програма «Управління туристичним і готельно-ресторанним бізнесом»	111
Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»	118
Освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»	125
Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»	133
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	141
Освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування»	143
Освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	152
Освітня програма «Адміністративний менеджмент»	160
Освітня програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»	169
Освітня програма «Маркетинг»	176
АГРОБІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	182
Освітня програма «Агрономія»	184
Освітня програма «Агрохімія і ґрунтознавство»	193
Освітня програма «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»	200
Освітня програма «Агрохімсервіс у прецизійному агровиробництві»	209
Освітня програма «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	216
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	223
Освітня програма «Ветеринарна медицина» (6 років)	224
Освітня програма «Ветеринарна медицина» (5 років)	247
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	262
Освітня програма «Педагогіка вищої школи»	265
Освітня програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»	271
Освітня програма «Англійська мова та друга іноземна мова»	279
Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна мова»	283
Освітня програма «Психологія»	287
Освітня програма «Журналістика»	295
Освітня програма «Управління персоналом»	301
Освітня програма «Управління навчальним закладом»	306
Освітня програма «Соціально-психологічна реабілітація»	311
Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	315

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України) – вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, що має статус самоврядного (автономного) університету.

З 2014 р. Національний університет біоресурсів і природокористування України очолює ректор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор Ніколаєнко Станіслав Миколайович.

Витоки Національного університету біоресурсів і природокористування України беруть свій початок із сільськогосподарського відділення Київського політехнічного інституту та Варшавської лісової школи (Польща).

У січні 1898 р. було створено комітет для організації вищого технічного навчального закладу. У вирішенні питання про його відкриття активну участь брав Д.І. Менделєєв. Він був членом комісії по виробленню статуту цього закладу. Організована при Міністерстві фінансів комісія розробила положення про Київський політехнічний інститут.

Згідно з опублікованим 8 червня 1898 р. положенням, за особистим підписом імператора Миколи II з накладеною резолюцією *«Быть по сему ...»*, *«Київській Політехнічеській Институть Императора Александра II-го есть высшее учебное заведение, имѣющее цѣлью сообщать учащимся въ немъ техническое образование, онъ раздѣляется на 4 отдѣленія: химическое, механическое, инженерное и сельско-хозяйственное»*. Для ведення всіх предметів на чотирьох відділеннях інституту засновуються 35 кафедр.

31 серпня 1898 р. у Києві відбулося урочисте відкриття КПІ, а 1 вересня за його лави сіли перші студенти.

Сільськогосподарське відділення Київського політехнічного інституту трансформувалось у 1918 р. у сільськогосподарський (агрономічний) факультет, а у 1922 р. – Київський сільськогосподарський інститут, який із 1923 р. став самостійним закладом вищої освіти. Київський ветеринарний інститут починає свою роботу як ветеринарний факультет Київського політехнічного інституту (1920 р.). У 1921 р. факультет реорганізовано у самостійний Київський ветеринарно-зоотехнічний інститут (КВЗІ). У 1930 р. із КВЗІ виокремився Київський ветеринарний інститут, який у 1957 р. було приєднано до складу УАСГН.

Першим деканом сільськогосподарського відділення КПІ став магістр сільського господарства, дійсний статський радник, заслужений професор і завідувач кафедри зоотехнії Чирвинський М.П., здобутки якого увійшли у скарбницю вітчизняної науки. Почесним членом і лектором сільськогосподарського відділення був заслужений професор імператорського Московського університету Тімірязєв К.А.

Перший випуск учених-агрономів відбувся у 1903 р. у кількості 32 осіб. Головою державної екзаменаційної комісії був відомий учений-хімік, почесний член популярного Київського товариства природодослідників Менделєєв Д.І., який дав високу оцінку випускникам.

Зведення перших навчальних корпусів у Голосієво розпочалося у 1926-1929 рр. одразу для кількох інститутів за проектами архітектора Дяченка Д.М. у стилі українського бароко.

У 1926 р. КСГІ є одним із піонерів сільськогосподарської науки й агрономічної освіти в центральній частині України, і Народний Комісаріат Освіти, як засвідчують офіційні документи, планував розгорнути КСГІ в найширше і найповніше устатковану вищу сільськогосподарську школу УРСР – Всеукраїнську сільськогосподарську академію. Суб'єктивні та об'єктивні причини завадили створенню такої школи. Це сталося лише в 50-х рр. ХХ ст.

У першій половині 30-х років ХХ ст. на базі КСГІ функціонував ряд самостійних інститутів. Проте із середини 30-х років минулого століття навчальний заклад повертається до своєї структури та назви.

З початком Другої світової війни ці три інститути було евакуйовано в тил, а саме:

- Київський лісогосподарський інститут був евакуйований до Брянського лісогосподарського інституту, який у серпні 1941 р. був переведений до м. Советськ Кіровської обл.

- Київський сільськогосподарський інститут був евакуйований до Казахського сільськогосподарського інституту.

- Київський ветеринарний інститут був евакуйований до Свердловського сільськогосподарського інституту.

Після звільнення Києва від німецьких військ відповідно до розпорядження РНК СРСР від 19 березня 1944 р. Київський лісогосподарський інститут відновив свою діяльність.

У 1944 р. в Київському ветеринарному інституті було 12 професорів і 14 доцентів. Старші курси поповнювалися реєвакуйованими студентами та частково демобілізованими. У серпні 1944 р. інститут випустив 16 ветеринарних лікарів.

Заняття в Київському сільськогосподарському інституті відновилися 1 квітня 1944 р. у напівзруйнованих приміщеннях, які відбудовувалися в ході навчання силами професорсько-викладацького складу, студентів та співробітників.

У цей час існувало гасло: «Хочеш навчатися – віднови свій інститут».

У 1948 р. за високі досягнення в навчальній та науковій роботі, а також з нагоди свого 50-річчя, КСГІ був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

Київський лісогосподарський інститут розпочинає свою історію із Варшавської лісової школи (відкрита у 1816 р.), яку було приєднано до Інституту сільського господарства м. Маримонт (Польща) й у 1840 р. останній реорганізовано в Інститут сільського господарства і лісівництва, згодом (1862 р.) переведеного до м. Ново-Олександрії (нині – м. Пулави, Польща). На початку Першої світової війни (1914 р.) частину факультетів Ново-Олександрійського інституту сільського господарства і лісівництва включено до складу Харківського інституту сільського господарства і лісівництва (із 1921 р.). У 1930 р. лісовий факультет Харківського СГІ перенесли до Києва й об'єднали із лісоінженерним факультетом Київського СГІ. Результатом злиття став Український лісотехнічний інститут, який у цьому ж році було реорганізовано у Київський лісогосподарський інститут.

У 1954 р. Київський сільськогосподарський і Київський лісогосподарський інститути були об'єднані в один навчальний заклад, який отримав назву «Орден Трудового Червоного Прапора Українська сільськогосподарська академія» (УСГА). Першим її ректором став академік П.Д. Пшеничний.

У 50-х роках УСГА стала не лише одним з головних центрів підготовки кадрів для сільського господарства України, а й центром його наукового забезпечення. Протягом 1956-1962 рр. Українська сільськогосподарська академія входила до структури Української академії сільськогосподарських наук (УАСГН) як її навчальна частина. Очолив УАСГН академік Власюк П.А. Слід зазначити, що цей період життя навчального закладу був одним із найпродуктивніших, оскільки існувала реальна можливість інтеграції освітянської й наукової діяльності, що дало змогу завоювати йому славу одного з найкращих закладів вищої освіти колишнього СРСР. Це був прообраз великих навчально-наукових університетських центрів, які функціонують зараз у високорозвинених країнах світу.

Вольовим рішенням «верхів» через послідовне відстоювання Президією УАСГН стратегії розвитку сільського господарства в Україні, яка не збігалася з офіційною, Українську академію сільськогосподарських наук було ліквідовано, а науково-дослідні інститути перепідпорядковано Всесоюзній академії сільськогосподарських наук ім. Леніна (ВАСГНІЛ) та МСГ УРСР.

У 1957 р. до складу УСГА був приєднаний Київський ветеринарний інститут.

1960-80-ті роки увійшли в історію нашого навчального закладу як період розширення міжнародних зв'язків. У ці роки навчалася і закінчила академію понад дві тисячі іноземців, вихідців більше як із 100 країн Азії, Європи, Африки, Індокитаю, Південної Америки.

На всіх етапах розвитку університету розвивалась його наукова діяльність, виникли відомі світові наукові школи, які очолювали вчені непересічного характеру. Професорсько-викладацький склад провів значну роботу щодо вдосконалення форм і методів підготовки спеціалістів для сільського господарства і досліджень актуальних проблем господарювання в аграрному секторі України.

У 1982 р. при Українській сільськогосподарській академії була створена Вінницька філія, яка в 1991 р. стала самостійним інститутом (нині – Вінницький державний аграрний університет).

Із 1962 р. до 1992 р. навчальний заклад продовжив своє існування автономно як Українська сільськогосподарська академія з підпорядкуванням Міністерству сільського господарства УРСР, а згодом – СРСР.

Вивчення передового досвіду високорозвинених країн світу у сфері вищої освіти, активна співпраця з провідними навчальними закладами аграрного профілю ряду держав, участь у реформуванні системи вищої освіти України в рамках Болонського процесу зумовили якісні зміни у структурі та функціонуванні навчального закладу, логічним наслідком чого стали зміни у його статусі та назві.

На базі Української сільськогосподарської академії у серпні 1992 р. створено Український державний аграрний університет, якому Постановою Верховної Ради України від 29 липня 1994 р. № 158 надано статус національного з наданням прав автономії та самоврядування. З цього часу він іменується як Національний аграрний університет. До структури цього закладу вищої освіти увійшло немало навчально-наукових закладів та виробничих підрозділів на правах юридичних осіб, які пізніше були реорганізовані у відокремлені структури.

Варто додати, що із 1936 р. у складі університету знаходиться Боярська лісова дослідна станція, із 1957 р. – навчально-дослідне господарство «Ворзель», із 1966 р. – Агрономічна дослідна станція (Київська область), із 1972 р. – Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка.

У 1996 р. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.1996 р. № 488 до складу Національного аграрного університету передано Ніжинський агротехнічний коледж (Чернігівська область).

Постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 1997 р. № 526 до складу університету ввійшли Бережанський агротехнічний коледж (Тернопільська область), Заліщицький (Тернопільська область) і Боярський (Київська область) сільськогосподарські технікуми, Немішаївський аграрний та Ірпінський економічний технікуми (Київська область).

Згодом Ірпінському, Немішаївському, Заліщицькому, а у 2004 р. Боярському технікумам за результатами акредитації було надано статус коледжів.

Постановами Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 р. № 434 та від 16 травня 2001 р. № 508 на базі Бережанського і Ніжинського агротехнічних коледжів створено Бережанський та Ніжинський агротехнічні інститути. Того ж року до складу університету передано Інститути післядипломної освіти керівників і спеціалістів агропромислового комплексу. Із 2003 р. у структурі університету перебуває

новостворена Українська лабораторія якості і безпеки продукції агропромислового комплексу.

У 2004 р. приєднано Український науково-дослідний інститут сільськогосподарської радіології.

У 2005 р. приєднано Бобровицький коледж економіки та менеджменту ім. О.Майнової (так сьогодні називається навчальний заклад). У 2007 р. – Мукачівський аграрний коледж.

Із 2016 р. у складі університету функціонує ВСП «Рівненський коледж НУБіП України».

У структурі університету у 2015 р. з'явилися міжкафедральні навчальні лабораторії, сформовані на базі Таращанського агротехнічного коледжу, Лубенського та Малинського лісотехнічних коледжів та ВП НУБіП України – Мукачівського аграрного коледжу, Бобровицького коледжу економіки і менеджменту ім. О. Майнової, Бережанського агротехнічного інституту.

У галузі міжнародного співробітництва на сьогодні підписано угоди про співпрацю із багатьма навчальними та науковими установами провідних країн світу.

Для розширення навчальної, дослідницької та інноваційної діяльності Національного аграрного університету з метою задоволення потреб агропромислової, природоохоронної та інших галузей економіки, а також враховуючи необхідність адаптації такої діяльності до вимог міжнародних організацій дослідницьких університетів, Постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 945 Національний аграрний університет перейменовано в Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України). Постановою Кабінету Міністрів України № 76 від 3 лютого 2010 р. Національному університету біоресурсів і природокористування України надано статус самоврядного (автономного) дослідницького національного університету.

Результат реформування університету чітко окреслено в Програмі розвитку НУБіП України на 2021-2025 роки «Голосіївська ініціатива – 2025», перспективами реалізації якої є поєднання навчальної, дослідницької, інноваційної, інформаційно-консультативної та навчально-виробничої діяльності. Отже, у сфері своїх здобутків університет є яскравим прикладом навчального закладу XXI століття та одним з кращих закладів вищої освіти в Україні.

Національний університет біоресурсів і природокористування України покращив свою позицію у міжнародному рейтингу Webometrics. Порівняно з рейтингом за 2022 рік, де університет посідав восьме місце, у цього річного переліку ЗВО України наш заклад посів 4 місце. Також, Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence оприлюднили шістнадцятий академічний рейтинг закладів вищої освіти «Топ-200 Україна 2022», де наш університет до десятки лідерів закладів вищої освіти України. Наш ЗВО посів 8-ме місце, повторивши минулорічний успіх.

НУБіП України в 2022 році піднявся в рейтингу ЗВО України за кількістю зарахованих студентів за державним замовленням. Інформаційною системою «Вступ.ОСВІТА.УА» складено рейтинг закладів вищої освіти України за кількістю осіб, зарахованих на навчання за кошти державного та місцевого бюджетів. НУБіП України посів у ньому 6-те місце серед понад 300 ЗВО! І це при тому, що в останні роки цей рейтинг враховував тільки наших вступників з числа випускників шкіл, без молоді, яка приходить після коледжів.

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ У НУБІП УКРАЇНИ

Підготовка магістрів у Національному університеті біоресурсів і природокористування України здійснюється з 1996 року. Навчальні плани і програми підготовки магістрів відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту» та пройшли експертизу на предмет їх адаптації і відповідності вимогам американської та європейської систем вищої аграрної освіти

Національний університет біоресурсів та природокористування України здійснює підготовку фахівців освітнього ступеня «Магістр» за 42 спеціальністю, у рамках яких налічується 66 освітньо-професійних та 6 освітньо-наукових програм (табл. 1).

Таблиця 1. Перелік спеціальностей та освітніх програм підготовки магістрів

Структурний підрозділ	Спеціальність	Освітня програма
Освітньо-професійні програми		
Навчально-науковий інститут енергетики, автоматики і енергозбереження	Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка	✓ Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка
	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	✓ Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
	Теплоенергетика	✓ Інженерія відновлювальних джерел енергії та енергоменеджмент
Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства	Лісове господарство	✓ Лісове господарство
	Деревообробні та меблеві технології	✓ Деревообробні та меблеві технології
	Садово-паркове господарство	✓ Садово-паркове господарство
Навчально-науковий інститут неперервної освіти і туризму	Менеджмент	✓ Дорадництво ✓ Управління інноваційною діяльністю ✓ Управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом
	Публічне управління та адміністрування	✓ Публічне управління та адміністрування
	Туризм і рекреація	✓ Міжнародний туристичний бізнес
	Готельно-ресторанна справа	✓ Готельно-ресторанний бізнес
Агробіологічний факультет	Агрономія	✓ Агрономія ✓ Агрохімія і ґрунтознавство ✓ Селекція і генетика сільськогосподарських культур ✓ Агрохімсервіс у прецизійному агровиробництві
	Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство	✓ Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
Гуманітарно-педагогічний факультет	Менеджмент	✓ Управління навчальним закладом ✓ Управління персоналом
	Освітні, педагогічні науки	✓ Педагогіка вищої школи ✓ Інформаційно-комунікаційні технології в освіті
	Соціальна робота	✓ Соціальна робота ✓ Соціально-психологічна реабілітація
	Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)	✓ Англійська мова та друга іноземна мова
	Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька)	✓ Німецька мова та друга іноземна мова

Структурний підрозділ	Спеціальність	Освітня програма
	Психологія	✓ Психологія
	Журналістика	✓ Журналістика
	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	✓ Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Економічний факультет	Економіка	✓ Економіка підприємства ✓ Прикладна економіка (ЗФН)
	Облік і оподаткування	✓ Облік і аудит
	Підприємництво та торгівля	✓ Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	✓ Фінанси і кредит
Механіко-технологічний факультет	Агроінженерія	✓ Агроінженерія
	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	✓ Транспортні технології на автомобільному транспорті
	Автомобільний транспорт	✓ Автомобільний транспорт
Факультет аграрного менеджменту	Менеджмент	✓ Адміністративний менеджмент ✓ Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності ✓ Менеджмент організацій і адміністрування ✓ Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами
	Маркетинг	✓ Маркетинг
Факультет ветеринарної медицини	Ветеринарна медицина	✓ Ветеринарна медицина
Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології	Біотехнології та біоінженерія	✓ Екологічна біотехнологія та біоенергетика
	Екологія	✓ Екологічний контроль та аудит ✓ Екологія та охорона навколишнього середовища
	Захист і карантин рослин	✓ Захист рослин ✓ Карантин рослин
Факультет землевпорядкування	Геодезія та землеустрій	✓ Геодезія та землеустрій
Факультет інформаційних технологій	Економіка	✓ Економічна кібернетика
	Комп'ютерні науки	✓ Інформаційні управляючі системи та технології ✓ Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг
	Інженерія програмного забезпечення	✓ Програмне забезпечення інформаційних систем
	Комп'ютерна інженерія	✓ Комп'ютерні системи і мережі
	Комп'ютерна інженерія	✓ Комп'ютерні системи захисту інформації
Факультет конструювання та дизайну	Будівництво та цивільна інженерія	✓ Будівництво та цивільна інженерія
	Галузеве машинобудування	✓ Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва ✓ Обладнання лісового комплексу ✓ Технічний сервіс машин та обладнання сільськогосподарського виробництва ✓ Робототехнічні системи та комплекси сільськогосподарського виробництва
Факультет тваринництва та водних біоресурсів	Водні біоресурси та аквакультура	✓ Водні біоресурси та аквакультура
	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	✓ Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Факультет харчових	Інформаційно-вимірвальні	✓ Якість, стандартизація та сертифікація

Структурний підрозділ	Спеціальність	Освітня програма
технологій та управління якістю продукції АПК	технології	
	Харчові технології	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Технології зберігання, консервування та переробки м'яса ✓ Технології зберігання та переробки водних біоресурсів ✓ Нутриціологія (ЗФН)
Юридичний факультет	Право	✓ Право
Освітньо-наукові програми		
Конструювання та дизайну	Галузеве машинобудування	✓ Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва
	Будівництво та цивільна інженерія	✓ Будівництво та цивільна інженерія
ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	✓ Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
	Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка	✓ Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка
Механіко-технологічний	Агроінженерія	✓ Агроінженерія
Харчових технологій та управління якістю продукції АПК	Харчові технології	✓ Нутриціологія

Особливості підготовки магістрів у НУБіП України полягають у максимальному наближенні змісту освіти до майбутнього працевлаштування випускників.

Підготовка магістрів у НУБіП України здійснюється за:

- програмами:
 - освітньо-професійною;
 - освітньо-науковою;
- спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» із освітньої програми «Публічне управління та адміністрування».

На освітньо-професійну програму (навчання 1 рік і 4 місяці (90 ЄКТС)) приймаються особи, які навчались та мають намір продовжувати навчання у межах обраної спеціальності для більш глибокої освітньої програми. Ці програми реалізуються з метою забезпечення виробничої наукоємної сфери висококваліфікованими фахівцями, які володіють інноваційними знаннями і здатні втілити їх у сучасні високоефективні технології.

Підготовка магістрів освітньо-наукової програми (навчання 1 рік і 10 місяців (120 ЄКТС)) проходить виключно на кафедрах, які мають право на підготовку докторів філософії, достатнє фінансування на проведення дослідницьких робіт і досягли суттєвих успіхів у науково-дослідній роботі. Вступники повинні вільно володіти, як мінімум, однією з іноземних мов. Освітньо-наукова програма обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Підготовка магістрів за цією програмою передбачає продовження дослідницької діяльності за обраною спеціальністю на програмі підготовки доктора філософії в аспірантурі або в науковій установі.

У НУБіП України користується попитом **освітня програма «Публічне управління та адміністрування»**, яка спрямована на підготовку фахівців для органів державної влади та місцевого самоврядування, здатних ефективно розвивати та впроваджувати надані їм знання у сфері державного регулювання на основі сучасного законодавства та інформаційних технологій.

Структура змісту освітніх програм підготовки магістрів у НУБіП України

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Зміст освітніх програм у НУБіП України визначається:

- вимогами до професійної діяльності фахівців;
- напрямом та професійною спеціалізацією попередньо набутої освіти;
- особливостями підготовки магістрів.

Структура змісту освітніх програм підготовки магістрів у НУБіП України передбачає наявність трьох блоків дисциплін (рис 1.).

Перелік, обсяги та форми атестації дисциплін обов'язкових у межах відповідної спеціальності (освітньої програми) (1 блок) визначаються стандартами вищої освіти, згідно з вимогами МОН України. Вивчення цих дисциплін забезпечує основу спеціальності (освітньої програми), формує кваліфікацію магістра.

Рис. 1. Структура змісту освітніх програм підготовки магістрів у НУБіП України

Вивчення дисциплін вибіркової частини визначає основу освітньої програми у межах відповідної спеціальності. Перелік, форми вивчення та атестації вибірових дисциплін визначаються робочими групами, сформованими за наказом ректора університету, рекомендуються вченими радами факультетів (ННІ), ухвалюються навчально-методичною радою університету та затверджуються вченою радою університету.

Перелік, форми вивчення та атестації вибірових дисциплін вільного вибору за уподобаннями студентів (2 блок) формується навчальним відділом за поданням факультетів та ННІ. Перелік вибірових дисциплін з їх анотаціями розміщується на головному сайті НУБіП України. Такі дисципліни вивчаються студентами магістратури за освітніми програмами підготовки у другому семестрі та сприяють набуттю магістрами так званих soft skills.

Перелік, форми вивчення та атестації вибірових дисциплін вільного вибору за спеціальністю (3 блок) визначається кафедрами факультету (ННІ). Вони включаються до навчального плану підготовки фахівців залежно від вибору студента та вивчаються переважно впродовж другого року навчання. Ці дисципліни дозволяють на сучасному рівні виконати магістерську кваліфікаційну роботу та адаптують випускника магістратури до майбутнього місця працевлаштування.

Фахова підготовка студентів, у тому числі дослідження за темою магістерської роботи, розпочинаються з першого семестру їх навчання у магістратурі. Значна частина підготовки відведена для самостійної роботи.

Основні форми реалізації освітнього процесу у НУБіП України

Освітній процес у НУБіП України реалізується за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи (рис. 2).

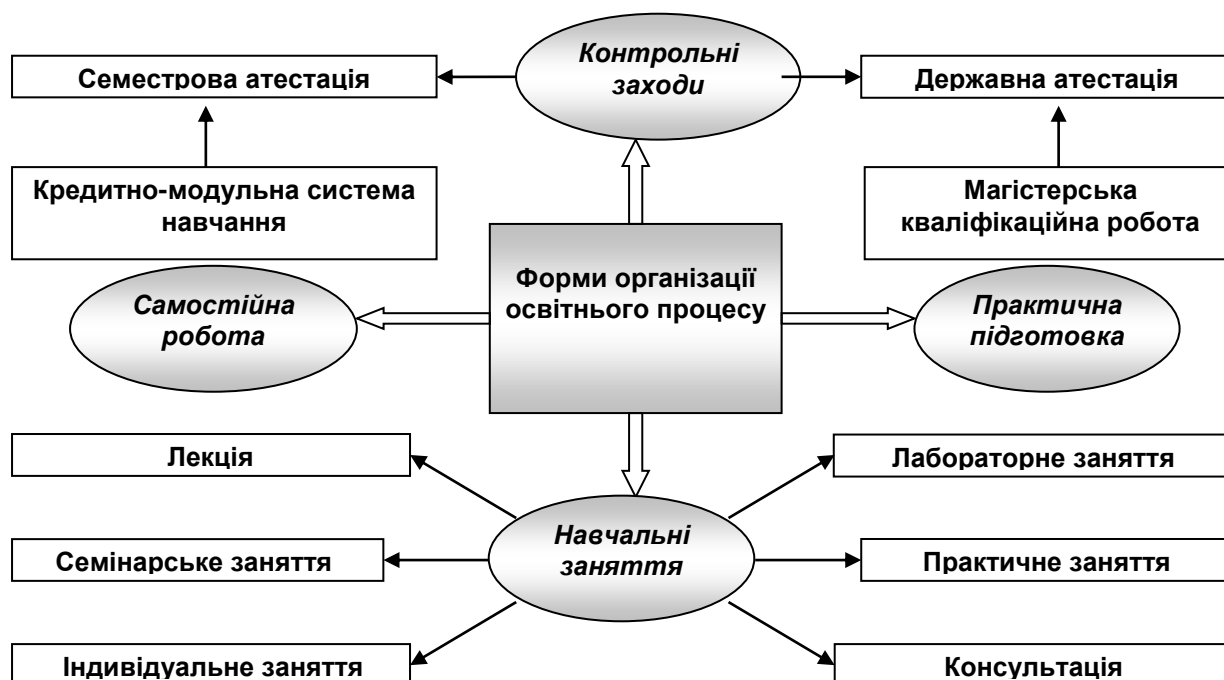

Рис. 2. Основні форми реалізації освітнього процесу в НУБіП України

Навчальні заняття реалізуються у формі лекцій, практичних, семінарських, лабораторних та індивідуальних занять, у тому числі з використанням дистанційних технологій навчання.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння знаннями і уміннями у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. У НУБіП України вона забезпечується системою навчально-методичних засобів, серед яких підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій науково-педагогічних працівників, практикуми, електронні курси дисциплін, розміщені на навчально-інформаційному порталі на базі платформи дистанційного навчання Moodle. У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студентів до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до відома студентів на початку поточного семестру.

Самостійна робота студентів з використанням складного обладнання чи устаткування, систем доступу до інформації передбачається надання консультацій науково-педагогічними працівниками відповідних кафедр.

Особлива увага в університеті приділяється системі практичної підготовки студентів, метою якої є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок та умінь. Практична підготовка здійснюється у формі лабораторних і практичних занять, навчальних і виробничих практик, які в значній мірі реалізуються на власній практичній базі, а саме:

- 2 дослідних станцій: ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» та «Боярська лісова дослідна станція» (Київська область);
- 5 навчально-дослідних господарств (НДГ): ВП НУБіП України «Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка», ВП НУБіП України «Ворзель», ВП НУБіП України «Немішаївський агротехнічний коледж» (Київська обл.), НУБіП України, ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого» (Тернопільська обл.) і ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» (Чернігівська обл.);
- спеціальних баз практичного навчання регіональних вищих навчальних закладів НУБіП України I-II рівнів акредитації;
- ботанічному саду НУБіП України.

Розташовані господарства університету в різних ґрунтово-кліматичних зонах України – Полісся, Лісостеп, Степ. Особливістю баз практичного навчання університету є те, що в них створено відповідні кафедри та їх філії, а також понад 30 навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих лабораторій, де студенти проходять лабораторні та практичні заняття, навчальну та виробничу практики тощо.

Формами контролю успішності студентів магістратури є заліки, які проводяться методом тестування, та екзамени, які проводяться у письмовій формі за екзаменаційними білетами, де передбачається комбінація з екзаменаційних запитань і тестових завдань різних типів. Після проведення письмового екзамену за результатами відповідей на екзаменаційний білет обов'язково проводиться співбесіда двома науково-педагогічними працівниками, які проводили підсумкову атестацію, із студентом, після якої визначається остаточна оцінка.

Студент магістратури на протязі навчання проходить атестації на засіданнях кафедри, де він звітує про стан виконання індивідуального плану в цілому та магістерської кваліфікаційної роботи зокрема (рис. 3).

Захист магістерської кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання студентів магістратури, а саме формою атестації випускників. Атестацію здобувачів вищої освіти, тобто встановлення відповідності засвоєних здобувачем рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам вищої освіти, здійснюють екзаменаційні комісії (ЕК), які приймають рішення про присвоєння випускнику відповідних ступеня вищої освіти та кваліфікації.

Навчання студентів магістратури в університеті здійснюється за денною (очною) та заочною (дистанційною) формами. Основна форма підготовки магістрів у

НУБіП України – денна, для осіб, які вже обрали для себе місце роботи, передбачена заочна форма навчання.

Заочна форма, як правило, має більшу тривалість навчання у порівнянні з денною (не більше як на 25 %) і зобов'язує студентів у значній мірі працювати самостійно, користуючись при цьому відповідними методичними матеріалами та засобами дистанційної освіти.

У НУБіП України з метою інформаційно-методичного забезпечення дисциплін використовується навчально-інформаційний портал університету moodle.nubip.edu.ua, який функціонує на базі платформи Moodle, де розміщено електронні навчальні курси з відповідних дисциплін та сервіси он-лайн комунікацій (Skype, Google Apps, соціальні мережі). Усе це дозволяє активно використовувати у навчальному процесі магістрів дистанційні технології навчання, що суттєво наближає навчальний процес до світових стандартів.

Освітній процес за заочною (дистанційною) формою навчання організовується протягом календарного року під час екзаменаційних сесій, під час яких здійснюються всі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи і в міжсесійний період.

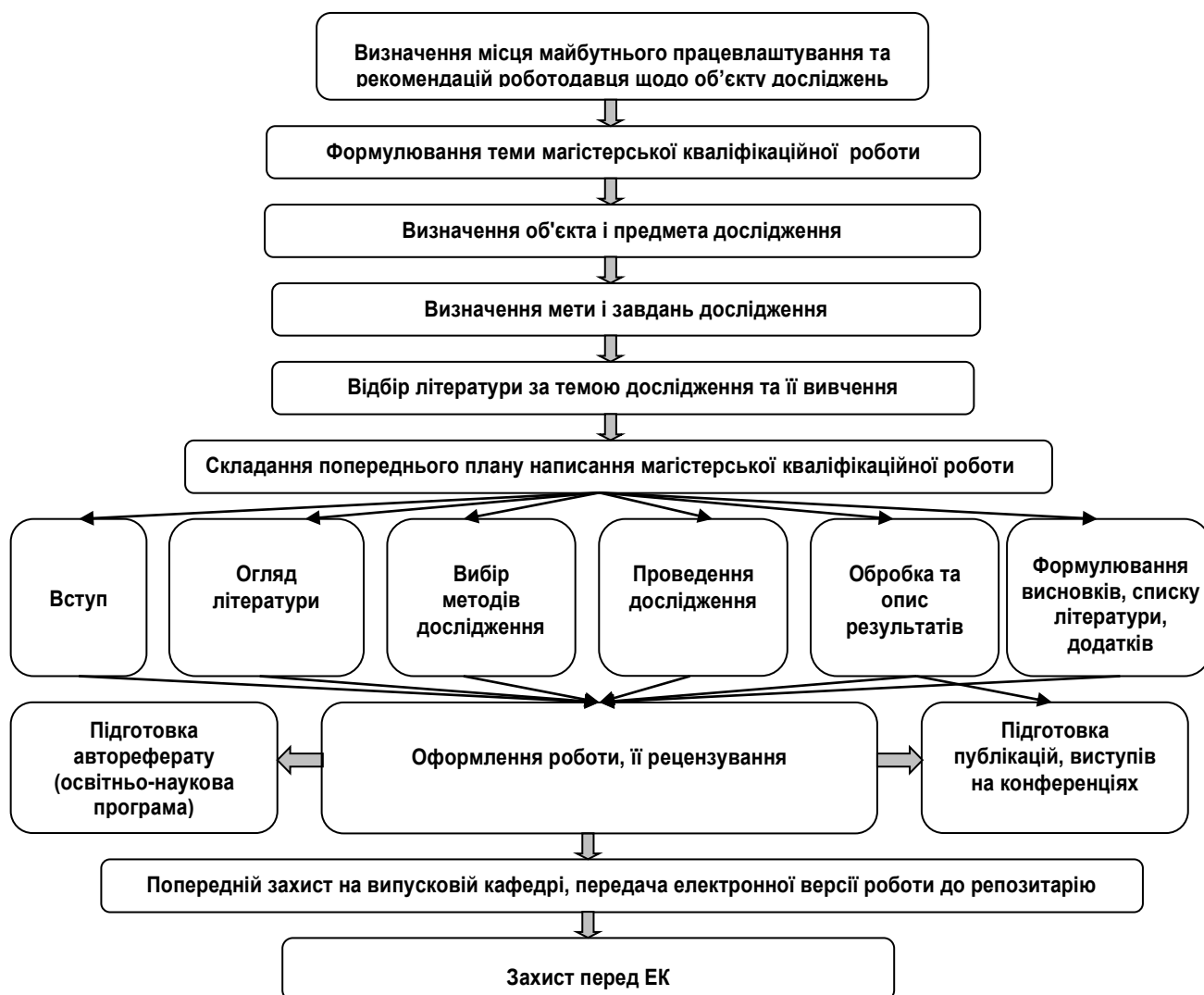

Рис. 3. Етапи виконання магістерської кваліфікаційної роботи

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Наукова бібліотека НУБіП України – це сучасний науковий, культурно-освітній, інформаційний центр, що забезпечує реалізацію потреб користувачів у одержанні найновішої інформації.

Одним із головних завдань наукової бібліотеки є формування фонду відповідно до профілю університету та інформаційних потреб усіх категорій користувачів. Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує більше одного мільйона примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, у т.ч. рідкісних видань (з 1779 р.), авторефератів дисертацій (з 1950 р.), дисертацій (з 1946 р.), щорічно одержує понад 100 назв журналів та 50 назв газет.

Широкому і всебічному використанню бібліотечного фонду сприяє довідково-бібліографічний апарат: електронний, алфавітний, систематичний каталоги та картотеки. У науковій бібліотеці автоматизовані основні технологічні процеси. З 2012 р. запроваджена автоматизована книговидача літератури користувачам через електронний читацький формуляр, а робочі місця працівників бібліотеки обладнані спеціалізованими сканерами та принтерами, за допомогою яких на основі штрихкодів здійснюється закріплення кожної книги за конкретним користувачем.

Для ознайомлення першокурсників із роботою бібліотеки згідно програми «Інформаційна культура» проводяться заняття щодо використання довідково-пошукового апарату бібліотеки (як традиційного, так і електронного каталогу) та інших електронних ресурсів. Інформаційно-масові заходи, що проводить наукова бібліотека, носять комплексний характер і присвячені актуальним проблемам університету.

Інформація про наукову бібліотеку та її інформаційні ресурси знаходиться на сайті університету (<https://nubip.edu.ua/structure/library>).

З 2006 р. наукова бібліотека є депозитарною бібліотекою ФАО (FAO – Food and Agricultural Organization) в Україні. Депозитарний фонд нараховує понад 1100 документів англійською мовою, у т.ч. аналітичні матеріали, статистичні збірники, звіти, які відображені в електронному каталозі наукової бібліотеки. Деякі матеріали комплектуються CD-дисками. Література ФАО зберігається у центральній бібліотеці.

Одним із пріоритетних завдань, що стоять перед бібліотекою, є надання доступу студентам, аспірантам та науково-педагогічним працівникам університету до міжнародних електронних ресурсів та наукометричних баз даних, таких як:

- SCOPUS, що є реферативною та наукометричною базою рецензованої літератури та перевірених веб-джерел, пошукова система використовує програмні засоби для відстеження, аналізу та візуалізації досліджень, SCOPUS індексує близько 22000 назв різних видань (серед яких 55 українських) від більш ніж 5000 видавництв;

- Web of Science (WoS), що є реферативною наукометричною базою даних наукових публікацій, яка пропонує доступ до бібліографічних даних наукових статей з престижних періодичних видань, книг та матеріалів наукових конференцій із зазначенням реальної цитованості цих матеріалів. Таким чином, користувач в змозі негайно отримати уяву щодо актуальності тієї чи іншої роботи та її впливу на наукову спільноту;

- EBSCO, що є одним з найбільших у світі постачальників журналів в електронному і друкованому форматі та містить понад 6 тис. електронних версій відомих журналів, газет, бюлетенів новин, близько 1300 брошур, енциклопедій, довідників і реферативних збірників, більшість з яких повнотекстові. EBSCO надає можливість пошуку повнотекстових, рецензованих спеціалізованих матеріалів соціально-гуманітарної, економічної, медичної, технічної та ін. тематики за 60 пошуковими ознаками.

До послуг користувачів також є електронна бібліотека, що містить повні тексти навчальних та наукових видань науковців університету, а саме: понад 1900 навчальних підручників та посібників, 812 монографій, понад 4920 видань навчально-методичної літератури (методичних рекомендацій до виконання лабораторних, практичних та семінарських робіт, конспекти лекцій дисциплін, тощо), а також понад 578 авторефератів дисертацій. Електронна бібліотека НУБіП України доступна з локальної мережі університету.

Користувачі мають також можливість скористатися цифровою бібліотекою НУБіП України (<http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jspui/>), яка доступна з мережі Інтернет та містить понад 4100 видань, зокрема: понад 2443 наукових статей та тез конференцій, 185 оцифрованих рідкісних і цінних видань з бібліотечного фонду, 240 навчальних підручників та посібників, 164 монографії.

Площа, яку займає наукова бібліотека, становить 2844 м². Користувачі наукової бібліотеки обслуговуються на 8-ми абонементних та у 8 читальних залах на 580 місць. До структури наукової бібліотеки входять 5 філій наукової бібліотеки, фонди яких нараховують більше 180 тис. документів навчальної, наукової, довідкової літератури та періодичних видань. Це галузеві бібліотеки по обслуговуванню студентів на абонементних та читальних залах, обладнаних сучасною комп'ютерною технікою. Крім того, є два абонементи по обслуговуванню всіх категорій читачів науковою та художньою літературою. Користувачі мають безкоштовний доступ до мережі Інтернет як в центральній бібліотеці, так і в її філіях.

Якщо необхідна читачу література відсутня у фондах бібліотеки, її можна замовити за міжбібліотечним абонементом (МБА) електронною поштою (library@nubip.edu.ua). Така розгалужена система бібліотеки дає можливість щорічно обслуговувати всіма структурними підрозділами понад 40000 користувачів у рік. Книговидача становить більше одного мільйона примірників у рік.

Наукова бібліотека оснащена новітньою комп'ютерною технікою та обладнанням: 50 комп'ютерів, 13 принтерів, 2 сканери, потужний сервер баз даних. Приміщення центральної бібліотеки та її філій мають сучасний інтер'єр, затишок і комфорт для роботи користувачів та працівників університету.

До структури наукової бібліотеки входять 5 відділів та 5 філій наукової бібліотеки.

Відділ комплектування, наукової обробки документів і організації каталогів. Основне завдання відділу – здійснення повного, наукового обґрунтованого комплектування книжкового фонду бібліотеки для забезпечення навчально-виховного процесу та наукової діяльності університету.

Відділ комплектування, наукової обробки документів і організації каталогів здійснює:

- оформлення замовлень на закупівлю необхідної літератури, що надійшли від кафедр Університету в автоматизованому вигляді;
- контроль за своєчасним надходженням замовленої літератури до наукової бібліотеки;
- передачу отриманої літератури у філії та відділи бібліотеки на відповідне зберігання;
- передплату періодичних видань України та Росії;
- індивідуальний та сумарний облік документів, що надходять до бібліотеки в традиційному та електронному вигляді (шляхом застосування технології штрих-кодів);
- щоденне наповнення баз даних електронного каталогу бібліотеки бібліографічними описами нових надходжень літератури;

– організацію та ведення систематичного, абеткового та електронного каталогів;

– книгообмін збірниками наукових праць із 26 вищими навчальними закладами України аграрного профілю.

Інформаційно-бібліографічний відділ. Основне завдання відділу – оперативно і в повному обсязі задовольняти інформаційні потреби користувачів наукової бібліотеки. До послуг користувачів:

- дисертаційний фонд бібліотеки (більше 5000 одиниць зберігання);
- фонд магістерських робіт (500 одиниць зберігання) ;
- наукові праці 26 вищих навчальних закладів України аграрного профілю;
- періодичні видання України і Росії.

Інформаційно-бібліографічний відділ здійснює:

– укладання покажчиків та списків літератури за темами науково-дослідних робіт та на допомогу навчальному процесу Університету;

– шифрування наукових праць науковців і студентів за таблицями Універсальної десятикової класифікації (УДК) ;

– щоденне наповнення електронного каталогу бібліотеки аналітичними описами статей із періодичних видань, збірників наукових праць, а також бібліографічними виданнями, які готують працівники відділу

Інформаційно-бібліографічний відділ організовує та проводить:

– «Дні кафедри», «Дні магістра», «Дні інформації» для інформаційного обслуговування користувачів;

– тематичні книжкові виставки, що присвячені актуальним проблемам сьогодення, а також ювілейні виставки видатних науковців Університету;

– заняття з «Інформаційної культури» для студентів перших курсів, аспірантів і магістрів для ознайомлення з ресурсами (як зовнішніми, так і внутрішніми), доступ до яких надає наукова бібліотека;

– навчальними закладами України аграрного профілю.

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

Основне завдання відділу – забезпечення функціонування автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи «ІРБІС-64» та електронної бібліотеки, а також підтримка інших електронних інформаційних ресурсів бібліотеки. До послуг користувачів:

– електронний каталог бібліотеки (містить понад 120 тисяч бібліографічних описів книг, періодичних видань, авторефератів, дисертацій та інших документів, що наявні у фондах бібліотеки);

– електронна бібліотека, що містить повні тексти навчальних та наукових видань науковців університету;

– колекція електронних ресурсів бібліотеки (серед них – портал AGORA, міжнародні бази даних EBSCO, BioOne та інші);

– вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення здійснює:

– підтримку веб-сайту наукової бібліотеки на сайті університету (<https://nubip.edu.ua/structure/library>);

– наповнення електронної бібліотеки університету, бази даних користувачів бібліотеки для обслуговування їх в автоматизованому режимі;

– оцифрування фонду рідкісних та цінних книг для розміщення їх в базі даних електронного каталогу;

– сервісне обслуговування комп'ютерної техніки.

Відділ обслуговування навчальною та науковою літературою. Основне завдання відділу – обслуговування користувачів навчальною, науковою та художньою літературою. Книжковий фонд відділу – більше 500 тисяч одиниць зберігання, із них:

- 400000 примірників наукової літератури;
- 58000 примірників художньої літератури;
- 62000 примірників навчальної літератури;
- 9500 примірників іноземної літератури.

У відділі знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Агрономія;
- Захист рослин;
- Біотехнологія рослин;
- Екологія;
- Рибництво;
- Годівля та розведення тварин;
- Генетика рослин та тварин;
- Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва;
- Управління якістю сільськогосподарської продукції;
- Педагогіка;
- Психологія;
- Культурологія.

До послуг користувачів:

– абонемент з видачі навчальної, наукової та художньої літератури, читальний зал на 140 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

– замовлення відсутньої книги у фонді бібліотеки за міжбібліотечним абонементом (МБА) з найбільшої книгозбірні країни – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського;

– фонд рідкісних і цінних видань (3500 одиниць зберігання). Перлинами фонду є унікальні видання «Известия Петровской земледельческой и лесной академии» (1779 р.), «Русская летопись по Никоновому списку» (ч. 3;6;7; 1786-1791 рр.), «Архив ветеринарных наук», «Лесной журнал» (1873 р.) ;

– депозитарна бібліотека ФАО (FAO) Всесвітньої організації по сільському господарству, що містить більше 900 документів англійською та російською мовами, у т.ч. аналітичні матеріали, статистичні збірники, звіти.

Філія наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 11. Загальний книжковий фонд філії становить 52425 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, методичні матеріали до виконання лабораторних та практичних робіт).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 83 посадкових місця, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi. У філії бібліотеки знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Електроенергетика;
- Теплотехніка;
- Електрифікація сільського господарства;
- Інформатика;
- Будівництво;
- Транспорт;
- Логістика;
- Механізація сільськогосподарського виробництва;
- Металознавство та металообробка;

- Теорія машин і механізмів;
- Ремонт сільськогосподарських машин.

У філії представлена постійно діюча виставка художніх робіт (картин) одного із науковців Університету – професора, доктора медичних наук Цапка В.Г., що привертає увагу як студентів, так і гостей університету.

Філія наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 1. Загальний книжковий фонд філії становить 25351 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, методичні навчальні матеріали).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 40 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi. У філії бібліотеки знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Лісове господарство;
- Технологія деревообробки;
- Садово-паркове господарство;
- Ландшафтна архітектура та дизайн;
- Квітникарство;
- Мисливствознавство;
- Зелений туризм.

Окрасою філії бібліотеки є постійнодіюча виставка найкращих випускних робіт студентів (пейзажні гобелени, картини, композиції із квітів), що розміщені на стінах читального залу бібліотеки.

Філія наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 10. Загальний книжковий фонд філії становить 59040 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, іноземна література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 80 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi. У філії бібліотеки знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Економіка підприємств;
- Облік і аудит;
- Фінанси;
- Менеджмент організацій і адміністрування;
- Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності;
- Маркетинг;
- Економічна кібернетика;
- Аграрна економіка та організація агробізнесу;
- Банківська, податкова та страхова справа;
- Міжнародна торгівля;
- Інтелектуальна власність.

Філія наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 6. Загальний книжковий фонд філії становить 18094 одиниці зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, начальна-методична література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 47 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi. У філії бібліотеки знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Моніторинг земель;
- Грошова оцінка землі;
- Земельний кадастр;
- Земельне проектування;
- Геодезичні роботи в землеустрої;
- Дистанційне зондування землі;

- Автоматизовані земельні інформаційні системи;
- Аерокосмічні знімальні системи;
- Криміналістика та криминологія;
- Цивільне та податкове право;
- Сімейне та спадкове право;
- Адміністративне право та процес;
- Нотаріат в Україні.

Філія наукової бібліотеки у навчальному корпусі № 12. Загальний книжковий фонд філії становить 49292 одиниць зберігання (це книги, періодичні видання, збірники конференцій, начальна-методична література).

До послуг користувачів є абонемент з видачі навчальної літератури, читальний зал на 100 посадкових місць, вільний доступ до мережі Інтернет та Wi-Fi.

У філії бібліотеки знаходиться навчальна та наукова література за такими галузями знань:

- Анатомія, гістологія, цитологія тварин;
- Фізіологія та патологічна фізіологія тварин;
- Ветеринарна санітарія та гігієна тварин;
- Ветеринарна мікробіологія, вірусологія та імунологія;
- Внутрішні незаразні хвороби тварин та клінічна діагностика;
- Епізоотологія, паразитологія тварин;
- Хірургія, офтальмологія та ортопедія тварин;
- Ветеринарне акушерство та гінекологія;
- Годівля, розведення тварин;
- Ветеринарно-санітарна експертиза;
- Безпека харчових продуктів;
- Стандартизація, сертифікація, метрологія.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній простір для студентів побудовано на основі використання платформи Moodle, як навчального порталу, на якому всі навчальні дисципліни мають розгорнутий ресурс у вигляді електронного навчального курсу. Доступ до платформи мають всі студенти та викладачі університету. Для миттєвого спілкування, розповсюдження повідомлень використовуються месенджери: viber, telegram. Для проведення навчальних занять дистанційно використовуються системи відеоконференцій для синхронної комунікації такі як: Microsoft Teams, Cisco Webex, Zoom та Google Meet.

З метою створення для студента персонального освітнього середовища (рис 4), його навчальну траєкторію доповнюють ресурсами для неформальної освіти – навчальними відкритими онлайн курсами (МВОК) пропонуваними на різних технологічних платформах.

Рис. 4. Персональне освітнє середовище студента НУБіП України

Для більш системного використання інструментів дистанційної освіти необхідно працювати в корпоративному сегменті, отримавши корпоративний акаунт. НУБіП України на корпоративному рівні використовує освітні сервіси Google, Cisco Webex, Microsoft 365.

Навчальний портал НУБіП України адмініструється фахівцями університету, таким чином є легкий доступ до отримання аналітики використання його ресурсів.

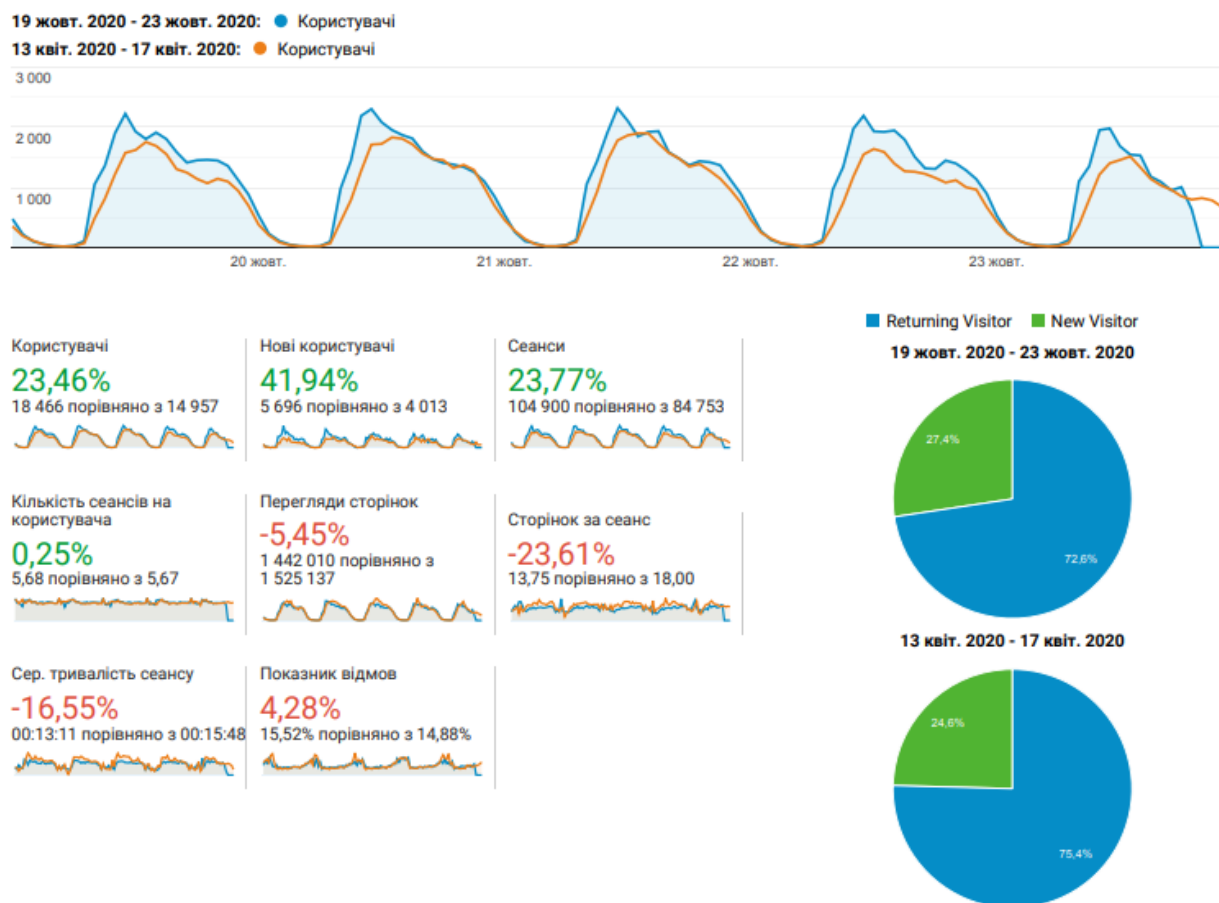

Рис. 5. Аналітика використання ресурсів навчального порталу НУБіП України

З цієї аналітики можна отримати як узагальнені дані щодо тривалості сеансів, переглядів сторінок за сеанс, кількості сеансів тощо за допомогою відповідного модуля Google аналітики, так і більш детальний аналіз за кожним курсом вбудованими інструментами Moodle (рис. 5).

Для швидкої адаптації викладачів до умов дистанційного та змішаного навчання в НУБіП України розроблено курс підвищення кваліфікації «Інструменти дистанційної освіти», програма якого включає всі базові технології для організації онлайн навчання (рис 6).

Програма підвищення кваліфікації : «Інструменти дистанційної освіти»

№ пп	Назва розділу та теми
1.	Планування роботи НПП кафедр, адміністративного персоналу факультетів та університету в умовах дистанційного навчання, моніторинг проведення он-лайн занять, організація дистанційної звітності викладачів та оцінювання студентів.
2.	Огляд інструментів дистанційного навчання для організації навчального процесу у закладах вищої освіти
3.	Методика використання електронних навчальних курсів на платформі Moodle в умовах дистанційного навчання. Інструменти для організації комунікації зі студентами.
4.	Інтегрування он-лайн платформи Zoom в ЕНК на платформі Moodle . Технічні та організаційні аспекти проведення он-лайн занять з використанням Zoom .
5.	Платформа Webex Meetings для проведення онлайн занять. Використання Webex Teams для групової роботи в межах корпоративного акаунту.
6.	Інструменти GoogleApps для дистанційного навчання. Спільна робота з документами.
7.	Google Classroom – інструменти дистанційного навчання для користувачів корпоративних акаунтів. Розміщення навчальних ресурсів та організація навчання використанням інструментів Google .
8.	Google Meetings – інструменти дистанційного навчання для користувачів корпоративних акаунтів. Організація он-лайн активностей з використанням інструментів Google .
9.	Сервіси платформи Microsoft365 для управління навчальною діяльністю студентів університету.
10.	Використання Microsoft Teams та он-лайн сервісів Microsoft для організації дистанційного навчання. Робота з документами, ресурсами, завданнями. Організація он-лайн занять, інструменти комунікації.
11.	Використання Календаря та спільних документів Google . Використання сервісів управління бізнес-процесами.
12.	Презентація прикладів застосування інструментів дистанційного навчання (ресурси, відеокастри, вебінари)

Готовність науково-педагогічних працівників

17

Рис. 6. Програма курсів підвищення кваліфікації «Інструменти дистанційної освіти»

ПЕРЕЛІК МЕМОРАНДУМІВ ПРО ВЗАЄМОВИЗНАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ, МЕМОРАНДУМІВ ПРО ПОДВІЙНІ ДИПЛОМИ, МІЖНАРОДНА МОБІЛЬНІСТЬ

Національний університет біоресурсів і природокористування України розпочав свою міжнародну діяльність з 1950 року.

Інтернаціоналізація є одним із головних пріоритетів розвитку НУБіП України, є невід'ємною складовою життя університету та розвивається в рамках єдиного процесу інтеграції вищої школи України у міжнародної системи вищої освіти. Варто зазначити, що для інтернаціоналізації університету воєнний 2022 рік, як і попередні пандемічні, був найсприятливішим.

На сьогодні НУБіП України співпрацює зі 137 установами з 42 країн в рамках угод про співробітництво. За результатами конкурсу 2017-2022 років університет уклав Міжінституційні угоди Програми «Еразмус+»:KA1 на реалізацію академічної мобільності із 27 європейськими університетами.

Плідна співпраця з провідними університетами світу сприяла реформуванню й адаптації системи освіти НУБіП України до вимог провідних університетів світу. Два університети США (штатів Айова – 1996, 2011 рр. і Луїзіана – 1998, 2009 рр.), Університет м. Гент (Бельгія, 2002 р.) і Університет ім. Гумбольдта (Німеччина, 2002 р.) визнали систему освіти НУБіП України як таку, що відповідає їх вимогам.

У період з 2005-2022 рр. були підписані Меморандуми про можливість отримання подвійного диплому НУБіП України та університетів-партнерів:

- Master of Business Administration in Agriculture (MBA) в Університеті прикладних наук Вайєнштефан – Тріздорф (Німеччина);
- Master of Food and Agribusiness (MFA) в Університеті прикладних наук Ангальт (Німеччина);
- «Енергетика і автоматика біосистем», «Економіка і менеджмент» у Варшавському університеті наук про життя (Польща).
- «Екологія», «Соціальна педагогіка» – Поморська академія в Слупську;
- «Економіка і менеджмент» – Словацький аграрний університет, Нітра;
- «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами» - університет Foggia (Італія);
- ISA Lille (Франція).

Між зазначеними університетами та НУБіП України існують і виконуються угоди щодо взаємного обміну науково-педагогічними та педагогічними працівниками і студентами та слухачами.

Розширення географії міжнародних зв'язків, прагнення закордонних інститутів до співробітництва із НУБіП України та участь нашого університету в роботі міжнародних організацій свідчать про його визнання та зростаючий авторитет на міжнародній арені.

Зростання ролі освіти та науки в суспільстві, диверсифікація, а також інтернаціоналізація вищої освіти – ці світові тенденції характеризують міжнародний компонент у діяльності університету, як необхідну умову його комплексного розвитку.

Завдяки активним діям за напрямом розвитку міжнародного співробітництва НУБіП України став лідером серед аграрних університетів України у імплементації принципів Болонської конвенції, яка передбачає інтеграцію до Європейського простору вищої освіти. Це робиться для поліпшення можливостей працевлаштування та мобільності студентів, а також для підвищення міжнародної конкурентоспроможності у європейському просторі вищої освіти.

Свідченням нового рівня та перспектив участі НУБіП України у світовій системі міжнародних освітньо-наукових відносин є активна співпраця з ФАО ООН, НАТО, ІСА, Вишеградською асоціацією університетів(VUA), Європейською асоціацією

університетів, МАГАТЕ, Міжнародною спілкою лісових дослідних організацій (IUFRO) та ін.

Щороку в НУБіП України:

– близько 200 студентів відвідують закордонні установи з метою навчання та стажування;

– близько 100 студентів проходять навчально-виробничу практику на провідних сільськогосподарських підприємствах різних країн світу;

– понад 300 НПП відвідують закордонні установи з метою стажування, активізації співпраці та представляють навчальний заклад у міжнародних заходах.

Загалом за останні 5 років (з 2018 по 2022 рр.) близько 8000 викладачів, науковців, аспірантів та студентів НУБіП України взяли участь у різноманітних міжнародних заходах (в т.ч. навчання, стажування, навчально-виробничі практики), зокрема:

– участь у засіданнях Виконавчого комітету ICA;

– участь у засіданнях Європейської Асоціації університетів;

– участь у заходах Вишеградської асоціації університетів;

– участь у заходах МАГАТЕ;

– участь у спільних дослідженнях в рамках проектів Erasmus+, HORIZON EUROPE, COST та ін.;

– участь у міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, симпозиумах, тощо (в основному в дистанційній формі).

Таким чином, міжнародна мобільність надає студентам НУБіП України низку переваг, серед яких можна виділити наступні:

– можливість випробувати себе в іншій системі організації вищої освіти;

– набуття додаткових знань в суміжних галузях;

– користування сучасним технічним оснащенням у зарубіжних учбових лабораторіях і наукових центрах для вирішення поставлених завдань;

– удосконалення рівня володіння іноземною мовою;

– набуття професійного досвіду роботи у період проходження практики на зарубіжному підприємстві або під час стажування в науковій лабораторії (центрі), що, як правило, передбачається навчальним планом;

– ознайомлення із зарубіжною культурою, історією, звичаями країни;

– можливість отримання диплому зарубіжного університету та диплому НУБіП України завдяки програмам подвійних дипломів.

КУЛЬТУРНО-ВИХОВНА, СПОРТИВНО-МАСОВА ТА СОЦІАЛЬНА РОБОТА

В умовах повномасштабної війни надважливого значення набуває образ молодого дослідника, його переконаність і переконливість в обстоюванні, аргументації громадянської позиції, гуманістичних цінностей, патріотизму, прагнення продемонструвати їх об'єктивність, змістовність, необхідність, як чинників адекватного й критичного розуміння соціуму.

У співпраці з кафедрами культурології та фізичного виховання, а також із Сенатом студентської організації НУБіП України ННЦ виховної роботи і соціального розвитку залучає до різноманітних за формою та змістом заходів заступників директорів ННІ, деканів факультетів з виховної роботи, наставників академічних груп студентів-першокурсників, а також викладачів-вихователів студентських гуртожитків, з якими ведеться постійна комунікація. Регулярно проводиться моніторинг відвідування університетських гуртожитків викладачами.

За формою та змістом виховні заходи класифікуються за пріоритетними напрямками:

- 1) *Вшанування пам'ятних для держави дат.*
- 2) *Участь у Міжнародних, Всеукраїнських науково-практичних конференціях і круглих столах.*
- 3) *Волонтерська діяльність.*
- 4) *Патріотично-виховні, психолого-консультаційні, арт-терапевтичні заходи, творчі зустрічі, семінари, інтелектуальні конкурси, клуби, нагородження тощо.*
- 5) *Спортивні заходи різного рівня.*
- 6) *Протиепідемічні заходи щодо COVID-19.*
- 7) *Заходи з безпеки під час війни.*

Вже традиційні – тренінг «Школа першокурсника», метою якого є адаптація студентства до умов відкритого культурно-освітнього середовища університету; творчі зустрічі, семінари, інтелектуальні конкурси на патріотичну тематику зі студентською громадою НУБіП України, присвячені Дню Соборності України, Дню Єднання, Дню Героїв Небесної Сотні та ін.; різноманітні пізнавальні екскурсії, загальноуніверситетські інтелектуальні баталії; товариські зустрічі з грою у шахи, настільний теніс, шашки; студентські благодійні акції, що поєднують дозвілля, розвиток молоді й допомогу славним Збройним силам України набувають розвитку й розширення кола стейкхолдерів, відкриваються нові напрямки й перспективи подальшої виховної роботи.

Кафедра культурології здійснює комплекс різноманітних виховних заходів. Це – організація і підготовка тематичних вечорів зі студентами, організація творчих вечорів-звітів, організація культурно-просвітницьких зустрічей студентів із представниками творчої інтелігенції, відвідування студентами вистав у театрах Києва, концертів, участь у творчих конкурсах і заходах, що організовувалися на факультетах і в університеті тощо. Викладачами кафедри також організована робота ряду гуртків і секцій за інтересами студентів – «Декоративна флористика», художня студія «Голосіївська палітра», прес-студія «Ідеал», гурток «Мистецтво сервірування», гурток «Кіно як вид мистецтва» та ін.

Фізичне виховання та формування здорового способу життя на виконання Указу президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» в університеті здійснює ННЦ виховної роботи і соціального розвитку, кафедра фізичного виховання, навчально-оздоровчо-спортивний центр, профспілкова організація НУБіП України, профспілкова організація студентів і

аспірантів НУБіП України шляхом залучання студентів, науково-педагогічних, наукових працівників і співробітників університету до занять фізичною культурою та спортом.

Традиційно щорічно в університеті проводиться значна кількість фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів.

- 1) *Участь в офіційних міських, всеукраїнських і міжнародних змаганнях.*
- 2) *Чемпіонати Світу.*
- 3) *Чемпіонати і кубки Європи.*
- 4) *Чемпіонати України і Всеукраїнські змагання.*
- 5) *Міські змагання.*
- 6) *Участь у змаганнях і турнірах різного рівня.*
- 7) *Присвоєння спортивних звань.*

В університеті налічується 13 гуртожитків, два з яких призначені для поселення співробітників.

У зв'язку із повномасштабним вторгненням РФ у підвальних приміщеннях гуртожитків №1,2,4,5,6,7,8,9,10,11 облаштовано найпростіше укриття. Вони обладнані вентиляційними системами, первинними засобами пожежогасіння, найнеобхіднішими медичними препаратами, шанцевим інструментом, питною та технічною водою тощо. Кожне укриття забезпечене достатньою кількістю посадкових місць для мешканців. Для облаштування кімнат і укриттів гуртожитків силами столярного цеху університету регулярно виготовляються нові меблі.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Сенат студентської організації університету за підтримки Української Студентської Ліги та ін. на регулярній основі проводить благодійні турніри, фестивалі, патріотично-вольові квести, вечори презентацій, інтелектуальні дебати, у співпраці з ректоратом університету працює над створенням студентського креативного центру.

Для ефективної роботи Сенат студентської організації НУБіП України поділений на наступні сектори:

- Студентської ради Студмістечка;
- соціальний;
- з питань співпраці з ОСС ВП НУБіП України;
- проектний;
- міжнародний;
- науковий;
- культ-масовий;
- спортивний;
- економічний;
- TikTok;
- зв'язків з громадськістю;
- організаційний;
- креативний;
- кіберспортивний;
- ультрас;
- фото;
- копірайтинг.

ПРИЙОМ ДО МАГІСТРАТУРИ НУБІП УКРАЇНИ

Прийом на навчання до магістратури здійснюється як за кошти державного бюджету (за державним замовленням), так і за умов договору за кошти фізичних або юридичних осіб. На програми підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) відповідно до вимог, затверджених Правилами прийому на навчання до магістратури НУБіП України.

Прийом на навчання проводиться за спеціальностями (спеціалізаціями) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 та на міждисциплінарні освітні (освітньо-наукові) програми, які відповідають Вимогам до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм, затверджених наказом МОН від 01 лютого 2021 року № 128 «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 квітня 2021 р. за № 454/36076.

Перелік спеціальностей (освітніх програм) за якими здійснюється прийом студентів на навчання у 2023 р. для здобуття освітнього ступеня «Магістр» наведений у таблиці 1.

Вступники для здобуття ступеня магістра реєструються в приймальній комісії для складання ЄВІ/ЄФВВ. Далі для вступу подають заяви в електронній формі через електронний кабінет вступника, сформований на сайті <https://vstup.edbo.gov.ua>. Можливо подати до 20 заяв за всіма джерелами фінансування та до п'яти заяв на місяць державного замовлення.

Обов'язковою вимогою при подачі електронної заяви є написання *мотиваційного листа*. Бали за мотиваційні листи не виставляються, однак у випадку однакового конкурсного балу у вступників, приймальна комісія перевіряє зміст написаного листа на доброчесність та оцінює за відповідним рейтингом.

Таблиця 2. Строки прийому заяв та документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання вступників для здобуття ступеня «Магістр» за спеціальностями галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 06 «Журналістика», 07 «Управління та адміністрування», 08 «Право», 28 «Публічне управління та адміністрування», 29 «Міжнародні відносини» за всіма формами здобуття освіти

Етапи вступної кампанії	Строки проведення
Реєстрація вступників для складання єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)	08 травня 2023 року – 18 ⁰⁰ год. 31 травня 2023 року
Реєстрація електронних кабінетів вступників, завантаження необхідних документів	з 01 липня 2023 року
Реєстрація заяв на участь у вступних випробуваннях (окремі категорії вступників)	липень 2023 року
Проведення вступних випробувань (окремі категорії вступників)	17 липня – 28 липня 2023 року
Основна сесія єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)	26 червня – 18 липня 2023 року
Додаткова сесія єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)	04 серпня – 14 серпня 2023 року
Прийом заяв та документів на навчання від осіб, які вступають на основі результатів єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) та/або вступних випробувань у закладі освіти	31 липня – 18 ⁰⁰ год. 21 серпня 2023 року
Проведення вступних випробувань на контракт (окремі категорії вступників)	31 липня – 18 ⁰⁰ год. 14 серпня 2023 року

Етапи вступної кампанії	Строки проведення
Терміни оприлюднення рейтингового списку вступників рекомендованих до зарахування	не пізніше 26 серпня 2023 року
Виконання вимог до зарахування особами, рекомендованими до зарахування за держамовленням	до 18 ⁰⁰ години 29 серпня 2023 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням – 31 серпня 2023 року, за кошти фізичних або юридичних осіб – 1 вересня та 30 вересня 2023 року

Таблиця 3. Строки прийому заяв та документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання вступників для здобуття ступеня «Магістр» за спеціальностями всіх інших галузей знань, за всіма формами здобуття освіти

Етапи вступної кампанії	Строки проведення
Реєстрація вступників для складання єдиного вступного іспиту (ЄВІ)	08 травня 2023 року – 1800 год. 31 травня 2023 року
Реєстрація електронних кабінетів вступників, завантаження необхідних документів	з 01 липня 2023 року
Реєстрація заяв на участь у вступних випробуваннях	липень 2023 року
Проведення вступних випробувань	17 липня – 28 липня 2023 року
Основна сесія єдиного вступного іспиту (ЄВІ)	26 червня – 18 липня 2023 року
Додаткова сесія єдиного вступного іспиту (ЄВІ)	04 серпня – 14 серпня 2023 року
Прийом заяв та документів на навчання від осіб, які вступають на основі результатів єдиного вступного іспиту (ЄВІ) та вступних випробувань у закладі освіти	31 липня – 1800 год. 21 серпня 2023 року
Проведення вступних випробувань на контракт	31 липня – 1800 год. 14 серпня 2023 року
Терміни оприлюднення рейтингового списку вступників рекомендованих до зарахування	не пізніше 26 серпня 2023 року
Виконання вимог до зарахування особами, рекомендованими до зарахування за держамовленням	до 18 ⁰⁰ години 29 серпня 2023 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням – 31 серпня 2023 року, за кошти фізичних або юридичних осіб – 1 вересня та 30 вересня 2023 року

Таблиця 4. Строки прийому заяв та документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання вступників здобуття ступеня «Магістр» за спеціальностями галузі знань 20 «Аграрні науки», спеціальностями 133 «Галузеве машинобудування», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 144 «Теплоенергетика», 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка», 175 «Інформаційно-вимірвальні технології», 181 «Харчові технології», 187 «Деревообробні та меблеві технології», 192 «Будівництво та цивільна інженерія», 274 «Автомобільний транспорт», 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» за всіма формами здобуття освіти (за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

Етапи вступної кампанії	Строки проведення
Реєстрація електронних кабінетів вступників, завантаження необхідних документів	з 01 липня 2023 року
Прийом заяв та документів на навчання	31 липня – 18 ⁰⁰ год. 21 серпня 2023 року
Терміни оприлюднення рейтингового списку вступників рекомендованих до зарахування	не раніше 30 серпня 2023 року
Терміни зарахування вступників	за кошти фізичних або юридичних осіб – не пізніше 30 вересня 2023 року

Таблиця 5. Строки прийому заяв та документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання вступників на основі здобутого ОС «Магістра» та ОКР «Спеціаліста» для здобуття ступеня «Магістр» за всіма формами здобуття освіти (за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

Етапи вступної кампанії	Строки проведення
Реєстрація електронних кабінетів вступників, завантаження необхідних документів	з 01 липня 2023 року
Реєстрація заяв на участь у вступних випробуваннях	липень 2023 року
Проведення вступних випробувань	17 липня – 14 серпня 2023 року
Прийом заяв та документів на навчання від осіб, які вступають на основі результатів вступних випробувань у закладі освіти	31 липня – 18 ⁰⁰ год. 21 серпня 2023 року
Терміни оприлюднення рейтингового списку вступників рекомендованих до зарахування	не раніше 30 серпня 2023 року
Терміни зарахування вступників	за кошти фізичних або юридичних осіб – не пізніше 30 вересня 2023 року

Вступні випробування проводяться:

- за спеціальностями галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 06 «Журналістика», 07 «Управління та адміністрування», 08 «Право», 28 «Публічне управління та адміністрування», 29 «Міжнародні відносини» – у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови, тесту із загальної навчальної компетентності та єдиного фахового вступного випробування;

- за іншими спеціальностями – у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови, тесту із загальної навчальної компетентності та фахового іспиту;

- за спеціальностями, які користуються спеціальною підтримкою держави, при вступі за кошти фізичних (юридичних) осіб у формі розгляду мотиваційних листів.

Конкурсний бал для вступу на навчання для здобуття ОС «Магістр» розраховується за формулою:

$$\text{Конкурсний бал (КБ)} = 0,2 \cdot \text{П1} + 0,2 \cdot \text{П2} + 0,6 \cdot \text{П3},$$

де П1 – оцінка тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ;

П2 – оцінка тесту з іноземної мови ЄВІ;

П3 – оцінка ЄФВВ або оцінка фахового іспиту.

Для подолання порогу оцінки в 100 балів (мінімальна оцінка для подачі заяв на вступ) зі складових ЄВІ та ЄФВВ вступнику потрібно успішно відповісти на не менше ніж 10% завдань відповідних тестів.

Конкурсний бал для вступників, які претендують на місця державного замовлення повинен складати не менше 130 балів.

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕНЕРГЕТИКИ, АВТОМАТИКИ І ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ**

Директор – доктор технічних наук, професор Каплун Віктор Володимирович
Тел.: (044) 527-85-80
E-mail: kaplun.v@nubip.edu.ua
Розташування: навчальний корпус № 8, кім. 11

ННІ організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Освітня програма «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат технічних наук, доцент Савченко Віталій Васильович

Гарант освітньо-наукової програми – доктор технічних наук, професор Кривонос Валерій Єгорович

Випускові кафедри:

Електротехніки, електромеханіки та електротехнологій

Тел.: (044) 527-87-55; (044) 527-87-89

E-mail: eee_chair@nubip.edu.ua

В.о. завідувача кафедри – кандидат технічних наук, доцент Окушко Олександр Володимирович

Електропостачання ім. проф. В.М. Синькова

Тел.: (044) 527-85-80.

E-mail: elsupply_chair@nubip.edu.ua

В.о. завідувача кафедри – кандидат технічних наук, доцент, Гай Олександр Валентинович.

Спеціальність 144 «Теплоенергетика»

Освітня програма «Інженерія відновлювальних джерел енергії та енергоменеджмент»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор технічних наук, професор Горобець Валерій Григорович

Випускові кафедри:

Теплоенергетики

Тел.: (044) 527-87-48.

E-mail: term_chair@nubip.edu.ua

В.о. завідувача кафедри – кандидат технічних наук, доцент Антипов Євген Олексійович

Спеціальність 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»

Освітня програма «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор технічних наук, професор Болбот Ігор Михайлович

Гарант освітньо-наукової програми – доктор технічних наук, професор Коваль Валерій Вікторович

Випускова кафедра:

Автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка

Тел.: (044) 527-82-22; (044) 527-83-82.

E-mail: avto.ea@gmail.com

Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України Лисенко Віталій Пилипович

**Підготовка магістрів
галузі знань «Електрична інженерія»
спеціальності 141 «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА
ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»
освітня програма «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА
ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна освітньо-професійна програма	130
– денна освітньо-наукова програма	20
– заочна	140
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– денна освітньо-наукова програма	1 рік 10 місяців
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
– освітньо-наукова програма	120
Кваліфікація випускників	магістр з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки

Концепція підготовки

Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку фахівців, здатних конструювати, проектувати, експлуатувати, забезпечувати культуру безпеки, виконувати монтаж, налагодження та ремонт, створювати нове обладнання та впроваджувати новітні технології, проводити наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність.

Сфери зайнятості випускників

Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник з професійною кваліфікацією магістр з спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» може працевлаштуватися на посади з наступною професійною назвою робіт: 2143.2 «Інженер-електрик в енергетичній сфері», «Інженер-енергетик».

Практичне навчання

Освоєння програми вимагає обов'язковою умовою проходження виробничої експлуатаційної практик на об'єктах електроенергетичної галузі, промислових чи сільськогосподарських підприємствах.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Автоматизований частотно-керований асинхронний електропривод.
2. Розроблення та дослідження системи годівлі з ідентифікацією телят на відгодівельній фермі ВРХ.
3. Розроблення та дослідження електрообладнання для проведення ремонтів та післяремонтних випробувань асинхронних двигунів.
4. Розроблення комплексу заходів з обслуговування та діагностування споживчих трансформаторних підстанцій.
5. Вдосконалення технологічного процесу термічної обробки металевих заготовок в індукційному нагрівачі безперервної дії.

6. Підвищення ефективності та надійності систем електропостачання в зоні трансформаторної підстанції 35/10 кВ.

7. Модернізація лінії електропередавання 10 кВ з використанням вакуумних реклоузерів.

8. Вдосконалення максимального захисту від коротких замикань в електричній мережі з вітрогенераторами.

9. Реконструкція системи електропостачання населеного пункту з використанням відновлюваних джерел енергії.

10. Вдосконалення алгоритмів накопичувачів електроенергії для роботи мереж Smart Grid в режимах добового циклу електропостачання.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Електроенергетика, електротехніка
та електромеханіка»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Безпека праці в енергоустановках	5	екзамен
ОК 2	Енергетична безпека	5	екзамен
ОК 3	Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 4	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК 5	Інформаційні технології	4	екзамен
Всього		22	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 6	Електромагнітна сумісність	5	екзамен
ОК 7	Математичні методи моделювання в електротехніці	5	екзамен
ОК 8	Надійність електроенергетичних систем	5	екзамен
ОК 9	Енергоінформаційні системи	4	екзамен
ОК 10	Інтелектуальні системи керування електротехнічними комплексами	4	екзамен
ОК 11	Управління проектами в електроенергетиці	5	екзамен
ОК 12	Інтелектуальні електромеханічні системи	4	екзамен
ОК 13	Виробнича експлуатаційна практика	8	залік
ОК 14	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		44	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Електричні мережі і системи»</i>			
ВК 1.1	Основи цифрової енергетики	4	іспит
ВК 1.2	Технології обслуговування електроустановок систем електропостачання	4	іспит
ВК 1.3	Управління надійністю та енергоефективністю електричних мереж	4	іспит
ВК 1.4	Диспетчерське управління електроенергетичними системами	4	іспит

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2 «Електротехнічні системи розосередженої генерації»</i>			
ВК 2.1	Smart Grid технології в електроенергетиці	4	екзамен
ВК 2.2	Комбіновані системи електроживлення	4	екзамен
ВК 2.3	Системи Smart Metering	4	екзамен
ВК 2.4	Мікропроцесорні системи захисту та автоматики	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 3 «Електротехнології в біоенергетичних системах»</i>			
ВК 3.1	Електротехнології в біоенергетичних системах підприємств	4	екзамен
ВК 3.2	Smart – електротехнології в біотехнічних системах	4	екзамен
ВК 3.3	Управління енергоефективністю електротехнологічного устаткування	4	екзамен
ВК 3.4	Світлотехнічні та опромінювальні установки та системи	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 4 «Енергетичний менеджмент і аудит»</i>			
ВК 4.1	Енергетичний аудит та менеджмент	4	екзамен
ВК 4.2	Автоматизовані системи контролю і обліку енергоносіїв	4	екзамен
ВК 4.3	Проектні рішення енергоменеджменту	4	екзамен
ВК 4.4	Управління якістю електричної енергії	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Безпека праці в енергоустановках. Захисні заходи при нормальному та аварійному режимах роботи електроустановок. Безпека праці при монтажі, ремонті та експлуатації електроустановок. Блискавкозахист промислових та сільськогосподарських об'єктів.

Енергетична безпека. Основні положення енергетичної безпеки держави. Диверсифікація енергопостачання. Планування, організація і управління на енергетичних підприємствах та в енергогосподарствах промислових підприємств. Основні напрямки формування тарифів в умовах ринку. Системи планово-запобіжного ремонту обладнання. Контроль енергоспоживання. Енергетичний баланс. Нормування витрат паливно-енергетичних ресурсів. Системи контролю витрат енергоносіїв. Енергозберігаючі заходи.

Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Формування системи знань з методології, теорії методу і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах написання магістерської роботи, формування вміння організувати наукове дослідження певної проблеми з використанням усього комплексу традиційних методів наукових досліджень, у тому числі загальних і спеціальних методів; сучасні концепції наукової творчості, з основами методології наукового пізнання та методики наукових досліджень, розвиток здібностей до самоосвіти, освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження.

Ділова іноземна мова. Загальною метою програми викладання іноземної мови професійного спрямування є формування у студентів професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Вивчається методика пошуку нової інформації в іншомовних джерелах, лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел. Дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок. Вивчаються методи та лінгвістичні особливості анотування та реферування іншомовних джерел, основи перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел.

Інформаційні технології. Інформаційно-керуючі комплекси та системи. Концепції побудови автоматизованих систем обліку електроенергії в умовах енергоринку України. Структури та особливості побудови і застосування існуючих інформаційно-керуючих комплексів та системи для обліку електроенергії.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Електромагнітна сумісність. Основні поняття електромагнітної сумісності (ЕМС) та задачі що вирішуються. Електромагнітні завади, їх класифікація, характеристики. Шляхи проникнення завад в електротехнічні пристрій. Джерела потужних періодичних та імпульсних завад. Механізми виникнення завад за рахунок кондуктивного (гальванічного), ємнісного, індуктивного зв'язків. Впливи через кола живлення, по контурах заземлень та загальних точок. Вплив між гальванічно розділеними контурами та між контурами з загальним проводом опорного потенціалу. Заходи і способи щодо зменшення впливів. Впливи електромагнітних полів на біологічні об'єкти, нормування цих впливів. Основні компоненти захисту від електромагнітних завад, характеристики та оцінка їх ефективності (електромагнітні екрани, фільтри, обмежувачі амплітуди). Пристрої для захисту від імпульсних перенапруг в мережах низької напруги. Лінія електропередавання як джерело потужних завад. Забезпечення ЕМС при дії промислових періодичних завад. Грозава електромагнітна обстановка та внутрішня система блискавкозахисту. Зонна концепція забезпечення ЕМС та її реалізація.

Математичні методи моделювання в електротехніці. Основні визначення та поняття. Математична модель, моделювання, об'єкт, предмет дослідження. Вимоги до моделі з позицій мети та задач конкретного дослідження. Типи математичних моделей. Процеси моделювання, їх основні етапи: постановка та завдання дослідження, побудова математичної моделі, розробка алгоритму та програми обмежень змінних факторів, перевірка відповідності та аналіз отриманих результатів. Математичний апарат, який використовується для розв'язання задач електроенергетики, електротехніки та електромеханіки: спеціальні обчислювальні методи, методи розв'язання алгебричних та трансцендентних рівнянь однієї змінної, методи розв'язання систем лінійних та нелінійних скінченних рівнянь та систем диференціальних рівнянь у повних та частинних похідних, елементи теорії подібності, теорії множин та теорії графів. Поставка та вирішування завдання щодо проектування інженерних об'єктів в галузі електротехніки, електромеханіки й електротехнології за алгоритмами пошукової оптимізації, а також забезпечення набуття студентами навичок щодо формування первинних даних для застосування методів оптимізації та формування відповідних алгоритмів пошуку оптимальних рішень щодо схемно-конструкторських елементів означених об'єктів.

Надійність електроенергетичних систем. Теоретичні основи надійності і безпеки електротехнічних систем, методи забезпечення надійності і безпеки електротехнічних систем, методи підвищення надійності, оцінка надійності електротехнічних систем за результатами випробувань та експлуатації, довговічність

електротехніки, ремонтпридатність електротехніки, збережуваність електротехніки, надійність електротехнічних систем з оператором, природа і характеристика небезпек в техносфері, основні положення теорії ризику.

Енергоінформаційні системи. Дисципліна забезпечує формування фахових та спеціальних компетенцій щодо системного структурно-алгоритмічного аналізу електроспоживання з використанням первинної енергії декількох джерел, набуття теоретичних та практичних навичок формування енергетичних балансів локальних об'єктів та прогнозування показників ефективності у реальному часі. Дискретне і комбінаторне математичне моделювання систем електроспоживання з диференційованою вартістю енергоносіїв. Принципи структурування, декомпозиції, конвейеризації при об'ґрунтуванні структур та модельних рядів (потужностей) джерел енергії. Методи синтезу інтелектуальних систем управління енергоспоживанням. Архітектура інтернету речей. Програмно-апаратні комплекси для розроблення систем керування на основі Інтернету речей. Мережеві компоненти та технічні платформи для управління комбінованим енергозабезпеченням локальних об'єктів на основі Інтернету речей.

Інтелектуальні системи керування електротехнічними комплексами. Інформаційно-керуючі комплекси та системи. Концепції побудови автоматизованих систем обліку електроенергії в умовах енергоринку України. Структури та особливості побудови і застосування інтелектуальних комплексів та системи.

Управління проектами в електроенергетиці. Дисципліна формує необхідний фаховий рівень теоретичних знань і практичних навичок методологічних основ та проведення планування, управління та прийняття оптимальних проектних рішень в електроенергетиці. У результаті вивчення матеріалу майбутній фахівець оволодіє принципами управління (менеджменту) проектами на всіх фазах життєвого циклу.

Інтелектуальні електромеханічні системи. Мікропроцесори та мікро-ЕОМ в електромеханічних системах. Основи цифрового керування електромеханічними системами. Z-перетворення. Методи аналізу і синтезу. Електрообладнання та засоби автоматизації інтелектуальних електромеханічних систем. Інтелектуальні електромеханічні системи постійного і змінного струму. Моделювання інтелектуальних електромеханічних систем.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Електричні мережі і системи»

Основи цифрової енергетики. Дисципліна формує стійкі знання та навички у студентів з застосування апаратних компонентів інтелектуальних систем Цифрової підстанції та інтелектуальних енергетичних систем Smart Grid. Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові та практичні (інженерні) дослідження, щодо застосування результатів проектування та використання інтелектуальних енергозберегаючих систем.

Технічна експлуатація електроустановок систем електропостачання. Основна мета навчальної дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців сталих знань та вмінь з проведення і організації технічної експлуатації електроустановок систем електропостачання, підтримання потрібного рівня їх надійності і працездатності. Вивчення методів контролю технічного стану електроустановок, отримання досвіду використання контрольно-вимірювального обладнання для діагностування несправностей, а також набуття вмінь роботи з технічною документацією

Управління надійністю та енергоефективністю електричних мереж. В рамках курсу вивчаються два класи задач, розв'язуваних з урахуванням надійності:

задачі аналізу (оцінювання) і задачі синтезу (оптимізаційні). До задач аналізу відноситься кількісна оцінка показників надійності елементів і систем, надійності електричних мереж і систем споживачів при відомих параметрах, режимах, конфігурації систем електричних мереж і систем. Задачі синтезу надійності полягають у виборі раціональних рішень при плануванні, проектуванні, спорудженні й експлуатації електроенергетичних систем, а також при виготовленні устаткування, що забезпечує необхідний рівень надійності.

Диспетчерське управління електроенергетичними системами. Дисципліна вивчає електроенергетику як об'єкт автоматизованого управління, нормативне забезпечення виконання перемикачів в електроустановках, технологію оперативних перемикачів в електричних мережах, оперативно-диспетчерське управління в електроенергетиці, планування енергетичних режимів та управління режимом, диспетчерські служби підприємств електроенергетики, автоматизована система диспетчерського управління, автоматизована система обліку електричної енергії.

Вибірковий блок 2 «Електротехнічні системи розосередженої генерації»

Smart Grid технології в електроенергетиці. Споживач – активний учасник ринку електроенергії, розосереджена генерація, інтелектуальне вимірювання, нові системи автоматизації та контролю, керування попитом, цифрові підстанції. В межах вивчення дисципліни, розглянуто сучасні тенденції розвитку світової енергетики, визначено основні положення та складові сучасної концепції Smart Grid та стан реалізації даної концепції в провідних країнах світу. Представлено особливості еволюції інтелектуальних електричних мереж, перспективні форми та напрямки розвитку Smart Grid систем і технологій, їх реалізація в Україні.

Комбіновані системи електроспоживання. Основною метою дисципліни є розвиток знань та формування вмінь застосування різноманітних джерел електроживлення, встановлення взаємозв'язків комплексу автономного і централізованого електропостачання. Особлива увага приділяється вивченню питань щодо обґрунтування використання комбінованих схем з відновлюваними джерелами електроживлення, використанні схем автоматичного резервування електронавантаження, методик вибору та узгодження параметрів джерел електроживлення з електронавантаженням, вивченню конструктивних особливостей систем електроживлення. Все це дає змогу підготувати студентів до діяльності в електроенергетичних службах підприємств в умовах формування та розвитку енергоринку України.

Системи Smart Metering. Системи інтелектуального обліку електроенергії (Smart Metering). Технології та обладнання, що використовуються для створення систем інтелектуального обліку електроенергії. Принципи організації та функціональне наповнення систем. Канали передачі даних в системах обліку. Програмне забезпечення для функціонування систем обліку. Кібербезпека систем обліку.

Мікропроцесорні системи захисту та автоматики. Автоматичні прилади управління режимами роботи, протиаварійного управління та релейного захисту елементів розосередженої генерації. Принципи дії, алгоритми функціонування, технічна реалізація, проектування та дослідження мікропроцесорної автоматики та релейного захисту систем розосередженої генерації.

Вибірковий блок 3 «Електротехнології в біоенергетичних системах»

Електротехнології в біоенергетичних системах підприємств. Біоенергетика, як галузь альтернативної енергетики, первинна природа енергії біомаси, енергетичний потенціал біомаси, екологічність та економічність біоенергетичної галузі, перспективи розвитку біоенергетичної галузі у світі та в

Україні, види біопалива та технології їх виробництва, технології виробництва та застосування біогазу, біодизелю, біоспиртів, біоводню.

Smart – електротехнології в біотехнічних системах. Вплив електричного поля і поля коронного розряду на біоенергетичні системи; застосування постійного струму та струму промислової частоти для впливу на біоенергетичні системи, застосування електроозонування, застосування електромагнітного випромінювання (інфрачервоного та ультрафіолетового випромінювання, акустичної обробки, застосування енергії СВЧ та ВЧ), основні напрямки застосування магнітного поля в біоенергетичних системах.

Управління енергоефективністю електротехнологічного устаткування. Загальні положення надійності та енергоефективності в електротехнологічних комплексах. Актуальність енергоефективності в Україні та світі. Методи визначення надійності та енергоефективності при виробництві продукції та наданні послуг в електротехнологічних системах. Основи енергоаудиту електротехнологічних комплексів, систем та об'єктів АПК. Надійність та енергоефективність роботи водонагрівників і парових котлі. Надійність та енергоефективність роботи електротехнологічних установок для створення оптимального мікроклімату приміщень. Надійність та енергоефективність електротехнологічного обладнання споруд захищеного ґрунту. Надійність та енергоефективність роботи електротехнологічного обладнання для сушіння, теплової обробки і зберігання сільськогосподарської продукції. Надійність та енергоефективність електротехнологічного обладнання ремонтних підприємств.

Світлотехнічні та опромінювальні установки та системи. Ознайомлення, вивчення та використання сучасних досягнень, інноваційних тенденцій та напрямків розвитку в галузі світлотехніки. Вивчення сучасних систем освітлення та опромінення на основі енергоефективних джерел оптичного випромінювання. Використання спеціалізованих комп'ютерних програм для моделювання та розробки проектів освітлювальних, опромінювальних установок зовнішнього та внутрішнього освітлення, та комп'ютерних технологій з розподіленими системами програмно-цифрового управління джерелами світла для світлодинамічного оформлення будь-яких об'єктів. Ознайомлення і вивчення сучасного комп'ютеризованого обладнання для проведення досліджень світлотехнічних установок і системи різного призначення. Проектування сучасних автоматизованих світлотехнічних систем різного призначення.

Вибірковий блок 4 «Енергетичний менеджмент і аудит»

Енергоменеджмент і енергоаудит. Основні нормативні документи, що регулюють діяльність аудиторів. Принципи енергоаудиторської діяльності. Технології енергоаудиту. Вимоги до аудиту. Фінансовий, енергетичний та екологічний аудит. Завдання аудиту. Учасники ринку енергоаудиту. Типові об'єкти енергетичного аудиту. Класифікація видів енергоаудиту. Попередній енергоаудит. Цілеспрямований енергоаудит. Всебічний енергоаудит. Основні засади енергетичного менеджменту. Класифікація норм витрат енергетичних ресурсів. Питомі витрати енергоресурсів. Методологічні основи планування і прогнозування витрат енергетичних ресурсів. Стратегічний енергетичний план. Енергетичний паспорт підприємства. Енергосервісні компанії.

Автоматизовані системи контролю і обліку енергоносіїв. Основні засади створення автоматизованої системи обліку енергоносіїв. Первинні датчики та технічні засоби передачі інформації. Основні програмні продукти для обслуговування ЛОСОД. Програмне середовище «Енергоцентр». Програмне середовище «ADAX». Програмне середовище «NovaSys. Advanced Metering Infrastructure». Створення конфігурації системи. Опитування лічильників. АРМ енергетика. Формування каналів

передачі звітів. Створення, резервування та передача баз даних третім особам. Формування звітів. Створення мнемосхем для диспетчерських пунктів.

Проектні рішення енергоменеджменту. Перспективи та головні напрямки енергоменеджменту в Україні і світі. Основні проблеми та шляхи розвитку енергоменеджменту у сучасній енергетиці. Формування стратегій енергозабезпечення. Управління процесами енергозабезпечення і навантаженням. Нормалізація енергоспоживання. Методики визначення норм питомих витрат. Економічна ефективність управління енергозбереженням на підприємстві. Сутність проекту, його концептуальний рівень і завдання. Принципові рішення, техніко-економічне обґрунтування. Склад і зміст проекту та робочої документації. Визначення вартості будівництва. Нормативна база і порядок визначення вартості будівництва на території України. Експертиза проекту.

Управління якістю електричної енергії. Показники якості електричної енергії. Основні терміни та визначення. Державні та міжнародні стандарти якості електричної енергії. Сертифікація електричної енергії. Вплив якості електричної енергії на роботу споживачів. Пристрої та засоби вимірювання показників якості електричної енергії. Енергетичний менеджмент та управління якістю електричної енергії. Технічні та організаційні заходи забезпечення якості електричної енергії. Компенсація вищих гармонік. Компенсація реактивної енергії. Технічні засоби стабілізації напруги.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Електроенергетика, електротехніка
та електромеханіка»
(освітньо-наукова програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 1	Безпека праці в енергоустановках	5	екзамен
ОК 2	Енергетична безпека	5	екзамен
ОК 3	Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	5	екзамен
ОК 4	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК 5	Інформаційні технології	4	екзамен
Всього		23	
Вибіркові компоненти ОНП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 6	Електромагнітна сумісність	5	екзамен
ОК 7	Математичні методи моделювання в електротехніці	5	екзамен
ОК 8	Надійність електроенергетичних систем	5	екзамен
ОК 9	Енергоінформаційні системи	4	екзамен
ОК 10	Інтелектуальні системи керування електротехнічними комплексами	4	екзамен
ОК 11	Управління проектами в електроенергетиці	4	екзамен
ОК 12	Інтелектуальні електромеханічні системи	4	екзамен
ОК 13	Виробнича експлуатаційна практика	8	залік
ОК 14	Дослідницька практика	8	залік
ОК 15	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	6	
Всього		53	

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Вибіркові компоненти ОНП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>Вибірковий блок 1 «Електричні мережі і системи»</i>			
ВК 1.1	Функціональні інтерметаліди в електроенергетичних установках	4	екзамен
ВК 1.2	Технічна експлуатація електроустановок систем електропостачання	4	екзамен
ВК 1.3	Управління надійністю та енергоефективністю електричних мереж	4	екзамен
ВК 1.4	Диспетчерське управління електроенергетичними системами	4	екзамен
ВК 1.5	Методи оптимізації режимів електроенергетичних систем	5	екзамен
ВК 1.6	Штучний інтелект в електроенергетичних системах	5	екзамен
ВК 1.7	Моніторинг та керування електричними системами	5	екзамен
ВК 1.8	Стійкість електроенергетичних систем	5	екзамен
Всього		36	
<i>Вибірковий блок 2 «Електромеханічні пристрої та системи»</i>			
ВК 2.1	Програмне забезпечення досліджень електромеханічних пристроїв	4	екзамен
ВК 2.2	Енергетичні і екологічні аспекти створення сучасних електромагнітних і електромеханічних пристроїв	4	екзамен
ВК 2.3	Поліфункціональні електромеханічні перетворювачі технологічного призначення	4	екзамен
ВК 2.4	Управління енергоефективністю електромеханічних перетворювачів енергії	4	екзамен
ВК 2.5	Сучасні системи обліку і регулювання споживанням енергоносіїв	5	екзамен
ВК 2.6	Методи оптимізації електромеханічних пристроїв та систем	5	екзамен
ВК 2.7	Сучасні електротехнологічні установки в процесах обробки	5	екзамен
ВК 2.8	Візуалізація та обробка експериментальних досліджень	5	екзамен
Всього		36	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		76	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		44	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОНП			120

Анотації компонент навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОНП

Безпека праці в енергоустановках. Захисні заходи при нормальному та аварійному режимах роботи електроустановок. Безпека праці при монтажі, ремонті та експлуатації електроустановок. Блискавкозахист промислових та сільськогосподарських об'єктів.

Енергетична безпека. Основні положення енергетичної безпеки держави. Диверсифікація енергопостачання. Планування, організація і управління на енергетичних підприємствах та в енергоспоживачах промислових підприємств. Основні напрямки формування тарифів в умовах ринку. Системи планово-запобіжного ремонту обладнання. Контроль енергоспоживання. Енергетичний баланс. Нормування витрат паливно-енергетичних ресурсів. Системи контролю витрат енергоносіїв. Енергозберігаючі заходи.

Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Формування системи знань з методології, теорії методу

і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах написання магістерської роботи, формування вміння організувати наукове дослідження певної проблеми з використанням усього комплексу традиційних методів наукових досліджень, у тому числі загальних і спеціальних методів; сучасні концепції наукової творчості, з основами методології наукового пізнання та методики наукових досліджень, розвиток здібностей до самоосвіти, освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження.

Ділова іноземна мова. Загальною метою програми викладання іноземної мови професійного спрямування є формування у студентів професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Вивчається методика пошуку нової інформації в іншомовних джерелах, лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел. Дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок. Вивчаються методи та лінгвістичні особливості анування та реферування іншомовних джерел, основи перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел.

Інформаційні технології. Інформаційно-керуючі комплекси та системи. Концепції побудови автоматизованих систем обліку електроенергії в умовах енергоринку України. Структури та особливості побудови і застосування існуючих інформаційно-керуючих комплексів та системи для обліку електроенергії.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОНП

Електромагнітна сумісність. Основні поняття електромагнітної сумісності (ЕМС) та задачі що вирішуються. Електромагнітні завади, їх класифікація, характеристики. Шляхи проникнення завад в електротехнічні пристрій. Джерела потужних періодичних та імпульсних завад. Механізми виникнення завад за рахунок кондуктивного (гальванічного), ємнісного, індуктивного зв'язків. Впливи через кола живлення, по контурах заземлень та загальних точок. Вплив між гальванічно розділеними контурами та між контурами з загальним проводом опорного потенціалу. Заходи і способи щодо зменшення впливів. Впливи електромагнітних полів на біологічні об'єкти, нормування цих впливів. Основні компоненти захисту від електромагнітних завад, характеристики та оцінка їх ефективності (електромагнітні екрани, фільтри, обмежувачі амплітуди). Пристрої для захисту від імпульсних перенапруг в мережах низької напруги. Лінія електропередавання як джерело потужних завад. Забезпечення ЕМС при дії промислових періодичних завад. Гроза електромагнітна обстановка та внутрішня система блискавкозахисту. Зонна концепція забезпечення ЕМС та її реалізація.

Математичні методи моделювання в електротехніці. Основні визначення та поняття. Математична модель, моделювання, об'єкт, предмет дослідження. Вимоги до моделі з позицій мети та задач конкретного дослідження. Типи математичних моделей. Процеси моделювання, їх основні етапи: постановка та завдання дослідження, побудова математичної моделі, розробка алгоритму та програми обмежень змінних факторів, перевірка відповідності та аналіз отриманих результатів. Математичний апарат, який використовується для розв'язання задач електроенергетики, електротехніки та електромеханіки: спеціальні обчислювальні методи, методи розв'язання алгебричних та трансцендентних рівнянь однієї змінної, методи розв'язання систем лінійних та нелінійних скінченних рівнянь та систем диференціальних рівнянь у повних та частинних похідних, елементи теорії подібності, теорії множин та теорії графів. Постановка та вирішування завдання щодо проектування інженерних об'єктів в галузі електротехніки, електромеханіки й

електротехнології за алгоритмами пошукової оптимізації, а також забезпечення набуття студентами навичок щодо формування первинних даних для застосування методів оптимізації та формування відповідних алгоритмів пошуку оптимальних рішень щодо схемно-конструкторських елементів означених об'єктів.

Надійність електроенергетичних систем. Теоретичні основи надійності і безпеки електротехнічних систем, методи забезпечення надійності і безпеки електротехнічних систем, методи підвищення надійності, оцінка надійності електротехнічних систем за результатами випробувань та експлуатації, довговічність електротехніки, ремонтпридатність електротехніки, збережуваність електротехніки, надійність електротехнічних систем з оператором, природа і характеристика небезпек в техносфері, основні положення теорії ризику.

Енергоінформаційні системи. Дисципліна забезпечує формування фахових та спеціальних компетенцій щодо системного структурно-алгоритмічного аналізу електроспоживання з використанням первинної енергії декількох джерел, набуття теоретичних та практичних навичок формування енергетичних балансів локальних об'єктів та прогнозування показників ефективності у реальному часі. Дискретне і комбінаторне математичне моделювання систем електроспоживання з диференційованою вартістю енергоносіїв. Принципи структурування, декомпозиції, конвейеризації при об'ґрунтуванні структур та модельних рядів (потужностей) джерел енергії. Методи синтезу інтелектуальних систем управління енергоспоживанням. Архітектура інтернету речей. Програмно-апаратні комплекси для розроблення систем керування на основі Інтернету речей. Мережеві компоненти та технічні платформи для управління комбінованим енергозабезпеченням локальних об'єктів на основі Інтернету речей.

Інтелектуальні системи керування електротехнічними комплексами. Інформаційно-керуючі комплекси та системи. Концепції побудови автоматизованих систем обліку електроенергії в умовах енергоринку України. Структури та особливості побудови і застосування інтелектуальних комплексів та системи.

Управління проектами в електроенергетиці. Дисципліна формує необхідний фаховий рівень теоретичних знань і практичних навичок методологічних основ та проведення планування, управління та прийняття оптимальних проектних рішень в електроенергетиці. У результаті вивчення матеріалу майбутній фахівець оволодіє принципами управління (менеджменту) проектами на всіх фазах життєвого циклу.

Інтелектуальні електромеханічні системи. Мікропроцесори та мікро-ЕОМ в електромеханічних системах. Основи цифрового керування електромеханічними системами. Z-перетворення. Методи аналізу і синтезу. Електрообладнання та засоби автоматизації інтелектуальних електромеханічних систем. Інтелектуальні електромеханічні системи постійного і змінного струму. Моделювання інтелектуальних електромеханічних систем.

Вибіркові компоненти ОНП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Електричні мережі і системи»

Функціональні інтерметаліди в електроенергетичних установках.

Дисципліна відноситься до інноваційного напрямку використання сплавів з ефектом пам'яті форми (функціональних інтерметалідів) для підвищення надійності та ефективності електроенергетичних установок. Феноменологія і особливості фізичних властивостей функціональних інтерметалідів. Напрями використання ефектів пам'яті форми і надпружності в електроенергетиці. Управління надійністю контактних систем з використанням функціональних інтерметалідів. Контроль температурних режимів електротехнічних установок. Термоелектромеханічні приводи на основі

функціональних інтерметалідів. Моделювання параметрів та характеристик елементів із функціональних інтерметалідів.

Технічна експлуатація електроустановок систем електропостачання.

Основна мета навчальної дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців сталих знань та вмінь з проведення і організації технічної експлуатації електроустановок систем електропостачання, підтримання потрібного рівня їх надійності і працездатності. Вивчення методів контролю технічного стану електроустановок, отримання досвіду використання контрольно-вимірювального обладнання для діагностування несправностей, а також набуття вмінь роботи з технічною документацією

Управління надійністю та енергоефективністю електричних мереж.

В рамках курсу вивчаються два класи задач, розв'язуваних з урахуванням надійності: задачі аналізу (оцінювання) і задачі синтезу (оптимізаційні). До задач аналізу відноситься кількісна оцінка показників надійності елементів і систем, надійності електричних мереж і систем споживачів при відомих параметрах, режимах, конфігурації систем електричних мереж і систем. Задачі синтезу надійності полягають у виборі раціональних рішень при плануванні, проектуванні, спорудженні й експлуатації електроенергетичних систем, а також при виготовленні устаткування, що забезпечує необхідний рівень надійності.

Диспетчерське управління електроенергетичними системами.

Дисципліна вивчає електроенергетику як об'єкт автоматизованого управління, нормативне забезпечення виконання перемикачів в електроустановках, технологію оперативних перемикачів в електричних мережах, оперативно-диспетчерське управління в електроенергетиці, планування енергетичних режимів та управління режимом, диспетчерські служби підприємств електроенергетики, автоматизована система диспетчерського управління, автоматизована система обліку електричної енергії.

Методи оптимізації режимів електроенергетичних систем.

Загальні відомості про електроенергетичні системи та їх режими, оптимальні режими енергосистем, оптимізація довгострокових режимів енергосистем, методи оптимізації (класичні методи оптимізації без обмежень, метод Лагранжа, функції однієї змінної, функції багатьох змінних, градієнтні методи, методи оптимізації при наявності обмежень, основи методу штрафних функцій), основи багатокритеріальної оптимізації режимів, багатоцільова комплексна оптимізація режимів енергосистем, оптимізація режимів електропостачання (задачі оптимізації якості електроенергії, задачі оптимальної компенсації реактивної потужності, задачі оптимізації електроспоживання в умовах дефіциту потужності систем живлення).

Штучний інтелект в електроенергетичних системах.

Поняття про штучний інтелект в задачах управління енергооб'єктами. Можливості різних типів штучного інтелекту (нейронні мережі, фазі-логіка, структурно-інформаційний метод). Реалізація концепцій розвитку електроенергетики на основі штучного інтелекту. Вивчення пакетів моделювання штучного інтелекту в matlab (streetflow, фаззі-логіка, нейронні мережі, обробка сигнальної інформації, системи зв'язку та інші). Методи розпізнавання образів в статичних і динамічних електроенергетичних об'єктах. Методи навчання алгоритмів штучного інтелекту. Вбудовані експертні системи. Алгоритми автоматичної обробки сигналів аварійних файлів реєстраторів в мережах. Ієрархічні рівні обробки інформації в енергосистемі. Методи сигнальної і смисловий фільтрації сигналів перехідних процесів в мережі. Методи побудови автоматичних алгоритмів ринкових відносин і теорії ігор для реалізації концепції Smart Grid.

Моніторинг та керування електричними системами.

Системи моніторингу та визначення векторних параметрів режиму електричних систем. Метод функціонального моделювання та ієрархічні моделі для розрахунків усталених

режимів. Оцінка динаміки електроенергетичних систем. Основи керування електричними системами.

Стійкість електроенергетичних систем. Забезпечення нормальної стійкої роботи системи електропостачання при будь-яких порушеннях її режимів; засвоєння процесів, що відбуваються в синхронних генераторах станцій і в мережах електричних систем; вивчення електромеханічних перехідних процесів в електричних системах, як при великих, так і при малих збуреннях; забезпечення статичної стійкості електричної системи; забезпечення динамічної стійкості електричної системи; аналіз та забезпечення стійкості вузлів навантаження як при малих, так і при великих збуреннях; вивчення причин виникнення асинхронних режимів в електричних системах та методів їх усунення; аналіз заходів щодо покращення стійкості і якості перехідних процесів.

Вибірковий блок 2 «Електромеханічні пристрої та системи»

Програмне забезпечення досліджень електромеханічних пристроїв. Дисципліна охоплює питання пов'язані з вивченням сучасних програмних засобів та інструментів для розрахунку, моделювання, аналізу та оптимізації різноманітних електромеханічних систем.

Енергетичні і екологічні аспекти створення сучасних електромагнітних і електромеханічних пристроїв. У курсі дисципліни викладено: загальні відомості про енергетику та її місце в житті людства, про стан та перспективи розвитку паливно-енергетичного комплексу, про традиційні та альтернативні джерела енергії. Розглянуто головні аспекти взаємодії створення сучасних електромагнітних і електромеханічних пристроїв в енергетиці, базових енергоустановок їх взаємодії з довкіллям, а також напрямки зменшення нег'ативного впливу енергетики на екологію.

Поліфункціональні електромеханічні перетворювачі технологічного призначення. Аналіз наукових і технічних проблем створення поліфункціональних електромеханічних перетворювачів (ПЕМП); основні принципи створення ПЕМП; узагальнена колопольова математична модель взаємопов'язаних електромагнітних, теплових і механічних процесів ПЕМП; математична модель ПЕМП для оптимізації процесів перетворення енергії; енергетичний аналіз процесів взаємодії ПЕМП і робочого навантажувальноохолоджуючого середовища з різними реологічними властивостями для обґрунтованого вибору механічних і теплових навантажень ПЕМП; методологія, розробка алгоритмів і математичного забезпечення об'єктоорієнтованого проектування і оптимізації ПЕМП; метод експериментального визначення електромагнітного моменту і параметрів ПЕМП; методи і засоби підвищення стійкості роботи ПЕМП в динамічних режимах; теоретичне обґрунтування процесу формування і розробка методів експериментального визначення спектра вищих гармонік ПЕМП з урахуванням температурної несиметрії порожнистого феромагнітного ротору.

Управління енергоефективністю електромеханічних перетворювачів енергії. Методи і структури асинхронного електроприводу, що забезпечують підвищення енергоефективності машин і механізмів, які використовують електроприводи, раціональний вибір електрообладнання електроприводів; зменшення втрат в приводних електродвигунах; зменшення втрат в живильних мережах; перехід від нерегульованого електроприводу до регульованого, вибір типу і структури управління асинхронним електроприводом, що забезпечують підвищення енергоефективності та експлуатаційних характеристик, методи і технічні засоби підвищення енергоефективності асинхронних електроприводів за рахунок вибору двигунів з підвищеними енергетичними характеристиками, розробка спеціальних алгоритмів керування електроприводом і застосування напівпровідникових перетворювачів з активними випрямлячами, що забезпечують підвищення

коефіцієнта потужності і поліпшення якості електроенергії мережі живлення, використання систем діагностики та оцінки залишкового ресурсу електроустаткування.

Сучасні системи обліку і регулювання споживанням енергоносіїв. У курсі дисципліни викладено структура і причини втрат енергоносіїв в системах енергоспоживання. Розглянуто методи розрахунку втрат в системах енергоспоживання, а також методи аналізу і вибір заходів їх зниження. Обґрунтовано організаційні та технічні заходи зниження втрат в системах енергоспоживання. Розглянуто способи і засоби оптимального керування режимами енергетичних систем для зниження в них втрат під час транспортування, розподілу і споживання. Розглянуті різні продукти програмного забезпечення, яке реалізує викладені методи розрахунку втрат та дозволяє розробляти заходи щодо їх зниження.

Методи оптимізації електромеханічних пристроїв та систем. У курсі дисципліни викладено науково-технічні аспекти використання новітніх електротехнологічних установок і пристроїв в виробничих процесах, освоєння інженерних методів вирішення завдань щодо раціонального використання електротехнологій.

Сучасні електротехнологічні установки в процесах обробки. Техніко-економічні основи електротехнологічних процесів. Електричні водонагрівники і парові котли. Електротехнологічні установки для створення оптимального мікроклімату приміщень. Електротехнологічне обладнання споруд захищеного ґрунту. Електротехнологічне обладнання для сушіння, теплової обробки і зберігання сільськогосподарської продукції. Електротехнологічне обладнання ремонтних підприємств. Побутові електронагрівні пристрої.

Візуалізація та обробка експериментальних досліджень. Статистична обробка результатів експерименту, розрахунок помилок, візуалізація результатів експерименту, 2D та 3D графіки, комп'ютерні програми обробки та представлення експериментальних даних

**Підготовка магістрів
галузі знань «Електрична інженерія»
спеціальності 144 «ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА»
освітня програма «ІНЖЕНЕРІЯ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ
ТА ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна освітньо-професійна програма	20
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Кваліфікація випускників	магістр з теплоенергетики

Концепція підготовки

Концепція підготовки інженерів-теплоенергетиків, полягає в підготовці спеціалістів, що є фахівцями в області теплоенергетики, які здатні працювати в різних галузях теплоенергетичного напрямку, а саме у відновлювальній теплоенергетиці, підприємствах, технологічні процеси яких пов'язані з виробництвом нового теплоенергетичного обладнання, теплоенергетиків для агропромислового комплексу — тепличних комбінатів, фермерських господарств, птахофабрик, спеціалістів в області систем тепlopостачання з використанням поновлювальних джерел енергії.

Практичне навчання

Практичне навчання студентів відбувається на дослідних станціях та навчально-дослідних господарствах НУБіП України, на підприємствах теплоенергетичного профілю, організаціях теплокомуненерго, в агрохолдінгах, на фірмах, що займаються виробництвом та впровадженням сучасного теплоенергетичного обладнання, в тому числі поновлювальних джерел енергії в промислового, побутового і агропромислового секторах.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Розробка сучасних систем енергопостачання будівель з використанням ВДЕ.
2. Енергозабезпечення фермерського господарства з використанням відновлюваних джерел енергії.
3. Розробка системи енергопостачання ферми ВРХ з використанням когенераційних та теплонасосних технологій.
4. Енергозабезпечення птахофабрики із застосуванням біогазової установки.
5. Енергопостачання агрохолдінгуна базі твердопаливних котлів, що працюють на відходах сільського господарства.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Інженерія відновлювальних джерел енергії
та енергоменеджмент»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Безпека праці в енергоустановках	4	екзамен
ОК 2	Біопаливо	4	екзамен
ОК 3	Ділова іноземна мова	4	екзамен
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Теплоенергетичні установки і системи з ВДЕ	5	екзамен
ОК 5	Прикладні задачі енергозбереження	4	екзамен
ОК 6	Моделювання теплових і гідродинамічних процесів	4	екзамен
ОК 7	Екобіотехнології в системах тепlopостачання	4	екзамен
ОК 8	Інноваційні технології відновлюваної енергетики	4	екзамен
ОК 9	Проектування систем автономної генерації	4	екзамен
ОК 10	Основи енергетичного менеджменту і аудиту	4	екзамен
ОК 11	Системи створення мікроклімату в будівлях з використанням ВДЕ	5	екзамен
ОК 12	Аналіз і експертиза проектів	4	екзамен
ОК 13	Основи наукових досліджень	4	екзамен
ОК 11	Виробнича експлуатаційна практика	8	залік
ОК 13	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		54	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Інженерія систем енергозабезпечення»</i>			
ВК 1.1	Сертифікація енергетичної ефективності будівель та інженерних систем	4	екзамен
ВК 1.2	Інтегровані системи тепло- водо і газопостачання	4	екзамен
ВК 1.3	Програмне забезпечення теплотехнічних розрахунків	4	екзамен
ВК 1.4	Інженерія навколишнього середовища	4	екзамен
<i>Вибірковий блок 2 «Проектування і управління систем з ВДЕ»</i>			
ВК 2.1	Smart-управління використанням енергетичних ресурсів	4	екзамен
ВК 2.2	Управління проектами в теплоенергетиці	4	екзамен
ВК 2.3	Технології VR	4	екзамен
ВК 2.4	Проектування теплоенергетичних установок і систем з ВДЕ	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Безпека праці в енергоустановках. У дисципліні розглянуто правові та організаційні питання з охорони праці, небезпечні та шкідливі чинники виробничого довкілля і методи їх зниження до нормативних величин, основи пожежної безпеки та електробезпеки з метою профілактики нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. Мета вивчення дисципліни – це теоретико-практична підготовка спеціалістів, які б на основі отриманих знань змогли розробити і впровадити безпечні умови праці на робочих місцях, конструювати технічні засоби безпеки. Завдання дисципліни є підготовка майбутніх фахівців, здатних впровадити працезохоронні рішення, спрямовані на покращення умов праці, зниження травматизму і професійних захворювань працівників сектору АПК та сфері енергетики, підвищення їх працездатності.

Біопаливо. У дисципліні вивчаються основні принципи і технології використання біоматеріалів для отримання теплової і електричної енергії при енергопостачанні об'єктів різного призначення. Розглянуті технології отримання рідких біопалив. Вивчаються основи використання біогазових технологій в системах генерування теплової і електричної енергії фермерських господарств, агрохолдингів та інших об'єктів сектору АПК та сфери енергетики. Освоєння системи знань з теоретичних і практичних основ вивчення біотехнологічних процесів, що мають екологічну спрямованість і пов'язані з вирішенням екологічних проблем утилізації (біопереробки) відходів та сміття, деградації різного характеру забруднень, забезпечують виробництво екологічно чистої продукції на основі дешевої та доступної сировини.

Ділова іноземна мова. Вивчення дисципліни розвиває у студентів комунікативну компетенцію, а саме використання навичок, умінь та знань з іноземної мови у процесі ділового спілкування з представниками інших країн з різноманітних питань, пов'язаних із бізнесом і ринком праці сектору АПК та сфери енергетики, підготовки до участі у міжнародних конференціях, проектах та дискусіях, а також проведення презентацій, письмового обміну діловою інформацією (офіційні та неофіційні листи, резюме різні види науково-дослідних статей і звітів), сприяючи, таким чином, різнобічному розвитку особистості студента та його соціалізації в іншомовному суспільстві.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Теплоенергетичні установки і системи з ВДЕ. Метою дисципліни є формування у студентів знання основ функціонування і принципів побудови теплоенергетичних установок та систем, в яких використовуються ВДЕ. Завдання які розглядаються при вивченні дисципліни: ознайомлення з базовими поняттями, термінологією та визначеннями, що застосовуються в теплоенергетичних установках з ВДЕ; вивчення принципів роботи теплових насосів, когенераційних установок з тепловими насосами, засвоєння методів розрахунку теплоенергетичних установок з ВДЕ, вивчення їх конструкцій та основ експлуатації. Ознайомлення з сучасними методами і установками для вироблення теплової та електричної енергії на об'єктах сільськогосподарського призначення. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основи функціонування теплоенергетичних установок і систем з ВДЕ, систем управління енергетичними об'єктами, методи їх розрахунку та основи експлуатації.

Прикладні задачі енергозбереження. Енергозбереження як діяльність, спрямована на економію та раціональне використання енергії і природних енергетичних ресурсів, тобто на підвищення енергоефективності економіки, набуває в Україні все більшого значення у зв'язку з необхідністю ощадливого використання паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР), Задача скорочення використання первинних ПЕР може бути вирішена за рахунок ефективного впровадження альтернативних джерел енергії.

Метою дисципліни є поглиблення теоретичних знань студентів в області теплофізичних основ перетворення енергії вторинних (скидної теплоти окремих технологічних процесів) та поновлюваних джерел (енергії Сонця, вітру, біомаси, геотермальних джерел, тощо) в інші види енергії.

Завданням дисципліни є формування у студентів розуміння призначення, принципу дії, складу та технічних характеристик установок, які використовують альтернативні джерела енергії., а також практичних навичок застосування таких систем.

Моделювання теплових і гідродинамічних процесів. В дисципліні розглядаються основні принципи математичного моделювання процесів тепло- і масопереносу, що відбуваються в теплоенергетичному обладнанні, сільськогосподарських та промислових об'єктах. Розглянуто основні рівняння, які описують процеси тепло- і масопереносу та методи їх розв'язку. Викладені основи чисельного розрахунку інтегро-диференціальних рівнянь та комп'ютерного їх обчислення. Наведена інформація про основні пакети прикладних програм ANSYS FLUENT для розрахунку гідродинаміки, теплофізичних процесів, що протікають в об'єктах і теплоенергетичних установках різного призначення. Проводиться освоєння практичних навичок роботи з такими пакетами.

Екобіотехнології в системах тепlopостачання. Дисципліна вивчає поняття і терміни щодо еко- та біоенергетичних систем, які застосовуються у секторі АПК та сфері енергетики, будову та основні принципи їх функціонування, теоретичні основи розрахунку їх конструктивних та енергетичних параметрів, техніко-економічні показники їх застосування. Розглянуто: основні принципи збереження ресурсів і їх економного використання при виробництві, перетворенні і споживанні різних видів енергії та сучасні енергозберігаючі технології в системах тепlopостачання; методи економії енергетичних ресурсів і енергії; сучасний стан і перспективи використання відновлювальних джерел енергії; екологічні проблеми і методи захисту навколишнього середовища в процесі добування, транспортування і використання різних видів енергоресурсів.

Інноваційні технології відновлюваної енергетики. Перспективи сталого розвитку глобальної економіки тісно пов'язані з можливостями ефективного застосування відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), які поступово замінюють традиційні джерела та набувають все більшого значення. Застосування інноваційних принципів вироблення відновлюваної енергії, що сприяють її ефективному використанню, дасть додатковий імпульс охорони навколишнього середовища, забезпечить надійне енергопостачання і підвищення конкурентоспроможності економіки;

Метою дисципліни є вивчення принципів розробки інновацій в галузі ВДЕ, зокрема принципів системності, наукоємності, практичної корисності розробок, тощо.

Завданням дисципліни є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок з питань розробки і реалізації концепцій розвитку відновлюваної енергетики з врахуванням поточних змін паливно-енергетичних балансів та оцінки впливу даного сегмента енергетики на суміжні галузі економіки України.

Проектування теплоенергетичних установок і систем з ВДЕ. Основна мета дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців сталих знань та вмінь з проектування теплоенергетичних об'єктів та систем на основі ВДЕ, розробки проектної документації для мережевих об'єктів теплоенергетики та електричних станцій, вивчення та розрахунків параметрів схем тепlopостачання споживачів з використанням ВДЕ, вивчення методик розрахунку для проектування енергетичних об'єктів, вивчення державної нормативної бази необхідної для виконання та погодження проектної документації.

Загальні положення. Огляд нормативних документів для будівництва. Погодження проектної документації. Вивчення нормативних документів і стандартів. Якість і безпека теплоенергетичних установок. Загальні положення побудови систем тепlopостачання.

Основи енергетичного менеджменту і аудиту. Дисципліна формує розуміння призначення та основних принципів функціонування систем енергетичного менеджменту на підприємствах, у житлово-комунальному господарстві та в окремих будівлях. Упродовж вивчення дисципліни здобувач: знайомиться з основними стандартами та методикою і порядком проведення енергетичного аудиту об'єктів тепло- та електроспоживання; вивчає технології та обладнання, що використовується при проведенні енергоаудиту; отримує навички виконання базових розрахунків та надання консультативних послуг щодо питань економії енергії. Вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей щодо виконання енергетичного обстеження громадських, адміністративних та житлових будівель, а також промислових об'єктів; визначення методів моніторингу та контролю споживання енергетичних ресурсів, оцінки ефективності їх використання та управління енергоспоживанням на об'єктах; знайомлення з принципами побудови системи енергетичного менеджменту на об'єкті.

Системи створення мікроклімату в будівлях з використанням ВДЕ. Перехід у нове тисячоліття став історичною віхою розвитку систем створення мікроклімату в Україні. В даний час в Україні проходить новий етап розвитку систем забезпечення мікроклімату, який полягає у широкому використанні сучасних систем та новітніх розробок, та заходах енергозбереження.

Головною ознакою даного періоду є автоматизація теплових та гідравлічних режимів на рівні споживача, що дає змогу індивідуального автоматичного підтримування бажаного теплового комфорту. При проектуванні інженерних систем будівель застосовують автоматичне обладнання, яке призначене забезпечити тепловий комфорт в приміщеннях при мінімальних експлуатаційних витратах. У навчальному курсі майбутні магістри-теплоенергетики отримають теоретичні знання і практичні навички щодо науково-обґрунтованих енергоощадних технологій з забезпечення комфортних умов мікроклімату у приміщеннях, що оснащені сучасними опалювальними приладами, а також використовують вторинні джерела енергії. Завдання дисципліни полягає в підготовці студентів до самостійної роботи, прийняття кваліфікованих інженерних рішень щодо проектування систем забезпечення мікроклімату з використанням ВДЕ.

Аналіз і експертиза проектів. Дисципліна присвячена дослідженню базових принципів, методів та інструментарію сучасного аналізу проектів, процедур прийняття рішення в проектному аналізі, а також маркетинговому обґрунтуванню, технічній можливості здійснення проекту, оцінці проекту з точки зору екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, а також його фінансової й економічної привабливості. Предметом вивчення дисципліни є процеси, що мають місце на етапі проведення експертизи проектів як форми ризикового підприємництва, яка пов'язана зі створенням теплоенергетичних об'єктів та систем, у тому числі з ВДЕ. При вивченні дисципліни визначаються теоретикометодологічні засади

формування цілісного розуміння організації і управління процесом експертизи проекту.

Основи наукових досліджень. Зміст і принципи наукових досліджень. Програма і методика досліджень. Методика експериментальних досліджень. Математичне моделювання об'єктів наукового дослідження. Науковий звіт. Впровадження результатів досліджень у виробництво.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Інженерія систем енергозабезпечення»

Сертифікація енергетичної ефективності будівель та інженерних систем.

Вивчення дисципліни надає теоретичні знання та практичні уміння і навички для вирішення комплексних задач з оцінки наявного стану та підвищення рівня енергоефективності будівель та інженерних систем. Дисципліна орієнтує на отримання поглиблених знань з: аналізу інформації щодо фактичних або проектних характеристик огорожувальних конструкцій та інженерних систем; оцінки відповідності розрахункового рівня енергетичної ефективності встановленим мінімальним вимогам до енергетичної ефективності будівель; надання рекомендацій щодо підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, що враховують місцеві кліматичні умови, є технічно та економічно обґрунтованими. Опанування дисципліни дозволяє набути необхідні навички для провадження діяльності із сертифікації енергетичної ефективності будівель та інженерних систем.

Інтегровані системи тепло-, водо- і газопостачання. Головним завданням при розвитку систем інженерного обладнання, що відповідає вимогам комфортності в різних природнокліматичних умовах, є виявлення резервів економії водних і паливно-енергетичних ресурсів з урахуванням вимог раціонального природокористування. Завдяки ефективній роботі систем тепlopостачання, газопостачання та водопостачання забезпечуються потреби населення в комфортному проживанні, роботі й відпочинку. У зв'язку з цим вибір обладнання цих інженерних систем є дуже важливим завданням.

У навчальному курсі майбутні магістри-теплоенергетики отримають теоретичні знання і практичні навички щодо інженерно-геологічних й кліматичних умов території будівництва, в результаті зможуть зробити правильний вибір систем життєзабезпечення, що включають системи тепlopостачання, газопостачання та водопостачання, визначити засоби сучасної техніки, вибрати раціональні методи трасування, прокладання інженерних мереж і розміщення інженерних комунікаційних споруд, що забезпечують нормальну роботу всіх мереж.

Завдання дисципліни полягає в підготовці студентів до самостійної роботи, прийняття кваліфікованих інженерних рішень щодо проектування інтегрованих систем тепло- водо і газопостачання.

Програмне забезпечення теплотехнічних розрахунків. Метою дисципліни є формування у студентів знання основ функціонування і принципів побудови комп'ютерних мереж, персонального комп'ютера та його програмного забезпечення для дослідження моделей технологічних процесів і теплоенергетичних об'єктів агропромислового виробництва на основі використання комп'ютерних технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен засвоїти апаратні та програмні засоби персональних комп'ютерів та комп'ютерних мереж; сучасні комп'ютерні технології оброблення даних; середовища розробки лабораторних віртуальних приладів сапровських пакетів LabVIEW, MathCad; пакет програм Microsoft Office для створення презентацій, обробки текстів, таблиць, статистичної обробки даних за допомогою засобів табличного процесора Microsoft Excel та створення і форматування електронної версії звітної документації

результатів досліджень; програмно-інформаційне та організаційно - методичне забезпечення досліджень і проектування.

Інженерія навколишнього середовища. Вивчаються системи і пристрої для очистки шкідливих викидів при роботі теплових електростанцій. Розглянуто установки і обладнання для вловлювання твердих компонент, а також сірчистих, азотних та інших газових компонент з метою покращення екологічних показників зовнішнього середовища. Вивчаються основні напрямки наукових досліджень, які направлені на очистку навколишнього середовища та заміну традиційних теплоенергетичних установок на установки безпечні для довкілля.

Вибірковий блок 2 «Електротехнічні системи розосередженої генерації»

Smart-управління використанням енергетичних ресурсів. Дисципліна вивчає сучасні методи і алгоритми розподілу енергетичних ресурсів використовуючи методи оптимізації, системи автоматичного управління розподілу енергетичних ресурсів для споживачів з метою найбільш раціонального їх використання.

Управління проектами в теплоенергетиці. Вивчення дисципліни сприяє опануванню теоретичних знань щодо проектного управління та набуття практичних навичок управління проектами. Студенти набудуть знання з забезпечення фінансування, здійснення економічних і техніко-технологічних розрахунків при управлінні проектами, визначення потреби та здійснення управління ресурсами та командою проекту, використання функцій управління проектами та механізмів реалізації управлінських рішень в проектному менеджменті. Опанування матеріалом сприятиме формуванню у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проектів з метою досягнення ефективного існування й розвитку теплоенергетичних систем з ВДЕ організацій та підприємств сектору АПК і сфери енергетики.

Технології VR. Вивчення дисципліни спрямоване на навчання студентів використовувати технології віртуальної реальності для аналізу особливостей функціонування теплоенергетичних установок та систем, технологій передачі теплової енергії, систем автономного, резервного та аварійного енергопостачання, у тому числі з використанням відновлювальних джерел енергії. Технології VR дають змогу набути досвіду, до якого студенти зазвичай не мають доступу. Отримані в результаті проходження курсу навички можуть використовуватись при використанні програмних продуктів, які застосовують елементи віртуальної реальності.

Проектування теплоенергетичних установок і систем з ВДЕ. Основна мета дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців сталих знань та вмінь з проектування теплоенергетичних об'єктів та систем на основі ВДЕ, розробки проектної документації для мережевих об'єктів теплоенергетики та електричних станцій, вивчення та розрахунок параметрів схем тепlopостачання споживачів з використанням ВДЕ, вивчення методик розрахунку для проектування енергетичних об'єктів, вивчення державної нормативної бази необхідної для виконання та погодження проектної документації.

Загальні положення. Огляд нормативних документів для будівництва. Погодження проектної документації. Вивчення нормативних документів і стандартів. Якість і безпека теплоенергетичних установок. Загальні положення побудови систем тепlopостачання.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 17 «ЕЛЕКТРОНІКА, АВТОМАТИЗАЦІЯ
ТА ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ»
спеціальності 174 «АВТОМАТИЗАЦІЯ, КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ТА РОБОТОТЕХНІКА»
за освітньою програмою «АВТОМАТИЗАЦІЯ, КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ТА РОБОТОТЕХНІКА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	35
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– денна освітньо-наукова програма	1 рік 10 місяців
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
– освітньо-наукова програма	120
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій

Концепція підготовки

Освітня діяльність при забезпеченні виконання умов державного замовлення та інших договорів з юридичними чи фізичними особами на підготовку фахівців з вищою освітою здійснюється відповідно до державних стандартів вищої освіти. Навчальний процес в ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження базується на системному підході та між предметному принципі навчання з метою виховання у студентів широти поглядів, нестандартності мислення, здатності вирішувати загальновиробничі та соціально-економічні проблеми в їх взаємозв'язку та відповідно до потреб сучасного виробництва та кон'юнктури ринку праці.

Невід'ємною складовою освітньої діяльності є виховний процес, який передбачає виховання майбутніх фахівців у кращих традиціях національної та світової культури з урахуванням загальнолюдських пріоритетів, програми відродження і розбудови національної економіки, культури, науки, духовної єдності нації та народів України.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Комп'ютерно-інтегровані системи управління технологічними процесами та виробництвами»

Дослідження, розробка та впровадження сучасних комп'ютерно-інтегрованих систем управління в тваринництві та рослинництві. Технологія та математичне моделювання технологічних процесів в тваринництві та рослинництві, автоматизовані системи управління технологічними процесами в тваринництві та рослинництві.

Сфери зайнятості випускників

Інженер з КВПіА птахофабрики, інженер відділу АСУ ТП тваринницького комплексу, інженер відділу АСУ ТП тепличного господарства, інженер з КВПіА тепличного господарства, інженер з технічного обслуговування систем автоматизації на підприємстві.

Вибірковий блок «Системи інтернет речей»

Дослідження, розробка програмно-апаратних систем та комп'ютерних інтелектуальних систем інтернету речей, особливості програмування інтернет-речей, особливості розробки програмного забезпечення для мережевого обміну, протоколи бездротового мережевого обміну управління пристроями «інтернет-речей», операційні системи інтернет-речей, низькорівневі та високорівневі мови розробки програмного забезпечення хмарні сервіси, інформаційної безпеки інтернету речей.

Сфери зайнятості випускників

Інженер відділу АСУ ІТ компаній в різних за спрямованістю сферах, де необхідно об'єднати інформаційні системи та об'єкти управління, для отримання оперативних результатів.

Вибірковий блок «Робототехніка»

Дослідження та розробка робототехнічних комплексів та систем. Теоретичні та практичні аспекти робототехніки, включаючи проектування, програмування, виготовлення та експлуатацію роботів в галузях АПК. Теорія та практичне застосування систем керування роботів. Дослідження різних аспектів робототехніки, зокрема розробка операційних систем та програмного забезпечення, що керують роботами. Методи та технології розпізнавання образів та обробка сигналів у контексті робототехніки. Досліджуються питання аналізу зображень, виявлення об'єктів, відстеження руху, визначення орієнтації та геометрії об'єктів, а також обробка сигналів, отриманих від датчиків роботів. Питання алгоритмічної оптимізації та обробки великих об'ємів даних у робототехніці..

Сфери зайнятості випускників

Інженер з автоматизованих систем керування господарства, інженер-дослідник науково-дослідної установи, інженер з технічного обслуговування систем автоматизації на підприємстві, інженерів з розробки та програмування роботів, інженерів з виробництва роботів.

Практичне навчання

Практична підготовка фахівців здійснюється в навчально-дослідних господарствах університету: ВП НУБіП України «Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка», ВП НУБіП України «Навчально-дослідне господарство «Ворзель», ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція», ТОВ «Київська птахофабрика», Компанія «Комплекс Агромарс», ПрАТ «Комбінат «Тепличний», ДП Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуца Водиця», ПАТ «Терезине», ГК «Верес».

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Використання нечіткої логіки в системі автоматизованого управління температурним режимом в пташнику з утриманням курнесучок в зимовий період.
2. Нейронні мережі в САР зв'язаного управління температурою та відносною вологістю повітря в теплиці.
3. Інтелектуальна система управління мікрокліматом в камері для вирощування шампінйонів та дослідження САР температури компосту.
4. Інтелектуальна система управління мікрокліматом в овочесховищі і дослідження САР вологості повітря.
5. Використання нечіткої логіки в системі автоматизованого управління температурним режимом в теплиці.
6. Нейронні мережі в САР зв'язаного управління температури повітря в

пташнику з урахуванням концентрації CO₂.

7. Інтелектуальна система управління температурним режимом в пташнику з використанням алгоритму оптимального управління.

8. Використання нечіткої логіки в системі автоматизованого управління температурним режимом теплиці в зимовий період з урахуванням зовнішнього впливу.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології
та робототехніка»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК1.	Прикладна статистика для економічних обґрунтувань інженерних рішень	4	екзамен
ОК2.	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК3.	Спеціальні розділи вищої математики	4	екзамен
ОК4.	Економічне обґрунтування інноваційних рішень в автоматизації	4	екзамен
ОК5.	Охорона праці у галузі	4	екзамен
Всього		20	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК6.	Автоматизований облік енерго- і матеріальних ресурсів	5	екзамен
ОК7.	Особливості комп'ютерного моделювання систем автоматизації біотехнічних об'єктів	5	екзамен
ОК8.	Штучний інтелект в системах автоматизації біотехнічних об'єктів	4	екзамен
ОК9.	Робототехнічні комплекси і системи	4	екзамен
ОК10.	Автоматизація біотехнічних об'єктів: автоматизовані системи управління технологічними процесами	6	екзамен
ОК11.	Системи автоматизованого проектування систем автоматизації біотехнічних об'єктів	5	екзамен
ОК12.	Монтаж, налагодження і експлуатація систем автоматики біотехнічних об'єктів	5	екзамен
ОК13.	Виробнича практика	8	екзамен
ОК14.	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	Захист кваліфікаційної роботи
Всього		46	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Комп'ютерно-інтегровані системи управління технологічними процесами та виробництвами»</i>			
ВК 1.1.	Світовий досвід методів і засобів сучасної автоматизації технологічних процесів	4	екзамен
ВК 1.2.	Особливості комп'ютерно-інтегрованих систем автоматизації біотехнічних об'єктів	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.3.	Особливості моделювання та ідентифікація біотехнічних об'єктів	4	екзамен
ВК 1.4.	Захист інформації в системах автоматизації	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2 «Системи інтернет речей»</i>			
ВК 2.1.	Проектування інтернет речей	4	екзамен
ВК 2.2.	Хмарні технології	4	екзамен
ВК 2.3.	Технічне забезпечення інтернет речей	4	екзамен
ВК 2.4.	Програмування інтернет речей	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 3 «Робототехніка»</i>			
ВК 3.1.	Системи керування та програмування роботів	4	екзамен
ВК 3.2.	Операційні системи роботів	4	екзамен
ВК 3.3.	Розпізнавання образів та обробка сигналів у робототехніці	4	екзамен
ВК 3.4.	Розробка та виробництво роботів	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			66
Загальний обсяг вибірових компонентів			24
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Прикладна статистика для економічних обґрунтувань інженерних рішень.

Розглядаються сучасні методи статистичного аналізу даних, представлених часовими перерізами або часовими рядами. Методика збору і статистичного аналізу даних у вигляді чотирьох етапів. Задачі обчислення описових статистик, опису положення окремого спостереження в ряду розподілу і методика групування даних. Нормальний розподіл даних, його статистичні характеристики, можливості використання таблиць нормального розподілу, а також розподіл вибірових середніх. Аналіз процесу прийняття статистичних рішень, поняття ризику і його моделювання, формулювання і застосування процедур перевірки гіпотез. Основи регресійного моделювання процесів довільної природи за багатокроковою методикою. Методики діагностування побудованих регресійних моделей з прикладами їх побудови за реальними статистичними даними.

Спеціальні розділи вищої математики. Основні розділи вищої математики, необхідні для проведення досліджень та розробки електротехнологій у сільському господарстві. Математичні методи розв'язання лінійних та нелінійних диференціальних рівнянь. Матричні, операційні методи. Функціональні ряди. Основи теорії випадкових функцій.

Охорона праці у галузі. Захисні заходи при нормальному та аварійному режимах роботи електроустановок. Безпека праці при монтажі, ремонті та експлуатації електроустановок. Блискавкозахист сільськогосподарських об'єктів.

Ділова іноземна мова. Загальною метою програми викладання іноземної мови професійного спрямування є формування у студентів професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Вивчається методика пошуку нової інформації в іншомовних джерелах, лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел. Дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок. Вивчаються методи та

лінгвістичні особливості анотування та реферування іншомовних джерел, основи перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел.

Економічне обґрунтування інноваційних рішень в автоматизації. Методика складання кошторисів на спорудження об'єктів сільської енергетики. Методика розрахунків вартості технічних виробів. Методика оцінки економічної ефективності інженерних рішень.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Автоматизований облік енерго- і матеріальних ресурсів. Енергоємність і енергоефективність виробництва. Методи розрахунку питомих показників витрат енергії і матеріалоресурсів. Прилади і системи обліку енергії і матеріалоресурсів. Комп'ютерні системи збору і обробки інформації про витрати енергії і ресурсів.

Особливості комп'ютерного моделювання систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Методи побудови комп'ютерно-моделюючих систем управління (КМСУ). Структура та функції КМСУ. Збір та обробка інформації. Математичне моделювання. Алгоритми оптимального та адаптивного управління. Реалізація управляючих функцій. Приклади КМСУ в АПК.

Автоматизація біотехнічних об'єктів: автоматизовані системи управління технологічними процесами. Характеристики технологічних процесів як об'єктів управління та їх збурень. Принципи побудови автоматичних систем управління технологічними процесами. Автоматизація технологічних процесів у рослинництві і тваринництві. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Монтаж, налагодження і експлуатація систем автоматики біотехнічних об'єктів. Монтаж електричних кіл автоматики. Експлуатація обладнання систем автоматики. Налагодження давачів, регуляторів, виконавчих механізмів систем автоматичного керування. Порядок здачі змонтованих систем в експлуатацію. Формування та організація служби контрольно-вимірювальних приладів і засобів автоматики на сільськогосподарському підприємстві.

Системи автоматизованого проектування систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Основні поняття і визначення. Основні поняття про системи електрифікації і автоматизації технологічних процесів. Загальні відомості про сільськогосподарські технологічні процеси. Технічне забезпечення САПР. Програмне забезпечення САПР. Бази даних САПР. Статистики і динаміка технологічних об'єктів керування. Регулюючі впливи й органи. Системи автоматизації технологічних пристроїв.

Штучний інтелект в системах автоматизації біотехнічних об'єктів. Основні концепції нейронних мереж. Властивості процесів навчання нейронних мереж. Нейронні мережі Хопфілда, Хемінга. Основні концепції нечіткої логіки. Нечіткі множини та нечіткі нейронні мережі.

Робототехнічні комплекси і системи. Задачі проектування та моделювання, принципи побудови, алгоритми управління робототехнічними комплексами і системами. Призначення, класифікація і задачі робототехнічних систем керування. Структура, основні компоненти робототехнічних систем керування. Інтелектуальні робототехнічні системи. Система сприйняття та розпізнавання інформації. Система ведення знань, вирішення задач та формування управляючих дій. Система впливу на навколишнє середовище. Принципи побудови роботів і робототехнічних комплексів. Системне технологічне проектування робототехнічних систем керування. Можливості застосування роботів і робототехнічних комплексів в аграрно-промисловому комплексі.

Вибіркові компоненти ОПП***Вільного вибору за спеціальністю******Вибірковий блок 1 «Комп'ютерно-інтегровані системи управління технологічними процесами та виробництвами»*****Особливості моделювання та ідентифікація біотехнічних об'єктів.**

Наводиться класифікація технологічних процесів і виробництв як об'єктів автоматичного управління. Розглядаються методи побудови статичних і динамічних об'єктів сільськогосподарських технологічних процесів і виробництв.

Світовий досвід методів і засобів сучасного автоматизованого управління технологічними процесами. Моделювання технічних та біологічних об'єктів в умовах невизначеності: Харківські випадкові процеси. Статистичне моделювання випадкових процесів. Прийняття рішень в умовах невизначеності за допомогою ігрових методів. Створення та робота з базами даних. Програмне забезпечення. Технічне забезпечення інтелектуальних систем.

Особливості комп'ютерно-інтегрованих систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Принципи побудови АСУТП. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Захист інформації в системах автоматизації. Розглядаються основні поняття захисту інформації в системах автоматизації, принципи побудови комплексних систем захисту інформації, зазначаються типові вразливості систем, проводиться аналіз систем на предмет захищеності та визначаються нормативні документи захисту інформації в системах автоматизації. Визначаються правові, організаційні та технічні методи захисту інформації. Зазначене надає можливість отримати практичні навички застосування сучасних технологій забезпечення інформаційної безпеки в системах автоматизації.

Вибірковий блок 2 «Системи інтернет речей»

Проектування систем інтернет речей. Розглядаються нормативно-правові документи для проектування інтернет речей, проводиться аналіз структури інтернет речей, розробляється алгоритм функціонування та програмування пристроїв, описуються алгоритм обміну інформацією, протоколи для реалізації з'єднань між пристроями і їх середовища програмування. Проводиться вибір інтернет речей за технічними характеристиками з урахуванням умов експлуатації. Технічна реалізуються на основі імітаційного програмного забезпечення та з використанням комплексу технічних засобів Arduino, Raspberry, Schneider, OBEH.

Хмарні технології. Розглядаються базові відомості про виникнення, розвиток та використання технологій хмарних обчислень, типології розгортання хмарних ресурсів (приватні, публічні, гібридні, суспільні тощо). Вивчаються способи й особливості проектування хмарних сервісів, переваги та недоліки моделей хмарних обчислень та рішень на їх основі. Отримуються навички розробки додатків для основних платформ. Визначається доцільність перенесення наявних додатків у хмарне середовище, оцінюється ефективність застосування та довгострокові перспективи. Розглядаються питання безпеки, розгортання, резервного копіювання в контексті хмарної інфраструктури. Виконується огляд сучасних рішень лідерів ринку хмарних обчислень (Amazon, Microsoft та Google і т.і).

Технічне забезпечення інтернет речей. Аналізується архітектура інтернету речей, приводяться технічні засоби, що використовуються для її реалізації, їх будова, принцип дій та програмне забезпечення для налагодження. Особлива увага приділяється мережевим пристроям, їх налаштуванню для забезпечення зв'язку з глобальною мережею.

Програмування інтернет речей. Розробка програмно-апаратних систем та комп'ютерних інтелектуальних систем інтернету речей. Розглядаються програмного забезпечення інтернету речей, особливості програмування інтернет-речей, особливості розробки програмного забезпечення для мережевого обміну, протоколи бездротового мережевого обміну управління пристроями «інтернет-речей»; операційні системи інтернет-речей; низькорівневі та високорівневі мови розробки програмного забезпечення (C++, C#, Java та інші); хмарні сервіси, інформаційної безпека інтернету речей; вимоги до документування програмного забезпечення.

Вибірковий блок 3 «Робототехніка»

Системи керування та програмування роботів. Вивчення теорії та практичного застосування систем керування роботів. Розглядаються питання проектування, програмування та розробки систем керування роботами. Досліджуються різні підходи до програмування роботів, включаючи програмування на мові C++, Python, Matlab та інших. Розглядаються різні типи роботів, такі як промислові, медичні, побутові тощо, і розглядається їх застосування у різних галузях. Також увага приділяється технологіям датчиків, які використовуються для забезпечення ефективного керування роботами, а також проблемам безпеки та етики, пов'язаним з роботизацією.

Операційні системи роботів. Основні принципи та функції операційних систем для роботів. Досліджуються різні аспекти робототехніки, зокрема розробку операційних систем та програмного забезпечення, що керують роботами, та їх взаємодію зі зовнішніми середовищами. Розглядаються архітектура операційних систем, планування та керування ресурсами, взаємодія з периферійними пристроями, драйвери пристроїв та інтерфейси програмування додатків. Особлива увага приділяється питанням безпеки операційних систем роботів, включаючи захист від втручання та збоїв.

Розпізнавання образів та обробка сигналів у робототехніці. Вивчення основ розпізнавання образів та обробки сигналів у контексті робототехніки. Методи та технології розпізнавання образів та обробки сигналів, які використовуються у робототехніці для розв'язання різноманітних завдань. Досліджуються питання аналізу зображень, виявлення об'єктів, відстеження руху, визначення орієнтації та геометрії об'єктів, а також обробка сигналів, отриманих від датчиків роботів. Розглядаються питання алгоритмічної оптимізації та обробки великих об'ємів даних у робототехніці.

Розробка та виробництво роботів. Розглядаються основні етапами проектування роботів, включаючи концептуальний дизайн, проектування механізмів та систем керування, інтеграцію компонентів, тестування та налагодження. Розглядаються питання, пов'язані з використанням різних матеріалів та технологій виготовлення роботів, включаючи 3D друк, лазерну різку, фрезерування та склеювання. Методика контролю якості та стандартизації виробництва роботів. Розробка власних роботів, вирішення складних технічних завдань з розробки роботів.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані
технології та робототехніка»
(освітньо-наукова програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК1.	Прикладна статистика для економічних обґрунтувань інженерних рішень	4	екзамен
ОК2.	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК3.	Спеціальні розділи вищої математики	4	екзамен
ОК4.	Економічне обґрунтування інноваційних рішень в автоматизації	4	екзамен
ОК5.	Охорона праці у галузі	4	екзамен
ОК6.	Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
Всього		24	
Вибіркові компоненти ОНП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК7.	Автоматизований облік енерго- і матеріальних ресурсів	4	екзамен
ОК8.	Особливості комп'ютерного моделювання систем автоматизації біотехнічних об'єктів	4	екзамен
ОК9.	Автоматизація біотехнічних об'єктів: автоматизовані системи управління технологічним процесом	8	екзамен
ОК10.	Системи автоматизованого проектування систем автоматизації біотехнічних об'єктів	4	екзамен
ОК11.	Монтаж, налагодження і експлуатація систем автоматики біотехнічних об'єктів	4	екзамен
ОК12.	Штучний інтелект в системах автоматизації біотехнічних об'єктів	6	екзамен
ОК13.	Робототехнічні комплекси і системи	4	екзамен
ОК14.	Інтелектуальні системи автоматизації біотехнічними об'єктами	6	екзамен
ОК15.	Захист інформації в системах автоматизації	4	екзамен
ОК16.	Хмарні технології	6	екзамен
ОК17.	Науково-дослідна практика	3	залік
ОК18.	Виробнича з експлуатації комп'ютерних систем	7	залік
ОК19.	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	Захист кваліфікаційної роботи
Всього		64	
Вибіркові компоненти ОНП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 "Енергоефективні системи керування біотехнічними об'єктами"</i>			
ВК 1.1	Оптимальні та адаптивні системи керування біотехнічними об'єктами	7	екзамен
ВК 1.2	Світовий досвід методів і засобів сучасної автоматизації технологічними процесами	6	екзамен
ВК 1.3	Особливості моделювання та ідентифікація біотехнічних об'єктів	6	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.4	Особливості комп'ютерно-інтегрованих систем автоматизації біотехнічних об'єктів	5	екзамен
Всього		24	
<i>Вибірковий блок 2 "Автоматизація цифрових інфокомунікаційних та електроенергетичних комп'ютерно-інтегрованих систем"</i>			
ВК 2.1	Спеціальні системи	7	екзамен
ВК 2.2	Методи і засоби сучасної автоматизації цифрових електронних комунікацій	6	екзамен
ВК 2.3	Комп'ютерно-інтегровані системи керування	6	екзамен
ВК 2.4	Програмування інтернет речей	5	екзамен
Всього		24	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		88	
Загальний обсяг вибірових компонентів		32	
Разом за ОНП		120	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОНП

Прикладна статистика для економічних обґрунтувань інженерних рішень. Розглядаються сучасні методи статистичного аналізу даних, представлених часовими перерізами або часовими рядами. Методика збору і статистичного аналізу даних у вигляді чотирьох етапів. Задачі обчислення описових статистик, опису положення окремого спостереження в ряду розподілу і методику групування даних. Нормальний розподіл даних, його статистичні характеристики, можливості використання таблиць нормального розподілу, а також розподіл вибірових середніх. Аналіз процесу прийняття статистичних рішень, поняття ризику і його моделювання, формулювання і застосування процедур перевірки гіпотез. Основи регресійного моделювання процесів довільної природи за багатокроковою методикою. Методики діагностування побудованих регресійних моделей з прикладами їх побудови за реальними статистичними даними.

Ділова іноземна мова. Загальною метою програми викладання іноземної мови професійного спрямування є формування у студентів професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Вивчається методика пошуку нової інформації в іншомовних джерелах, лінгвістичні методи аналітичного опрацювання іншомовних джерел. Дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок. Вивчаються методи та лінгвістичні особливості анотування та реферування іншомовних джерел, основи перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел.

Спеціальні розділи вищої математики. Основні розділи вищої математики, необхідні для проведення досліджень та розробки електротехнологій у сільському господарстві. Математичні методи розв'язання лінійних та нелінійних диференціальних рівнянь. Матричні, операційні методи. Функціональні ряди. Основи теорії випадкових функцій.

Економічне обґрунтування інноваційних рішень в автоматизації. Методика складання кошторисів на спорудження об'єктів сільської енергетики. Методика розрахунків вартості технічних виробів. Методика оцінки економічної ефективності інженерних рішень.

Охорона праці у галузі. Захисні заходи при нормальному та аварійному режимах роботи електроустановок. Безпека праці при монтажі, ремонті та експлуатації електроустановок. Блискавкозахист сільськогосподарських об'єктів.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Мета дисципліни: формування системи знань з методології, теорії методу і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах написання магістерської роботи, формування вміння організувати наукове дослідження певної проблеми з використанням усього комплексу традиційних методів наукових досліджень, у тому числі загальних і спеціальних методів, Основним завданням теоретичної частини курсу є ознайомлення студентів з сучасними концепціями наукової творчості, з основами методології наукового пізнання та методики наукових досліджень. Основні завдання практичної частини – розвиток здібностей до самоосвіти, освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження. У результаті освоєння курсу студенти повинні вдосконалити свої вміння у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета, методів дослідження. Передбачається ознайомлення студентів з основами інтелектуальної власності і спрямування їх на оволодіння знаннями і вміннями щодо оформлення прав власності, їх захисту, комерціалізації, оцінювання та управління.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОНП

Автоматизований облік енерго- і матеріальних ресурсів. Енергоємність і енергоефективність виробництва. Методи розрахунку питомих показників витрат енергії і матеріалоресурсів. Прилади і системи обліку енергії і матеріалоресурсів. Комп'ютерні системи збору і обробки інформації про витрати енергії і ресурсів.

Особливості комп'ютерного моделювання систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Основні алгоритми і правила ідентифікації та побудови математичних моделей аналітичними і статистичними методами. Дослідження математичних моделей об'єкту керування з ідентифікацією можливих каналів керування. Основні етапи створення та моделювання об'єктів керування і складних автоматизованих систем управління об'єктами. Методи та підходи до створення оптимальних систем управління.

Автоматизація біотехнічних об'єктів: автоматизовані системи управління технологічним процесом. Характеристики технологічних процесів як об'єктів управління та їх збурень. Принципи побудови автоматичних систем управління технологічними процесами. Автоматизація технологічних процесів у рослинництві і тваринництві. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Системи автоматизованого проектування систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Основні поняття і визначення. Основні поняття про системи електрифікації і автоматизації технологічних процесів. Загальні відомості про сільськогосподарські технологічні процеси. Технічне забезпечення САПР. Програмне забезпечення САПР. Бази даних САПР. Статистики і динаміка технологічних об'єктів керування. Регулюючі впливи й органи. Системи автоматизації технологічних пристроїв.

Монтаж, налагодження і експлуатація систем автоматики біотехнічних об'єктів. Монтаж електричних кіл автоматики. Експлуатація обладнання систем автоматики. Налгодження давачів, регуляторів, виконавчих механізмів систем автоматичного керування. Порядок здачі змонтованих систем в експлуатацію.

Формування та організація служби контрольно-вимірювальних приладів і засобів автоматики на сільськогосподарському підприємстві.

Штучний інтелект в системах автоматизації біотехнічних об'єктів. Основи функціонування інтелектуальних систем керування біотехнічними об'єктами та реалізація ефективних алгоритмів керування ними. Системи нечіткої логіки, нейронних мереж, нечітких нейронних мереж та генетичного алгоритму. Особливості реалізації інтелектуальних систем на виробництві стосовно конкретних об'єктів аграрного сектору, установок і електротехнічних комплексів.

Робототехнічні комплекси і системи Задачі проектування та моделювання, принципи побудови, алгоритми управління робототехнічними комплексами та і системами. Призначення, класифікація і задачі робототехнічних систем керування. Структура, основні компоненти робототехнічних систем керування. Інтелектуальні робототехнічні системи. Система сприйняття та розпізнавання інформації. Система ведення знань, вирішення задач та формування управляючих дій. Система впливу на навколишнє середовище. Принципи побудови роботів і робототехнічних комплексів. Системне технологічне проектування робототехнічних систем керування. Можливості застосування роботів і робототехнічних комплексів в аграрно-промисловому комплексі.

Інтелектуальні системи автоматизації біотехнічних об'єктів. Класифікація типів інтелектуальних систем. Представлення спеціалізованих середовищ розробки інтелектуальних систем. Основні концепції нейронних мереж. Класифікація нейронних мереж та їх властивостей. Властивості процесів навчання нейронних мереж. Нейронні мережі зустрічного розповсюдження. Нейронні мережі Хопфілда. Нейронна мережа Хемінга. Основні концепції нечіткої логіки. Теоретичні основи нечіткої логіки. Нечіткі множини. Нечіткі операції. Алгоритми функціонування систем нечіткого виведення. Нечіткі множини та нечіткі нейронні мережі. Основні концепції генетичного алгоритму.

Захист інформації в системах автоматизації. Розглядаються основні поняття захисту інформації в системах автоматизації, принципи побудови комплексних систем захисту інформації, зазначаються типові вразливості систем, проводиться аналіз систем на предмет захищеності та визначаються нормативні документи захисту інформації в системах автоматизації. Визначаються правові, організаційні та технічні методи захисту інформації. Зазначене надає можливість отримати практичні навички застосування сучасних технологій забезпечення інформаційної безпеки в системах автоматизації.

Хмарні технології В дисципліні розглядаються базові відомості про виникнення, розвиток та використання технологій хмарних обчислень, типології розгортання хмарних ресурсів (приватні, публічні, гібридні, суспільні тощо). Вивчаються способи і особливості проектування хмарних сервісів, переваги та недоліки моделей хмарних обчислень та рішень на їх основі. Отримуються навички розробки додатків для основних платформ. Визначається доцільність перенесення наявних додатків у хмарне середовище, оцінюється ефективність застосування та довгострокові перспективи. Розглядаються питання безпеки, розгортання, резервного копіювання в контексті хмарної інфраструктури. Виконується огляд сучасних рішень лідерів ринку хмарних обчислень (Amazon, Microsoft та Google і т.і).

Вибіркові компоненти ОНП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Енергоефективні системи керування біотехнічними об'єктами»

Оптимальні та адаптивні системи керування біотехнічними об'єктами.

Дана дисципліна забезпечить формування у студентів магістратури інтегральної

компетентності, цілісного й системного розуміння сутності енергоефективного керування біотехнічними об'єктами. В дисципліні розглядаються базові відомості теорії побудови енергоефективних систем, оптимізації та адаптації процесів керування. Вивчаються основи побудови і функціонування систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Virішуються задачі моделювання ефективних системи керування біотехнічними об'єктами та технологічними процесами. Проводяться дослідження та оптимізація багатопараметричних задач методами лінійного і нелінійного програмування. Розглядаються спеціальні системи екстремального керування, адаптивні системи з ідентифікацією та еталонною моделлю. Досліджуються алгоритми настроювання регуляторів безпошукових спеціальних систем з еталонною моделлю зі стабілізацією якості керування. Створення дослідних систем, їх налаштування та оптимізація проводиться в середовищі MatLAB з використанням прикладного пакету Simulink. Даний освітній компонент дозволить магістрам оволодіти загальними компетентностями, достатніми для комплексного вирішення проблем енергоефективного керування біотехнічними об'єктами.

Світовий досвід методів і засобів сучасної автоматизації технологічних процесів. Дисципліна в ході вивчення якої студенти повинні опанувати принципи розроблення, модернізації, експлуатації і супроводження систем керування біотехнічними об'єктами сільськогосподарського виробництва з використанням інфокомунікаційних мережевих технологій. Даний освітній компонент дозволить магістрам оволодіти сучасними методами моделювання технічних та біологічних об'єктів в умовах невизначеності та статистичного моделювання випадкових процесів. Слухачі отримують знання і вміння з практичного використання теорії прийняття рішень в умовах невизначеності за допомогою ігрових методів. Дана дисципліна забезпечить формування у студентів магістратури інтегральної, міждисциплінарної компетентності з розроблення сучасних енергоефективних систем автоматизації технологічних процесів у агропромисловому виробництві на базі програмованих логічних інтегральних схем FPGA та спеціалізованого програмного забезпечення. Створення дослідних засобів сучасної автоматизації складних організаційно-технічних й біотехнічних об'єктів здійснюється з використанням програмного середовища MatLAB Simulink, системи автоматизації проектування Quartus II, комплектів мікросхем програмованої логіки сімейства Cyclone.

Особливості моделювання та ідентифікація біотехнічних об'єктів. Метою дисципліни «Особливості моделювання та ідентифікація біотехнічних об'єктів» є теоретична і практична підготовка студентів, отримання знань з розробки і дослідження математичних моделей біотехнічних об'єктів сільськогосподарських виробництв на основі використання комп'ютерних технологій, вміння використовувати їх в навчальному процесі, дослідницьких і проектних роботах. Слухачі дисципліни мають отримати компетенції щодо алгоритмізації, правил ідентифікації та побудови математичних моделей біотехнічних об'єктів аналітичними і статистичними методами. По результатам засвоєння курсу слухачі мають отримати вміння проводити дослідження математичних моделей з використанням математичних пакетів MathCad і Simulink MATLAB з вивченням можливих каналів управління сільськогосподарськими виробництвами.

Особливості комп'ютерно-інтегрованих систем автоматизації біотехнічних об'єктів. Принципи побудови АСУТП. Інформаційні канали та їх характеристика. Ідентифікація об'єктів управління. Алгоритми управління. Технічні засоби АСУТП. Надійність та економічна ефективність АСУТП.

Вибірковий блок 2. «Автоматизація цифрових інфокомунікаційних та електроенергетичних комп'ютерно-інтегрованих систем»

Спеціальні системи. В дисципліні розглядаються базові відомості теорії побудови спеціальних систем, оптимізації та адаптації процесів керування. Вивчаються основи побудови і функціонування спеціальних систем автоматизації цифрових інфокомунікаційних та електроенергетичних мереж. Вирішуються задачі моделювання спеціальних системи керування високотехнологічних мереж. Проводяться дослідження та оптимізація багатопараметричних задач методами лінійного і нелінійного програмування. Розглядаються цифрові системи екстремального керування, адаптивні системи з ідентифікацією та еталонною моделлю. Досліджуються алгоритми настроювання регуляторів безпошукових спеціальних систем з еталонною моделлю зі стабілізацією якості керування. Створення дослідних систем, їх налаштування та оптимізація проводиться в середовищі MatLAB з використанням прикладного пакету Simulink. Даний освітній компонент дозволить магістрам оволодіти загальними компетентностями, достатніми для комплексного вирішення проблем автоматизації інфокомунікаційних та електроенергетичних комп'ютерно-інтегрованих систем.

Методи і засоби сучасної автоматизації цифрових електронних комунікацій. Спеціальна дисципліна в ході вивчення якої студенти повинні опанувати принципи розроблення, модернізації, експлуатації і супроводження систем автоматизації цифрових електронних комунікацій та електроенергетичних мереж з використанням інтелектуальних мехатронних та інфокомунікаційних мережевих технологій. Дана дисципліна забезпечить формування у студентів магістратури інтегральної, міждисциплінарної компетентності з розроблення сучасних систем автоматизації цифрових телекомунікацій, стільникового зв'язку, електроенергетичних мереж SMART-технологій на базі програмованих логічних інтегральних схем FPGA та спеціалізованого програмного забезпечення. Створення дослідних систем автоматизації та їх складових, здійснюється з використанням програмного середовища MatLAB Simulink, системи автоматизації проектування Quartus II, комплектів мікросхем програмованої логіки сімейства Cyclone.

Комп'ютерно-інтегровані системи керування. Метою дисципліни «Комп'ютерно-інтегровані системи керування» є надання теоретичних і практичних знань щодо створення та експлуатації комп'ютерно-інтегрованих систем керування біотехнічними об'єктами на прикладі рослинних насаджень. Інформація про стан біотехнічних об'єктів отримується передусім завдяки технологіям спектрального моніторингу з використанням супутників та БПЛА. Слухачі курсу мають отримати компетенції щодо технічних засобів та алгоритмів обробки та спеціалізованого програмного забезпечення для спектрального моніторингу. На базі отриманих відтворюваних спектральних даних слухачі мають навчитися здійснюватися ідентифікацію характеру стресу та створювати вегетаційні індекси адаптовані під технології керування врожаєм.

Програмування інтернет речей. Метою дисципліни «Програмування інтернет речей» є забезпечення базової підготовки студентів в галузі архітектури сучасних комп'ютерних систем Інтернету речей (IoT), периферійного обладнання та функціональної організації і взаємодії апаратного і програмного забезпечення. По результатам засвоєння курсу слухачі мають отримати розуміння основних тенденцій розвитку та фундаментальні принципи функціонування Інтернету речей. Курс заснований на використанні найбільш сучасних програмних засобів для IoT на базі рішень від Cisco Packet Tracer та Microsoft Azure IoT. Програмне забезпечення Microsoft Azure IoT є платним, проте згідно програм лояльності Microsoft на період навчання студенти можуть безкоштовно отримати персональні студентські ліцензії для використання вказаними продуктами.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Директор – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Лісівничої академії наук України Василюшин Роман Дмитрович

Тел.: (044) 527-85-28

E-mail: R.Vasylyshyn@nubip.edu.ua

Розташування: навчальний корпус № 1, кім. 119

ННІ організує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 187 «Деревообробні та меблеві технології»

Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор техн. наук, професор Пінчевська Олена Олексіївна

Випускова кафедра:

Технологій та дизайну виробів з деревини

Тел.: (044) 527-81-67

E-mail: OPinchewska@gmail.com

Завідувач кафедри – доктор техн. наук, професор Пінчевська Олена Олексіївна

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри таксації лісу та лісового менеджменту Бала Олександр Петрович.

Випускові кафедри:

Відтворення лісів та лісових меліорацій

Тел.: (044) 527-87-47

E-mail: forest_crops@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат с.-г. наук, доцент Пінчук Андрій Петрович

Лісівництва

Тел.: (044) 527-82-82

E-mail: lisivnutstvo@gmail.com

Завідувач кафедри – кандидат с.-г. наук, доцент Пузріна Наталія Василівна

Таксації лісу та лісового менеджменту

Тел.: (044) 527-85-23

E-mail: bilous@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор с.-г. наук, проф. Білоус Андрій Михайлович.

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма «Садово-паркове господарство»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат біол. наук, доцент
Сидоренко Ірина Олександрівна

Випускова кафедра:

Ландшафтної архітектури та фітодизайну

Тел.: (044) 527-85-47

E-mail: okolesnichenko67@gmail.com

Завідувач кафедри – доктор біол. наук, професор Колесніченко Олена
Валеріївна

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Виробництво та технології»
спеціальності 187 «ДЕРЕВООБРОБНІ ТА МЕБЛЕВІ ТЕХНОЛОГІЇ»
за освітньою програмою «ДЕРЕВООБРОБНІ ТА МЕБЛЕВІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	40
– заочна	40
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	Магістр з деревообробних та меблевих технологій

Концепція підготовки

Освітня програма підготовки магістрів за спеціальністю передбачає засвоєння знань і навичок з розробки конструкцій і технологій виготовлення деревних матеріалів і виробів, визначення їх характеристик та рівня якості, опанування методик аналізу існуючих технологічних процесів, планування і проведення досліджень, спрямованих на оптимізацію і удосконалення технологічних процесів деревообробного та меблевого виробництва.

Після успішного закінчення магістерської підготовки випускник повинен вміти вирішувати такі задачі:

- проаналізувати технологічний процес виробництва певного виробу і дати рекомендації щодо його вдосконалення;
- проаналізувати конструкцію виробу з деревини і дати рекомендації щодо його вдосконалення;
- розробити технологічну карту виготовлення певного виробу з деревини;
- розробити конструкцію певного виробу з деревини і накреслити його;
- розрахувати собівартість виготовлення певного виробу з деревини та термін окупності при його впровадженні;
- налаштувати верстати на виготовлення певного виробу з деревини;
- розрахувати параметри електропостачання та аспірації для певного технологічного процесу;
- дати наукове обґрунтування щодо змін в конструкції певного лісосушильного обладнання.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Деревообробні технології»

Основою підготовки магістрів за вибірковим блоком «Деревообробні технології» ОПП є системний підхід до вивчення технологій обробки деревини та формування у студентів вміння раціонального використання обладнання, деревних та енергетичних ресурсів. Дисципліни охоплюють теоретичні та практичні аспекти технологій виготовлення виробів з деревини, тенденції розвитку технологій оброблення деревини, сучасні вимоги до виробів з деревини, особливості сучасного деревообробного обладнання, нові матеріали, що застосовуються у виготовленні виробів з масивної деревини, методи розрахунків розмірів елементів сучасних конструкційних виробів з деревини, напрями розвитку технологій проектування.

Сфери зайнятості випускників

Магістри вибіркового блоку «Деревообробні технології» ОПП застосовують свою кваліфікацію у споріднених вищих навчальних закладах I-II та III-IV рівнів акредитації, державних та комерційних підприємствах з виробництва та реалізації будівельних матеріалів, державних і комерційних деревообробних підприємствах (інженер-технолог, контролер деревообробного виробництва, спеціаліста, провідного спеціаліста, керівника виробничого підрозділу, керівника підприємства). Крім того, рівень фахової підготовки дозволяє працювати на посадах молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, викладача, асистента у науково-дослідних та освітніх організаціях, брати участь у міжнародних наукових проектах.

Вибірковий блок «Меблеві технології»

Основою підготовки магістрів за вибіровим блоком «Меблеві технології» ОПП є системний підхід до вивчення технологій виготовлення меблевих виробів з деревини та деревинних матеріалів. Формування у студентів вміння раціонального використання обладнання, деревних та деревино-композиційних матеріалів у меблевому виробництві. Дисципліни охоплюють теоретичні та практичні аспекти технологій виготовлення виробів з деревини, тенденції розвитку технологій оброблення деревини, сучасні вимоги до виробів з деревини, особливості сучасного деревообробного обладнання, нові матеріали, що застосовуються у виготовленні виробів з деревини, нові види фурнітури, методи розрахунків розмірів елементів сучасних конструкційних виробів з деревини, напрями розвитку технологій проектування, вимоги до меблевих виробів, основи художнього конструювання, основні риси стилів меблів, сучасні тенденції стильового вирішення меблевих виробів і засоби їх реалізації.

Сфери зайнятості випускників

Магістри вибіркового блоку «Меблеві технології» ОПП застосовують свою кваліфікацію у споріднених вищих навчальних закладах I-II та III-IV рівнів акредитації, державних та комерційних підприємствах з виробництва та реалізації меблевих виробів, державних і комерційних меблевих підприємствах (дизайнер меблевих виробів, конструктор меблевих виробів, інженер-технолог, контролер меблевого виробництва, спеціаліста, провідного спеціаліста, керівника виробничого підрозділу, керівника підприємства). Крім того, рівень фахової підготовки дозволяє працювати на посадах молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, викладача, асистента у науково-дослідних та освітніх організаціях, брати участь у міжнародних наукових проектах.

Практичне навчання

Здійснюється в другому семестрі навчання під час навчальних практик в НУБіП України та виробничої практики на провідних державних і комерційних деревообробних і меблевих підприємствах.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Обґрунтування напрямків використання низькотоварної деревини сосни у виготовленні декоративних виробів на базі Філії «Бродівське лісове господарство» ДП «Ліси України»
2. Дослідження точності та якості виготовлення погонажних виробів на підприємствах деревообробної галузі

3. Оцінка якості методів крайкування меблів, що експлуатуються у приміщеннях із високою вологістю

4. Обґрунтування вдосконалення технології виробництва пилопродукції з деревини хвойних порід на базі Філії «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП «Ліси України»

5. Встановлення доцільності вогнебіозахисту деревини просочувальними композиціями

6. Обґрунтування доцільності впровадження проекту цеху з виробництва струганих розмірних пиломатеріалів конструкційного призначення з сухостійної деревини на базі ТОВ «Еліо Україна»

7. Вдосконалення технології опорядження кухонних меблів на ТзОВ «Атлант»

8. Обґрунтування можливості використання масловосків для опорядження столяних виробів

9. Дослідження об'ємних показників розкрою круглих лісоматеріалів на пилопродукцію на підприємствах деревообробної галузі.

10. Вибір клейової композиції, що забезпечує міцне шипове з'єднання дерев'яного каркасу м'яких меблів.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Деревообробні та меблеві технології»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Інноваційні технології оброблення деревини	6	екзамен
ОК 2	Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи	4	екзамен
ОК 3	Лісова політика	4	екзамен
ОК 4	Current problems of woodworking (Актуальні проблеми деревообробки)	4	екзамен
ОК 5	Методологія та організація досліджень в деревообробних технологіях	4	екзамен
ОК 6	Охорона праці	4	екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 7	Проектування та дизайн виробів з деревини	9	екзамен
ОК 8	Теорія та практика механічного оброблення деревини	6	екзамен
ОК 9	Моделювання і оптимізація технологічних процесів	4	екзамен
ОК 10	Технологічна підготовка деревообробних та меблевих виробництв	4	екзамен
ОК 11	Енергетичне використання деревини	4	екзамен
ОК 12	Навчальна практика	2	залік
ОК 13	Виробнича практика	6	залік
ОК 14	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	5	Захист роботи
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Деревообробні технології»</i>			
ВК 1.1	Планування на підприємствах деревообробної промисловості	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.2	Механіка деревини	4	екзамен
ВК 1.3	Новітнє деревообробне обладнання	4	екзамен
ВК 1.4	Технологія спеціальних деревообробних виробництв	4	екзамен
<i>Вибірковий блок 2 «Меблеві технології»</i>			
ВК 2.1	Зовнішньоекономічна діяльність на меблевих підприємствах	4	екзамен
ВК 2.2	Механіко-технологічні властивості конструкційних елементів з деревини	4	екзамен
ВК 2.3	Сучасне обладнання для виготовлення меблевих виробів	4	екзамен
ВК 2.4	Теорія та технологія склеювання	4	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Інноваційні технології оброблення деревини. формування у студентів комплексу знань, умінь і навиків, що необхідні для правильного проектування і організації технологічних процесів на деревообробних виробництвах, раціональних методів їх експлуатації, а також для активної інженерної діяльності, що спрямована на підвищення якості товарів з деревини. Вивчення стану світових сировинних баз; вирішення проблем технологій виготовлення: пилопродукції з деревини різних порід, виробів з доданою вартістю, плитних матеріалів, конструкційних матеріалів, паперу, енергетичного і житлового комплексів на базі деревини; визначення вітчизняних і світових інноваційних розробок в галузі оброблення деревини.

Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Вивчає етику викладача вищої школи та основи педагогічної майстерності.

Лісова політика. Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації лісової політики, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів. У рамках тематики дисципліни розкрито: сутність та розвиток лісової політики, її рівні; принципи та інструменти лісової політики; цілі та задачі лісової політики й умови їх реалізації в Україні; роль та функції держави у формуванні та реалізації лісової політики; сутність та принципи концепції управління лісами на засадах сталого розвитку; можливості участі громадськості в процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством.

Current problems of woodworking (Актуальні проблеми деревообробки). Study of current problems of technology of wood-composite materials and wood products. The current state of the forest and woodworking industries. Study and research of the latest materials, equipment and technologies for the manufacture of wood products, issues of rational use of raw materials. Ability to communicate with a professionals and use scientific and technical documentation in the subject area using a foreign language.

Вивчення актуальних проблем технології деревино-композиційних матеріалів та виробів з деревини. Сучасний стан лісової та деревообробної галузей. Вивчення і дослідження новітніх матеріалів, обладнання та технологій для виготовлення виробів з деревини, питань раціонального використання сировини та матеріалів. Вміння

спілкуватися у професійному середовищі та користуватися науковою та науково-технічною документацією в предметній області іноземною мовою.

Методологія та організація досліджень в деревообробних технологіях.

Мета дисципліни: формування системи знань з методології, теорії методу і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах написання магістерської роботи, формування вміння організовувати наукове дослідження певної проблеми з використанням усього комплексу традиційних методів наукових досліджень, у тому числі загальних і спеціальних методів, Основним завданням теоретичної частини курсу є ознайомлення студентів з сучасними концепціями наукової творчості, з основами методології наукового пізнання та методики наукових досліджень. Основні завдання практичної частини – розвиток здібностей до самоосвіти, освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження. У результаті освоєння курсу студенти повинні вдосконалити свої вміння у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета, методів дослідження. Передбачається ознайомлення студентів з основами інтелектуальної власності і спрямування їх на оволодіння знаннями і вміннями щодо оформлення прав власності, їх захисту, комерціалізації, оцінювання та управління.

Охорона праці. Мета вивчення дисципліни надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях. Основне завдання – формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців з деревообробних та меблевих технологій відповідно до поставленої мети.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Проектування та дизайн виробів з деревини. Мета дисципліни: професійна підготовка у галузі виробництва виробів з деревини та деталей, а також активна інженерна та конструкторська діяльність, спрямована на виготовлення виробів з деревини, а також раціональне використання деревинної сировини. Знання в області проектування та дизайну виробів з деревини в т.ч. меблів,

Основні завдання практичної частини – розвиток основ художнього конструювання, з урахуванням ергономічних вимог до виробів з деревини, оволодіння основними поняттями про системний підхід до проектування; принципами структурно-функціональної організації нових систем, прийомів і засобів природного, а також динамічного і кінетичного формотворення в дизайні меблів.

Теорія та практика механічного оброблення деревини. Наукові засади технології лісопиляння; теорія розкрою колод на пилопродукцію; розрахунок поставів та складання планів розкрою колод; критерії оптимізації розкрою деревини; нормування сировини у лісопилянні; методика проведення експериментів у лісопилянні та їх планування; аналіз обладнання та технологій розкрою колод; моделювання процесів розкрою колод; практичні рекомендації з проектування технологічних процесів лісопильних виробництв. Теоретичні та практичні закономірності теплового оброблення деревини. Сучасні технічні рішення в конструкціях устаткування для перероблення деревини та деревних матеріалів, конструкції сучасного технологічного обладнання.

Моделювання і оптимізація технологічних процесів. Оцінка основних параметрів статистичної сукупності. Аналіз залежностей функціонального відгуку від параметрів впливу. Метод найменших квадратів для побудови однофакторних моделей. Основи планування повнофакторних експериментів. Побудова математичних моделей за допомогою експериментальних планів другого та третього порядку. Оптимізація об'єктів дослідження методом покоординатного пошуку та крутого сходження. Метод симплекс-планування для оптимізації об'єктів дослідження

Технологічна підготовка деревообробних та меблевих виробництв. Мета дисципліни: дати знання про технологічну підготовку виготовлення виробів з деревини, основні технологічні та нормативні документів, допоміжну оснастку, комплексне і економне використання матеріалів, світові досягнення у галузі деревообробного виробництва та сучасного обладнання. Задачі дисципліни згідно вимог кредитно-модульної системи та рекомендацій Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS), полягає у тому, що магістр повинен бути теоретично і практично підготовлений для організаційно-управлінської, проектно-конструкторської і дослідницької діяльності в області впровадження та створення нових сучасних технологічних процесів у деревообробному та меблевому виробництвах.

Енергетичне використання деревини. Мета дисципліни: професійна підготовка фахівців високого рівня в галузі технології енергетичного використання деревини, розвиток творчого мислення із набуттям навичок раціонального використання деревинної біомаси як палива і відповідного обладнання, випробування та впровадження технологій, технічних засобів використання енергоресурсів і охорони оточуючого середовища. Основні завдання – є вивчення основних видів деревинної сировини як паливних матеріалів, особливостей їх отримання, вивчення сучасних технологічних процесів виробництва деревинної біомаси, шляхів підвищення якості та зниження собівартості продукції на основі творчого мислення із набуттям навичок раціонального планування, конструювання та впровадження технологій і технічних засобів у виробництво.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Деревообробні технології»

Планування на підприємствах деревообробної промисловості. Дисципліна забезпечує теоретичну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти з питань планування виробництва з його особливостями на підприємствах деревообробної промисловості, розкриття суті планування, його ролі та місця в системі господарського управління виробництвом.

Механіка деревини. Навчальна дисципліна спрямована на вивчення студентами фізико-механічних властивостей деревинних матеріалів при їх обробку, використанні в якості конструкційних матеріалів в умовах дії статичних і динамічних навантажень із врахуванням зміни температури і процесів, пов'язаних з тривалістю експлуатації при одночасній надійності, довговічності і економічності.

Новітнє деревообробне обладнання. Сучасні технічні рішення в конструкціях устаткування для перероблення деревини та деревних матеріалів, конструкції сучасного технологічного обладнання.

Технологія спеціальних деревообробних виробництв. Технологія спеціальних деревообробних виробництв: споживчих товарів, бондарної продукції, паркету, сірnikового, пакувальної стружки, вуглевипалювання. Технологічні схеми, верстати, обладнання, вимоги до сировини та якості продукції.

*Вибірковий блок 2 «Меблеві технології»***Зовнішньоекономічна діяльність на меблевих підприємствах.**

Призначення курсу – надбання теоретичних основ в галузі зовнішньоекономічної діяльності деревообробної промисловості, а також вироблення практичних навичок та вміння застосовувати здобуті знання при здійсненні експортно-імпортних операцій підприємствами деревообробної галузі.

Механіко-технологічні властивості конструкційних елементів з деревини.

Навчальна дисципліна спрямована на вивчення студентами: застосування, конструювання та розрахунок несучих конструкцій з деревини; правильної експлуатації та ефективного застосування конструкцій; знання особливостей фізико-механічних властивостей деревини; основні положення розрахунку конструкцій та з'єднань елементів з деревини; правила проектування, контролю якості забезпечення надійності, умов експлуатації, підсилення конструкцій з деревини; вибір найбільш раціональних та ефективних рішень; проектування та розрахунок несучих конструкцій з деревини.

Сучасне обладнання для виготовлення меблевих виробів.

Мета дисципліни – забезпечити формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок, що необхідні для правильного економічно-обґрунтованого вибору новітнього обладнання для виготовлення меблевих виробів.

Теорія та технологія склеювання.

Метою вивчення дисципліни є надати студентам глибокі теоретичні знання з питань закономірностей розвитку технологій комплексного і раціонального використання первинної і вторинної сировини у виробництві клеєних матеріалів, поліпшення якості продукції, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості продукції.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 205 «ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»
за освітньою програмою «ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

Форма навчання	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	100
– заочна	75
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– денна освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з лісового господарства

Концепція підготовки

Повноцінне функціонування лісової галузі в умовах ринкової економіки вимагає вузькоспеціалізованих фахівців, здатних вирішувати гаму конкретних задач. В основу формування змісту підготовки магістрів покладено:

- відповідність наявним і перспективним потребам лісової галузі;
- забезпечення гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог національного та міжнародного ринків праці;
- інтеграція освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності за прикладом провідних дослідницьких університетів світу;
- логічний взаємозв'язок освітніх програм підготовки магістрів з програмами підготовки бакалаврів.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Практичне лісівництво та мисливствознавство»

Передбачає підготовку фахівців з більш глибоким розумінням природи лісу та багатофакторних взаємин лісу з довкіллям, вирощування та користування лісом, що забезпечить успішну адаптацію випускника на виробництві.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з лісових культур) Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Охорона і захист лісу»

Орієнтований на формування у студентів комплексу фахових знань і практичних навичок з вирішення важливих проблем охорони і захисту лісів від шкідників, хвороб та пожеж в умовах сучасних викликів.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України та Державного підприємства «Ліси України» (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з охорони та захисту лісу), державне об'єднання «Укрлісозахист» (інженер-лісопатолог, головний лісопатолог), Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Виробниче об'єднання «Укрдежліспроект», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Відтворення лісів та лісових меліорацій»

Передбачає поглиблене опанування теоретичних знань та новітніх технологій з організації та експлуатації постійної лісонасінневої бази, лісового насінництва, мікроклонального розмноження деревних рослин, лісового розсадництва, відтворення лісів на засадах екологічно орієнтованого лісівництва, плантаційного лісовирощування, реабілітації техногенно-порушених земель, підвищення стійкості та продуктивності лісів лісокультурними методами, створення та використання захисних лісових насаджень, як невід'ємної складової частини зональних протиерозійних систем.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з лісових культур, начальник лісорозсадника), Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Поновлення та розведення лісу»

Передбачає поглиблене опанування теоретичних знань та новітніх технологій з організації та експлуатації постійної лісонасінневої бази, лісового насінництва, мікроклонального розмноження деревних рослин, лісового і декоративного розсадництва, відтворення лісів на засадах екологічно орієнтованого лісівництва, плантаційного лісовирощування, реабілітації техногенно-порушених земель, а також підвищення стійкості та продуктивності лісів лісокультурними методами.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з лісових культур, начальник лісорозсадника), Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства

«Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Лісова меліорація»

Передбачає поглиблене опанування теоретичних знань та новітніх технологій створення та використання захисних лісових насаджень, як невід'ємної складової частини зональних протиерозійних систем.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства, інженер з лісових культур, начальник лісорозсадника), Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Менеджмент лісових ресурсів та лісовпорядкування»

Зорієнтований на підготовку фахівців економічного профілю для лісової галузі, спроможних розробляти і втілювати стратегічні заходи у сфері управління лісами та лісокористування на різних рівнях економіки в умовах ринку, а також здійснювати інвентаризацію та моніторинг лісів, проектування лісогосподарських заходів, в тому числі в рекреаційних, захисних та гірських лісах, мисливських господарствах, національних парках та на радіаційно забруднених територіях.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства), Українське державне проектно-лісовпорядне виробниче об'єднання „Укрдержліспроект”, Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадріліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Вибірковий блок «Forest Management in Eastern Europe»

Орієнтований на підготовку фахівців з управління рослинними пожежами у лісах, приміських територіях та у міських лісах; управління лісами, порушеними природними та антропогенними факторами, організації робіт із дендрорекультивациі порушених лісових земель та формування фітоценозів-меліорантів; фітопатологічного моніторингу, прогнозування поширення, розвитку та шкідливості фітофагів і збудників хвороб лісу, розробки ефективних заходів захисту, а також

економічної і екологічної оцінки результатів; кількісного визначення послуг лісових екосистем.

Сфери зайнятості випускників

Після закінчення магістратури випускники можуть бути працевлаштовані на такі підприємства: Державні лісогосподарські, лісомисливські та мисливські підприємства Державного агентства лісових ресурсів України (лісничий, головний лісничий, інженер з лісокористування, інженер лісового господарства), Українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання „Укрдержліспроект”, Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства «Укрцентркадриліс», споріднені вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, зоологічні парки, установи природно-заповідного фонду, Український державний проектно-вишукувальний інститут лісового господарства «Укрдіпроліс», Міністерство екології та природних ресурсів України (науковий співробітник).

Практичне навчання

Здійснюється в другому семестрі навчання під час навчальних практик в НУБіП України та виробничої практики на провідних підприємствах лісової галузі України.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Покращення якісного складу та підвищення продуктивності лісових насаджень у лісогосподарських підприємствах.
2. Природне поновлення головних лісоутворювальних порід у переважаючих типах лісорослинних умов у лісогосподарських підприємствах.
3. Підвищення продуктивності та поліпшення якісного складу лісових насаджень рубками догляду у лісогосподарських підприємствах.
4. Удосконалення охорони лісів від пожеж у лісогосподарських підприємствах.
5. Шляхи вдосконалення вирощування лісових культур у лісогосподарських підприємствах.
6. Протиерозійна роль та меліоративні властивості яружно-балкових насаджень у лісогосподарських підприємствах.
7. Санітарний стан дендрологічного парку: осередки збудників хвороб та шкідливих комах.
8. Сучасний стан та особливості ведення мисливського господарства в умовах України.
9. Моделювання стовбурового запасу деревостанів і динаміки основних таксаційних показників лісових насаджень.
10. Оцінювання екосистемних послуг лісів.
11. Менеджмент лісових ресурсів в умовах ринкової економіки та глобальних змін клімату.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Лісове господарство» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Управління лісогосподарським виробництвом	5	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 2	Лісова політика	4	екзамен
ОК 3	Методологія та організація досліджень лісових екосистем	4	екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Регулювання продуктивності лісів	6	екзамен
ОК 5	Планування лісогосподарського виробництва	9	екзамен
ОК 6	Sustainable forestry	4	екзамен
ОК 7	ГІС-технології у лісовому господарстві	6	екзамен
ОК 8	Практична підготовка	7	залік
ОК 9	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	5	Захист роботи
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Практичне лісівництво та мисливствознавство»</i>			
ВК 1.1.	Лісопромислове виробництво	6	екзамен
ВК 1.2.	Лісові дороги і транспорт лісу	5	екзамен
ВК 1.3.	Комплексне використання недеревинних ресурсів лісу	5	екзамен
ВК 1.4.	Біологічні основи рубок догляду	6	екзамен
ВК 1.5.	Управління популяціями диких тварин	5	екзамен
ВК 1.6.	Лісова екологія та типологія	4	екзамен
ВК 1.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 2 «Охорона і захист лісу»</i>			
ВК 2.1.	Патологія лісу з основами фітоімунітету	5	екзамен
ВК 2.2.	Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем	6	екзамен
ВК 2.3.	Інтегрований захист лісу	5	екзамен
ВК 2.4.	Пожежна безпека у лісах	6	екзамен
ВК 2.5.	Організація охорони лісів від пожеж	5	екзамен
ВК 2.6.	Діагностика хвороб лісу	4	екзамен
ВК 2.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 3 «Відтворення лісів та лісових меліорацій»</i>			
ВК 3.1.	Новітні технології деревного розсадництва	4	екзамен
ВК 3.2.	Екоадаптаційне відтворення лісів	6	екзамен
ВК 3.3.	Плантаційне лісовирощування	5	екзамен
ВК 3.4.	Лісокультурні методи підвищення стійкості та продуктивності лісів	5	екзамен
ВК 3.5.	Системи захисту ґрунтів від ерозії	5	екзамен
ВК 3.6.	Сучасні технології лісового насінництва	6	екзамен
ВК 3.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 4 «Поновлення та розведення лісу»</i>			
ВК 4.1.	Новітні технології насінництва та розсадництва	6	екзамен
ВК 4.2.	Мікроклональне розмноження деревних рослин	5	екзамен
ВК 4.3.	Сучасні підходи та методи відтворення лісів	6	екзамен
ВК 4.4.	Лісокультурні методи підвищення стійкості та продуктивності лісів	5	екзамен
ВК 4.5.	Лісові культури зелених зон	5	екзамен
ВК 4.6.	Плантаційне лісовирощування	4	екзамен
ВК 4.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 5 «Лісова меліорація»</i>			
ВК 5.1.	Ерозієзнавство та системи захисту ґрунтів від ерозій	6	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 5.2.	Захисне лісорозведення	5	екзамен
ВК 5.3.	Впорядкування захисних насаджень	5	екзамен
ВК 5.4.	Оптимізація лісоаграрних ландшафтів	4	екзамен
ВК 5.5.	Лісова рекультивация земель	6	екзамен
ВК 5.6.	Екоадаптаційне відтворення лісів	5	екзамен
ВК 5.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 6 «Менеджмент лісових ресурсів та лісовпорядкування»</i>			
ВК 6.1.	Менеджмент лісових ресурсів	6	екзамен
ВК 6.2.	Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі	4	екзамен
ВК 6.3.	Лісові інформаційні системи	5	екзамен
ВК 6.4.	Спеціальні види впорядкування лісів	5	екзамен
ВК 6.5.	Інвентаризація та моніторинг лісів	6	екзамен
ВК 6.6.	Моделювання продуктивності лісів	5	екзамен
ВК 6.7.	Практична підготовка	1	залік
<i>Вибірковий блок 7 «Forest Management in Eastern Europe»</i>			
ВК 7.1.	Vegetation Fires: Science & Management	6	екзамен
ВК 7.2.	Pest Management in Forests of Eastern Europe	6	екзамен
ВБ 7.3.	Forest ecosystem services	4	екзамен
ВК 7.4.	Agroforestry systems, practices and technologies	5	екзамен
ВК 7.5.	Impact of natural disturbances on growth and yield	5	екзамен
ВК 7.6.	Forest Inventory and Mapping	5	екзамен
ВК 7.7.	Practical training	1	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		50	
Загальний обсяг вибірових компонентів		40	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Управління лісогосподарським виробництвом. Передбачає вивчення системного підходу в управлінні виробництвом, опанування організаційним, функціональним і посадовим регламентуванням на підприємствах лісового господарства, оцінювання особистих і ділових якостей працівників, вироблення творчого підходу до обґрунтування і прийняття управлінських рішень з урахуванням особливостей і специфіки лісогосподарського виробництва.

Лісова політика. Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації державної політики в галузі лісових відносин, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів. У рамках тематики дисципліни розкрито: сутність та розвиток лісової політики, її міжнародний, національний та регіональний рівні; принципи та інструменти лісової політики; цілі та задачі лісової політики й умови їх реалізації в Україні; роль та функції держави у формуванні та реалізації лісової політики; сутність та принципи концепції управління лісами на засадах сталого розвитку; можливості участі громадськості в процесі прийняття рішень щодо управління лісами та лісовим господарством.

Методологія та організація досліджень лісових екосистем. Розкриті поняття про наукові знання, науки, класифікацію наук та основні поняття, що визначають зміст наукових досліджень. Викладені загальні відомості про методологію та класифікацію наукових досліджень, особливості наукових досліджень в умовах лісу та методи, які застосовуються з цією метою. Висвітлені питання щодо

планування і послідовності науково-дослідної роботи студентів і молодих науковців, роботи над науковою літературою.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Регулювання продуктивності лісів. Дисципліна вивчається після опрацювання програмних питань з лісівництва, лісової таксації, лісових культур, лісової та гідротехнічної меліорації, лісової генетики та селекції, що дозволяє вирішувати проблему продуктивності лісів та поліпшення їх якості комплексно. Детально розглядаються поняття продуктивності, її види, природа деревної продуктивності та шляхи її підвищення, як лісівницькими так і лісокультурними способами, в тому числі і на селекційно-генетичній основі.

Планування лісогосподарського виробництва. Дисципліна забезпечує теоретичну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти з питань планування виробництва з його особливостями у лісогосподарських підприємствах, розкриття суті планування, його ролі та місця в системі господарського управління виробництвом, комплексне поєднання лісівничих, технологічних та економічних знань для розробки техніко-економічного плану підприємства лісового господарства.

Sustainable forestry (Стале лісове господарство). Розроблення комплексної стратегії управління лісами в Україні має відбуватись відповідно до принципів і критеріїв, що створюють передумови досягнення паритету екологічних, економічних і соціальних аспектів сталого розвитку. У цьому контексті, це навчальний курс направлений на формування у майбутніх фахівців лісового господарства системного бачення впровадження концептуальних засад сталого розвитку у практику лісогосподарського виробництва. Зокрема, їхнього вміння комплексного поєднання екологічних, економічних і соціальних аспектів сталого розвитку під час відтворення лісів, формування стійких насаджень, обліку та використання лісових ресурсів, охорони та захисту лісів, у тому числі й для забезпечення низьковуглецевого лісового господарства на основі сучасного міжнародного досвіду.

ГІС-технології у лісовому господарстві. Дисципліна формує у здобувачів вищої освіти системи знань з теоретичних та практичних основ геоінформатики, з особливостями аналізу просторової інформації з метою покращення якості прийняття управлінських рішень, впровадження інформаційних технологій для лісовпорядних організацій, оперативного одержання просторової інформації про стан лісових ресурсів.

Вибіркові компоненти ОПП *Вільного вибору за спеціальністю*

Вибірковий блок 1 «Практичне лісівництво та мисливствознавство»

Лісопромислове виробництво. Вивчення дисципліни направлене на ознайомлення з сучасним станом та перспективами комплексного використання лісових ресурсів та отримання навичок з комплектування системи машин і принципами оптимізації технологічних процесів промислової заготівлі лісопродукції. Розглядаються технологічні схеми та технічні засоби для виконання лісосічних, транспортних та нижньоскладських робіт, підсочки лісу і лісохімії; принципами оптимізації заготівельних робіт; раціональні методи проектування і оптимізації технологічних процесів лісопромислових та лісопильних підрозділів підприємства.

Лісові дороги і транспорт лісу. Вивчення дисципліни формує наукові знання, щодо проектування, будівництва та експлуатації лісових доріг та вміння використовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності. Під час вивчення курсу студенти отримують базові теоретичні знання і практичні навички з принципів організації лісових дорожньо-транспортних мереж та обґрунтування їх

оптимальних схем. Передбачено ознайомлення з конструкцією дороги, як інженерної споруди та основними її елементами і проєкціями. Розглядаються матеріали і технології спорудження лісових доріг.

Комплексне використання недеревинних ресурсів лісу Використання лісових ресурсів. Порядок заготівлі недеревинних ресурсів лісу. Використання корисних властивостей лісів. Встановлення лімітів та контроль за використанням недеревинних ресурсів лісу. Облік площ та визначення врожайності грибів, ягідників і лікарських рослин. Раціональне використання та підвищення врожайності дикорослих ягідників, грибів і лікарських рослин. Планаційне розведення плодово-ягідних і лікарських рослин. Штучне розведення грибів. Організація та технологія добування березового соку.

Біологічні основи рубок догляду. Біологічне обґрунтування проведення рубок догляду. Формування лісових насаджень. Зміна середовища у насадженнях та фізіологічних процесів у деревних рослин під впливом рубок догляду. Вплив рубок догляду на фотосинтетичний апарат деревних рослин. Розрахунок листяного індексу. Вплив рубок догляду на продуктивність і якість деревостанів. Рубки догляду як основна ланка лісовирощування. Оптимізація способів і режимів рубок догляду.

Управління популяціями диких тварин. Вивчення дисципліни направлене освоєння теоретичної бази та практичних навичок у оволодінні системою світових мисливських ресурсів та їх раціонального використання, вивченні світових фауністичних комплексів і розробці ефективних шляхів використання ресурсів та практичного втілення цих знань і вмінь у ведення господарств і полювання. В результаті студенти будуть володіти сучасними вимогами до функціонування мисливського господарства; знати основні мисливські комплекси ландшафтно-географічних зон країни; біологію, екологію та етологію мисливських тварин; основи вольєрного розведення мисливських тварин; методику проведення обліку ресурсів мисливської фауни; ведучі фактори, що обумовлюють успішність розведення і збереження мисливських тварин; вміти визначати види, перспективні для використання в мисливських господарствах окремих регіонів та всієї України; методи охорони й раціонального використання мисливської фауни, боротьби з браконьєрством.

Лісова екологія та типологія. При вивченні лісової екології формуються необхідні теоретичні знання з екології лісу, вміння та навички для раціонального використання і відновлення лісових екосистем. Розглядаються основні поняття аутоекології та синекології, вплив екологічних факторів на лісові екосистеми. Розкривається необхідність екологічного підходу до вивчення природи лісу. Підкреслюються екологічні принципи підходу до вивчення процесів формування лісів, догляду за лісом, викладені поняття про лісову типологію, її становлення та використання для потреб науки і практики.

Вибірковий блок 2 «Охорона та захист лісу»

Патологія лісу з основами фітоімунітету. Загальні відомості про патологію лісових деревних рослин. Захисні властивості деревних рослин. Основні ознаки патології лісу. Екологія і динаміка хвороб лісу. Механізми нападу на деревну рослину патогенів та теоретико – прикладні засади захисту лісу від збудників хвороб. Системна взаємодія рослини-господаря, патогена та навколишнього середовища. Теорії, типи та категорії рослинного імунітету. Пасивний та активний імунітет. Вертикальна та горизонтальна стійкості рослин до патогенів. Методи оцінки стійкості деревних рослин до патогенів. Шляхи індукції демуаційних процесів у лісовий біоценоз(лісівничі, лісокультурні, селекційні, тощо).

Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем. Лісопатологічний моніторинг. Теорії масового розмноження шкідливих комах і збудників хвороб.

Регуляторні механізми динаміки чисельності. Стійкість насаджень. Моделювання динаміки розвитку шкідливих організмів лісових екосистем. Види математичних моделей в лісозахисті. Технологічні етапи математичного моделювання. Прогноз збудників хвороб та шкідників. Короткотерміновий, довгостроковий та багаторічний прогноз збудників хвороб та шкідливих комах.

Інтегрований захист лісу. Завдання лісогосподарських органів лісозахисту. Лісопатологічний нагляд. Загальні засади обліку та прогнозування чисельності фітопатогенів та шкідників лісу. Облік та прогноз чисельності шкідників. Лісоентопатологічні обстеження. Лісопатологічний моніторинг. Планування лісозахисних заходів та оцінка їхньої ефективності. Карантин.

Пожежна небезпека у лісах. Курс включає огляд сучасних систем раннього виявлення і попередження пожеж з акцентом на найбільш широко використовувані в світі індекси визначення пожежної небезпеки за умовами погоди: індекс Нестерова, Fire Weather Index, KBDI та інші. Під час вивчення курсу студенти отримають базові теоретичні знання та практичні навички оцінювання та аналізу пожежної небезпеки в лісі, отримають знання про теорію горіння та поведінку лісових пожеж; теорію пожежного середовища та чинники, що його визначають; класифікацію горючих матеріалів, природну пожежну небезпеку та її динаміку в різних ландшафтах; пожежні режими в різних регіонах України та світу і чинники, що їх визначають, а також про аналіз та облік пожежної небезпеки в лісах з метою формування державної політики у сфері охорони лісів від пожеж.

Організація охорони лісів від пожеж. В курсі представлено цілісне бачення щодо пожеж на ландшафтному рівні, зокрема особливості виникнення, розвитку та їх наслідки, включаючи опис та аналіз ключових чинників, що визначають особливості загорання та поведінку пожеж: землекористування, джерела загорання, топографія, аспекти, річки, водотоки та озера, антропогенні чинники, горючі матеріали, лісове та сільське господарство, інфраструктура, погодні умови тощо. Також розглядається роль залучення всіх зацікавлених сторін до управління пожежними ландшафтами, включаючи міські та сільські органи влади, територіальні органи ДСНС, лісогосподарські підприємства, об'єкти природно-заповідного фонду, малих, середніх та великих землекористувачів, громадські організації, місцеві громади тощо. Буде вивчено систематичний підхід до впровадження інтегрованого управління ландшафтними пожежами, включаючи системи раннього виявлення пожеж, заходи з попередження пожеж, наземне та авіаційне виявлення пожеж, швидке реагування, стратегію та тактику гасіння пожеж, післяпожежне відновлення, міжвідомчу співпрацю, спільні навчання персоналу міжвідомчих служб. Також висвітлюються найбільш використовувані системи управління інцидентами, включаючи Систему Керування Інцидентами (ICS) та Міжнародні стандарти гасіння пожеж (EUROFIRE).

Діагностика хвороб лісу. Основи вчення про діагностику хвороб лісу. Методика і техніка фітопатологічних досліджень і лісопатологічних обстежень. Макроскопічні та мікроскопічні методи діагностики хвороб лісу. Діагностика хвороб лісових деревних і кущових рослин за симптоматикою патології і анатомо-морфологічними характеристиками збудників хвороб. Діагностика хвороб лісових деревних рослин за допомогою фізичних і хімічних методів (діагностичні прилади, обладнання та інструменти). Біологічний аналіз. Діагностика біодеструкції заготовленої деревини.

Вибірковий блок 3 «Відтворення лісів та лісових меліорацій»

Новітні технології деревного розсадництва. Сучасні технології підготовки насіння до посіву та підвищення його посівних якостей. Новітні технології розмноження та отримання оздоровленого вихідного садивного матеріалу деревних рослин певного цільового призначення Теоретичні та практичні основи вегетативного

розмноження деревних рослин. Шляхи осучаснення вирощування сіянців у відкритому ґрунті із відкритою кореневою системою. Удосконалення вирощування садивного матеріалу деревних рослин із закритою кореневою системою. Агротехнічні особливості Сучасні способи інтенсифікації вирощування сіянців у закритому ґрунті та коробах. Шляхи підвищення рентабельності виробництва Особливості вирощування великомірних декоративних саджанців з відкритою і закритою кореневою системою. Методи оздоровлення та реабілітації земель постійних лісових розсадників.

Екоадаптаційне відтворення лісів. Осучаснене розширене відтворення лісів як основа сучасного ведення лісового господарства України. Сучасні підходи до відтворення лісів та їх значення в контексті сталого збалансованого ведення лісового господарства. Екоадаптаційний підхід до відтворення лісів, його актуальність та сучасне значення. Базові засади екоадаптаційного відтворення лісів. Зонування території за потенційною успішністю природного лісовідновлення. Концептуальні (загальні і специфічні) положення, організаційно-методичні засади та умови запровадження екоадаптаційного відтворення лісів. Еколого-лісівнича класифікація площ лісовідтворювального фонду як основа науково-обґрунтованого використання методів і способів екоадаптаційного відтворення лісів. Вимоги до методів і способів екоадаптаційного підходу з штучного відтворення лісів. Агротехнології екоадаптаційного відтворення лісів, їх особливості та умови застосування. Особливості екоадаптаційного відтворення лісів на ділянках різних категорій площ лісовідтворювального фонду.

Плантаційне лісовирощування. Плантаційне лісовирощування його актуальність та сучасне значення. Базові концептуальні засади трансформаційного підходу до плантаційного лісовирощування. Види плантаційних насаджень та їх особливості. Потенційна продуктивність плантаційних культур та добір деревних рослин. Принципи організації, створення, вирощування та експлуатації лісосировинних плантацій. Регіональні особливості технологій створення лісосировинних плантацій швидкорослих хвойних та листяних деревних видів. Особливості створення плантацій деревних рослин різного цільового призначення.

Лісокультурні методи підвищення стійкості та продуктивності лісів. Сучасне значення біологічної стійкості і комплексної продуктивності лісових біогеоценозів та актуальність їх підвищення в умовах антропогену. Чинники, що визначають стабільність та розбалансованість природних лісових екосистем. Види продуктивності. Особливості регулювання ендегенних та екзогенних факторів впливу на біологічну стійкість і продуктивність лісових біоценозів. Лісокультурні методи підвищення біологічної стійкості і продуктивності лісових насаджень (запровадження нових підходів до відтворення лісів, удосконалення типів лісових культур, застосування добрив, реконструкції малоцінних насаджень, створення піднаметових лісових культур, впровадження інтродуцентів тощо). Особливості та заходи з підвищення біологічної стійкості та продуктивності лісів різного цільового призначення.

Системи захисту ґрунтів від ерозії. Обґрунтування необхідності зональних систем. Система заходів по боротьбі з водною ерозією: організаційно-господарські, агротехнічні та лукомеліоративні, лісомеліоративні, гідротехнічні. Комплекс заходів по боротьбі з вітровою ерозією (дефляцією). Ерозія в гірських районах та заходи боротьби з нею. Особливості зональних систем. Економіка і організація робіт по захисту ґрунтів від ерозії.

Сучасні технології лісового насінництва. Теоретичні засади та організаційні заходи переведення лісового насінництва на генетико-селекційну основу. Поняття про сорт та сортові категорії насіння лісових деревних рослин. Організація постійної лісонасінневої бази на генетико-селекційній основі. Нормативно-правова база

лісового сортового насінництва. Основні положення нормативно-правових актів, що регулюють відносини у галузі сортового насінництва. Структура, основні положення, сфера дії та використання Законів України «Про насіння і садивний матеріал», «Про карантин рослин», «Про охорону прав на сорти України». Методи сортоведення деревних рослин. Оформлення, підтримання та використання сортів деревних рослин у реєстрі сортів України. Новітнє обладнання та інноваційні технології лісового насінництва. Сучасні машини для заготівлі та переробки лісонасінневої сировини.

Вибірковий блок 4 «Поновлення та розведення лісу»

Новітні технології насінництва та розсадництва. Лісове насінництво України: сучасний стан, проблеми та перспективи. Постійна лісонасіннева база лісової галузі, її сучасний стан та відповідність викликам і вимогам сьогодення. Актуальність переходу до лісового сортового насінництва та його нормативно-правова база. Законодавчо-нормативне забезпечення вітчизняного насінництва (Закони України «Про насіння і садивний матеріал», «Про карантин рослин», «Про охорону прав на сорти України» та ін. акти), його сучасне значення та інтерпретація. Новітнє обладнання та інноваційні технології лісового насінництва. Сучасні машини для заготівлі та переробки лісонасінневої сировини. Новітні способи зберігання, підготовки насіння до посіву та підвищення його посівних якостей. Новітні технології розмноження та отримання оздоровленого вихідного садивного матеріалу деревних рослин певного цільового призначення Теоретичні та практичні основи вегетативного розмноження деревних рослин. Шляхи осучаснення вирощування сіянців у відкритому ґрунті із відкритою кореневою системою. Удосконалення вирощування садивного матеріалу деревних рослин із закритою кореневою системою. Агротехнічні особливості Сучасні способи інтенсифікації вирощування сіянців у закритому ґрунті та коробах. Шляхи підвищення рентабельності виробництва Особливості вирощування великомірних декоративних саджанців з відкритою і закритою кореневою системою. Методи оздоровлення та реабілітації земель постійних лісових розсадників.

Мікроклональне розмноження деревних рослин. Методи і способи розмноження деревних рослин та місце, сучасне значення та актуальність мікроклонального розмноження. Переваги використання методу мікроклонального розмноження над традиційними методами. Сучасні напрями культури ізольованих клітин, тканин та органів рослин. Основи біобезпеки. Особливості регенерації рослин *in vitro*. Типи та основні етапи мікроклонального розмноження. Одержання безвірусного садивного матеріалу. Основні напрями біотехнологічних досліджень у лісовому господарстві. Особливості розмноження деревних видів. Вплив генетичних, фізіологічних, гормональних та фізичних факторів на мікророзмноження рослин. Адаптація рослин-регенерантів до умов *in vivo*. Використання садивного матеріалу рослин-регенерантів у лісокультурному виробництві та декоративному розсадництві.

Сучасні підходи та методи відтворення лісів. Осучаснене розширене відтворення лісів як основа сучасного ведення лісового господарства України. Сучасні підходи до відтворення лісів та їх значення в контексті сталого збалансованого ведення лісового господарства. Базові засади екоадаптаційного відтворення лісів та трансформаційного (плантаційного) лісовирощування. Концептуальні положення та організаційно-методичні засади запровадження екоадаптаційного відтворення лісів. Агротехнології адаптаційного відтворення лісів, їх особливості та умови застосування. Особливості екоадаптаційного відтворення лісів на ділянках різних категорій площ лісовідтворювального фонду. Види плантаційних насаджень та їх особливості. Потенційна продуктивність плантаційних культур та добір деревних рослин. Принципи організації лісосировинних плантацій.

Покращення умов місцезростання. Регіональні технології створення лісосировинних плантацій хвойних і листяних деревних видів. Особливості створення плантацій деревних рослин різного цільового призначення.

Лісокультурні методи підвищення стійкості та продуктивності лісів.

Сучасне значення біологічної стійкості і комплексної продуктивності лісових біогеоценозів та актуальність їх підвищення в умовах антропогену. Чинники, що визначають стабільність та розбалансованість природних лісових екосистем. Види продуктивності. Особливості регулювання ендегенних та екзогенних факторів впливу на біологічну стійкість і продуктивність лісових біоценозів. Лісокультурні методи підвищення біологічної стійкості і продуктивності лісових насаджень (запровадження нових підходів до відтворення лісів, удосконалення типів лісових культур, застосування добрив, реконструкції малоцінних насаджень, створення піднаметових лісових культур, впровадження інтродуцентів тощо). Особливості та заходи з підвищення біологічної стійкості та продуктивності лісів різного цільового призначення. **Лісові культури зелених зон.** Історичні аспекти та сучасні підходи до відтворення, формування і використання приміських лісів. Класифікація міських та приміських зелених насаджень. Класифікація лісопаркових ландшафтів. Композиційні принципи формування лісопаркових насаджень та ландшафтів. Добір деревних видів для створення насаджень зелених зон різного цільового призначення. Технологічні особливості створення лісових культур зелених зон. Технологічні та агротехнічні особливості формування лісопаркових насаджень та ландшафтів. Лісокультурні методи поліпшення санітарно-гігієнічних властивостей лісопаркових ландшафтів. Добір деревних рослин для реконструкції малоцінних насаджень зелених зон. Піднаметові лісові культури, як засіб поліпшення санітарно-гігієнічних властивостей приміських лісів та лісопарків.

Плантаційне лісовирощування. Плантаційне лісовирощування його актуальність та сучасне значення. Базові концептуальні засади трансформаційного підходу до плантаційне лісовирощування. Види плантаційних насаджень та їх особливості. Потенційна продуктивність плантаційних культур та добір деревних рослин. Принципи організації, створення, вирощування та експлуатації лісосировинних плантацій. Регіональні особливості технологій створення лісосировинних плантацій швидкорослих хвойних та листяних деревних видів. Особливості створення плантацій деревних рослин різного цільового призначення.

Вибірковий блок 5 «Лісова меліорація»

Ерозієзнавство та системи захисту ґрунтів від ерозії. Поняття, класифікація і категорії ерозії ґрунтів. Водна ерозія: древня і сучасна, фактори її розвитку; фізичні властивості і ерозійність дощу, енергетична структура поверхневого стоку. Вітрова ерозія; пилові бурі. Прогнозування ерозії, моделювання дефляції. Ерозійне районування. Методи дослідження і властивості еродованих ґрунтів. Обґрунтування зональних протиерозійних систем. Система заходів по боротьбі з водною ерозією: організаційно-господарські, агротехнічні та лукомеліоративні, лісомеліоративні, гідротехнічні. Комплекс заходів по боротьбі з вітровою ерозією. Ерозія в гірських районах та заходи по боротьбі з нею. Особливості зональних систем. Економіка і організація робіт по захисту ґрунтів від ерозії.

Захисне лісорозведення. Ліс і поле – єдина екологічна система. Структура лісоаграрного ландшафту. Агролісомеліоративні параметри лісоаграрного ландшафту. Лісова компонента ландшафту. Полезахисна лісистість. Агролісомеліоративний моніторинг. Особливості формування захисних лісових насаджень на сільськогосподарських угіддях.

Впорядкування захисних лісонасаджень. Основи впорядкування захисних насаджень. Правові засади впорядкування захисних насаджень. Агролісомеліоративне впорядкування захисних лісових насаджень на землях сільськогосподарського призначення. Сучасні види лісовпорядкування.

Оптимізація лісоаграрних ландшафтів. Принципи формування оптимальних ландшафтів. Моделювання лісистості лісоаграрних ландшафтів. Оптимізація структури земельного фонду. Агролісомеліоративний моніторинг. ГІС-технології у дослідженнях ландшафтів.

Лісова рекультивация земель. Об'єкти рекультивации та причини порушення ґрунтового покриву. Напрями рекультивации. Специфіка умов місцезростання порушених територій. Методи поліпшення ґрунтосумішей рекультивационного шару ґрунту. Особливості технологій створення лісонасаджень для різних об'єктів рекультивации. Екологічні аспекти біологічної рекультивации земель.

Екоадаптаційне відтворення лісів. Сучасні підходи до відтворення лісів та їх значення в контексті збалансованого ведення лісового господарства. Базові засади екоадаптаційного відтворення лісів. Зонування території за потенційною успішністю природного лісовідновлення. Концептуальні положення та організаційно-методичні засади запровадження екоадаптаційного відтворення лісів. Агротехнології адаптаційного відтворення лісів, їх особливості та умови застосування. Особливості екоадаптаційного відтворення лісів на ділянках різних категорій площ лісовідтворювального фонду.

Вибірковий блок 6 «Менеджмент лісових ресурсів та лісовпорядкування»

Менеджмент лісових ресурсів. Метою дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є поглиблення теоретичних знань студентів та формування у них практичних менеджерських навичок, спрямованих на забезпечення ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз. У рамках дисципліни розкрито теми, пов'язані із теоретичними та практичними засадами менеджменту лісових ресурсів, зокрема, системним, процесним, адаптивним підходами до прийняття рішень у менеджменті, ризик-менеджментом у лісовому господарстві, менеджментом лісових ресурсів за кризової ситуації. Дисципліна розкриває підходи та інструментарій менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку та з урахуванням пріоритетів у напрямі європейської інтеграції України.

Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі. Основною метою дисципліни є: надбання теоретичних основ в галузі зовнішньоекономічної діяльності лісового сектору, а також вироблення практичних навичок та вміння застосовувати здобуті знання при здійсненні експортно-імпортних операцій підприємствами лісового господарства. Основними напрями засвоєння матеріалу є: законодавчо-правові засади здійснення зовнішньоекономічної та підприємницької діяльності у лісовому секторі; порядок укладання зовнішньоекономічного контракту, його особливості на підприємствах лісового господарства.

Лісові інформаційні системи. Метою дисципліни є поглиблення знань та набуття практичних навичок використання інформаційних систем, перш за все систем управління базами даних, географічних інформаційних та інформаційно-пошукових систем для підготовки оптимальних управлінських рішень.

Спеціальні види впорядкування лісів. Особливості ландшафтної таксації лісів. Таксація мисливських угідь. Таксація захисних лісових насаджень. Основи впорядкування рекреаційних та заповідних лісів. Впорядкування захисних лісових насаджень. Впорядкування мисливських угідь. Інші вітчизняні види впорядкування лісів. Лісовпорядкування за кордоном.

Інвентаризація та моніторинг лісів. Дисципліна розглядає теоретичні основи вибірових методів обліку лісів. Вона розкриває фундаментальні питання теорії вибірових досліджень і її використання для національної інвентаризації лісів, останні досягнення обліку лісів, оптимізації вибірки з використанням проб різних розмірів і конфігурацій. Крім цього курс надає розуміння довгострокового моніторингу лісів на основі дистанційних технологій. Курс розроблено з метою практичного навчання здобувачів з використання вибірових методів інвентаризації на основі проб постійного та змінного радіуса.

Моделювання продуктивності лісів. У курсі розкривається процес розробки математичних моделей росту лісових насаджень. З теоретичної точки зору, розкривається зміст кореляційного аналізу, множинної регресії, оцінювання адекватності моделей. Основний акцент в курсі зроблено на особливості підгонки моделей росту сучасними алгоритмами. Для цього здобувачам пропонується тренінг з використання статистичної системи R для комплексного аналізу, моделювання і візуалізації дослідних даних.

Вибірковий блок 7 «Forest Management in Eastern Europe»

Vegetation Fires: Science & Management. The course address basics of vegetation fire science and management that recently become challenging problem for natural resource managers. Within the fire course students get skills in wildland fire management, fuels management, and restoration based on advancing knowledge of fire science, ecology, fire-related policy and social issues, and the latest tools and technology. The course covers fire conditions, tactics, and strategies to mitigate fire and fire behaviors, emphasizing wildland and urban interface fires. Includes an interdisciplinary review and study of wildfires as ecological process. Special attention will be paid to the role of vegetation fires in the context of global environmental change. Addresses current issues in fire ecology in Ukraine, Eastern Europe and globally, including readings and discussions of recent scientific literature.

В межах дисципліни розглядаються основи лісової пірології та управління рослинними пожежами, які останнім часом представляють значну проблему для сталого управління природними ресурсами. У межах курсу пірології студенти отримають навички охорони ландшафтів від пожеж, управління горючими матеріалами та технологій відновлення згарищ, що базуються на останніх досягненнях пірологічної науки, екології пожеж, лісопожежної політики та соціальних питань, а також новітніх інструментів і технологій гасіння пожеж. Курс охоплює вивчення умов пожежного середовища, тактику та стратегію гасіння пожеж, в тому числі рослинних пожеж у лісах, приміських територіях та у міських лісах. Включає міждисциплінарний огляд та вивчення лісових пожеж як екологічного процесу. Особливу увагу буде приділено ролі пожеж рослинного походження в контексті глобальних екологічних змін. Розглядаються актуальні питання пожежної екології в Україні, Східній Європі та в усьому світі, включаючи читання та обговорення новітньої наукової літератури.

Pest Management in Forests of Eastern Europe. The academic discipline provides students with theoretical knowledge and practical skills in relation phytopathological monitoring; diagnosing the causes of damage of forest stands; forecasting the spread, development and harmfulness of phytophages and forest pathogens; developing effective protection measures; technological methods of their implementation, as well as economic and environmental assessment of results. The concept of integrated management of populations of harmful organisms is a steady decrease in their numbers through various measures and methods based on taking into account biocenotic relationships and the dynamics of populations of harmful and beneficial organisms.

Навчальна дисципліна надає студентам теоретичні знання та практичні навички стосовно фітопатологічного моніторингу; діагностування причин пошкодження чи ураження лісових насаджень; прогнозування поширення, розвитку та шкідливості фітофагів і збудників хвороб лісу; розробки ефективних заходів захисту; технологічних прийомів їхнього впровадження, а також економічної і екологічної оцінки результатів. Концепцією інтегрованого управління популяціями шкідливих організмів є стійке зниження їхньої чисельності шляхом різних заходів і методів на основі врахування біоценотичних зв'язків і динаміки популяцій шкідливих та корисних організмів.

Forest ecosystem services. Being a biological object, forests have a much higher value than merchantable timber, especially within the densely populated territories. The course deals with the questions of description and quantification of forest ecosystem services, which helps to reflect the cumulative effect of forests on the environment. A quantitative assessment of the services of forest ecosystems mentioned above also creates preconditions for their further economic evaluation.

Ліс як біологічний об'єкт, має значно більшу цінність, ніж окремо заготовлена у ньому комерційна деревина, особливо в густонаселених територіях. У курсі розглядаються питання опису та кількісного визначення послуг лісових екосистем, що допомагає відобразити кумулятивний ефект лісів на навколишнє середовище. Кількісна оцінка вищезгаданих послуг лісових екосистем також створює передумови для їх подальшої економічної оцінки.

Agroforestry systems, practices and technologies. Agroforestry as an integral part of land use systems. Concept and principles of agroforestry. Types of agroforestry. Experience of developed countries in the development and dissemination of agroforestry technologies. Influence of agroforestry systems on increasing the ecological and economic potential of agro-landscapes. Problems and methodologies of research of agroforestry systems. Regional differences in land use based on agroforestry approaches and their environmental benefits. Current technologies and practices of agroforestry.

Агрорісівництво як невід'ємна частина систем землекористування. Концепція та принципи агрорісівництва. Види агрорісівництва. Досвід розвинутих країн у розвитку та поширенні агрорісових технологій. Вплив систем агрорісівництва на підвищення еколого-економічного потенціалу агроландшафтів. Проблеми і методології дослідження систем агрорісівництва. Регіональні відмінності у землекористуванні, заснованому на агрорісомеліоративних підходах та їх екологічні переваги. Сучасні технології і практики агрорісівництва.

Impact of natural disturbances on growth and yield. Ukraine as a country features many areas disturbed by natural and anthropogenic factors. The course provides knowledge on quantitative assessment of the impact of disturbances on forest growth and yield. This forms an underlying basis for further implications in landscape planning and design as well as in forest management on the disturbed territories.

В Україні нині є багато територій, порушених природними та антропогенними факторами. Курс надає знання про кількісну оцінку впливу згаданих порушень на ріст лісів та продуктивність. Це є основою для реалізації механізмів планування та проектування на ландшафтному рівні, а також для забезпечення ефективного управління лісами на порушених територіях.

Forest Inventory and Mapping. The course is focused on the theoretical foundations of the sample-based forest inventory which in combination with remote sensing data provides a spatially explicit assessment of forest attributes. The course is designed to provide students with training in forest inventory using fixed- and variable-area plots and introduce the approaches for optimization of sampling design as well as statistical computations in national forest inventory. The course also introduces the

necessary knowledge of mapping forest attributes using machine learning and imputation techniques.

Дисципліна висвітлює теоретичні основи вибіркової інвентаризації лісу, яка в поєднанні з даними дистанційного зондування Землі забезпечує одержання чітких у просторовому відношенні оцінок лісового покриву. Курс розроблено для формування в здобувачів необхідних навичок зі збору інформації з використанням вибіркових ділянок фіксованої та змінної площі. Здобувачі знайомляться зі способами оптимізації вибіркового дизайну, опановують методику статистичних розрахунків національної інвентаризації лісів. Дисципліна також розкриває основи картографування показників лісового фонду на основі методів машинного навчання.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
за спеціальністю 206 «САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»
за освітньою програмою «САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

Форма навчання	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	75 осіб
– заочна	75 осіб
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– денна освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр садово-паркового господарства

Концепція підготовки

Концепція та загальна мета підготовки магістрів садово-паркового господарства полягає у необхідності підготовки фахівців з володінням системних знань з використання ресурсів садово-паркового господарства в умовах нашої держави та перехід на європейські стандарти життя населення, що орієнтовані на природні можливості відтворення: забезпечення екологічно та естетично орієнтованого ведення господарства та комплексного використання ресурсів із врахуванням історичного та ландшафтного аспекту, перегляд принципів розподілу насаджень за екологічним і господарським значенням та залежно від переваг виконуваних ними функцій, зменшення рекреаційного навантаження, заміна старих насаджень, особливо в лісах зелених зон навколо населених пунктів; забезпечення збереження біологічного різноманіття насаджень загального та обмеженого використання; інвентаризацію та оптимізацію мережі природно-заповідних територій та об'єктів; проведення заходів з урахуванням регіональних еколого-економічних та соціальних особливостей; здійснення постійного моніторингу стану насаджень, створення та вирощування стійких до екстремальних природних умов Степу лісових біогеоценозів з врахуванням необхідності переведення господарювання на ландшафтно-екологічні принципи; покращення наукового та кадрового забезпечення розвитку садово-паркового господарства; вдосконалення системи інвентаризації та моніторингу насаджень і об'єктів садово-паркового мистецтва на основі геоінформаційних технологій; вдосконалення системи інформаційного забезпечення галузі та впровадження інформаційних технологій.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Ландшафтна архітектура»

Орієнтована на формування у майбутніх фахівців комплексного підходу до аналізу, обґрунтування прийняття та реалізації рішень із експлуатації, реконструкції та реставрації садово-паркових об'єктів, проектування за допомогою сучасних комп'ютерних технологій ландшафтних об'єктів різного цільового призначення відповідно до сучасних вимог ведення садово-паркового господарства в Україні.

Сфери зайнятості випускників

Випускники спеціалізації «Ландшафтна архітектура» зможуть працювати: молодшим науковим співробітником, інженером з благоустрою, фахівцем з благоустрою або ландшафтного дизайну, майстром зеленого господарства, озеленювачем.

Вибірковий блок «Ландшафтне будівництво»

Передбачає освоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок із ведення господарчої та будівничої діяльності на об'єктах садово-паркового господарства, опанування новітніх інженерних технологій при створенні об'єктів садово-паркового господарства, догляді та посадці декоративних рослин, вивчення методик при створенні фітокомпозицій, влаштування та утримання садово-паркових об'єктів.

Сфери зайнятості випускників

Випускники спеціалізації «Ландшафтне будівництво» зможуть працювати: молодшим науковим співробітником, інженером з благоустрою, майстром зеленого господарства, озеленювачем, робітником зеленого будівництва, садівником.

Вибірковий блок «Декоративне розсадництво»

Передбачає опанування студентами теоретичних знань та новітніх технологій з виробництва декоративного садивного матеріалу: генеративного, вегетативного та мікроклонального розмноження деревних рослин, контейнерної культури дерев і кущів, особливостей та дорощування, формування і використання саджанців різного цільового призначення тощо.

Сфери зайнятості випускників

Випускники спеціалізації «Декоративне розсадництво» зможуть працювати: молодшим науковим співробітником, інженером з благоустрою, майстром зеленого господарства, начальником розсадника, озеленювачем, робітником зеленого будівництва, садівником.

Вибірковий блок «Екодизайн міського середовища»

Надає теоретичні знання та практичні навички щодо новітніх технологій формування та експлуатації зелених насаджень різного функціонального призначення, асортименту високодекоративних, стійких проти дії несприятливих абіо- та біотичних чинників зовнішнього середовища деревних, чагарникових та квітникових рослин, методи, способи та технології розмноження рослин і вирощування садивного матеріалу декоративних рослин в умовах контрольованого середовища, технології створення, експлуатації формових декоративних плодкових садів та вирощування екологічно чистої продукції.

Сфери зайнятості випускників

Випускники спеціалізації «Екодизайн міського середовища» зможуть працювати: молодшим науковим співробітником, майстром зеленого господарства, озеленювачем, робітником зеленого будівництва, садівником, начальником розсадника, майстром тепличного господарства.

Практичне навчання

Базами практичного навчання, яке здійснюється під час проходження навчальних та виробничої практик у другому семестрі навчання, є навчальні,

навчально-наукові та навчально-виробничі лабораторії кафедр інституту та структурних підрозділів Університету: ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція», Ботанічний сад НУБіП України, навчально-науково-дослідний розсадник кафедри відтворення лісів та лісових меліорацій, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, Ботанічний сад ім. акад. О.В. Фоміна, державні установи КО «Київзеленбуд», обласні та районні підприємства житлово-комунального та зеленого господарства, приватні структури і розсадники.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Проект реконструкції території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.
2. Ландшафтно-планувальна організація паркових територій різного функціонального спрямування
3. Сильові напрямки в аспекті сучасного фітодизайну.
4. Дизайн проекти території малих садів.
5. Кантрі рекреація на теренах України
6. Проект організації садів на штучних основах
7. Елементи вертикального озеленення в системі міського середовища
8. Елементи геопластики та вертикального планування в ландшафтних композиціях
9. Проект організації експозиційних ділянок ботанічних садів.
10. Аналіз досвіду використання окремих груп рослин в озелененні територій ландшафтних об'єктів.
11. Дендрологічна оцінка існуючого асортименту рослин та перспективи поповнення колекції декоративних форм ботанічних садів.
12. Технологічні особливості вигонки сортів квіткових рослин
13. Особливості розмноження рослин в умовах контрольованого середовища.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Садово-паркове господарство» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Комп'ютерні технології проектування СПО	5	екзамен
ОК 2	Ландшафтне проектування	5	екзамен
ОК 3	Менеджмент у садово-парковому господарстві	5	екзамен
ОК 4	Методологія наукових досліджень садово-паркових об'єктів з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 5	Формове різноманіття декоративних рослин з основами дендропроjektування	8	екзамен
ОК 6	Реконструкція та реставрація СПО	5	екзамен
ОК 7	Лісопаркове господарство	4	екзамен
ОК 8	Захист декоративних рослин	5	екзамен
ОК 9	Експлуатація СПО	5	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 10	Насінництво та сортознавство квітникових рослин	5	екзамен
ОК 11	Виробнича практика	6	залік
ОК 12	Навчальні практики	2	залік
ОК 13	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	5	Захист роботи
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>Вибірковий блок 1 «Ландшафтна архітектура»</i>			
ВК 1.1.	Дизайн ландшафту	6	екзамен
ВК 1.2.	Паркознавство	6	екзамен
ВК 1.3.	Концептуальне проектування	6	екзамен
<i>Вибірковий блок 2 «Ландшафтне будівництво»</i>			
ВК 2.1.	Вертикальне планування СПО	6	екзамен
ВК 2.2.	Сади на штучних основах	6	екзамен
ВК 2.3.	Фітодизайн інтер'єрів	6	екзамен
<i>Вибірковий блок 3 «Декоративне розсадництво»</i>			
ВК 3.1	Сучасні технології та нормативно-правова база декоративного розсадництва	6	екзамен
ВК 3.2	Контейнерна культура декоративних рослин	6	екзамен
ВК 3.3	Методи біотехнології в декоративному розсадництві	6	екзамен
<i>Вибірковий блок 4 «Екодизайн міського середовища»</i>			
ВК 4.1	Екотехнології декоративного садівництва	6	екзамен
ВК 4.2	Організація та сервіс кантрі-рекреації	6	екзамен
ВК 4.3	Заповідне паркознавство та фітоценологія	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			64
Загальний обсяг вибіркових компонентів			26
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Комп'ютерні технології проектування СПО. Володіння принципами виконання різної графічної документації, передбаченої відповідними стандартами. Вирішення питань щодо розробки проектної документації садово-паркових об'єктів (опорного плану, генерального плану, робочого креслення, деталізації елементів) за допомогою графічних редакторів ArchiCAD, Sketh Up, Realtime Landscaping Architect. Моделювання тривимірного простору. Різні способи отримання площинних зображень, асоціативно пов'язаних із тривимірними моделями.

Формове різноманіття деревних рослин з основами дендропроєктування. Формове різноманіття деревних рослин – частина дендрології, яка вивчає культивари деревних рослин, класифікацію декоративних якостей, методи отримання, біологічні та екологічні особливості. Під час вивчення основ дендропроєктування студенти мають опанувати основні принципи проектування систем зелених насаджень, особливості пейзажно-просторової і ландшафтно-планувальної композиції, особливості підбору асортименту деревних рослин при створенні основних композиційних елементів насаджень.

Менеджмент у садово-парковому господарстві. Метою дисципліни є формування теоретичних знань студентів та їх практичних навичок у сфері менеджменту в садово-парковому господарстві задля прийняття та реалізації ефективних рішень за сучасних умов. Тематика дисципліни пов'язана із: сутністю та особливостями менеджменту в садово-парковому господарстві; системним, процесним, адаптивним та ситуаційним підходами до менеджменту в цій сфері;

теоретичними засадами та практичною реалізацією у садово-парковому господарстві функцій менеджменту, його принципів та методів; менеджментом ризиків у садово-парковому господарстві; проектним менеджментом, а також маркетинговим менеджментом на підприємствах садово-паркового господарства.

Методологія наукових досліджень садово-паркових об'єктів з основами інтелектуальної власності. Розкриті поняття про наукові знання, науки, класифікацію наук та основні поняття, що визначають зміст наукових досліджень. Викладені загальні відомості про методологію та класифікацію наукових досліджень, особливості наукових досліджень садово-паркових об'єктів та методи, які застосовуються з цією метою. Висвітлені питання щодо планування і послідовності науково-дослідної роботи студентів і молодих науковців, роботи над науковою літературою.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Ландшафтне проектування. У межах дисципліни вивчаються соціальні та містобудівельні аспекти формування ландшафтних об'єктів. Розглядаються теоретичні основи і практичні методи ландшафтного проектування об'єктів різного функціонального призначення.

Реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів. Теоретичні положення і практичні питання передпроектного вивчення території садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення та особливості застосування методів реконструкції, реставрації, консервації та відтворення при виконанні відновлювальних робіт.

Лісопаркове господарство. Теоретичні положення і практичні навички створення високо естетичних, екологічно стійких лісопаркових насаджень різного функціонального призначення та організації лісопаркового господарства в населених пунктах.

Захист декоративних рослин. Видовий склад основних видів шкідників (комахи, кліщі, нематоди, гризуни) та збудників хвороб (гриби, бактерії, віруси) декоративних рослин. Симптоматика та особливості пошкодження/ураження рослин патогенними організмами. Методи нагляду та обліку шкідників та збудників хвороб рослин. Розробка профілактичних та винищувальних методів та засобів захисту декоративних рослин, прогнозування можливих патологічних змін в біоценозах.

Експлуатація садово-паркових об'єктів. Теоретична і практична підготовка фахівців з питань організації робіт по експлуатації садово-паркових об'єктів, агротехніці створення, формування декоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього середовища насаджень і утримання їх у належному стані у містах та інших населених пунктах.

Насінництво та сортознавство квітникових рослин. Дисципліною передбачено вивчення загальноприйнятих методик (методика кваліфікаційної експертизи сортів квітково-декоративних рослин на поширення в Україні, методика проведення експертизи на ВОС (відмінність, однорідність, стабільність) сортів квітково-декоративних рослин. Магістри визначають сорти трав'яних рослин, аналізують класифікації видів та сортів найбільш поширених однорічних, багаторічних (цибулинних, бульбоцибулинних, кореневищних рослин) трав'яних рослини, вивчають особливості їхнього використання на об'єктах садово-паркового будівництва. Значна увага приділяється вивченню ДСТУ, щодо визначення посівних якостей насіння однорічних, дворічних, багаторічних трав'яних рослин. Розробляють проекти квіткового оформлення (модульні квітники, сад-килим) з використанням сортів різних видів, гібридів рослин. У результаті вивчення дисципліни, магістри

навчатися розробляти технології вирощування квітникових рослин і проводити оцінку економічної ефективності та інноваційно-технологічних ризиків при впровадженні нових технологій. Створювати колекції квітникових рослин. Організувати тепличні (оранжерейні) комплекси (складати план розвитку з урахуванням потреб ринку, добирати місце розташування комплексу й асортимент квітникових рослин). Отримані знання студент зможе застосувати у практичній професійній виробничій діяльності.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Ландшафтна архітектура»

Дизайн ландшафту. Ландшафтний дизайн як сучасний напрям ландшафтної архітектури, об'єктом якого є малий сад. Стильове використання елементів ландшафту і принципів ландшафтної архітектури при створенні малого саду.

Паркознавство. Вивчає природні ландшафти як вихідний матеріал для паркобудівництва, загальні тенденції розвитку паркових фітоценозів, питання екології паркового середовища, фізіономічні типи і групи деревних рослин, особливості створення деяких типів садово-паркових ландшафтів, формування експозицій ботанічних садів і дендропарків.

Концептуальне проектування. Дисципліна знайомить з роллю художньо-естетичних концепцій, проблематикою інноваційного проектування на основі соціальних програм, процесом формування ідей і подальшим їх втіленням в предметно-просторовому середовищі. Навчає методам творчого пошуку, формує вміння критичного мислення та прийняття рішень в сфері новітніх проблем і тенденцій розвитку ландшафтної архітектури і дизайну.

Вибірковий блок 2 «Ландшафтне будівництво»

Вертикальне планування садово-паркових об'єктів. Вивчаються основні поняття, принципи, методи, вимоги, нормативні документи та етапи виконання робіт при складанні проектів організації вертикального планування міської території, житлової забудови, ділянок зелених насаджень.

Сади на штучних основах. Дисципліна вивчає сучасні методи озеленення горизонтальних і вертикальних поверхонь, технологічні, біологічні та естетичні питання щодо створення садів на штучних основах в екстер'єрах та їх конструктивні особливості у дизайні інтер'єру, добір рослин для різних типів саду.

Фітодизайн інтер'єрів. Дисципліна надає майбутнім фахівцям теоретичні та практичні знання по фітодизайну, про формування довготривалих угруповань з декоративно-листяних та красиво-квітучих субтропічних та тропічних рослин, знайомить із правилами їх утримання. Вивчає правила формування композицій та поєднання рослин за екологічним, декоративним та функціональним принципами в різного типу та стилів інтер'єру; розкриває специфіку догляду за рослинами в даних композиціях.

Вибірковий блок 3 «Декоративне розсадництво»

Сучасні технології в декоративному розсадництві. Світовий досвід вирощування садивного матеріалу. Проектування заходів з виробництва декоративного садивного матеріалу. Особливості організації декоративних розсадників та агротехніки вирощування садивного матеріалу у них.

Контейнерна культура декоративних рослин. Наукові основи організації виробництва декоративного садивного матеріалу в контейнерній культурі.

Технологічні особливості вирощування та використання садивного матеріалу із закритою кореневою системою для озеленення урболандшафтів.

Методи біотехнології в декоративному розсадництві. Сучасний стан та напрями використання біотехнологічних методів при розмноженні деревних рослин. Калюсогенез, морфогенез та особливості мікроклонального розмноження декоративних деревних рослин.

Вибірковий блок 4 «Екодизайн міського середовища»

Екотехнології декоративного садівництва. Вивчення теоретичних та практичних засад розмноження, вирощування та використання плодових та декоративних рослин у створенні декоративних насаджень. Дисципліна надає майбутнім фахівцям теоретичні та практичні знання про пермакультурний дизайн, асортимент рослин, придатних для культивування в формових плодових садах, технології створення декоративних штучних якостей деревних рослин, комплекс агротехнічних заходів догляду за ними у декоративних насадженнях.

Організація та сервіс кантрі-рекреації. Навчальна дисципліна забезпечує професійну підготовку магістрів садово-паркового господарства щодо планування інфраструктури відпочинку. У результаті вивчення навчальної дисципліни магістри засвоять основи для планування та оцінки об'єктів рекреаційної інфраструктури, таких як туристичні стежки, пікніки та кемпінги, тематичні доріжки та ін., а також – сучасні наукові концепції, поняття інфраструктури рекреаційної території, методи дослідження організації рекреаційних послуг. Будуть акцентувати увагу на різні потенціали природного та культурного ландшафтів як туристичного напрямку. Використовуючи теоретичні моделі, зможуть представляти вплив пропозицій рекреації на екологічні, економічні та соціальні умови регіону. Оцінювати інфраструктуру рекреаційних територій з точки зору їх стійкості та самостійно розробляти пропозиції щодо сталої рекреації. Знання можуть бути базовими для організації та сервісу рекреаційних територій садово-паркових об'єктів.

Заповідне паркознавство та фітоценологія. Навчальна дисципліна покликана надати майбутнім магістрам теоретичні і практичні знання, виробити у них професійну потребу щодо необхідності науково обґрунтованого покращання екостану парків, закріплення стереотипу пріоритетності збереження біотичного та ландшафтного різноманіття парків, уявлення організації системи їхнього екомоніторингу та екоконтролю. У результаті вивчення навчальної дисципліни магістри засвоять етапи історичного розвитку заповідного паркознавства; сучасний стан мережі вітчизняних заповідних парків; міжнародні та національні класифікації парків; процедуру створення штучних заповідних парків, систему їхнього управління та структурно-функціональну організацію, засоби збереження, збагачення, відтворення та використання. У другому модулі акцентується увага на основах паркової фітоценології, викладання якої надасть майбутнім фахівцям цілісне уявлення про структуру, динаміку, функціонування рослинних угруповань, у тому числі лісових, лісопаркових і паркових. Фітоценологічні знання мають бути базовими для формування ландшафтних та інших типів фітоценокомпозицій.

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ І ТУРИЗМУ**

Директор – доктор юридичних наук, професор Гриценко Іван Сергійович
Тел.: (044) 527-87-42, 527-86-53
E-mail: sec_edu_nni_director@nubip.edu.ua
Розташування: навчальний корпус № 10, кімн. 219

ННІ організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма «Управління інноваційною діяльністю»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор економічних наук, професор Витвицька Ольга Данилівна

Випускова кафедра:

Публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва

Тел.: (044) 527-86-58

E-mail: innovation_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор наук з державного управління, доцент Приліпко Сергій Михайлович

Освітня програма «Дорадництво»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук Корінець Роман Ярославович

Випускова кафедра:

Публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва

Тел.: +38(067)7083679

E-mail: agroadvice@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор наук з державного управління, доцент Приліпко Сергій Михайлович

Освітня програма «Управління туристичним і готельно-ресторанним бізнесом»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук, доцент Москвічова Олена Сергіївна

Випускова кафедра:

Готельно-ресторанної справи та туризму

Тел.: (044) 527-80-61

E-mail: s.melnychenko@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Мельниченко Світлана Володимирівна

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітня програма «Готельно-ресторанний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму Ткаченко Любов Володимирівна

Випускова кафедра:

Готельно-ресторанної справи та туризму

Тел.: (044) 527-80-61

E-mail: s.melnychenko@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Мельниченко Світлана Володимирівна

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Освітня програма «Міжнародний туристичний бізнес»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор економічних наук, професор Левицька Інна Ванадіївна

Випускова кафедра:

Готельно-ресторанної справи та туризму

Тел.: (044) 527-80-61

E-mail: s.melnychenko@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Мельниченко Світлана Володимирівна

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор наук з державного управління, доцент Олійник Володимир Вікторович

Випускова кафедра:

Публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва

Тел.: (044) 527-86-53

E-mail: pub_admin@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор наук з державного управління, доцент Приліпко Сергій Михайлович

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	15
– заочна	10
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
– заочна	1 рік і 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр з управління інноваційною діяльністю

Концепція підготовки

Сучасних досягнень України за міжнародним виміром економічної конкурентоспроможності, рівня розвитку і особливо ефективності національної інноваційної системи недостатньо для забезпечення розвитку вітчизняної економіки. Отже, існує потреба у професіоналах високого рівня, які володіють не тільки спеціальними знаннями, а й зможуть приймати стратегічні та тактичні інноваційні рішення, визначати перспективні наукові розробки та впроваджувати у виробництво нові продукти (послуги), удосконалювати механізми просування продукції на ринок, створювати та використовувати нові методи розрахунку та обґрунтовувати соціально-економічні показники та оцінювати результати інноваційних проектів; розробляти та впроваджувати бізнес-модель інноваційного підприємництва, комерціалізувати інтелектуальні досягнення.

Сфери зайнятості випускників

Магістр освітньої програми «Управління інноваційною діяльністю» може обіймати посади керівників та заступників з питань розвитку підприємств та організацій, у консультативних центрах, інноваційних структурах центральних державних та регіональних органів влади, інноваційних фондах, інноваційних фінансово-кредитних установах науково-виробничих організацій, комплекси, фінансово-промислові групи, технопарки.

Практичне навчання

Завданням практичного навчання є підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складовими в управлінні інноваційною діяльністю підприємства та спроможні організовувати впровадження нових технологій, продукції, креативних інноваційних рішень в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами й методами поширення знань і інформації для конкурентоздатного розвитку. Базами практичного навчання є провідні підприємства України, зокрема: ТОВ «Інститут інноваційної біоекономіки» НААН України, ТОВ «Кернел-Трейд», ТДВ «Терезине», фермерське господарство «Ніна», відокремлені підрозділи НУБіП України та ін.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Інноваційні рішення в управлінні підприємством.

2. Управління комерціалізацією інноваційної продукції аграрної сфери
3. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємств.
4. Управління міжнародною інноваційною діяльністю.
5. Управління інноваційними процесами з розвитку персоналу підприємства.
6. Інформаційні системи в управлінні інноваційною діяльністю підприємства.
7. Формування інноваційної та інвестиційної привабливості підприємства.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Управління інноваційною діяльністю»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Європейські стратегії України	5	екзамен
ОК 2	Новітні агротехнології	4	екзамен
ОК 3	Методологія наукових досліджень	4	екзамен
Всього		13	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Інноваційний менеджмент	6	екзамен
ОК 5	Економіка інноваційного підприємства	5	екзамен
ОК 6	Міжнародний менеджмент	4	екзамен
ОК 7	Інтелектуальна власність	5	екзамен
ОК 8	Креативний менеджмент	5	екзамен
ОК 9	Фінансовий та інвестиційний менеджмент	5	екзамен
ОК 10	Системний аналіз і прийняття управлінських рішень	5	екзамен
ОК 11	Стратегічне управління інноваційним розвитком	5	екзамен
ОК 12	HR - менеджмент	4	екзамен
ОК 13	Практична підготовка	4	
ОК 14	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	5	
Всього		53	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1	Маркетинг інновацій	4	екзамен
ВК 2	Організація інноваційного бізнесу	4	екзамен
ВК 3	Управління інноваційними проектами	4	екзамен
ВК 4	Логістична підтримка інноваційної діяльності	4	екзамен
ВК 5	Трансфер технологій	4	екзамен
ВК 6	Управлінський консалтинг	4	екзамен
ВК 7	Управління якістю	4	екзамен
ВК 8	Лідерство та командотворення	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Європейські стратегії України. Метою вивчення дисципліни є формування ключових компетенцій щодо розробки та імплементації стратегій інтеграції України до ЄС. Дисципліна передбачає надання слухачам сучасних знань про еволюцію інтеграційних процесів між Україною та ЄС й освоєння практичних навиків для визначення та обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку українського суспільства в умовах перспективи вступу нашої держави до Європейського союзу

Новітні агротехнології. Навчальна дисципліна сприяє формуванню компетентнісних навиків з сучасного виробництва і переробки продукції рослинництва, тваринництва; вивчення принципів функціонування робототехнічних комплексів їх виконавчих механізмів, основ біобезпеки; вивчення основ біоінженерії; вивчення основ наноматеріалів і технологій для подальшого використання у промислових галузях та галузях агропромислового сектору.

Методологія наукових досліджень. Метою дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх управлінців з опанування комплексу знань, умінь і навичок щодо теорії та практики наукових досліджень інноваційного процесу, а також принципів методичних підходів до вирішення поставлених науково-практичних завдань.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Інноваційний менеджмент. Навчальна дисципліна передбачає формування цілісної системи знань щодо інновацій та механізму управління ними, набуття навичок управління інноваційними процесами на підприємстві, в галузі, регіоні та країні з врахуванням основних тенденцій світового інноваційно-технологічного розвитку.

Економіка інноваційного підприємства. Курс передбачає набуття теоретичних знань та одержання практичних навичок щодо формування та оцінювання показників господарсько-виробничої діяльності підприємства, що займається інноваційною діяльністю з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища; ознайомлення з процесом формування конкурентної стратегії підприємства на засадах науково-технічного прогресу.

Міжнародний менеджмент. Дисципліна ставить за мету дати студентам теоретичні знання та практичні навички управління міжнародною економічною діяльністю підприємств; ознайомити з формуванням маркетингової стратегії фінансування експорту розвинених країн, особливостями інноваційної діяльності міжнародних організацій.

Інтелектуальна власність. Курс даної дисципліни ставить за мету оволодіти знаннями та практичними навиками в сфері охорони, захисту та використання об'єктів інтелектуальної власності; ознайомити з міжнародною системою правової охорони інтелектуальної власності, правовою охороною винаходів, корисних моделей, промислових зразків, товарних знаків, знаків обслуговування, найменувань місць походження товарів, фірмового найменування, комерційної таємниці.

Креативний менеджмент. Навчальна дисципліна передбачає оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками щодо формування інноваційного мислення; оволодіння інструментарієм творчого підходу до вирішення інноваційних задач; набуття знань і навиків в області розвитку креативного середовища і створення креативної організації.

Фінансовий та інвестиційний менеджмент. Навчальна дисципліна

передбачає вивчення основних шляхів розв'язку проблемних питань організації фінансових операцій, ознайомлення зі специфікою функціонування грошових потоків та методами і прийомами роботи фінансового і інвестиційного менеджера для здійснення професійного управління фінансовими активами суб'єктів виробничо-господарської діяльності.

Системний аналіз і прийняття управлінських рішень. Навчальна дисципліна має за мету формувати систему знань щодо сучасних методів системних досліджень в сфері управління економічними процесами, а також отримання студентами практичних навичок, щодо використання сучасних методів розробки і прийняття інноваційних рішень в умовах невизначеності, ризику і багатокритеріальності цілей.

Стратегічне управління інноваційним розвитком. Курс даної дисципліни ставить за мету оволодіння студентами новітніх знань з питань стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства та набуття практичних вмінь і навичок щодо розробки системи ризик менеджменту з метою оптимізації рівня ризику в процесі інноваційної діяльності підприємства; ознайомлення з моделями та процесами інноваційного розвитку.

HR - менеджмент. Метою викладання навчальної дисципліни «HR-менеджмент» є вивчення етапів процесу управління персоналом як соціальної системи, кадрової політики та стратегії управління персоналом організації, системи теоретичних і практичних знань з правил ведення дорадчої діяльності, ділового та дипломатичного протоколу, сучасних методів і правил ведення бізнесу, прийнятих у світовій практиці. Професійна етика в менеджменті.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Маркетинг інновацій. Навчальна дисципліна передбачає набуття теоретичних знань в сфері маркетингу інновацій та практичних навичок щодо формування комплексу маркетингу для нововведень на ринку; ознайомлення з процесом створення системи стратегічного маркетингу та забезпечення інноваційного розвитку підприємства в динамічному ринковому середовищі, процесом оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту.

Організація інноваційного бізнесу. Навчальна дисципліна сприяє у формуванні знань та навичок у створенні Стартапів або стартап-компаній – компаній з короткою історією операційної діяльності, котрі перебувають у стадії розвитку або дослідження перспективних ринків, нових проектів в галузях високих технологій (хайтек-стартап) та інтернет-проектів.

Управління інноваційними проектами. Навчальна дисципліна має на меті набути знання і навички щодо управління інноваційним проектом, використання інструментальних засобів в управлінні інноваційним проектом, проведення експертизи інноваційних проектів і програм; ознайомлення з міжнародними і національними стандартами по управлінню проектами, процесом проведення експертизи інноваційних проектів і рішень.

Логістична підтримка інноваційної діяльності. Формування сучасної системи знань про сутність і зміст логістичної підтримки інноваційної діяльності, набуття практичних навичок щодо логістичних рішень підтримки інноваційної діяльності, оцінювання і вибір оптимального рішення за вихідних умов з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Трансфер технологій. Оволодіння знаннями та практичними навичками в сфері технологічного аудиту, трансферу технологій, введення до господарського обороту об'єктів права інтелектуальної власності. Особливості процесів комерціалізації технологій.

Управлінський консалтинг. Курс дисципліни сприяє у формуванні навичок в галузі надання консалтингових послуг, оволодіння методами діагностування проблем організації і способами залучення працівників до процесів змін, набуття майбутніми менеджерами умінь консультування з питань інноваційної діяльності та організаційного розвитку; ознайомлює з напрямом оцінки результатів консалтингу в інноваційній діяльності на економічну та соціальну результативність.

Управління якістю. Навчальна дисципліна сприяє у формуванні знань та навичок щодо управління якістю інноваційної діяльності підприємства; ознайомлює з системою якості інноваційних підприємств, сертифікацією та аудитом якості на підприємстві, світовим досвідом щодо управління якістю.

Лідерство та командотворення. Мета дисципліни полягає у формуванні системних знань та навичок зі методологічної основи лідерства, світових підходів до змістовного навантаження складових елементів лідерства, лідерських якостей, зокрема: вміння визначати стратегію, напрями діяльності і розвитку організації, установи, колективу, ініціювання змін, здатність до самоконтролю, здатність до конструктивного ставлення до зворотного зв'язку, критики; здатність приймати оптимальні та своєчасні рішення у стресових ситуаціях, здатність до високої самоорганізації.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньо професійною програмою «ДОРАДНИЦТВО»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	15
– заочна	15
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
– заочна	1 рік і 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту з дорадництва

Концепція підготовки

Підготовка висококваліфікованих фахівців з дорадчої діяльності для поширення знань і інформації щодо інноваційних напрямів розвитку сільськогосподарського виробництва та збереження екології навколишнього середовища, розвитку соціальної сфери села, дітей, молоді, сімей, виявлення перспективних наукових розробок та впровадження їх у виробництво шляхом організації інформаційно-консультаційної діяльності.

Сфери зайнятості випускників

Магістр менеджменту з дорадництва може займати посади в апараті управління підприємств та організацій, в консультаційних центрах, консалтингових організаціях, дорадчих структурах центральних державних і регіональних органів управління, дорадчих службах, працювати менеджером з дорадництва в різних сферах діяльності, в тому числі і в сільськогосподарському виробництві, соціальній сфері, організувати надання консультаційних послуг щодо розвитку сільських територій, дітей, молоді, сімей, а також відкривати дорадчі служби, свої консалтингові фірми.

Практичне навчання

Завданням практичного навчання є підготовка фахівців, які спроможні організувати інформаційно-консультаційну діяльність в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами й методами поширення знань і інформації для конкурентоздатного розвитку підприємства. Базами практичного навчання є розвинуті дорадчі організації та підприємства, консультаційні центри, дорадчі структури центральних державних і регіональних органів управління України та зарубіжжя – Польщі, Німеччини, Нідерландів, Португалії, Америки тощо.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Організація консультування із застосування альтернативних джерел енергії в сільськогосподарській діяльності.
2. Організація консультування з поширення біотехнологій в рослинництві.
3. Інформаційно-консультаційне забезпечення підприємницької діяльності на селі.
4. Консультаційне забезпечення орендних земельних відносин сільськогосподарських підприємств.

5. Організація консультування з застосування інформаційних технологій в виробництві.
6. Організація розвитку тренінгових програм в дорадництві.
7. Організація дорадництва з розвитку соціальної сфери села.
8. Консультаційне забезпечення розвитку сільського туризму.
9. Організація консультаційної діяльності об'єднаної територіальної громади.
10. Організація консультування з вирощування томатів в теплицях закритого ґрунту.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Дорадництво»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Європейські стратегії України	5	екзамен
ОК 2	Новітні агротехнології	4	екзамен
ОК 3	Методологія наукових досліджень	4	екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Інноваційний менеджмент	4	екзамен
ОК 5	Економіка інноваційного підприємства	4	екзамен
ОК 6	Управлінський консалтинг	4	екзамен
ОК 7	Інформаційні системи і технології в управлінській діяльності	4	екзамен
ОК 8	PR- консалтинг в аграрній сфері	4	екзамен
ОК 9	HR – менеджмент	4	екзамен
ОК 10	Фінансовий та інвестиційний менеджмент	4	екзамен
ОК 11	Організація інформаційно-консультаційної діяльності	4	екзамен
ОК 12	Планування інформаційно-консультаційних програм	4	екзамен
ОК 13	Правове регулювання дорадчої діяльності	4	екзамен
ОК 14	Менеджмент агропромислових формувань	4	екзамен
ОК 15	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	9	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1	Статистичне моделювання та прогнозування в управлінні дорадчою діяльністю	4	екзамен
ВК 2	Системний аналіз і прийняття управлінських рішень	4	екзамен
ВК 3	Сільськогосподарська дорадча діяльність	4	екзамен
ВК 4	Управління ризиками агропромислового виробництва	4	екзамен
ВК 5	Організація навчання в дорадництві	4	екзамен
ВК 6	Інтерактивні консалтингові системи	4	екзамен
ВК 7	Етика дорадчої діяльності	4	екзамен
ВК 8	Інформаційно-консультаційне забезпечення сільського зеленого туризму	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Європейські стратегії України. Метою вивчення дисципліни є формування ключових компетенцій щодо розробки та імплементації стратегій інтеграції України до ЄС. Дисципліна передбачає надання слухачам сучасних знань про еволюцію інтеграційних процесів між Україною та ЄС й освоєння практичних навиків для визначення та обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку українського суспільства в умовах перспективи вступу нашої держави до Європейського союзу.

Новітні агротехнології. Навчальна дисципліна надає уміння формувати компетентнісні навички з виробництва і переробки продукції рослинництва, тваринництва; вивчення принципів функціонування робототехнічних комплексів їх виконавчих механізмів, основ біобезпеки, як системи заходів попередження негативного впливу сільськогосподарських та переробних підприємств на довкілля; вивчення основ біоінженерії для набуття розуміння про сучасні біотехнологічні процеси, які базуються на генетичній і клітинній інженерії; вивчення основ наноматеріалів і технологій для подальшого використання у промислових галузях та галузях агропромислового сектору.

Методологія наукових досліджень. Метою дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх управлінців з опанування комплексу знань, умінь і навичок щодо теорії та практики наукових досліджень інноваційного процесу, а також принципів методичних підходів до вирішення поставлених науково-практичних завдань.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Інноваційний менеджмент. Навчальна дисципліна передбачає формування цілісної системи знань щодо інновацій та механізму управління ними, набуття навичок управління інноваційними процесами на підприємстві, в галузі, регіоні та країні з врахуванням основних тенденцій світового інноваційно-технологічного розвитку.

Економіка інноваційного підприємства. Курс передбачає набуття теоретичних знань та одержання практичних навичок щодо формування та оцінювання показників господарсько-виробничої діяльності підприємства, що займається інноваційною діяльністю з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища; ознайомлення з процесом формування конкурентної стратегії підприємства на засадах науково-технічного прогресу.

Управлінський консалтинг. Курс дисципліни сприяє у формуванні навичок в галузі надання консалтингових послуг, оволодіння методами діагностування проблем організації і способами залучення працівників до процесів змін, набуття майбутніми менеджерами умінь консультування з питань інноваційної діяльності та організаційного розвитку; ознайомлює з напрямом оцінки результатів консалтингу в інноваційній діяльності на економічну та соціальну результативність.

Інформаційні системи і технології в управлінській діяльності. Навчальна дисципліна передбачає оволодіння знаннями про сучасні інформаційні технології, формування навичок та умінь їхнього використання в управлінні інноваційною діяльністю; ознайомлення з системами управління бізнес-процесами (Business-Process Management), автоматизованими системами управління бізнес-процесами (Work Flow), захистом інформаційних ресурсів в інноваційній діяльності.

PR-консалтинг в аграрній сфері. Навчальна дисципліна має на меті вивчення теоретико-методологічних і практичних питань роботи з громадськістю в

ринкових умовах та роль консалтингу в цьому, поняття технологій роботи з громадськістю та організації консультування з їх використання у кризових ситуаціях.

HR - менеджмент. Метою викладання навчальної дисципліни «HR-менеджмент» є вивчення етапів процесу управління персоналом як соціальної системи, кадрової політики та стратегії управління персоналом організації, системи теоретичних і практичних знань з правил ведення дорадчої діяльності, ділового та дипломатичного протоколу, сучасних методів і правил ведення бізнесу, прийнятих у світовій практиці. Професійна етика в менеджменті.

Фінансовий та інвестиційний менеджмент. Навчальна дисципліна має на меті формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансовою та інвестиційною діяльністю підприємств, засвоєння основних теоретичних положень, набуття необхідних компетенцій та опанування практичними навичками та вміннями, що забезпечують ефективність управління реальними та фінансовими інвестиціями.

Організація інформаційно-консультаційної діяльності. Навчальна дисципліна має на меті вивчення теорії і практики організації інформаційно-консультаційної діяльності в світі та особливостей її становлення і функціонування в Україні, організації консультаційної служби, основних принципів та методів управління, фінансування, досвіду організації кадрового забезпечення та консультаційного процесу, ліцензування та сертифікації консалтингової діяльності.

Планування інформаційно-консультаційних програм. Курс передбачає вивчення інформаційно-консультаційних програм в дорадництві, їх планування для задоволення потреб сільськогосподарського виробництва та населення у підвищенні рівня знань, впровадженні інновацій.

Правове регулювання дорадчої діяльності. Формування системи знань та практичних навичок з організаційно-правового забезпечення дорадництва, створення дорадчої служби, консалтингової фірми.

Менеджмент агропромислових формувань. Навчальна дисципліна має на меті дати студентам цілісну і логічно-послідовну суму знань про суть управління в підприємстві та організації, розкрити основи теорії, методології та практики менеджменту за умов дії ринкового механізму господарювання.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Статистичне моделювання та прогнозування в управлінні дорадчою діяльністю. Навчальна дисципліна передбачає надання теоретичних та практичних знань щодо моделювання та прогнозування в дорадництві, виявлення найбільш актуальних проблем і визначення на цій основі науково-обґрунтованих інформаційно-консультаційних послуг.

Системний аналіз і прийняття управлінських рішень. Курс даної дисципліни ставить за мету оволодіння студентами новітніх знань з питань системного аналізу і прийняття управлінських рішень та набуття практичних вмінь і навичок щодо системного підходу, його принципів та методів у дослідженні та проектуванні складних організаційно-технічних систем, формування навичок використання інструментарію підтримки прийняття рішень, обчислювальних засобів для вирішення практичних системних задач.

Сільськогосподарська дорадча діяльність. Навчальна дисципліна має на меті отримання теоретичних знань і практичних навичок з питань розвитку сільськогосподарської дорадчої діяльності, оволодіння її програмами, моделями, методами, технологіями, організацією проведення заходів та зворотного зв'язку, методами оцінки результатів.

Управління ризиками агропромислового виробництва. Метою дисципліни

є оволодіння студентами новітніми знаннями з питань управління ризиками в інноваційній діяльності агропромислового виробництва та набуття практичних вмінь і навичок щодо розробки системи ризик менеджменту з метою оптимізації рівня ризику в процесі інноваційної діяльності підприємства; ознайомлення з ступенем врахування цілей та інтересів різних зацікавлених груп у сформованій стратегії економічного розвитку на міжнародних ринках.

Організація навчання в дорадництві. Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення з теорією та методологією навчання дорослого населення, вивчення методів навчання, організацією проведення навчальних заходів та зворотного зв'язку, методами оцінки результатів.

Інтерактивні консалтингові системи. Дисципліна передбачає формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування інтерактивних консалтингових систем, розробки консультаційних алгоритмів, баз даних та баз знань, застосування програмного забезпечення для інтерактивного консультування науково-обґрунтованої технології розвитку конкурентоспроможного виробництва.

Етика дорадчої діяльності. Дисципліна передбачає формування системи теоретичних і практичних знань з правил ведення дорадчої діяльності, ділового та дипломатичного протоколу, сучасних методів і правил ведення бізнесу, прийнятих у світовій практиці.

Інформаційно-консультаційне забезпечення сільського зеленого туризму. Формування системи теоретичних і практичних знань щодо принципів, методів, видів інформаційно-консультаційної діяльності щодо економічної, екологічної та соціальної складових сільського зеленого туризму із застосуванням міжнародного досвіду.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ
І ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	15
– заочна ОПП	15
Термін навчання:	
– денна	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр з менеджменту

Концепція підготовки

Необхідність підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти магістрів за освітньо-професійною програмою «Управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом» зумовлена розвитком ринкових відносин в Україні, структурною перебудовою національної економіки, входженням України у світовий економічний простір, зокрема, на міжнародні ринки товарів та послуг. Світовий досвід свідчить, що туристична галузь ресторанне та готельне господарство розвиваються швидкими темпами: розширюються існуючі та з'являються нові готельно-ресторанні комплекси, зростає потік туристів, з кожним роком зростають вимоги до якості обслуговування.

Інноваційне спрямування процесів розвитку туристичної галузі, готельного та ресторанного господарства, посилення конкуренції у цій сфері та вимог з боку споживачів, контроль за роботою закладів державними органами, необхідність прискорення процесу прийняття управлінських рішень в умовах турбулентності зовнішнього середовища актуалізують проблему професіоналізму, яка полягає не лише в кадровому дефіциті, але й в рівні підготовки фахівців. Саме від них на сьогодні вимагається володіння системою компетенцій, що ґрунтуються на знаннях міжнародних стандартів обслуговування, комплексних системах управління якістю, сучасних технологіях проектування та розвитку туристських дестинацій, науково-дослідній та інноваційній діяльності.

У процесі професійної, теоретичної підготовки здобувачі отримують глибокі знання, уміння і навички, щодо особливостей ефективного управління підприємствами ресторанного та готельного бізнесу їх структурними підрозділами, що дозволить їм вижити в конкурентному середовищі.

Сфери зайнятості випускників

Керівники підприємств, установ та організацій, керівники малих підприємств без апарату управління, менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів, професіонали в галузі туризму, наукові співробітники (туризмологія, екскурсознавство), туризмознавці, менеджери (управителі) туристичних агентств та бюро подорожей, менеджери (управителі) в готелях та та інших місцях розміщення, менеджер (управитель) систем харчової безпеки, менеджери (управителі) в ресторанах, менеджери (управителі) в кафе, барах, їдальнях, менеджери (управителі) на підприємствах, які готують та постачають готові страви, менеджери (управителі) у сфері культури, відпочинку та спорту, наукові співробітники, фахівець

із гостинності (готелі, туристичні комплекси та ін.), фахівець з туристичного обслуговування, організатор культурно-дозвіллевої діяльності, фахівець з розвитку сільського туризму, фахівець з туристичного обслуговування, помічник керівника виробничого підрозділу, помічник керівника малого підприємства без апарату управління, інші технічні фахівці в галузі управління, провідник (за видами туризму)

Практичне навчання

Для забезпечення практичної підготовки здобувачів та їх успішного працевлаштування встановлюються різні форми співробітництва з підприємствами туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, а також організаціями на підставі укладених договорів про підготовку фахівців, угод про співпрацю, двосторонніх договорів співдружності, договорів про проходження практики здобувачами, що створює умови для реалізації програм практики та забезпечує виконання у повному обсязі вимог, передбачених ОПП

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Управління інноваційною діяльністю на підприємстві (готельно-ресторанного господарства / туризму) та шляхи її вдосконалення.
2. Обґрунтування створення та розробка стратегії розвитку підприємств (готельно-ресторанного господарства / туризму).
3. Обґрунтування стратегії та розробка бізнес-плану розвитку послуг підприємства (готельно-ресторанного господарства / туризму).
4. Дослідження факторів зовнішнього середовища в процесі стратегічного управління підприємством (готельно-ресторанного господарства / туризму).
5. Підвищення конкурентоспроможності та оцінка впливу факторів зовнішнього середовища на ефективність управління підприємством (готельно-ресторанного господарства / туризму).
6. Розробка стратегії диверсифікації діяльності підприємства (готельно-ресторанного господарства / туризму).
7. Реінжиніринг бізнес-процесів на підприємстві (готельно-ресторанного господарства / туризму).
8. Розробка бізнес-плану реструктуризації підприємства (готельно-ресторанного господарства / туризму).
9. Управління туристичною діяльністю на основі економіки спільного використання.
10. Управління розвитком екстремального туризму в столичному регіоні.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Управління туристичним і готельно-ресторанним бізнесом» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Методологія і організація наукових досліджень	4	екзамен
ОК 2	Особиста ефективність і лідерство	4	екзамен
Всього		8	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 3	Стратегічний маркетинг в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі	5	екзамен
ОК 4	Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності	5	екзамен
ОК 5	Туристичні дестинації	5	екзамен
ОК 6	Управління проєктами у туристичній сфері	6	екзамен
ОК 7	Інновації в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі	6	екзамен
ОК 8	Інформаційні системи та технології в управлінській діяльності	5	екзамен
ОК 9	Revenue менеджмент	5	екзамен
ОК 10	HR – менеджмент готелів і ресторанів	5	екзамен
ОК 11	Виробнича (переддипломна) практика	9	залік
ОК 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	12	публічний захист
Всього		58	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1	Підприємницьке право	4	екзамен
ВК 2	Договірне і трудове право	4	екзамен
ВК 3	Міжнародне право	4	екзамен
ВК 4	Психологія управління	4	екзамен
ВК 5	Діловий етикет	4	екзамен
ВК 6	Психологія конфлікту	4	екзамен
ВК 7	Сервісологія	4	екзамен
ВК 8	Бренд-менеджмент	4	екзамен
ВК 9	Туризмологія	4	екзамен
ВК 10	Кроскультурний менеджмент	4	екзамен
ВК 11	Інтернет технології в бізнесі	4	екзамен
ВК 12	Технології цифрового маркетингу	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Методологія і організація наукових досліджень. Теоретичні і методологічні положення наукових досліджень у сфері туризму, формування вмінь та компетенцій щодо застосування закономірностей, методів та форм наукового пізнання у практичній діяльності, під час аналізу явищ і процесів, пов'язаних з управлінською та економічною діяльністю у сфері туризму; застосування теоретичних і методологічних положень економічних, управлінських, географічних наук та науки про туризм в організації наукових досліджень та написання випускної кваліфікаційної роботи (ВКР), імплементація конкретних методів економічного та регіонально-географічного аналізу в туризмі, аналіз основ організації праці наукового працівника, підготовки ВКР та апробації результатів дослідження в наукових публікаціях, на конференціях семінарах тощо.

Особиста ефективність і лідерство. Формування системи знань, прикладних вмінь та навичок щодо використання принципів, типів, інструментів особистої ефективності та лідерства керівником та забезпечення тривалого ділового партнерства в підприємницькій діяльності. Основні поняття й концепціями теорії лідерства; переваги та загрози лідерської поведінки в туристичній та готельно-ресторанній діяльності; формування системного уявлення про особисту ефективність та лідерство в туристичній та готельно-ресторанній діяльності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Стратегічний маркетинг в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі. Формування системи теоретичних знань із маркетингових стратегій і практичних навичок управління стратегічною маркетинговою діяльністю підприємств туризму та готельно-ресторанного бізнесу на базі вивчення законодавчих документів, нормативної, спеціальної, довідкової літератури та ресурсів усесвітньої інформаційної мережі.

Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності. Теоретико-методологічні засади управління бізнес-процесами в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі; прикладні аспекти управління бізнес-процесами сучасних туристичних та готельно-ресторанних підприємств; науково-теоретичний базис концепції реінжинірингу бізнес-процесів, що втіленню у діяльність туристичних та готельно-ресторанних підприємств; інтернет-технології в управлінні бізнес-процесами туристичних та готельно-ресторанних підприємств для підвищення оперативності та ефективності бізнес-процесів туристичних та готельно-ресторанних підприємств.

Туристичні дестинації. Сучасні науково-практичні підходи до генезису поняття, структури та механізмів управління туристичними дестинаціями різного масштабу на засадах стійкого розвитку. Основи формування дестинацій, принципи, функції та механізми управління ними, основні аспекти конкурентоспроможності туристичних дестинацій різних рівнів в умовах забезпечення їх сталого розвитку, особливості управління маркетингом туристичних дестинацій. Прикладні аспекти кращих світових та вітчизняних практик формування та управління розвитком туристичних дестинацій.

Управління проектами у туристичній сфері. Формування належних практичних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проектів з метою досягнення ефективного існування та розвитку організації. Основи управління проектами і методика складання, планування та аналізу проектів. За допомогою цього модулю студент має опанувати методологію, необхідну для успішного управління проектами, а також набуття навичок впровадження проектних рішень у практичну діяльність.

Інновації в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі. Сучасний стан і перспектив розвитку форматів закладів туристичного та готельно-ресторанного господарства у відповідності до змін туристичного та готельно-ресторанного бізнесу; створення і напрями розвитку інноваційних форм сервісу різноформатних закладів туристичного та готельно-ресторанного господарства, інноваційні форми надання професійних послуг; організація та управління інноваційними технологіями в туристичному та готельно-ресторанному господарстві; інноваційний менеджмент, розроблення та запровадження інноваційного продукту, використання інноваційних технологій у його формуванні, обслуговуванні клієнтів; застосування нових інформаційних технологій просування та продажу послуг; формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління міжнародними та вітчизняними підприємствами туристичного та готельно-ресторанної сфери.

Інформаційні системи та технології в управлінській діяльності.

Формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного управління організаціями в умовах глобальної економіки з урахуванням особливостей і взаємодії різних культур. Висвітлення теоретико-методологічних і прикладних аспектів крос-культурного менеджменту; методів і механізмів крос-культурного менеджменту; підготовка студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу.

Revenue менеджмент. Формування системи знань щодо проведення заходів з оптимізації системи управління доходами готелів і ресторанів. Особливості та стратегії ціноутворення на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу; моделювання попиту в умовах економічної невизначеності, з якими стикаються особи, що приймають рішення в готельно-ресторанному бізнесі; методика виявлення резервів доходу готельно-ресторанного підприємства; базових стратегій управління доходами готелів та ресторанів; методики і особливості збору і обробки інформації в системах управління доходами; аналізу показників прибутковості готелів та ресторанів.

HR – менеджмент готелів і ресторанів. Формування професійних компетентностей з управління людськими ресурсами в готелях та ресторанах. Сучасні техніки управління людьми; рекрутинг, кар'єрне планування; набути навичок проведення бізнес-тренінгів та опанування особливостей їх оцінювання. Теоретичні засади міжнародного HR-менеджменту.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю

Підприємницьке право. Формування системи знань про правове регулювання підприємництва, організаційно-правові форми здійснення підприємницької діяльності, законодавчі вимоги до суб'єктів підприємництва. Вивчення основних підходів до державного регулювання підприємництва, правового регулювання фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, економічної конкуренції, інтелектуальної власності у сфері підприємницької діяльності.

Договірне і трудове право. Розкриття найважливіших категорій і конструкцій договірного та трудового права і законодавства у цій сфері, основних тенденцій їх розвитку і застосування державними органами норм чинного законодавства щодо виконання договорів, в тому числі трудових. Вивчення договірного права має на меті набуття студентами навичок роботи з нормативним матеріалом, уміння вирішувати конкретні правові ситуації, які виникають у сфері договірних відносин на базі національного та міжнародного законодавства. Також студенти мають здійснювати аналіз правозастосовної практики, судових рішень та рішень органів державної влади в частині регулювання договірних відносин. Вивчення й аналіз сучасного трудового законодавства, що регулює формування ринку праці, організацію і застосування праці найманих працівників є важливою складовою частиною розвитку сучасної правової держави.

Міжнародне право. Поняття та джерела міжнародного права. Поняття, структура та види колізійних норм. Основні формули прикріплення. Правове положення фізичних осіб у міжнародному праві. Правове положення юридичних осіб у міжнародному праві Держава як учасник приватно-правових відносин з іноземним елементом Право власності у міжнародному праві Договір у міжнародному праві Міжнародні перевезення вантажів і пасажирів Зобов'язання внаслідок завдання шкоди у міжнародному праві Трудові відносини у міжнародному праві Міжнародний комерційний арбітраж.

Психологія управління. Вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, проблем спілкування та взаємодії людей в різних

соціальних структурах. Аналіз психологічних умов та особливостей управлінської діяльності з метою підвищення ефективності та якості роботи в системі управління. Теоретичні основи психології трудових відносин та управління. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень. Психологія управлінського впливу в діяльності керівника, психологія ділового спілкування, підвищення ефективності праці через стимулювання і формування сталих мотивів.

Діловий етикет. Ознайомлення з основними тенденціями у сфері комунікацій; вивчення основ ділового протоколу та етикету, дипломатичне та міжнародне листування та спілкування через інші засоби комунікації. Формування у студентів наукового світогляду та високих моральних якостей; підвищення загальнокультурного рівня студентів, розширення їх теоретичної і фахової підготовки; ознайомлення студентів з основними засадами ділового, у т.ч. міжнародного протоколу та етикету.

Психологія конфлікту. Вивчення психологічного змісту конфлікту, передумов виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості. Усвідомлення цілей та завдань психології конфлікту; ознайомлення з основними функціями конфлікту; вивчення об'єктивних і суб'єктивних чинників конфліктної взаємодії; ознайомлення зі структурою та динамікою конфліктів; вивчення типології конфліктів та конфліктних особистостей; оволодіння технологією попередження, профілактики та вирішення конфліктів; оволодіння системою знань про основні принципи і технології управління конфліктами; набутті студентами навичок практичної роботи з конфліктами.

Сервісологія. Становлення та розвиток сервісу, його основні етапи. Види сервісної діяльності. Галузева структура сфери сервісу. Сервісна діяльність в контексті умов життєдіяльності людей. Теоретичний аналіз сервісної діяльності. Основи теорії обслуговування Теорія і практика сервісу з урахуванням національних, регіональних, етнічних, демографічних і природно-кліматичних особливостей обслуговування. Сучасний сервіс: розширення простору взаємовідносин виробників та споживачів послуг. Індивідуальне обслуговування як самостійний вид професійної діяльності. Адаптаційно-динамічні характеристики сервісної діяльності. Проблеми якості та безпеки послуг в практиці сучасного сервісу. Культура сервісу. Сучасні сервісні технології. Сервісна діяльність в туризмі. Зарубіжний досвід у сфері туризму.

Бренд-менеджмент. Формування системи професійних компетенцій з використання основ брендінгу, методів його організації для ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства; набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань для вирішення конкретних економічних завдань на сучасному етапі розвитку економіки. Форми виявлення економічних законів і закономірностей розвитку брендінгу в господарській діяльності підприємства, методи, механізми, методичні підходи та практичний досвід використання брендів підприємствами туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах господарювання в Україні та розвинутих ринкових країнах світу. Теорія і практика господарювання, формування та використання брендінгу; організація і ефективність маркетингової діяльності та інших видів діяльності підприємства.

Туризмологія. Формування системи знань про туризм, закономірності його формування, розвитку та функціонування, різноманіття підходів до його інтерпретації, особливості мотивації та основи маркетингу й менеджменту в туризмі, надання знань зі специфіки функціонування суб'єктів туристичної діяльності та особливостей роботи менеджера туристичного підприємства; виробити уміння використовувати знання з дисципліни в практичній та науковій діяльності.

Кроскультурний менеджмент. Формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного управління організаціями в умовах глобальної економіки з урахуванням особливостей і взаємодії різних культур. Висвітлення теоретико-методологічних і прикладних аспектів крос-культурного менеджменту; методів і механізмів крос-культурного менеджменту; підготовка студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу.

Інтернет-технології в бізнесі. Формування комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для підвищення ефективності професійної діяльності за допомогою засобів інформаційних технологій і систем. Апаратне і програмне забезпечення інформаційних технологій у туризмі; склад технічного і програмного забезпечення туристичної організації, застосування систем управління базами даних у сфері туризму і готельному та ресторанному бізнесу; основи побудови і функціонування локальних і глобальних комп'ютерних мереж, захисту інформації в комп'ютерних мережах, основи побудови автоматизованих систем управління підприємством сфери туризму, готельного та ресторанного бізнесу; прикладні програми з формування, просування і реалізації туристського продукту, автоматизованих систем бронювання і резервування, систем автоматизації управління готельним і ресторанним бізнесом; інформаційні технології електронної комерції в туризмі, а також використання мультимедіа та Інтернету в практиці туристичного бізнесу.

Технології цифрового маркетингу. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок застосування сучасних цифрових технологій, принципів, методів та інструментів у маркетинговій діяльності підприємств. Поняття та інструменти цифрових технологій. Цифрові технології в товарній та ціновій політиці. Цифрові технології в системі розподілу. Цифрові технології в маркетингових комунікаціях. Цифрові технології в маркетингових дослідженнях. Цифрові технології маркетингового аналізу.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальності 241 «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»
за освітньою програмою «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	20
– заочна	20
Термін навчання:	
– денна	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр з менеджменту

Концепція підготовки

Необхідність підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти магістрів за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанний бізнес» зумовлена підготовкою фахівців, здатних ідентифікувати та розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачають проведення досліджень, організацію сервісної та інноваційної діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу з метою прийняття ефективних рішень в умовах невизначеності. Входженням України у світовий економічний простір, посилення конкуренції на ринку готельно-ресторанних послуг, зростання вимог до якості обслуговування вимагає підготовки креативних, інноваційно налаштованих фахівців знання яких ґрунтуються на знаннях міжнародних стандартів обслуговування, сучасних технологіях проектування, науково-дослідній та інноваційній діяльності.

Сфера зайнятості випускників

Керівники підприємств, установ та організацій, керуючі готельним господарством, підприємством харчування, керівники виробничих підрозділів у закладах ресторанного господарства, готелях та інших місцях розміщення, проектів та програм, малих підприємств без апарату управління, малих підприємств без апарату управління в комерційному обслуговуванні, керуючі готелем (пансіонатом, кемпінгом і т. ін.), рестораном (кафе, їдальнею і т. ін.), керівники малих підприємств-готелів та закладів ресторанного господарства без апарату управління, ресторатори, менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів, у готелях та інших місцях розміщення, в закладах ресторанного господарства, в ресторанах, в кафе, барах, їдальнях, на підприємствах, які готують та постачають готові страви, викладачі середніх закладів освіти, інші викладачі університетів та закладів вищої освіти, наукові співробітники (методи навчання), інші наукові співробітники в галузі навчання, інші фахівці в галузі навчання, наукові співробітники (праця, зайнятість), наукові співробітники (маркетинг, ефективність підприємництва, раціоналізація виробництва), економісти, наукові співробітники, фахівець із гостинності (готелі, туристичні комплекси та ін.), помічник керівника виробничого підрозділу; помічник керівника іншого основного підрозділу, помічник керівника малого підприємства без апарату управління.

Практичне навчання

Для забезпечення практичної підготовки здобувачів та їх успішного працевлаштування встановлюються різні форми співробітництва з підприємствами

готельно-ресторанного бізнесу, а також організаціями на підставі укладених договорів про підготовку фахівців, угод про співпрацю, двосторонніх договорів співдружності, договорів про проходження практики здобувачами, що створює умови для реалізації програм практики та забезпечує виконання у повному обсязі вимог, передбачених ОПП.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Бенчмаркінг та вдосконалення організації маркетингових досліджень на підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.
2. Підвищення конкурентоспроможності підприємства готельно-ресторанного бізнесу на основі сучасної маркетингової стратегії.
3. Розробка маркетингової стратегії підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
4. Цінова стратегія та управління цінами на послуги підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
5. Бізнес-планування оселі сільського зеленого туризму.
6. Управління інноваційною діяльністю на підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.
7. Реінжиніринг бізнес-процесів на підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.
8. Розробка бізнес-плану реструктуризації підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
9. Діджиталізація бізнес-процесів на підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.
10. Проектування підприємства готельно-ресторанного бізнесу з урахуванням екологічних вимог.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Готельно-ресторанний бізнес» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Професійна комунікація іноземною мовою	4	екзамен
ОК 2	Методологія і організація наукових досліджень	4	екзамен
Всього		8	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 3	Управління проєктами в готельно-ресторанному бізнесі	5	екзамен
ОК 4	Діджиталізація в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК 5	Сервісологія	4	екзамен
ОК 6	Інновації в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК 7	Ризик-менеджмент в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК 8	Стратегічний маркетинг в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК 9	Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК10	Управління бізнес-процесами в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК11	Еко-тренди в готельно-ресторанному бізнесі	4	екзамен
ОК 12	Виробнича (переддипломна) практика	9	залік
ОК 13	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	12	публічний захист
Всього		58	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1	Господарське право	4	екзамен
ВК 2	Інтелектуальна власність	4	екзамен
ВК 3	Міжнародне право	4	екзамен
ВК 4	Revenue менеджмент	4	екзамен
ВК 5	Діловий етикет	4	екзамен
ВК 6	Психологія управління	4	екзамен
ВК 7	Івент-менеджмент	4	екзамен
ВК 8	Кроскультурний менеджмент	4	екзамен
ВК 9	Курортна справа	4	екзамен
ВК 10	Бренд-менеджмент	4	екзамен
ВК 11	Маркетинг в малому бізнесі	4	екзамен
ВК 12	Сільський зелений туризм	4	екзамен
ВК 13	Психологія конфлікту	4	екзамен
ВК 14	Міжнародний туристичний бізнес	4	екзамен
ВК 15	Технології цифрового маркетингу	4	екзамен
ВК 16	HR-менеджмент готелів і ресторанів	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Професійна комунікація іноземною мовою. Розвиток професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності як складової діяльній компетентності. Розвиток крос-культурних бізнес-відносин; бізнес, культура та оточуюче середовище. Телефонні розмови: здійснення та отримання телефонних дзвінків; телефонні розмови та крос-культурне спілкування; телефонні розмови як спосіб розв'язання проблем. Презентації: використання презентації для впливу на аудиторію; різноманітні техніки підготовки презентацій; початок та основна частина презентації; питання та обговорення. Збори як варіант ділової взаємодії: порядок проведення ефективних зборів; структура прийняття рішення; як завершити збори. Особливості ведення ділових переговорів: типи ділових переговорів; торги, торговельні угоди та поступки; подолання конфліктів; відмова в задоволенні запиту.

Методологія і організація наукових досліджень. Теоретичні і методологічні положення наукових досліджень у готельно-ресторанному бізнесі, формування вмій та компетенцій щодо застосування закономірностей, методів та форм наукового пізнання у практичній діяльності, під час аналізу явищ і процесів, пов'язаних з управлінською та економічною діяльністю у готельно-ресторанному бізнесі; застосування теоретичних і методологічних положень економічних та управлінських науки в організації наукових досліджень та написанні випускної кваліфікаційної роботи (ВКР), імплементація конкретних методів економічного аналізу, аналіз основ

організації праці наукового працівника, підготовки ВКР та апробації результатів дослідження в наукових публікаціях, на конференціях семінарах тощо.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Управління проектами в готельно-ресторанному бізнесі. Формування належних практичних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації проектів з метою досягнення ефективного існування та розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Основи управління проектами і методика складання, планування та аналізу проектів. За допомогою цього модулю студент має опанувати методологію, необхідну для успішного управління проектами, а також набуття навичок впровадження проектних рішень у практичну діяльність.

Діджиталізація в готельно-ресторанному бізнесі. Характеристика сучасних інформаційних систем і технологій у готельно-ресторанному бізнесі. Організація управління інформаційними ресурсами підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Спеціалізовані програмні продукти управління бізнес-процесами підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Глобальні (GDS) та альтернативні (ADS) системи бронювання готельних послуг. Інтернет-сайти підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Сервісологія. Становлення та розвиток сервісу, його основні етапи. Види сервісної діяльності. Галузева структура сфери сервісу. Сервісна діяльність в контексті умов життєдіяльності людей. Теоретичний аналіз сервісної діяльності. Основи теорії обслуговування Теорія і практика сервісу з урахуванням національних, регіональних, етнічних, демографічних і природно-кліматичних особливостей обслуговування. Сучасний сервіс: розширення простору взаємовідносин виробників та споживачів послуг. Індивідуальне обслуговування як самостійний вид професійної діяльності. Адаптаційно-динамічні характеристики сервісної діяльності. Проблеми якості та безпеки послуг в практиці сучасного сервісу. Культура сервісу. Сучасні сервісні технології. Сервісна діяльність у готельно-ресторанного бізнесу. Зарубіжний досвід у готельно-ресторанному бізнесі.

Інновації в готельно-ресторанному бізнесі. Сучасний стан і перспективи розвитку форматів підприємства у відповідності до змін готельно-ресторанного бізнесу; створення і напрями розвитку інноваційних форм сервісу різноформатних закладів готельно-ресторанного бізнесу, інноваційні форми надання професійних послуг; організація та управління інноваційними технологіями у готельно-ресторанному бізнесу; інноваційний менеджмент, розроблення та запровадження інноваційного продукту, використання інноваційних технологій у його формуванні, обслуговуванні клієнтів; застосування нових інформаційних технологій просування та продажу послуг; формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління міжнародними та вітчизняними підприємствами готельно-ресторанної сфери.

Ризик-менеджмент в готельно-ресторанному бізнесі. Надання знань про методи оцінювання параметрів ризиків у готельно-ресторанному бізнесі, які характеризують кількісні взаємозв'язки між економічними величинами; прогностичні ризик-моделі, набуття вмінь використання їх у практиці управління бізнес-процесами підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Стратегічний маркетинг у готельно-ресторанному бізнесі. Формування системи теоретичних знань із маркетингових стратегій і практичних навичок управління стратегічною маркетинговою діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу на базі вивчення законодавчих документів, нормативної, спеціальної, довідкової літератури та ресурсів усесвітньої інформаційної мережі.

Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму. Визначення сутності, цілей та завдань розробки бізнес-плану розвитку сільських зелених садіб в

територіальних громадах, зокрема формування комплексного туристичного продукту у сегменті сільського зеленого туризму згідно з територіальною специфікою. Володіння методикою розробки окремих розділів бізнес-плану; обґрунтування доцільності й обов'язковості використання бізнес-планів як надійного фінансово-економічного інструменту розвитку й підвищення ефективності функціонування сільських зелених садіб.

Управління бізнес-процесами в готельно-ресторанному бізнесі.

Теоретико-методологічні засади управління бізнес-процесами в готельно-ресторанному бізнесі; прикладні аспекти управління бізнес-процесами готельно-ресторанних підприємств; науково-теоретичний базис концепції реінжинірингу бізнес-процесів, що втіленню у діяльність готельно-ресторанних підприємств; інтернет-технології в управлінні бізнес-процесами готельно-ресторанних підприємств для підвищення оперативності та ефективності бізнес-процесів готельно-ресторанних підприємств.

Еко-тренди в готельно-ресторанному бізнесі. Тренди в готельно-ресторанному бізнесі спрямовані на покращення стану довкілля та охорону природи. Особливості розвитку та функціонування вітчизняних і закордонних екологічних підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Аналіз бізнес-процесів еко-ресторану та еко-готелю. Основні теоретико-методологічні засади розроблення бізнес-моделі екологічного закладу готельно-ресторанного бізнесу. Економічні розрахунки бюджету.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Господарське право. Засвоєння сукупності знань і набуття навичок правового регулювання господарської діяльності, використання відповідних правових норм у практиці господарювання при здійсненні професійної юридичної діяльності. Історії становлення, правових засобів функціонування господарського права, тенденцій його розвитку та вдосконалення, аналіз та вивчення основних засад правового регулювання господарських відносин та практики застосування актів господарського законодавства. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Правове регулювання господарської діяльності окремих видів.

Інтелектуальна власність. Поняття інтелектуальної власності, об'єкти та суб'єкти інтелектуальної власності. Поняття, принципи та джерела авторського права; об'єкти та суб'єкти авторського права; особисті немайнові та майнові права на твори літератури, мистецтва і науки; колективне управління авторськими правами; відповідальність за порушення авторських прав. Правова охорона суміжних прав. Поняття та умови правової охорони винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Правова охорона нетрадиційних результатів інтелектуальної власності. Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів господарського обороту, товарів, робіт і послуг. Поняття та правовий захист комерційних (фірмових) найменувань; торговельної марки та географічних значень. Захист від недобросовісної конкуренції. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Міжнародне право. Поняття та джерела міжнародного права. Поняття, структура та види колізійних норм. Основні формули прикріплення. Правове положення фізичних осіб у міжнародному праві. Правове положення юридичних осіб у міжнародному праві Держава як учасник приватно-правових відносин з іноземним елементом. Право власності у міжнародному праві. Договір у міжнародному праві. Міжнародні перевезення вантажів і пасажирів Зобов'язання внаслідок завдання шкоди у міжнародному праві Трудові відносини у міжнародному праві Міжнародний комерційний арбітраж.

Revenue менеджмент. Формування системи знань щодо проведення заходів з оптимізації системи управління доходами готелів і ресторанів. Особливості та стратегії ціноутворення на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу; моделювання попиту в умовах економічної невизначеності, з якими стикаються особи, що приймають рішення в готельно-ресторанному бізнесі; методика виявлення резервів доходу готельно-ресторанного підприємства; базових стратегій управління доходами готелів та ресторанів; методики і особливості збору і обробки інформації в системах управління доходами; аналізу показників прибутковості готелів та ресторанів.

Діловий етикет. Ознайомлення з основними тенденціями у сфері комунікацій; вивчення основ ділового протоколу та етикету, дипломатичне та міжнародне листування та спілкування через інші засоби комунікації. Формування у студентів наукового світогляду та високих моральних якостей; підвищення загальнокультурного рівня студентів, розширення їх теоретичної і фахової підготовки; ознайомлення студентів з основними засадами ділового, у т.ч. міжнародного протоколу та етикету.

Психологія управління. Вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, проблем спілкування та взаємодії людей в різних соціальних структурах. Аналіз психологічних умов та особливостей управлінської діяльності з метою підвищення ефективності та якості роботи в системі управління. Теоретичні основи психології трудових відносин та управління. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень. Психологія управлінського впливу в діяльності керівника, психологія ділового спілкування, підвищення ефективності праці через стимулювання і формування сталих мотивів.

Івент-менеджмент. Теоретичні основи івент-менеджменту. Види івент-заходів. Роль івентів у діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Основні складові успіху івент-менеджера. Сутнісна характеристика спеціальних подій в системі івент-менеджменту. Методологія дослідження івентів. Технологія розробки івент-програми. Планування та організація івентів на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Організація та оцінювання результатів проведених івентів. Визначення ризиків подієвих заходів. Ризик-менеджмент виняткових подій. Поняття, властивості та функції ризиків. Маркетинг івент-заходів. Фінансовий менеджмент івентів. Логістика окремих видів корпоративних івент-заходів.

Кроскультурний менеджмент. Формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного управління організаціями в умовах глобальної економіки з урахуванням особливостей і взаємодії різних культур. Висвітлення теоретико-методологічних і прикладних аспектів крос-культурного менеджменту; методів і механізмів крос-культурного менеджменту; підготовка студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу.

Курортна справа. Формування уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання з організації і розвитку рекреаційних систем, а також оволодіння теоретичними та практичними знаннями з основ курортної справи: опанувати методики щодо реалізації природних чинників, що використовуються в санаторно-курортних закладах України; аліментарного чинника, спрямованого на забезпечення та уміле його використання в комплексному оздоровленні відпочиваючих; оволодіння навичками творчого погляду на організацію курортної справи залежно від курортних ресурсів.

Бренд-менеджмент. Формування системи професійних компетенцій з використання основ брендінгу, методів його організації для ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства; набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань для вирішення конкретних економічних завдань на сучасному етапі розвитку економіки. Форми

виявлення економічних законів і закономірностей розвитку брендінгу в господарській діяльності підприємства, методи, механізми, методичні підходи та практичний досвід використання брендів підприємствами туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах господарювання в Україні та розвинутих ринкових країнах світу. Теорія і практика господарювання, формування та використання брендінгу; організація і ефективність маркетингової діяльності та інших видів діяльності підприємства.

Маркетинг в малому бізнесі. Специфічні особливості функціонування підприємств малого бізнесу. Класифікація послуг сфери малого бізнесу в умовах сервісної економіки. Розробка комплексу маркетингу для малого підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Стратегії маркетингу підприємств малого бізнесу з урахуванням галузевої специфіки. Маркетингові технології у готельно-ресторанному бізнесі. Управління маркетингом організації малого бізнесу. Оцінка ефективності маркетингу малого підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Сільській зелений туризм. Передбачає формування у студентів теоретичних, професійних знань та практичних навичок щодо організації сільського зеленого туризму в Україні, організаційно-правового регулювання, специфіку менеджменту і маркетингу в сільському зеленому туризмі, організацію та планування даного виду туризму.

Психологія конфлікту. Вивчення психологічного змісту конфлікту, передумов виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості. Усвідомлення цілей та завдань психології конфлікту; ознайомлення з основними функціями конфлікту; вивчення об'єктивних і суб'єктивних чинників конфліктної взаємодії; ознайомлення зі структурою та динамікою конфліктів; вивчення типології конфліктів та конфліктних особистостей; оволодіння технологією попередження, профілактики та вирішення конфліктів; оволодіння системою знань про основні принципи і технології управління конфліктами; набутті студентами навичок практичної роботи з конфліктами.

Міжнародний туристичний бізнес. Формування знань та практичних навичок з дослідження ринку послуг міжнародного туризму, а також організації діяльності туристичних транснаціональних корпорацій та міжнародних готельних мереж на світовому та національному ринку. Аналізується індустрія міжнародного ринку та її складові. Викладаються засади та світовий досвід менеджменту і маркетингу міжнародного туризму, описуються поняття та різновиди світового туристичного ринку й механізми його регулювання.

Технології цифрового маркетингу. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок застосування сучасних цифрових технологій, принципів, методів та інструментів у маркетинговій діяльності підприємств. Поняття та інструменти цифрових технологій. Цифрові технології в товарній та ціновій політиці. Цифрові технології в системі розподілу. Цифрові технології в маркетингових комунікаціях. Цифрові технології в маркетингових дослідженнях. Цифрові технології маркетингового аналізу.

HR – менеджмент готелів і ресторанів. Формування професійних компетентностей з управління людськими ресурсами в готелях та ресторанах. Сучасні техніки управління людьми; рекрутинг, кар'єрне планування; набути навичок проведення бізнес-тренінгів та опанування особливостей їх оцінювання. Теоретичні засади міжнародного HR-менеджменту.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальності 242 «ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ »
за освітньою програмою «МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	30
– заочна	40
Термін навчання	
– денна	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр з туризму

Концепція підготовки

Міжнародний туристичний бізнес є одним з основних видів міжнародної економічної діяльності, складною і комплексною сферою, що здійснює істотний вплив як на структуру і загальну ситуацію в світовій економіці, так і на господарства більшості країн і окремих регіонів світу.

Освітньо-професійна програма «Міжнародний туристичний бізнес» спрямована на підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних, соціально мобільних фахівців з поглибленим знанням професійної іноземної мови, які володіють загальними та фаховими компетентностями для успішного здійснення економічної, організаційно-управлінської, проектної, виробничо-технологічної діяльності у сфері міжнародного туристичного бізнесу.

Здобувачі вищої освіти отримують знання і вміння використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)

Крім того, навчання за даною програмою дозволить сформувати індивідуальну освітню траєкторію через вивчення цікавих вибіркового навчальних дисциплін, що значно розширить знання та уміння магістрів з міжнародного туристичного бізнесу.

Сфери зайнятості випускників

Фахівці в сфері міжнародного туристичного бізнесу можуть займатися як адміністративною роботою (менеджмент, управління фінансами або персоналом), так і реалізовувати себе в творчих напрямках – займатись брендингом територій, створювати нові внутрішні та зовнішні туристичні продукти, запустити власну туристичну компанію. Попит на туристичному ринку стає дедалі більшим, а якісних пропозицій не вистачає, тому випускники освітньої-професійної програми «Міжнародний туристичний бізнес», що мають великий обсяг теоретичних знань і серйозний практичний досвід, можуть досягти успіху в цій сфері, зокрема працювати працювати як у національних, так і в міжнародних туристичних компаніях.

Практичне навчання

Студенти отримують поглиблені знання в сфері ведення бізнесу, практики ефективного управління і функціонування міжнародних організацій у вмінні формування і реалізації концепції інформаційного суспільства як чинника

міжнародного розвитку. Програма спирається на міждисциплінарний підхід, який дозволяє сформувавши у здобувачів освіти компетентності та результати навчання щодо різних аспектів функціонування міжнародного туристичного ринку та ведення бізнесу на ньому. Поглиблене вивчення іноземних мов є найважливішим інструментом розуміння процесів, які відбуваються на міжнародному туристичному ринку. це дає змогу не лише вільно спілкуватися, а й опанувати спеціалізовану літературу. Для забезпечення практичної підготовки здобувачів та їх успішного працевлаштування встановлюються різні форми співробітництва з підприємствами туристичної індустрії, а також організаціями на підставі укладених договорів про підготовку фахівців, угод про співпрацю, двосторонніх договорів співдружності, договорів про проходження практики здобувачами, що створює умови для реалізації програм практики та забезпечує виконання у повному обсязі вимог, передбачених ОПП

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Управління міжнародною інтеграційною діяльністю національної туристичної системи (на прикладі одного з видових чи регіональних ринків).
2. Механізми державного регулювання міжнародної туристичної політики України.
3. Стратегія розвитку міжнародного туризму визначеної дестинації України.
4. Розробка системи забезпечення якості туристичних послуг, як напрямку інтеграції України в ЄС.
5. Internet-технології у формуванні бізнес-процесів міжнародного туристичного оператора.
6. Впровадження концепції TQM в роботі міжнародного туристичного оператора.
7. Реінжиніринг сервісних процесів міжнародного туристичного оператора.
8. Система операційного менеджменту міжнародного туристичного оператора.
9. Просування туристичної дестинації (*назва*) на міжнародний ринок.
11. Брендинг туристської дестинації (*назва*) на міжнародному ринку.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Міжнародний туристичний бізнес» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Професійна комунікація іноземною мовою	4	Екзамен
ОК 2	Методологія і організація наукових досліджень	5	Екзамен
Всього		9	
Вибіркові компоненти ОПП			
вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	Залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	Залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 3	Міжнародний туризм	4	Екзамен
ОК 4	Управління проектами у туристичній сфері	5	Екзамен
ОК 5	Туристичні дестинації	5	Екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 6	Інновації в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі	4	Екзамен
ОК 7	Управління якістю в туризмі	5	Екзамен
ОК 8	Стратегічний маркетинг в туризмі	5	Екзамен
ОК 9	Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму	4	Екзамен
ОК 10	Управління бізнес процесами суб'єктів туристичної діяльності	4	Екзамен
ОК 11	Виробнича (переддипломна) практика	9	Залік
ОК 12	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	12	Захист
Всього		57	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1	Договірне право	4	Екзамен
ВК 2	Інтелектуальна власність	4	Екзамен
ВК 3	Господарське право	4	Екзамен
ВК 4	Міжнародне право	4	Екзамен
ВК 5	Діловий етикет	4	Екзамен
ВК 6	Психологія управління	4	Екзамен
ВК 7	Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції	4	Екзамен
ВК 8	Готельна справа	4	Екзамен
ВК 9	Діджиталізація туризму	4	Екзамен
ВК 10	Бренд-менеджмент	4	Екзамен
ВК 11	Організація туризму	4	Екзамен
ВК 12	Ресторанна справа	4	Екзамен
ВК 13	Психологія конфлікту	4	Екзамен
ВК 14	Сервісологія	4	Екзамен
ВК 15	Туризмологія	4	Екзамен
ВК 16	HR менеджмент готелів і ресторанів	4	Екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Професійна комунікація іноземною мовою. Розвиток професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності як складової діяльнісної компетентності. Розвиток крос-культурних бізнес-відносин; бізнес, культура та оточуюче середовище. Телефонні розмови: здійснення та отримання телефонних дзвінків; телефонні розмови та крос-культурне спілкування; телефонні розмови як спосіб розв'язання проблем. Презентації: використання презентації для впливу на аудиторію; різноманітні техніки підготовки презентацій; початок та основна частина презентації; питання та обговорення. Збори як варіант ділової взаємодії: порядок проведення ефективних зборів; структура прийняття рішення; як завершити збори. Особливості ведення ділових переговорів: типи ділових переговорів; торги, торговельні угоди та поступки; подолання конфліктів; відмова в задоволенні запиту.

Методологія і організація наукових досліджень. Теоретичні і методологічні положення наукових досліджень у сфері туризму, формування вмінь та компетенцій щодо застосування закономірностей, методів та форм наукового пізнання у практичній діяльності, під час аналізу явищ і процесів, пов'язаних з управлінською та

економічною діяльністю у сфері туризму; застосування теоретичних і методологічних положень економічних, управлінських, географічних наук та науки про туризм в організації наукових досліджень та написання випускної кваліфікаційної роботи (ВКР), імплементація конкретних методів економічного та регіонально-географічного аналізу в туризмі, аналіз основ організації праці наукового працівника, підготовки ВКР та апробації результатів дослідження в наукових публікаціях, на конференціях семінарах тощо.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Міжнародний туризм. Становлення системи міжнародної туристичної термінології, еволюція формування та розвитку міжнародного туризму, оцінка впливу міжнародного туризму на національну економіку, методичні підходи до визначення індикаторів розвитку міжнародного туризму та дослідження світового і регіональних ринків послуг міжнародного туризму. Функціонування транснаціональних корпорацій туристичного бізнесу, їх типи та моделі управління ними. Міжнародні готельні мережі як форма транснаціональних корпорацій в туризмі, аналіз стану та пріоритетів розвитку туристичних транснаціональних корпорацій на світовому та національному ринку. Особливості організаційних структур управління туристичними транснаціональними корпораціями та оцінка економічної ефективності туристичних транснаціональних корпорацій.

Управління проектами у туристичній сфері. Загальна характеристика управління проектами в туризмі. Обґрунтування проекту в туризмі. Планування проекту в туризмі. Управління часом при реалізації проекту в туризмі. Управління ризиками проекту в туризмі. Контроль реалізації проекту в туризмі. Управління якістю проекту в туризмі. Оцінка ефективності управління проектами.

Туристичні дестинації. Теоретичні засади формування та розвитку туристських дестинацій, методологія досліджень туристських дестинацій, конкурентоспроможність туристської дестинації, управління поведінкою споживачів туристичного продукту дестинації, інституалізація управління туристськими дестинаціями, маркетинг туристських дестинацій, туристська дестинація як категорія сталого розвитку туризму.

Інновації в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі. Інноваційний проект як основа інновіngu. Креативні технології проактивного управління інноваційними проектами в туризмі. Інноваційний туристичний продукт. Інноваційний туристичний потенціал. Технологічні інновації в процесах туристичного обслуговування. Івент-маркетинг та маркетингові інновації в туризмі. Провайдинг інновацій в туризмі. Методи та моделі управління інноваційним розвитком туристичного підприємства. Фінансове та інвестиційне забезпечення інновіngu в туризмі.

Управління якістю в туризмі. Наукові основи управління якістю в туризмі. Управління якістю надання готельних та гастрономічних послуг. Управління якістю надання туристичних послуг. Управління якістю надання послуг з транспортного обслуговування. Управління якістю персоналу в туризмі. Методи оцінювання та контролю якості в туризмі.

Стратегічний маркетинг в туризмі. Теоретичні основи стратегічного маркетингу. Основні категорії і поняття стратегічного маркетингу. Суб'єкти розробки маркетингової стратегії в туризмі. Маркетингове середовище суб'єктів туристичного бізнесу. Маркетингове стратегічне планування. Методологічні засади маркетингового стратегічного аналізу у сфері туризму. Стратегії STP- маркетингу суб'єктів туристичного бізнесу. Маркетингові конкурентні стратегії суб'єктів туристичного

бізнесу. Маркетингові стратегії розвитку суб'єктів туристичного бізнесу. Портфельний аналіз. Маркетингові портфельні стратегії суб'єктів туристичного бізнесу.

Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму. Визначення сутності, цілей та завдань розробки бізнес-плану розвитку сільських зелених садиб в територіальних громадах, зокрема формування комплексного туристичного продукту у сегменті сільського зеленого туризму згідно з територіальною специфікою. Володіння методикою розробки окремих розділів бізнес-плану; обґрунтування доцільності й обов'язковості використання бізнес-планів як надійного фінансово-економічного інструменту розвитку й підвищення ефективності функціонування сільських зелених садиб.

Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності. Загальна характеристика основних понять управління бізнес-процесами. Характеристика основних та допоміжних бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності. Структура бізнес-процесів готелю. Структура бізнес-процесів ресторану. Структура бізнес-процесів туристичного підприємства. Етапи управління бізнес-процесами суб'єктів туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Роль інформаційних технологій в управлінні бізнес-процесами. Методи удосконалення бізнес-процесів. Реінжиніринг бізнес-процесів. Види змін бізнес-процесів суб'єктів туристичної індустрії, які забезпечують використання інформаційних технологій.

Вибіркові компоненти ОПП **Вільного вибору за спеціальністю**

Договірне право. Предмет, метод та система договірного права. Основні принципи договірного права. Джерела договірного права. Суб'єкти договірного права. Зобов'язання та договір в господарському договірному праві. Види господарських договорів за законодавством України. Договори направлені на передачу майна у власність, у тимчасове користування щодо виконання робіт та надання послуг.

Інтелектуальна власність. Поняття інтелектуальної власності, об'єкти та суб'єкти інтелектуальної власності. Поняття, принципи та джерела авторського права; об'єкти та суб'єкти авторського права; особисті немайнові та майнові права на твори літератури, мистецтва і науки; колективне управління авторськими правами; відповідальність за порушення авторських прав. Правова охорона суміжних прав. Поняття та умови правової охорони винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Правова охорона нетрадиційних результатів інтелектуальної власності. Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів господарського обороту, товарів, робіт і послуг. Поняття та правовий захист комерційних (фірмових) найменувань; торговельної марки та географічних значень. Захист від недобросовісної конкуренції. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Господарське право. Засвоєння сукупності знань і набуття навичок правового регулювання господарської діяльності, використання відповідних правових норм у практиці господарювання при здійсненні професійної юридичної діяльності. Історії становлення, правових засобів функціонування господарського права, тенденцій його розвитку та вдосконалення, аналіз та вивчення основних засад правового регулювання господарських відносин та практики застосування актів господарського законодавства. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Правове регулювання господарської діяльності окремих видів.

Міжнародне право. Поняття та джерела міжнародного права. Поняття, структура та види колізійних норм. Основні формули прикріплення. Правове положення фізичних осіб у міжнародному праві. Правове положення юридичних осіб у міжнародному праві Держава як учасник приватно-правових відносин з іноземним елементом. Право власності у міжнародному праві. Договір у міжнародному праві. Міжнародні перевезення вантажів і пасажирів Зобов'язання внаслідок завдання

шкоди у міжнародному праві Трудові відносини у міжнародному праві Міжнародний комерційний арбітраж.

Діловий етикет. Ознайомлення з основними тенденціями у сфері комунікацій; вивчення основ ділового протоколу та етикету, дипломатичне та міжнародне листування та спілкування через інші засоби комунікації. Формування у студентів наукового світогляду та високих моральних якостей; підвищення загальнокультурного рівня студентів, розширення їх теоретичної і фахової підготовки; ознайомлення студентів з основними засадами ділового, у т.ч. міжнародного протоколу та етикету.

Психологія управління. Вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, проблем спілкування та взаємодії людей в різних соціальних структурах. Аналіз психологічних умов та особливостей управлінської діяльності з метою підвищення ефективності та якості роботи в системі управління. Теоретичні основи психології трудових відносин та управління. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень. Психологія управлінського впливу в діяльності керівника, психологія ділового спілкування, підвищення ефективності праці через стимулювання і формування сталих мотивів.

Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. Валютний курс в системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних відносин. Методологічні основи проведення міжнародних розрахунків. Фінансово-кредитна підтримка зовнішньоекономічної діяльності. Практичні аспекти використання валютних операцій як основи управління валютним ризиком підприємства / фінансової установи. Методи запобігання прийняття або зменшення валютного ризику підприємства / фінансової установи.

Готельна справа. Генеза готельної справи. Міжнародні, європейські, національні підходи до класифікації та типізації засобів розміщення. Класифікація та типізація готельних підприємств України. Функціональна організація готельних підприємств. Організація номерного фонду готельних підприємств. Організація адміністративної та нежитлової груп приміщень готельних підприємств. Клінінгові технології у забезпеченні санітарно-гігієнічних та екологічних вимог території готельних підприємств, вестибульної групи приміщень, житлової, нежитлової та адміністративної груп приміщень. Системи бронювання готельних послуг. Мобільні додатки та інформаційні технології в організації обслуговування споживачів готельних послуг. Логістичні процеси готельних підприємств. Організація роботи обслуговуючих функціональних підрозділів готельних підприємств. Організація екстер'єру та інтер'єру готельних підприємств. Культура обслуговування споживачів готельних послуг у форматі дотримання стандартів якості. Гарантування безпеки перебування споживачів у готельних підприємствах. Організація праці персоналу готельного підприємства. Особистісні та фахові компетентності персоналу залежно від функціональних зон готельних підприємств.

Діджиталізація туризму. Характеристика сучасних інформаційних систем і технологій у туристичному бізнесі. Організація управління інформаційними ресурсами туристичного підприємства. Інформаційно-технічне забезпечення туристичного офісу. Автоматизовані системи управління підприємствами в сфері туризму. Використання інтернет-технологій в туризмі. Глобальні (GDS) та альтернативні (ADS) системи бронювання туристичних послуг. Інтернет-сайти туристичних підприємств. Електронний бізнес у туризмі. Мультимедійні та мобільні технології в сфері туризму. Геоінформаційні системи (ГІС) в туризмі

Автоматизація планово-фінансових розрахунків у системі управління туристичним бізнесом. Фінансово-економічні розрахунки як об'єкт автоматизації. Організаційні засади автоматизації фінансово-економічних розрахунків на підприємстві туристичного бізнесу. Характеристика методичного забезпечення

автоматизації економічних розрахунків. Формування інформаційного забезпечення автоматизації економічних розрахунків. Розроблення програмного забезпечення автоматизації економічних розрахунків. Інтелектуальне підтримання розв'язання фінансово-економічних завдань.

Бренд-менеджмент. Формування системи професійних компетенцій з використання основ брендінгу, методів його організації для ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства; набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань для вирішення конкретних економічних завдань на сучасному етапі розвитку економіки. Форми виявлення економічних законів і закономірностей розвитку брендінгу в господарській діяльності підприємства, методи, механізми, методичні підходи та практичний досвід використання брендів підприємствами туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах господарювання в Україні та розвинутих ринкових країнах світу. Теорія і практика господарювання, формування та використання брендінгу; організація і ефективність маркетингової діяльності та інших видів діяльності підприємства.

Організація туризму. Туризм як сфера господарської діяльності. Термінологічний апарат туризмознавства. Функції туризму, умови та фактори його розвитку. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Туристичний продукт та його складові. Класифікації в туризмі. Історичні передумови виникнення та розвитку туризму. Етапи розвитку туризму у світі. Історія розвитку туризму в Україні. Туристична політика на сучасному етапі. Міжнародне регулювання туристичної діяльності. Міжнародні і регіональні туристичні організації. Міжнародні інструменти впливу на розвиток туризму. Форми здійснення туристичної діяльності. Умови та принципи створення і функціонування туристичних підприємств в Україні. Сутність та особливості здійснення туроператорської та турагентської діяльності. Поняття туроперейтингу та основні види діяльності туроператорів. Основні форми реалізації туристичного продукту. Формування збутової мережі туроператорів.

Ресторанна справа. Ресторанне господарство як складова індустрії гостинності. Види закладів ресторанного господарства та їх характеристика. Принципи раціонального їх розміщення. Складові виробничо-сервісного процесу. Організація реалізації продукції ресторанного господарства. Характеристика послуг та матеріально-технічної бази для організації обслуговування споживачів у закладах харчування готельних підприємств різних типів та форм власності. Організація та моделювання процесу обслуговування різних контингентів споживачів. Організація обслуговування споживачів на транспорті, учасників культурних, громадських та спортивних заходів, мешканців готелів, іноземних туристів, споживачів у місцях масового відпочинку, на ринках і в торговельних комплексах.

Психологія конфлікту. Вивчення психологічного змісту конфлікту, передумов виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості. Усвідомлення цілей та завдань психології конфлікту; ознайомлення з основними функціями конфлікту; вивчення об'єктивних і суб'єктивних чинників конфліктної взаємодії; ознайомлення зі структурою та динамікою конфліктів; вивчення типології конфліктів та конфліктних особистостей; оволодіння технологією попередження, профілактики та вирішення конфліктів; оволодіння системою знань про основні принципи і технології управління конфліктами; набутті студентами навичок практичної роботи з конфліктами.

Сервісологія. Становлення та розвиток сервісу, його основні етапи. Види сервісної діяльності. Галузева структура сфери сервісу. Сервісна діяльність в контексті умов життєдіяльності людей. Теоретичний аналіз сервісної діяльності. Основи теорії обслуговування Теорія і практика сервісу з урахуванням національних,

регіональних, етнічних, демографічних і природно-кліматичних особливостей обслуговування. Сучасний сервіс: розширення простору взаємовідносин виробників та споживачів послуг. Індивідуальне обслуговування як самостійний вид професійної діяльності. Адаптаційно-динамічні характеристики сервісної діяльності. Проблеми якості та безпеки послуг в практиці сучасного сервісу. Культура сервісу. Сучасні сервісні технології. Сервісна діяльність в туризмі. Зарубіжний досвід у сфері туризму.

Туризмологія. Формування системи знань про туризм, закономірності його формування, розвитку та функціонування, різноманіття підходів до його інтерпретації, особливості мотивації та основи маркетингу й менеджменту в туризмі, надання знань зі специфіки функціонування суб'єктів туристичної діяльності та особливостей роботи менеджера туристичного підприємства; виробити уміння використовувати знання з дисципліни в практичній та науковій діяльності.

HR – менеджмент готелів і ресторанів. Формування професійних компетентностей з управління людськими ресурсами в готелях та ресторанах. Сучасні техніки управління людьми; рекрутинг, кар'єрне планування; набути навичок проведення бізнес-тренінгів та опанування особливостей їх оцінювання. Теоретичні засади міжнародного HR-менеджменту.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
за освітньою програмою «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– заочна	90
Термін навчання:	
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з публічного управління та адміністрування

Концепція підготовки

Підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, спроможних розробляти, аналізувати і реалізовувати публічну політику, ефективно й результативно виконувати управлінські функції, сприяти інноваційним процесам у публічному управлінні на основі світових та європейських стандартів. Особливістю (унікальністю) освітньої програми є формування фахівця з публічного управління та адміністрування, який володіє додатковою компетентністю щодо здатності організовувати та здійснювати професійну діяльність у аграрній та природоохоронній сферах, що обумовлено вивченням навчальних дисциплін «Державне та галузеве управління», «Сучасні концепції управління», «Організація діяльності органів публічної влади», «Державне регулювання аграрної сфери», «Аграрна політика», «Державне управління природокористуванням». До реалізації її змісту та практичної підготовки залучаються професіонали-практики та експерти з центральних органів законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, всеукраїнських громадських об'єднань, міжнародні експерти, вчені та громадські діячі.

Сфери зайнятості випускників

На посадах в органах державної влади, центральних і місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування; на посадах у структурах недержавних суб'єктів громадянського суспільства та громадських організацій; на керівних посадах і посадах фахівців на підприємствах, установах і організаціях різних форм власності, що мають неприбутковий статус; на управлінських і адміністративних посадах у міжнародних організаціях та їх представництвах в Україні.

Практичне навчання

Передбачено практику в державних органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, інститутах громадянського суспільства та інших установах і організаціях, діяльність яких пов'язана з публічним управлінням та адмініструванням.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Державна політика формування продовольчої безпеки.
2. Публічне управління регіональним розвитком аграрної сфери.
3. Механізми формування та реалізації місцевих цільових програм підтримки

сільськогосподарських товаровиробників.

4. Удосконалення механізмів раціонального використання природно-ресурсного потенціалу територіальної громади.

5. Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю у сфері забезпечення екологічної безпеки.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Публічна політика та євроінтеграційні процеси	4	екзамен
ОК 2	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен
ОК 3	Іноземна мова у професійній діяльності	4	залік
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін*</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Державне та галузеве управління	4	екзамен
ОК 5	Право в публічному управлінні	4	екзамен
ОК 6	Організація діяльності органів публічної влади	4	екзамен
ОК 7	Управління публічними фінансами	4	екзамен
ОК 8	Професійна етика у публічному управлінні	4	екзамен
ОК 9	Державне управління національною безпекою	4	екзамен
ОК 10	Технології стратегування в публічному управлінні	4	екзамен
ОК 11	Цифрова держава та е-демократія	4	екзамен
ОК 12	Сучасні концепції управління	4	екзамен
ОК 13	Управління персоналом в органах публічної влади	4	екзамен
ОК 14	Комунікації в публічному управлінні	4	екзамен
ОК 15	Практика за фахом	5	екзамен
ОК 16	Єдиний державний кваліфікаційний іспит	2	екзамен
ОК 17	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	3	публічний захист
Всього		54	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1	Аграрна політика	4	екзамен
ВК 2	Державне регулювання аграрної сфери	4	екзамен
ВК 3	Державне управління природокористуванням	4	екзамен
ВК 4	Управління державними та муніципальними землями	4	екзамен
ВК 5	Правове регулювання окремих сфер і галузей управління	4	екзамен
ВК 6	Територіальна організація влади	4	екзамен
ВК 7	Регіональна політика	4	екзамен
ВК 8	Громадське врядування	4	екзамен
ВК 9	Державні механізми антикризового управління	4	екзамен
ВК 10	Публічне управління інноваційною діяльністю	4	екзамен
ВК 11	Державна політика протидії корупції	4	екзамен
ВК 12	Публічні закупівлі	4	екзамен
ВК 13	Управління якістю публічних послуг	4	екзамен
ВК 14	Публічне управління соціально-гуманітарною сферою	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 15	Публічне управління та адміністрування закладами комунальної форми власності	4	екзамен
ВК 16	Психологія управління та конфліктологія	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		24	
Разом за ОПП			90

* згідно Каталогу вибіркових дисциплін <https://nubip.edu.ua/node/67362>

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Публічна політика та євроінтеграційні процеси. Теоретико-методологічні засади публічної політики: категорії, закономірності, принципи, концепції, цінності, цілі, пріоритети, напрями; суб'єктно-об'єктні відносини в публічній політиці; класифікація політико-управлінських відносин; моделі та закономірності політико-управлінської взаємодії у публічному управлінні; механізми вироблення та впровадження публічної політики; ресурси публічної політики; аналіз публічної політики, оцінка державних і регіональних програм; політичні рішення; європейські та зарубіжні принципи вироблення публічної політики; євроінтеграційні процеси; євроатлантична інтеграція.

Методологія та організація наукових досліджень. Сутність ключових категорій: суб'єкти й об'єкти, методи, форми, гіпотези, принципи, моделі, підходи, концепції, доктрини, теорії, парадигми, проблеми; чинники, особливості, закономірності, тенденції; відносини, процеси і взаємодія в системі публічного управління та адміністрування; методологія досліджень проблем публічного управління та адміністрування; основні етапи проведення магістерського дослідження: вибір теми, підготовка завдання та складання календарного плану роботи, робота з джерелами інформації, дотримання академічної доброчесності та перевірка на плагіат.

Іноземна мова у професійній діяльності. Комплексне навчання іноземної мови у професійній діяльності: читання, аудіювання, мовлення; формування навичок діалогічного й монологічного мовлення; підготовка слухачів до професійного спілкування в усній та письмовій формах іноземною мовою; ведення переговорів; поняття ділового спілкування; ділове листування; правила складання есе, резюме, автобіографії, офіційних документів, заяви, скарги, відповіді на офіційне звернення; правила звертання та підтримання ділового спілкування; правила та методики спілкування в різних ситуаціях; виступи на публічних заходах; підготовка спільних пропозицій з іноземними партнерами.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Державне та галузеве управління. Принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування. Рівні управління в державі. Організаційно-функціональна структура системи державного управління. Розподіл повноважень між органами державної виконавчої влади за рівнями управління. Взаємодія органів публічної влади. Повноваження органів влади у формуванні та реалізації політики. Інституалізація багаторівневого управління. Мережеве управління та неурядові структури. Методологія формування

центральними органами виконавчої влади політики заснованої на доказах. Специфіка формування управління галузями.

Право в публічному управлінні. Загальні положення з теорії держави і права, конституційного та адміністративного права; правове регулювання діяльності органів публічної влади та інших суб'єктів публічного управління; законодавство про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування; юридична відповідальність публічних службовців; взаємовідносини органів публічної влади з фізичними та юридичними особами; законодавчий процес; законодавство України та нормативно-правові акти ЄС в частині державного управління, європейської інтеграції, міжнародних зобов'язань; нормативно-правові акти зарубіжних країн у сфері публічного управління.

Організація діяльності органів публічної влади. Види, категорії, закономірності, принципи, концепції, підходи, структура публічної служби; організаційно-правові, управлінські, соціально-психологічні, морально-етичні та інші засади публічної служби; організація добору кадрів і проходження публічної служби; управління персоналом публічної служби; відповідальність, компетенція, професійна компетентність і професіоналізм публічних службовців; імідж, професійна етика та культура; корпоративна культура органів публічної влади; мотивація, адаптація, оцінювання та стимулювання професійної діяльності публічних службовців; формування та розвиток системи професійного навчання; розроблення, прийняття та впровадження управлінських рішень в органах публічної влади; кадрові технології; лідерство.

Управління публічними фінансами. Зміст, основні поняття, принципи, функції, підходи у сфері управління публічними фінансами; бюджетна політика України; нормативно-правове регулювання; повноваження державних органів влади та органів місцевого самоврядування у сфері бюджету і фінансів; особливості здійснення міжбюджетних відносин; механізми та методи залучення державних і місцевих запозичень, кредитних та інвестиційних ресурсів для потреб територій; зарубіжний досвід управління публічними фінансами.

Професійна етика у публічному управлінні. Роль і значення етики в публічному управлінні; професійна етика та професійна мораль; основні етичні принципи, цінності та норми етики; нормативно-правове забезпечення норм етики публічних службовців; етика ділового спілкування; службова репутація керівника; формування етичних засад взаємовідносин між суб'єктами публічного управління та громадянами; діловий та службовий етикет у публічному управлінні; загальні правила етичної поведінки державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування; діловий і службовий етикет у публічному управлінні; етичні аспекти професіоналізації публічних службовців.

Державне управління національною безпекою. Поняття, складові, концептуальні основи, закономірності, принципи та основні напрями забезпечення національної безпеки; основні нормативно-правові акти, що регламентують суспільні відносини в сфері національної безпеки; підходи до державного управління національною безпекою; сучасний стан забезпечення національної безпеки, основні загрози та виклики; державні програми з національної безпеки; особливості реалізації заходів національної безпеки у різних сферах (політичній, економічній, продовольчій, інформаційній, воєнній, екологічній, інформаційній та ін.); стратегії управління національною безпекою в зарубіжних країнах.

Технології стратегування в публічному управлінні. Зміст, основні поняття, принципи, функції, методи, особливості, види стратегування; державні, регіональні та місцеві стратегії розвитку, концепції, програми; визначення доцільності стратегування у діяльності суб'єктів публічного управління; формування цілей; прийоми, підходи, технології, механізми та інструменти стратегування; інституційне забезпечення

реалізації проєктів і програм; визначення потреби органів публічної влади у обсягах залучення інвестиційних ресурсів; джерела фінансування інвестиційних проєктів; міжнародні проєкти технічної допомоги; участь громадськості у процесі стратегування; прийняття управлінських рішень; зарубіжний досвід стратегування.

Цифрова держава та е-демократія. Концептуальні засади, поняття, сутність, організаційні та інституційні основи е-урядування та е-демократії; нормативно-правові засади запровадження технологій е-урядування та е-демократії; цифрова трансформація та управління розвитком інформаційного суспільства; розвиток е-урядування на державному, регіональному і місцевому рівнях; інформаційно-аналітичне забезпечення адміністративних процесів в органах публічної влади; електронна взаємодія органів публічної влади; електронний документообіг; електронні послуги; доступ до публічної інформації; захист інформації; залучення громадян до процесу прийняття управлінських рішень на основі сучасних технологій розвитку е-урядування та е-демократії; особливості цифрової освіти публічних службовців; зарубіжний досвід використання інструментів е-урядування та е-демократії.

Сучасні концепції управління. Основи прийняття управлінських рішень. Основні моделі прийняття управлінських рішень. Методи розробки та прийняття рішень. Сучасні підходи до прийняття управлінських рішень. Концепції управління. Загальні вимоги при формулюванні рішень. Технології пошуку управлінської проблеми, вибір цілей, критерії досягнення цілей. Концептуальна модель рішення на основі аналізу директив Європейської комісії. Використання індикаторів при оцінці впливів управлінських рішень. Програмні індикатори. Оцінка ефективності та результативності управлінських рішень. Організація виконання управлінського рішення і контроль за його реалізацією. Основні засоби впливу під час реалізації управлінського рішення.

Управління персоналом в органах публічної влади. Кадрова політика; стратегія управління персоналом в органах публічної влади; HR-менеджмент і технології; організація набору та відбору персоналу; організація діяльності служби управління персоналом; формування колективу організації; лідерство та командування; оцінювання роботи персоналу; управління розвитком персоналу; ефективність управління персоналом; професіоналізація державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування; світовий досвід управління персоналом.

Комунікації в публічному управлінні. Види, типи, класифікація комунікації та комунікативної діяльності в публічному управлінні; методи, форми, типи, технології, техніки комунікацій та комунікативної діяльності; сучасні тенденції, принципи, цілі, рішення, правила, заходи, політика комунікацій; комунікативна діяльність як багатоканальна система взаємодії, комунікативні навички; комунікативні стратегії органів публічної влади; координація комунікативної політики; політика урядової зовнішньої комунікації; залучення громадян до розробки та реалізації державної політики; побудова підтримки громадськості у реалізації публічно-управлінських і публічно-адміністративних рішень; зарубіжні та вітчизняні практики публічних комунікацій.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Аграрна політика. Механізми формування національних та світових агропродовольчих ринків, вплив аграрної політики на міжнародну торгівлю та продовольчу безпеку країни; інструменти регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування; основні підходи до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору; засади аграрно-екологічної, аграрно-

соціальної політики, їх сучасні аспекти і проблеми реалізації; основні етапи розвитку аграрної політики в Україні та основні напрями сучасної аграрної політики держави; сучасний стан процесу реформування економічних відносин в АПК України, характерні риси бюджетної, податкової, фінансово-кредитної та цінової політики; особливості формування аграрної політики у країнах з різним рівнем економічного розвитку.

Державне регулювання аграрної сфери. Продовольча безпека в Україні; еволюція підходів щодо державного регулювання; органи, що здійснюють державне регулювання аграрною сферою; основні інструменти державного регулювання агропродовольчих ринків; особливості державної підтримки виробників продукції рослинництва та тваринництва; класифікація інструментів регулювання аграрного виробництва; заходи державного регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку; заходи державного регулювання, що стимулюють попит на сільськогосподарську продукцію і заходи, що обмежують пропозицію сільськогосподарської продукції; цінова політика на агропродовольчому ринку: завдання та основні інструменти; державний адміністративний контроль за цінами; інструменти обмеження пропозиції сільськогосподарської продукції; інструменти щодо підвищення попиту на сільськогосподарську продукцію на внутрішньому ринку; державні закупівлі сільськогосподарської продукції, прямі цінові субсидії виробникам.

Державне управління природокористуванням. Природокористування як об'єкт державного управління; концепція сталого розвитку; суб'єкти публічного адміністрування в сфері природокористування; проблеми раціонального використання суспільством обмежених природних ресурсів для задоволення людських потреб; основні категорії та поняття з управління у сфері екології та економіки природокористування; сучасні підходи публічного управління та адміністрування у сфері природокористування; положення нормативно-правового регулювання у публічному управлінні сферою природокористування; критерії та показники ефективного та раціонального використання природних ресурсів; наукові принципи раціонального природокористування; інструменти управлінського та економічного механізму раціонального природокористування.

Управління державними та муніципальними землями. Поняття державних і муніципальних земель, нормативно-правова основа; механізми управління земельними ресурсами на рівні держави, області, району, територіальної громади; специфіка використання та управління земельними ділянками, на яких розташовані об'єкти комунальної власності територіальних громад (об'єкти соціальної інфраструктури: дитячі садочки, школи, лікарні; ділянки під електричними, транспортними, газовими мережами, цвинтарі, смітники побутових відходів; ділянки під комунальними підприємствами та установами); землі запасу; рішення про надання земельних ділянок; електронні технології в сфері управління державними та муніципальними землями.

Правове регулювання окремих сфер і галузей управління Правові засади державного регулювання суспільних відносин в окремих сферах і галузях публічного управління; визначення особливостей, принципів і функцій правового регулювання; суб'єкти і об'єкти правового регулювання, їх функції, повноваження та взаємовідносини; законні і підзаконні нормативно-правові акти з питань правового регулювання діяльності органів публічного управління в окремих сферах і галузях; підготовка та узгодження нормативно-правових актів; залучення громадськості до прийняття управлінських рішень щодо правового регулювання окремих сфер і галузей публічного управління.

Територіальна організація влади. Конституційно-правові засади адміністративно-територіального устрою України. Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Принципи

розмежування повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Місцеві державні адміністрації: їх структура, функції та повноваження. Функції та повноваження військово-цивільних адміністрацій. Інститут префектів. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: різновиди та функціональне призначення. Повноваження місцевих рад. Основні засади функціонування представницьких і виконавчих органів місцевого самоврядування.

Регіональна політика. Державна регіональна політика: суб'єкти здійснення, основні цілі та завдання; державна стратегія регіонального розвитку; державна регіональна політика сталим розвитком територій України; завдання та функції органів місцевого самоврядування у державному регулюванні розвитку регіонів на сучасному етапі здійснення реформи децентралізації; організаційно-правові засади формування матеріально-технічної та фінансово-економічної бази; співпраця органів місцевого самоврядування з державними органами виконавчої влади, інститутами громадянського суспільства та представниками бізнесу у реалізації регіональної політики.

Громадське врядування. Становлення, функціонування та розвиток громадянського суспільства; основні поняття у сфері громадського врядування; нормативно-правове забезпечення діяльності інститутів громадянського суспільства; реалізація права громадян на участь у публічному управлінні; забезпечення прозорості діяльності органів публічної влади; принцип підзвітності органів влади громадськості; зміст, форми та характер участі організацій громадянського суспільства в процесі формування і реалізації державної політики; організація та проведення громадської експертизи діяльності органів публічної влади; планування та проведення громадського моніторингу; стан розвитку громадського врядування у розвинутих країнах світу.

Державні механізми антикризового управління. Загальна характеристика статистичних та динамічних моделей середовища; загрози як кризоутворювальні фактори зовнішнього середовища; види кризових явищ; багатоваріантність визначення кризових явищ, причин та наслідків їх виникнення; загальна характеристика державних механізмів антикризового управління; основні етапи антикризового управління; симптоми, причини та механізми формування локальної кризи; сутність та місце кризи управління персоналом в органах публічної влади; роль і місце персоналу у формуванні, ідентифікації та подоланні кризових явищ; методики діагностики кризових явищ.

Публічне управління інноваційною діяльністю. Теоретико-методологічні основи розвитку і регулювання інноваційної діяльності; особливості здійснення інновацій; планування заходів з реалізації інноваційних проєктів; реалізація та моніторинг проєкту; механізми публічного управління інноваційною діяльністю; методи та інструменти державної підтримки інноваційної діяльності; необхідність державної підтримки інноваційної діяльності; класифікація інструментів державної підтримки інновацій; сфери застосування державного впливу на інноваційні процеси; прямі та непрямі методи сприяння розвитку інноваційної діяльності з боку держави; вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності; поняття та зміст регулювання інноваційної діяльності на різних рівнях управління публічного управління; зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку; моніторинг інновацій в органах публічної влади.

Державна політика протидії корупції. Поняття корупції, її види, причини та наслідки, корупційні ризики; сучасна парадигма державної політики щодо запобігання корупції; правові основи державної політики щодо запобігання корупції; міжнародні нормативно-правові акти протидії корупції, система чинного законодавства у сфері протидії та запобігання корупції; міжнародний досвід у сфері протидії та запобігання корупції; система суб'єктів протидії та запобігання корупції, їх функції та

повноваження, новели вітчизняного законодавства щодо протидії та запобігання корупції; реалізація антикорупційної реформи; механізми подолання корупції в органах публічної влади.

Публічні закупівлі. Державна політика у сфері закупівель. Нормативно-правова база та функціонування системи закупівель в Україні. Державне регулювання та контроль у сфері публічних закупівель. Порядок утворення та головні функції тендерного комітету. Права, обов'язки і відповідальність голови, секретаря та інших членів тендерного комітету. Планування закупівель. Порядок визначення предмета закупівлі. Загальний огляд електронної системи закупівель. Процедури закупівлі. Тендерна документація.

Управління якістю публічних послуг. Зміст ключових понять, класифікація, види публічних послуг; клієнт-орієнтований підхід; концептуальні засади побудови сервісної держави; державна політика у сфері надання публічних послуг; нормативно-правове забезпечення надання послуг суб'єктами публічного управління; надання публічних послуг фізичним та юридичним особам через центри надання адміністративних послуг; організація та критерії надання публічних послуг; стандартизація надання публічних послуг; механізми й інструменти моніторингу та підвищення якості публічних послуг; контроль якості публічних послуг; інформаційно-комунікативне та кадрове забезпечення організації надання публічних послуг; електронні послуги.

Публічне управління соціально-гуманітарною сферою. Зміст, принципи, функції, суб'єкти, об'єкти, напрями соціально-гуманітарної політики; основні проблеми соціального розвитку суспільства; особливості здійснення трансформаційних процесів в Україні; концептуальні напрями державної політики при плануванні і реалізації стратегій, концепцій і програм у соціальній і гуманітарній сферах; індикатори рівня та якості життя; системи соціального забезпечення та захисту населення; критерії оцінювання ефективності функціонування соціально-гуманітарної сфери; механізми, інструменти та технології формування та реалізації соціально-гуманітарної політики на всіх рівнях, взаємна відповідальність держави і суспільства.

Публічне управління та адміністрування закладами комунальної форми власності. Теоретичні засади та законодавче забезпечення функціонування закладів комунальної власності територіальних громад; особливості, механізми та інструменти публічного управління й адміністрування; планування діяльності закладів комунальної власності; організація діяльності та джерела фінансування; кадрове та матеріально-технічне забезпечення закладів комунальної власності; організація надання послуг на госпрозрахунковій основі; якість надання публічних послуг; моніторинг, оцінка і контроль за наданням публічних послуг; співпраця закладів комунальної власності з органами публічної влади; антикризове управління; зарубіжний досвід публічного управління та адміністрування.

Психологія управління та конфліктологія. Роль людського і психологічних чинників у публічному управлінні; оптимальний розподіл професійних і соціальних ролей у колективі; неформальні стосунки між членами колективу; психологічні механізми прийняття управлінського рішення; соціально-психологічні якості керівника; психологічні чинники, що зумовлюють ефективність діяльності членів колективу; професійне самовизначення; пошук та активізація потенціалу персоналу організації; формування та підтримання організаційного клімату в органах публічної влади; психологічні методики згуртування персоналу навколо цілей організації; методики вдосконалення стилю і культури ділових взаєностосунків в органах публічної влади; психологічна сумісність членів колективу; методики налагодження ефективної взаємодії між суб'єктами і об'єктами публічного управління; вміння запобігати конфліктам та врегульовувати їх.

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Декан – кандидат економічних наук, доцент Остапчук Анатолій Дмитрович

Тел.: (044) 527-85-73

E-mail: agromen_dean@nubip.edu.ua

Розташування: навчальний корпус № 10, кімн. 313, 525

Факультет організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 073 «Менеджмент»:

Освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук, доцент
Гоголя Ольга Петрівна

Випускова кафедра:

Менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського

Тел.: (044) 527-85-66

E-mail: manag_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат економічних наук, професор Балановська
Тетяна Іванівна

Освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук, доцент
Діброва Лариса Василівна

Випускова кафедра:

Адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

Тел.: (044) 527-86-51

E-mail: worldagro_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Луцьяк Віталій
Васильович

Освітня програма «Адміністративний менеджмент»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук, доцент
Ковтун Олена Анатоліївна

Випускова кафедра:

Адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

Тел.: (044) 527-86-51

E-mail: worldagro_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Луцьяк Віталій
Васильович

Освітня програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України Шинкарук Лідія Василівна

Випускова кафедра:

Виробничого та інвестиційного менеджменту

Тел.: (044) 527-80-80

E-mail: prodinvestman@nubip.edu.ua

Виконуюча обов'язки завідувача кафедри – доктор економічних наук, професор Деліні Марина Миколаївна

Спеціальність 075 «Маркетинг»

Освітня програма «Маркетинг»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат економічних наук, професор Луцій Олександр Павлович

Випускова кафедра:

Маркетингу та міжнародної торгівлі

Тел.: (044) 527-89-78

E-mail: market_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Буряк Руслан Іванович

**Підготовка магістрів
галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	60
– заочна	50
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту, менеджер (управитель) організації

Концепція підготовки

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування» спрямована на забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки фахівців, здатних розв'язувати практичні проблеми та складні спеціалізовані завдання у сфері управління організацією та її підрозділами. Програма сприятиме формуванню у магістрів ділових якостей, професіоналізму, творчої активності, підприємництва, самостійності в процесі розробки й прийняття рішень, організованості, готовності працювати в умовах динамічного висококонкурентного середовища.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Управління в різних організаційно-правових формах господарювання»

Підготовка фахівців для управління діяльністю суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм. Майбутні магістри з менеджменту, обравши цей блок дисциплін, здобудуть теоретичні знання та практичні навички щодо підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання шляхом виробництва якісної продукції чи надання послуг, використовуючи систему специфічних сучасних управлінських інструментів, що відповідають різним організаційно-правовим формам господарювання, етапам їх організаційного розвитку тощо.

Вибірковий блок «Енергетичний менеджмент»

Підготовка фахівців з управління раціональним використанням енергетичних ресурсів. Програма спрямована на підготовку фахівця, здатного вирішувати складні задачі і проблеми у енергетичній галузі, створювати сучасні системи енергетичного менеджменту та передбачає формування у здобувачів вищої освіти розуміння концепцій, підходів і критеріїв визначення, порівняння, обґрунтування управлінських рішень в галузі електроенергетики за умов обмеженості наявних ресурсів; ознайомлення з основами управління енергетичними потоками; розгляд сучасних теорій і практик використання енергетичних ресурсів.

Сфери зайнятості випускників

Випускник придатний до працевлаштування на посади у відповідності до професій Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010):

- 121 керівники підприємств, установ та організацій;
 - 122 керівники виробничих та інших основних підрозділів;
 - 123 керівники функціональних підрозділів (в тому числі керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів та інші керівники; керівники підрозділів кадрів і соціально-трудова відносин; керівники підрозділів маркетингу; керівники підрозділів матеріально-технічного постачання; керівники проектів та програм; керівники інших функціональних підрозділів);
 - 131 керівники малих підприємств без апарату управління;
 - 14 менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів;
- та інші посади керівників, їх заступників і помічників у організаціях різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання, виробничої і невиробничої сфер економіки, в органах державного управління та місцевого самоврядування.

Практичне навчання

Майбутні магістри з менеджменту організацій і адміністрування в конкретних підприємствах, установах та організаціях здобувають: знання з виробничих питань, знання та навички щодо прийняття управлінських рішень, впровадження інновацій; вміння керувати собою та іншими, впливати на оточуючих, будувати чіткі особисті та організаційні цілі, вирішувати проблеми, навчати і розвивати підлеглих; навички роботи із сучасними методами та технологіями управління.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Управління підприємницькою діяльністю.
2. Формування системи управління в підприємстві.
3. Прийняття та реалізація управлінських рішень в підприємстві.
4. Формування стратегії розвитку підприємства.
5. Управління підприємством (за різними організаційно-правовими формами).
6. Управління командною взаємодією в колективі підприємства.
7. Формування та розвиток лідерського потенціалу працівників підприємства.
8. Формування системи соціальної відповідальності бізнесу в умовах сучасних викликів.
9. Формування корпоративної культури підприємства.
10. Формування та використання системи комунікацій в управлінні підприємством.
11. Управління людськими ресурсами підприємства.
12. Використання сучасних технологій управління персоналом в організації.
13. Формування системи мотивації та стимулювання праці в підприємстві.
14. Управління конкурентоспроможністю підприємства.
15. Формування системи управління якістю в підприємстві.
16. Управління формуванням та використанням виробничого потенціалу підприємства.
17. Управління проектами в підприємстві.
18. Антикризове управління підприємством.
19. Управління маркетинговою діяльністю підприємства.
20. Управління ланцюгами постачань.

21. Управління логістичними процесами в підприємстві.
22. Digital-менеджмент у підприємстві.
23. Управління змінами в підприємстві.
24. Управління ризиками в підприємстві.
25. Управління стимулюванням енергоефективності.
26. Формування системи енергетичного менеджменту в підприємстві.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1.	Управління бізнесом	4	екзамен
ОК 2.	Психологія управління	4	екзамен, к. р.
ОК 3.	Ділова етика та соціальна відповідальність бізнесу	4	екзамен
ОК 4.	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
Всього		16	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 5.	Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	екзамен
ОК 6.	Диджитал-менеджмент	4	екзамен
ОК 7.	Сучасні концепції управління	7	залік, екзамен
ОК 8.	Управління проєктами в організації	4	екзамен, к. п.
ОК 9.	Управління якістю	4	екзамен
ОК 10.	Практична підготовка	13	
ОК 11.	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	14	
Всього		50	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору студента за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1 «Управління в різних організаційно-правових формах господарювання»</i>			
ВК 1.1	Антикризове управління підприємствами	4	екзамен
ВК 1.2	Управління ризиками та економічною безпекою	4	екзамен
ВК 1.3	Управління ланцюгами постачання	4	екзамен
ВК 1.4	Логістичний менеджмент	4	екзамен
ВК 1.5	Договірне право	4	екзамен
ВК 1.6	Комплексна система управління якістю продукції та послуг	4	екзамен
ВК 1.7	Корпоративне управління	4	екзамен
ВК 1.8	Управління діяльністю кооперативів	4	екзамен
ВК 1.9	Управління змінами	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2 «Енергетичний менеджмент»</i>			
ВК 2.1	Енерго- та ресурсозбереження в енергетиці	4	екзамен
ВК 2.2	Аналіз та експертиза проєктів енергопостачання	4	екзамен
ВК 2.3	Основи енергоаудиту	4	екзамен
ВК 2.4	Методи аналізу енергоефективності систем	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
	енергоспоживання виробничих процесів		
ВК 2.5	Методи аналізу енергоефективності будівель	4	екзамен
ВК 2.6	Комбіновані системи енергозабезпечення локальних об'єктів	4	екзамен
ВК 2.7	Локальне устаткування для збору і обробки даних в системах енергоспоживання	4	екзамен
ВК 2.8	Програмно-технічні комплекси управління енергоспоживанням	4	екзамен
ВК 2.9	Інтернет речей у системах енергоспоживання	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			66
Загальний обсяг вибірових компонентів			24
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Управління бізнесом. Основи управління бізнесом. Поняття бізнес і підприємництво. Ознаки та принципи підприємницької діяльності. Правова база підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Бізнес і менеджмент. Менеджмент у підприємстві. Види підприємств та організаційно-правові форми господарювання, особливості управління ними. Організація підприємницької діяльності. Процес створення власної справи. Управління людськими ресурсами у бізнесі. Ділова етика в бізнесі. Стратегічне управління у розвитку бізнесу. Бізнес-планування в системі управління бізнесом. Маркетинг у системі управління бізнесом. Інформаційне забезпечення бізнесу.

Психологія управління. Теоретичні підходи і результати практичних досліджень в галузі психології управління та конфліктології. Методи психодіагностики в роботі з окремими працівниками та їх групами в колективі. Психологічні особливості поведінки працівників в організації. Основні психологічні закономірності діяльності менеджера як лідера організації, основні інструменти його управлінського впливу. Технологія формування організаційної культури. Основні методи саморегуляції, боротьби зі стресами та управління конфліктами.

Ділова етика та соціальна відповідальність бізнесу. Етика – підґрунтя сучасного бізнесу. Теоретико-методологічні аспекти ділової етики та її роль в управлінні. Етичні проблеми та порушення ділової етики сучасності. Бізнес-етика в Україні та зарубіжних країнах. Внутрішні механізми впливу ділової етики на діяльність організаційних формувань. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність в системі управління організацією. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Специфіка науково-дослідної діяльності, види та ознаки наукових досліджень. Характеристика загальної методології наукових розробок. Характеристика етапів та оформлення результатів науково-дослідних робіт. Технології пошуку інформації у процесі наукової роботи. Методика підготовки й оформлення публікацій, техніка написання тексту. Інтелектуальна власність: поняття, особливості. Основні інститути права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти

та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Використання інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Управління конкурентоспроможністю підприємства. Конкуренція в системі ринкової економіки. Конкурентне середовище підприємства. Сутність конкурентоспроможності товарів і послуг на ринку. Фактори забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Основні стратегії конкурентоспроможності підприємства. Система управління конкурентоспроможністю підприємства. Регулювання конкуренції на національному і міжнародному рівнях. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації.

Диджитал-менеджмент. Сутність категорії «диджитал» та його особливості. Диджитал-середовище, механізм його функціонування. Диджитал-інструменти менеджера. Результативність диджитал-менеджменту. Стратегічне управління розвитком українських підприємств аграрного сектору економіки на принципах цифровізації. Диджитал-менеджмент державними ресурсами. Процес поєднання цифрової трансформації та основної стратегії підприємства. Управління підприємством аграрного сектору економіки з урахуванням повної цифровізації виробництва.

Сучасні концепції управління. Сутність та значення концепцій менеджменту. Концепція процесного управління. Концепція управління за цілями. Концепція контролінгу. Концепція проектно-орієнтованого командного управління. Концепція реінжинірингу бізнес-процесів. Основні етапи реінжинірингу і організація його здійснення. Концепція знань. Підходи до формування системи менеджменту знань. Стратегія знань організації. Концепція логістики. Сучасна ресурсна концепція в менеджменті. Концепція управління якістю. Концепція управління фінансами. Концепція кайдзен-менеджменту. Концепція тотального контролю. Концепція бенчмаркінгу. Концепція Leap-технологій. Система «Впорядкування» ("5S"). Карта потоку створення цінності. Система Just-in-Time. Система Kanban. Концепція тайм-менеджменту. Концепція гнучкого менеджменту. Концепція ризик-менеджменту. Концепція бренд-менеджменту. Концепція організаційного проектування. Концепція організаційної культури. Сучасні концепції стратегічного управління.

Управління проєктами в організації. Система управління проєктами: цілі, функції, структура, елементи. Організація управління проєктами. Зовнішні організаційні структури проєкту. Планування змісту проєкту. Структуризація проєкту. Планування проєкту у часі. Календарне планування проєкту. Контроль виконання проєкту. Управління змістом проєкту. Створення ієрархічної структури робіт. Сутність управління предметною областю проєкту. Розподіл робіт між учасниками та укладання контрактів. Основні процеси щодо управління часом. Методи скорочення часу виконання проєкту. Визначення операцій для скорочення часу їх виконання. Управління відхиленнями. Управління вартістю, ресурсами та контрактами проєкту. Управління персоналом та якістю проєкту. Управління ризиками проєктів. Сутність і класифікація ризиків проєктів. Інтеграція та автоматизація управління проєктами.

Управління якістю. Якість продукції як об'єкт управління. Економічні аспекти якості продукції. Фактори, що впливають на якість продукції. Правові аспекти забезпечення якості. Історія управління якістю. Міжнародне та регіональне співробітництво України у сфері управління якістю. Створення і впровадження системи управління якістю у підприємстві. Управління якістю на базі концепції TQM, етапи її розвитку. Стандарти як нормативна база управління якістю. Сертифікація в системі забезпечення якості. Планування та оцінка рівня якості продукції. Система

показників якості продукції. Економічна ефективність управління якістю. Зарубіжний досвід управління якістю продукції.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 «Управління в різних організаційно-правових формах господарювання»

Антикризове управління підприємствами. Загальні поняття про кризу і кризові явища. Класифікація криз. Циклічний характер кризових явищ. Методологія розпізнавання кризи. Мета і завдання антикризового управління. Стійкість підприємства і кризи. Перехідні періоди розвитку підприємства. Криза як переломний момент у розвитку. Система контролю і раннього виявлення ознак майбутньої кризової ситуації. Проблематика антикризового управління і диференціація технологій управління. Функціональне й антикризове управління. Схема управління за кризовою ситуацією. Роль інновацій в антикризовому управлінні. Ситуаційний підхід до управління в кризовій ситуації. Організація робіт по виходу з кризи.

Управління ризиками та економічною безпекою. Ризик у менеджменті та основні принципи його аналізу, управління. Якісний та кількісний аналіз ризику. Система кількісних оцінок ступеня ризику. Ризик і корисність. Диверсифікація, як спосіб зниження ризику. Теорія портфеля. Використання теорії гри та статистичних рішень до моделювання ризику. Прийняття багатоцільових рішень в умовах ризику. Вартість, час і ризик. Ризик і стохастичне прогнозування. Стратегічний (інвестиційний) менеджмент та ризик. Економічна безпека підприємства як наука, її предмет і метод. Система економічної безпеки підприємства. Оцінка економічної безпеки підприємства.

Управління ланцюгами постачання. Теоретичні основи управління ланцюгами постачання. Структура логістичного ланцюга постачання. Вибір альтернативного варіанта удосконалення процесів у ланцюзі постачання. Розробка багатовимірної динамічної моделі управління ланцюгами постачання. Основні рівні прийняття рішень при управлінні ланцюгами постачання, їх класифікація та взаємозв'язок. Моделі прийняття рішень в управлінні ланцюгами постачання. Прийняття рішень в управлінні ланцюгами постачання в умовах невизначеності. Функціонування ланцюгів постачання в умовах ризику. Управління бізнес-процесами у ланцюгах постачання. Розробка та реалізація логістичних стратегій в ланцюгах постачання. Інтеграція і співпраця у ланцюгах постачання. Інформаційні технології управління ланцюгом постачання. Системи вимірювання економічної ефективності ланцюга постачання. Ланцюг вартості та ланцюг цінності. Управління ланцюгами постачання на глобальному рівні.

Логістичний менеджмент. Логістика у системі менеджменту підприємства та сучасні тенденції розвитку логістичного менеджменту. Теоретичні основи логістичного менеджменту: сутність логістичного менеджменту, етапи розвитку логістичного менеджменту. Логістично-орієнтована система управління підприємством, інструментарій логістичного управління. Логістична стратегія підприємства та її складові. Сутність та основні характеристики організації логістичного управління. Логістичне управління процесами закупок та виробничого просування продукції. Логістичне управління процесами дистрибуції та стратегічним партнерством у ланцюгу поставок. Стратегічне планування у системі логістичного менеджменту. Стратегічний аналіз логістики підприємства. Ефективність діяльності служби логістики підприємства.

Договірне право. Поняття та загальна характеристика договірного права в Україні. Загальні положення про договори у сфері підприємницької діяльності. Виконання договірних зобов'язань суб'єктами господарювання (підприємцями).

Договори про передачу майна у власність. Договори про передачу майна у користування. Договори про виконання робіт. Договори про надання юридичних та фактичних послуг.

Комплексна система управління якістю продукції та послуг. Теорія та методологія управління якістю, принципи побудови та функціонування систем управління якістю для різних видів товарів (продукції, послуг). Нормативно-законодавчі, організаційні та економічні питання з управління якістю товарів (послуг). Особливості функціонування систем управління якістю продукції та послуг. Проблема якості на сучасному етапі та її вплив на розвиток економіки країни; вітчизняний та міжнародний досвід управління якістю товарів; використання методологічних основ управління якістю: загальні підходи, принципи та методи роботи щодо якості товарів.

Корпоративне управління. Сутність і економічна природа корпоративного управління. Різновиди корпоративних об'єднань. Акціонерне товариство як об'єкт корпоративного управління. Зовнішнє середовище корпоративного управління. Управління корпоративним капіталом. Розвиток корпоративного управління. Корпоративний контроль. Корпоративна культура.

Управління діяльністю кооперативів. Сутність управлінської діяльності в кооперативних формуваннях. Органи управління в кооперативі, кооперативних об'єднаннях та асоціаціях. Навички управлінських комунікацій: засідання, переговори, управління конфліктами. Забезпечення транспарентних відносин між управлінцями та членами кооперативу. Управління процесами планування в кооперативі, стратегічне планування. Покращення процесів та контролю в кооперативі. Управління фінансовою діяльністю в кооперативних формуваннях.

Управління змінами. Вивчення теоретичних підходів до проведення змін. Особливості формування організацій в умовах безперервних змін. Форми і методи проведення змін в організації. Особливості проведення змін щодо окремих функціональних блоків. Практичне застосування теорії та методології проведення змін на підприємствах, подолання опору змінам, структурні зміни.

Вибірковий блок 2 «Енергетичний менеджмент»

Енерго- та ресурсозбереження в енергетиці. Основні напрямки розвитку питань енергозбереження в Україні і світі. Основні поняття і визначення. Енергія і життя. Енергетика і цивілізація. Енергія – головна проблема сучасності. Енергоспоживання і його показники як критерії добробуту суспільства. Енергетика і екологія. Ланцюг перетворення енергії. Паливно-енергетичний комплекс (ПЕК). Структура і тенденції розвитку ПЕК та енергоспоживання. Енергетика і довкілля – системний підхід. Комплексний вплив енергетики на економіку. Природні ресурси. Традиційна енергетика. Альтернативна енергетика. Вторинні енергетичні ресурси. Консалтингові схеми в енергетиці. Концептуальні положення розвитку енергетики України. Концептуальні положення і головні напрями енерго- та ресурсозбереження в Україні.

Аналіз та експертиза проєктів енергопостачання. Перспективи та головні напрями енергоменеджменту в Україні і світі. Основні проблеми та шляхи розвитку енергоменеджменту у сучасній енергетиці. Формування стратегій енергозабезпечення. Управління процесами енергозабезпечення і навантаженням. Нормалізація енергоспоживання. Методики визначення норм питомих витрат. Економічна ефективність управління енергозбереженням на підприємстві. Сутність проєкту, його концептуальний рівень і завдання. Принципові рішення, техніко-економічне обґрунтування. Склад і зміст проєкту та робочої документації. Визначення вартості будівництва. Нормативна база і порядок визначення вартості будівництва на території України. Експертиза проєкту.

Основи енергоаудиту. Основні нормативні документи, що регулюють діяльність аудиторів. Принципи енергоаудиторської діяльності. Технології енергоаудиту. Вимоги до аудиту. Фінансовий, енергетичний та екологічний аудит. Завдання аудиту. Учасники ринку енергоаудиту. Типові об'єкти енергетичного аудиту. Класифікація видів енергоаудиту. Попередній енергоаудит. Цілеспрямований енергоаудит. Всебічний енергоаудит. Енергосервісні компанії. Енергетичний паспорт підприємства.

Методи аналізу енергоефективності систем енергоспоживання виробничих процесів. Показники якості електричної енергії. Основні терміни та визначення. Державні та міжнародні стандарти якості електричної енергії. Сертифікація електричної енергії. Вплив якості електричної енергії на роботу споживачів. Пристрої та засоби вимірювання показників якості електричної енергії. Енергетичний менеджмент та управління якістю електричної енергії. Технічні та організаційні заходи забезпечення якості електричної енергії. Компенсація вищих гармонік. Компенсація реактивної енергії. Технічні засоби стабілізації напруги. Питомі витрати енергоресурсів. Методологічні основи планування і прогнозування витрат енергетичних ресурсів. Стратегічний енергетичний план.

Методи аналізу енергоефективності будівель. Нормативні документи у сфері сертифікації енергетичної ефективності будівель. Основні термін та визначення. Енергетичне обстеження будівель. Інструментальне забезпечення. Енергетичний баланс будівлі та систем. Теплопередача трансмісією через зону будівлі. Теплопередача вентиляцією. Внутрішні та сонячні теплонадходження. Елементи затінення. Динамічні параметри. Внутрішні умови. Квазіпостійне опалення та охолодження. Енергопотреба на опалення та охолодження будівлі. Енергоспоживання системами опалення, охолодження та вентиляції. Регулярні теплові втрати в системі та допоміжна енергія. Визначення класу енергетичної ефективності будівлі. Сертифікат енергетичної ефективності. Звіт з обстеження інженерних мереж. Класифікація будівель за енергопотребю.

Комбіновані системи енергозабезпечення локальних об'єктів. Методи структурно-параметричного синтезу комбінованих систем електроживлення з поновлюваними джерелами. Моделювання мікроенергетичних систем з урахуванням їх надлишкової структури та заданих функціональних властивостей, характеру електроспоживання і закономірностей надійнісно-вартісних характеристик для підвищення ефективності електроживлення локальних об'єктів на основі smart-технологій. Показники узгодження детермінованого обрання структурно-параметричних організацій традиційних та поновлюваних джерел енергії. Особливості стохастичного функціонування відновлюваних джерел енергії. Характер електроспоживання та закономірності формування динамічної вартості електроенергії мікроенергетичних систем з різномірними джерелами. Обґрунтування принципів оптимального управління електроспоживанням локальних об'єктів.

Локальне устаткування для збору і обробки даних в системах енергоспоживання. Законодавчі та нормативні засади метрології і метрологічної діяльності. Нормативні засади обліку електричної енергії. Лічильники та системи обліку електричної енергії. Нормативні засади обліку теплової енергії. Загальні відомості про «зелений тариф». Альтернативні та поновлювані джерела електричної енергії. Державне регулювання цін на електроенергію. Постачання електричною енергією споживачів. Основні вимоги до системи обліку енергоносіїв. Первинні датчики та технічні засоби передачі інформації.

Програмно-технічні комплекси управління енергоспоживанням. Основні засади створення автоматизованої системи обліку енергоносіїв. Основні програмні продукти для обслуговування ЛОСОД. Програмне середовище «Енергоцентр». Програмне середовище «ADAX». Програмне середовище «NovaSys. Advanced

Metering Infrastructure». Створення конфігурації системи. Опитування лічильників. АРМ енергетика. Формування каналів передачі звітів. Створення, резервування та передача баз даних третім особам. Формування звітів. Створення мнемосхем для диспетчерських пунктів.

Інтернет речей у системах енергоспоживання. Теоретичні основи формування енергетичних балансів локальних об'єктів та прогнозування показників ефективності у реальному часі. Дискретне і комбінаторне математичне моделювання систем електроспоживання з диференційованою вартістю енергоносіїв. Принципи структурування, декомпозиції, конвеєризації при об'ґрунтуванні структур та модельних рядів (потужностей) джерел енергії. Методи синтезу інтелектуальних систем управління енергоспоживанням. Архітектура інтернет речей. Програмно-апаратні комплекси для розроблення систем керування на основі Інтернет речей. Мережеві компоненти та технічні платформи для управління комбінованим енергозабезпеченням локальних об'єктів на основі Інтернет речей.

**Підготовка магістрів
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	75
– заочна	50
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту із зовнішньо-економічної діяльності

Концепція підготовки

Головне завдання підготовки магістрів менеджменту із зовнішньоекономічної діяльності полягає в забезпеченні міжнародних та спільних підприємств та організацій в сфері аграрного бізнесу фахівцями, які б могли здійснювати планування та прогнозування діяльності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності (підрозділу); прогнозування динаміки попиту на експортно-імпорتنу продукцію; розробку та обґрунтування напрямів та засобів розширення ринків збуту суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; приймати ефективні управлінські рішення під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності; організувати зовнішньоекономічну діяльність суб'єкта господарювання з метою досягнення його місії; управляти якістю та конкурентоспроможністю вітчизняної продукції на світовому ринку; організацію комерційної діяльності на міжнародних ринках; валютно-фінансове управління зовнішньоекономічною діяльністю; організацію рекламної діяльності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності; формування іміджу підприємства на зовнішньому ринку; контролювання виконання зовнішньоекономічних операцій; здійснення діяльності, пов'язаної з управлінням митною справою, взаємодією з митними органами; оформленням митної документації та митним контролем. Випускники освітньої програми здатні до творчої професійної діяльності та інноваційних підходів до здійснення зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобальної конкуренції. Одержані знання поєднують повноцінну фундаментальну економічну освіту з практичними навичками прийняття управлінських рішень, здійснення командної роботи, ведення переговорів та забезпечення ефективної діяльності професійної діяльності у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Освітньо-професійна програма підготовки

Освітньо-професійна програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» передбачає поєднання вивчення бізнес-дисциплін та дисциплін, що дозволяють використовувати в своїй діяльності переваги світового ринку; організувати і здійснювати зовнішньоекономічні операції, оцінювати їх економічну ефективність; розробляти та супроводжувати зовнішньоторговельні контракти, проводити переговори з представниками іноземних компаній; здійснювати

управління зовнішньоекономічною діяльністю, використовуючи основні форми і прийоми зовнішньоекономічної діяльності, керуючись принципами організації ЗЕД.

Сфери зайнятості випускників

Випускник придатний до працевлаштування на посади у відповідності до Національного класифікатора професій (ДК 003:2010):

- 121- керівники підприємств, установ та організацій;
- 1238 - керівники проектів та програм;
- 14 - менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів;
- 141 - менеджери (управителі) у сільському, мисливському, лісовому, рибному та водному господарствах;
- 1452 - менеджери (управителі) в оптовій торгівлі та посередництві у торгівлі;
- 1475.4 - менеджери (управителі) з питань комерційної діяльності та управління.

Практичне навчання

Майбутні магістри з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності здобувають навички роботи із сучасними методами управління, виходячи із завдань, що ставляться перед учасниками зовнішньоекономічних відносин у сфері планування, організації та проведення експортно-імпортних операцій, міжнародної торгівлі, у тому числі, спільними підприємствами та міжнародними корпораціями. Значна увага приділяється також особливостям роботи вітчизняних підприємств та організацій, що мають вихід на світовий ринок. Враховуючи особливості зовнішньоекономічних відносин з підприємствами – партнерами, студенти вчать використовувати отримані в процесі навчання знання при виникненні будь-яких ситуацій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Торгово-економічне співробітництво України з країнами – членами ЄС.
2. Зовнішньоекономічна безпека держави в умовах європейської інтеграції України.
3. Організаційно-економічний механізм створення і функціонування спільних підприємств в Україні.
4. Міжнародний лізинг в умовах ринкової трансформації України.
5. Маркетингові стратегії компаній Європейських країн та досвід їхнього впровадження в Україні.
6. Управління ризиками підприємства при виході на зовнішньоекономічні ринки.
7. Світова торгівля сільськогосподарською продукцією та перспективи розвитку українського експорту.
8. Експортний потенціал зернової галузі України.
9. Зовнішня торгівля України агропродовольчою продукцією.
10. Формування конкурентних переваг вітчизняної агропродовольчої продукції на світових ринках.
11. Організація митної логістики підприємства-учасника ЗЕД.
12. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.
13. Оцінка можливостей і загроз для вітчизняних підприємств в умовах реалізації Європейської Зеленої Угоди.
14. Формування експортної стратегії підприємства в умовах забезпечення кліматичної нейтральності.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Організаційна поведінка та лідерство	4	екзамен
ОК 2	Бізнес-комунікації	4	екзамен
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Менеджмент ЗЕД	10	екзамен, захист проекту з оцінкою
ОК 5	Бізнес- проектування у міжнародному середовищі	4	екзамен
ОК 6	Крос-культурний менеджмент	4	екзамен
ОК 7	Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції	4	екзамен
ОК 8	Критичне мислення та управління ризиками в ЗЕД	4	екзамен
ОК 9	Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств агропродовольчого сектору	4	екзамен
ОК 10	Контроль і оцінка результатів ЗЕД підприємства	4	екзамен
ОК 11	Світові аграрні ринки	5	екзамен, захист проекту з оцінкою
ОК 12	Практична підготовка	6	захист звіту з оцінкою
ОК 13	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	8	захист роботи з оцінкою
Всього		53	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1.1	Управління міжнародною комерційною діяльністю	5	екзамен
ВК 1.2	Міжнародне комерційне право	5	екзамен
ВК 1.3	ТНК в глобальному середовищі	4	екзамен
ВК 1.4	Логістика в ЗЕД	4	екзамен
ВК 1.5	Міжнародний агробізнес	4	екзамен
ВК 1.6	Міжнародна стандартизація та сертифікація	4	екзамен
ВК 1.7	Бізнес-стратегії в маркетинговій діяльності	4	екзамен
ВК 1.8	Управління ланцюгами постачань	4	екзамен
ВК 1.9.	Управління змінами в міжнародному бізнесі	4	
Всього		17	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			65
Загальний обсяг вибіркового компонентів			25
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Організаційна поведінка та лідерство. Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення індивідуально-психологічних характеристик особистості, її мотивації та ставлення до різних складових трудового процесу, вертикальних і горизонтальних комунікацій та міжособистісних стосунків, тенденцій організаційного розвитку та реакцій на зміни, що дасть можливість ідентифікувати, розуміти та прогнозувати людську поведінку в конкретних ситуаціях. Основними завданнями викладання навчальної дисципліни є: ознайомити майбутніх менеджерів з термінологією, понятійним апаратом дисципліни «Організаційна поведінка» і забезпечити його засвоєння студентами; озброїти студентів системою знань у сфері теоретичних, методичних, інформаційних основ дисципліни; навчити майбутніх менеджерів формувати систему адаптації та розвитку персоналу в організації; команди та командну взаємодію; навчити розробляти систему винагородження в організації; систему оцінки персоналу організації; систему цінностей, які підтримують здійснення місії організації та мотивують працівників до її досягнення; забезпечити зацікавленість студентів в активній навчальній та науково-дослідній роботі.

Бізнес-комунікації. Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системних знань комплексу комунікацій у сфері міжнародного бізнесу, зокрема, врахування специфічних особливостей мультикультурного бізнес-середовища. Завданнями при вивченні дисципліни є: застосування отриманих теоретичних знань щодо підготовки, організації та проведення ділових бізнес-зустрічей та переговорів з метою підвищення ефективності приватного міжнародного співробітництва отримання практичних навиків в службовому спілкуванні із іноземними партнерами застосування знань відповідного програмного забезпечення в інформаційно-комунікаційному просторі з метою спрощення проведення бізнес-процедур у міжнародному партнерстві.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Специфіка науково-дослідної діяльності, види та ознаки наукових досліджень. Характеристика загальної методології наукових розробок. Характеристика етапів та оформлення результатів науково-дослідних робіт. Технології пошуку інформації у процесі наукової роботи. Методика підготовки й оформлення публікацій, техніка написання тексту. Інтелектуальна власність: поняття, особливості. Основні інститути права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Використання інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Менеджмент ЗЕД. Модуль 1. Менеджмент ЗЕД. Предметом курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є складна сукупність управлінських відносин, що виникають у сфері зовнішньоекономічної діяльності у зв'язку з плануванням, організацією, керівництвом і контролем виконання конкретних міжнародних ділових операцій на різноманітних рівнях управління бізнесом, головним чином на підприємствах. Він включає також управлінську діяльність не тільки українських підприємств на зовнішніх ринках, а й іноземних фірм в Україні, різноманітні види діяльності на рівні підприємств, регіонів, міністерств і відомств.
Модуль 2. Державне регулювання ЗЕД. Основною метою дисципліни «Державне

регулювання ЗЕД» є вивчення сучасних методів та інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинників впливу на вибір регулятивної політики в зовнішньоторговельній, зовнішньоінвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни, напрямів формування ефективної системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Основними завданнями дисципліни є: ознайомлення студентів з відповідними поняттями, категоріями, методами та інструментами регулювання зовнішньоекономічної діяльності; набуття практичних навичок у виборі регулятивної політики в зовнішньоторговельній, зовнішньоінвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни; виховання здатності до творчого пошуку напрямків та резервів удосконалення зовнішньоекономічної діяльності.

Бізнес-проектування у міжнародному середовищі. Розглядається сучасна методологія бізнес-проектування, визначаються основні етапи, підходи та базові інструменти, методологія бізнес-проектування, визначається ефективність логіко-структурного підходу, що використовують міжнародні організації при розробці проектів розвитку та реструктуризації. Головна мета курсу - надати студентам уявлення про методологію підготовки й реалізації, способи та засоби залучення ресурсів для реалізації міжнародних проектів і механізмів управління ними.

Крос-культурний менеджмент. Крос-культурний менеджмент. В курсі «Крос-культурний менеджмент» розглядається управління відносинами, що виникають на межі національних і організаційних культур, досліджуються причини міжкультурних конфліктів та їх нейтралізація, з'ясування і використання при управлінні організацією закономірностей поведінки, властивих національній діловій культурі. Метою дисципліни є формування крос-культурного підходу до ведення бізнесу в сучасних умовах глобалізації з метою підвищення ефективності управлінської діяльності та застосування отриманих знань на практиці.

Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. Мета дисципліни - формування у студентів свідомої причетності до поглиблення інтеграції України у світове співтовариство через уміння здійснювати кредитно-розрахункові та валютні операції. Завдання вивчення курсу – засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок виконання кредитно-розрахункових та валютних операцій, що здійснюються при обслуговуванні зовнішньоекономічної діяльності експортерів та імпортерів. Основна увага приділяється сутності, мотивації та формам міжнародних розрахункових, кредитних і валютних операцій. Показано еволюцію світової валютної системи, специфіку розвитку та функціонування на сучасному етапі міжнародного ринку обміну валют, напрями розвитку міжнародного бізнесу.

Критичне мислення та управління ризиками в ЗЕД. В умовах швидкої динаміки ринкових процесів невід'ємною складовою ефективного господарювання стає управління ризиками підприємства. Особливого значення воно дістає при роботі на зовнішніх ринках, де правила функціонування суттєво відрізняються від тих, що склалися всередині країни. Звідси ефективне управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності є не лише важливою передумовою виживання підприємств у сучасних умовах, але й запорукою успішного здійснення комерційної діяльності на зарубіжних ринках.

Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств агропродовольчого сектору. Метою вивчення дисципліни є отримання студентами знань щодо об'єктивних закономірностей, реальних процесів та специфічних особливостей забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності, набуття навичок їх практичного застосування. Завданнями курсу є: розуміння студентами сутності та особливостей міжнародної конкурентоспроможності, вивчення теоретичних основ міжнародної конкурентоспроможності, ознайомлення з основними формами міжнародного

торговельного та інвестиційного співробітництва; розуміння особливостей, механізмів, принципів та завдань забезпечення міжнародної конкурентоспроможності; ознайомлення студентів з особливостями та характером сучасної конкурентної боротьби на світових аграрних ринках, інтеграційних процесів, місця в них України.

Контроль та оцінка результатів ЗЕД підприємства. Метою вивчення дисципліни є опанування знаннями щодо збалансованої системи показників, які використовуються для визначення ефективності управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Вивчаються обґрунтування важливості економічних і фінансових показників в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності, ключові аспекти побудови фінансової звітності компанії, балансу, звітності щодо прибутків та збитків компанії, цикли руху грошових засобів, показники ліквідності та фінансової стійкості підприємств, оцінка вартості компанії, фінансові важелі, система показників оцінки продуктового портфелю підприємства; співвідношення витрат, обсягів реалізації і прибутку; ефективності зовнішньоторговельних операцій. Розглядається стратегічний підхід до побудови збалансованої системи показників підприємства, адаптованої до його потреб, стадії життєвого циклу та специфіки зовнішньоекономічної діяльності. Для налагодження ефективного контролю зовнішньоекономічної діяльності підприємства вивчаються різні методи планування та контролю діяльності, зокрема метод SMART.

Світові аграрні ринки. Метою вивчення дисципліни є набуття і розвиток студентами теоретичних знань і практичних навичок аналізу ринків, питань, що знаходяться в сфері інтересів як індивідуальних виробників агропродовольчої продукції, менеджерів аграрних підприємств, так й аналітиків для оцінки наслідків прийняття певних управлінських рішень в аграрній сфері. Вивчення світового аграрного ринку як системи обміну агропродовольчими товарами. Функціональні та організаційні особливості світових аграрних ринків. Історія виникнення, еволюція та основні тенденції сучасного розвитку світових аграрних ринків, місце України на них. Характеристики світових ринків сільськогосподарської продукції; формування глобального попиту і пропозиції агропродовольчих товарів. Суб'єкти та об'єкти світових аграрних ринків, принципи та закономірності ціноутворення на світових аграрних ринках.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Управління міжнародною комерційною діяльністю. Природа міжнародних ринкових відносин передбачає гнучкість підприємницької поведінки і швидке реагування на постійно мінливі зовнішні умови з боку учасників міжнародної торгівлі. Тому в їх арсеналі має бути знання численних варіантів ведення комерційних операцій. Комерційна діяльність на міжнародних ринках відрізняється рядом особливостей: специфічним зовнішнім середовищем, в якому доводиться діяти учасникам торгових угод, коливаннями ринкової ціни національних валют, застосуванням міжнародного права, участю в угодах контрагентів з різних держав. Все це багаторазово збільшує ризики міжнародного комерційного підприємництва.

Міжнародне комерційне право. Метою курсу є поглиблене вивчення студентами основних понять, принципів та норм міжнародного комерційного права. Особлива увага приділяється ознайомленню студентів з принципами та нормами права Світової організації торгівлі. Основними завданнями курсу є поглибити знання студентів про принципи та норми права Світової організації торгівлі, інституційними механізмами регулювання сучасних міжнародних економічних відносин, сучасними стандартами та перспективами розвитку міжнародної інвестиційної діяльності.

ТНК в глобальному середовищі. Однією із основних тенденцій глобалізаційних процесів виступає транснаціоналізація, коли значна частина виробництва, споживання, експорту, імпорту, а також доходу країни значною мірою залежить від діяльності ТНК, які знаходяться за межами певної держави. ТНК є одночасно і результатом, і головними учасниками глобалізаційних процесів. Транснаціоналізація - це новий етап, що являє собою процес посилення світової інтеграції в результаті глобальних операцій ТНК. Транснаціональні корпорації забезпечують економічну, фінансову, торгову, технологічну та політико-соціальну взаємодію між країнами. Діяльність транснаціональних корпорацій змінює економічну політику країн світового співтовариства.

Логістика в ЗЕД. Метою дисципліни є формування системних теоретичних знань та набуття практичних умінь у студентів з організації логістики у зовнішньоекономічній діяльності. Основні завдання вивчення дисципліни – показати майбутнім спеціалістам, що раціональна організація міжнародних перевезень забезпечує інтенсивне використання рухомого складу, своєчасну доставку вантажів з країни в країну, оптимізує транспортні витрати при експорті та імпорті товарів; вивчення студентами міжнародних нормативно-правових угод, актів двосторонніх угод та норм внутрішнього законодавства, що встановлюють порядок регулювання транспортної діяльності з міжнародних перевезень; ознайомлення студентів з переліком і формами транспортного документообігу за зовнішньоекономічними операціями; аналіз та обґрунтування компетенцій державних органів з ліцензування та сертифікації.

Міжнародний агробізнес. Метою дисципліни є формування системних знань щодо основ міжнародної агророзводольчої системи, визначення основних тенденцій розвитку світового продовольчого ринку та місця на ньому України, досвід функціонування міжнародного агробізнесу в окремих регіонах світу і в країнах з різним рівнем його розвитку. У процесі вивчення дисципліни аналізується регіональна структура міжнародного агробізнесу; визначаються особливості його розвитку у найбільш розвинутих країнах світу, у країнах Східної Європи і СНД, а також в країнах, що розвиваються.

Міжнародна стандартизація та сертифікація. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування фахівців зі знанням повного процесу виробництва продукції рослинництва, в галузі стандартизації з міжнародною, регіональними і прогресивними національними системами стандартизації зарубіжних країн з метою поліпшення якості вітчизняної продукції та її конкурентоздатності на світовому ринку. Завдання навчальної дисципліни: зближення та гармонізація державної системи стандартизації України з міждержавними та регіональними системами, прогресивними національними системами стандартизації інших країн, удосконалення та розвиток фонду наукових досягнень України з питань стандартизації на засадах застосування міжнародних, регіональних і національних стандартів інших країн, а також систематизація, узагальнення та максимальне використання досягнень науково-технічного прогресу; проведення цілеспрямованої науково-технічної та економічної політики шляхом розробки міжнародних і регіональних стандартів на базі стандартів України на нові конкурентоспроможні види продукції та послуг; поліпшення нормативного забезпечення торговельного, економічного і науково-технічного співробітництва з іншими країнами та участь у міжнародному розподілі праці; забезпечення захисту інтересів країни під час розроблення міжнародних, регіональних і міждержавних стандартів; забезпечення єдності вимірювань; забезпечення взаємного визнання результатів випробувань і сертифікації продукції.

Бізнес-стратегії в маркетинговій діяльності. Головною метою курсу є сформулювати у студентів систему теоретичних знань та прикладних вмінь щодо сучасного методологічного апарату вирішення завдань інтернаціоналізації бізнесу,

роботи на міжнародних ринках та управління в міжнародних компаніях. Дисципліна вивчає системи організації міжнародної діяльності фірм, їх стратегії в міжнародному конкурентному середовищі, конкретні приклади організації міжнародного бізнесу в багатонаціональних компаніях, а також механізми контролю, координації, захисту від ризиків в міжнародному бізнесі.

Управління ланцюгами постачань. Теоретичні основи бізнеспроцесів в ланцюгах постачань. Роль та значення управління ланцюгами поставок у практиці міжнародного бізнесу. Проектування, класифікація, параметри ланцюгів поставок та методи їх покращення. Управління організаційними змінами в ланцюгах поставок. Концепція управління ланцюгами поставок. Прийняття рішень в управлінні ланцюгами поставок в умовах невизначеності. Логістична стратегія та її роль у забезпеченні ефективності та результативності функціонування ланцюга поставок. Інтеграція та співпраця у ланцюгах поставок. Інформаційні технології управління ланцюгом поставок. Ланцюги поставок в Інтернет-середовищі. Економічні аспекти управління ланцюгами поставок. Системи вимірювання економічної ефективності ланцюга поставок. Управління глобальним ланцюгом поставок. Тенденції до глобалізації в ланцюзі поставок. Ланцюги поставок як логістична форма організації міжфірмової взаємодії.

Управління змінами в міжнародному бізнесі. Метою дисципліни є навчити майбутніх фахівців з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності адекватно розуміти швидкі зміни у глобальному економічному середовищі і використовувати їх для формування конкурентних переваг вітчизняних підприємств на міжнародних ринках. До головних завдань курсу можна віднести: пояснення студентам сутності та класифікації зовнішніх і внутрішніх організаційних змін; узагальнення і систематизація видів стратегій управління змінами; детальне вивчення особливостей управління змінами на різних етапах життєвого циклу підприємства; проведення аналізу глобального ринку з метою виявлення ключових змін і провідних тенденцій; роз'яснення слухачам ролі влади і стилю керівництва в управлінні змінами на підприємстві; формування навиків у студентів для розробки й обґрунтування механізмів адаптивного управління змінами у сфері міжнародного бізнесу.

**Підготовка магістрів
галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	75
– заочна	50
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська, німецька
Кваліфікація випускників	менеджер (управитель) з адміністративної діяльності

Концепція підготовки

Освітня програма зорієнтована на підготовку високопрофесійних менеджерів, здатних управляти аграрним бізнесом на основі володіння глибокими фаховими знаннями та навичками, сучасними комп'ютерними технологіями, інноваційними знаннями та іноземними мовами. Фахівці мають право займати керівні посади в підприємствах та організаціях агропромислового виробництва, а також в центральних та місцевих органах державної влади.

Освітня програма «Адміністративний менеджмент» є найвищим рівнем ділової кваліфікації менеджера та найпрестижнішою у світі програмою бізнес-освіти. Спеціальність передбачає підготовку управлінських кадрів вищої ланки нової генерації, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до творчої професійної діяльності та інноваційних методів господарювання в умовах глобальної конкуренції; надання слухачам інтегрованих системних знань, які поєднують повноцінну фундаментальну економічну освіту з практичними навичками прийняття управлінських рішень, командної роботи, ведення переговорів та презентацій для професійної діяльності у сфері управління бізнесом.

Програма передбачає обов'язковою умовою проходження виробничої та переддипломної практики на підприємствах різних галузей економіки та сфер діяльності, в аграрних компаніях, фермерських господарствах, інвестиційних компаніях та інвестиційних підрозділах великих підприємств, у міжнародних компаніях.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибіркові дисципліни ОПП

Освітня траєкторія в рамках проєкту «Агрокебети»

Освітня програма зорієнтована на підготовку високопрофесійних менеджерів, здатних управляти аграрним бізнесом на основі володіння глибокими фаховими знаннями та навичками в управлінській діяльності, агрономії, аграрній інженерії, тваринництві. Випускники володіють інноваційними знаннями в агровиробництві.

Підготовка фахівців для управління процесом ефективного виробництва продукції в аграрних компаніях шляхом впровадження інтенсивних технологій виробництва, зниження витрат, зростання економічної ефективності виробництва та активізації міжнародної співпраці щодо обміну технологіями та організації командної взаємодії. Підготовка менеджерів вищого рівня і системних аналітиків, спроможних

приймати стратегічні рішення в умовах ризику, постійного розвитку та вдосконалення підприємницької діяльності у конкурентному середовищі аграрної сфери.

Освітня траєкторія за міжнародною версією з можливістю отримання подвійних дипломів «ІМА-Аграрний менеджмент»

Підготовка фахівців для управління процесом ефективного виробництва продукції в аграрних компаніях шляхом впровадження інтенсивних технологій виробництва, зниження витрат, зростання економічної ефективності виробництва та активізації міжнародної співпраці щодо обміну технологіями та організації командної взаємодії. Підготовка менеджерів вищого рівня і системних аналітиків, спроможних приймати стратегічні рішення в умовах ризику, постійного розвитку та вдосконалення підприємницької діяльності у конкурентному середовищі аграрної сфери. Програма має міжнародну акредитацію ACQUIN. Навчання на 1 та 2 семестрі першого року навчання є семестрами міжнародної мобільності.

Сфери зайнятості випускників

Керівництво підприємствами та структурними підрозділами підприємств аграрної та суміжних сфер економіки, у тому числі з іноземними інвестиціями.

Керівництво закладами охорони здоров'я та їх структурними підрозділами.

Практичне навчання

Майбутні магістри-випускники на конкретних підприємствах здобувають знання з технологічних питань роботи підприємства та набувають навички вибору і вдалого використання методичного інструментарію оцінювання ринкового середовища та розробки варіантів стратегічної поведінки підприємств. Враховуючи галузеві особливості магістерських програм, студенти вчать застосовувати отримані в процесі навчання знання відповідно до будь-яких ситуацій, що можуть виникнути в аграрному виробництві. Усі виробничі завдання вирішуються з позиції технологічного, організаційного та кадрового забезпечення.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Оперативне управління і шляхи вдосконалення виробничих та логістичних процесів підприємства.
2. Інноваційна стратегія вирощування культур в закритому ґрунті.
3. Управління якістю продукції як чинник підвищення ефективності діяльності підприємства.
4. Організація системи управління підприємством та заходи щодо підвищення її ефективності.
5. Обґрунтування прийняття управлінських рішень при управлінні зонами родючості ґрунту.
6. Впровадження ресурсозберігаючих технологій в підприємстві.
7. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційних технологій в рослинництві.
8. Аутсорсинг кадрових ресурсів в системі управління підприємством.
9. Соціальні аспекти менеджменту в сільськогосподарських підприємствах.
10. Управління виробництвом продукції рослинництва на підприємстві.
11. Психологія управління у сфері охорони здоров'я.
12. Світовий досвід організації та управління системою охорони здоров'я та можливість адаптації його до умов України.
13. Напрями реформування та концепція розвитку охорони здоров'я в Україні.
14. Пріоритетні напрями управління підготовкою керівників закладів охорони здоров'я.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Адміністративний менеджмент»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Особиста результативність та комунікативна ефективність	4	екзамен
ОК 2	Побудова команди та управління персоналом	4	екзамен
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Бізнес-менеджмент	6	екзамен
ОК 5	Критичне мислення та прийняття управлінських рішень	4	екзамен
ОК 6	Контроль та оцінка результатів діяльності	5	екзамен
ОК 7	Управління проєктами та бізнес-процесами	4	екзамен
ОК 8	Сучасні підходи та інструменти менеджменту	4	екзамен
ОК 9	Організаційна поведінка та лідерство	4	екзамен
ОК 10	Практична підготовка	5	захист звіту з оцінкою
ОК 11	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	5	захист роботи з оцінкою
Всього		37	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1	Системи сучасних технологій	13	екзамен
ВК 2	Смарт-технології в агроменеджменті	4	екзамен
ВК 3	Бізнес-планування	4	екзамен
ВК 4	Бізнес-стратегії та маркетингові рішення	4	екзамен
ВК 5	Земельно-правові відносини в агробізнесі	4	екзамен
ВК 6	Етика ділового спілкування та риторика	4	екзамен
ВК 7	Аграрна політика	5	екзамен
ВК 8	Стратегії міжнародного аграрного маркетингу	4	екзамен
ВК 9	Методологія емпіричних і соціальних досліджень і економічна інформатика	5	екзамен
ВК 10	Економіка виробництва	5	екзамен
ВК 11	Управлінське консультування	5	екзамен
ВК 12	Планування та організація підприємства	5	екзамен
ВК 13	Крос-культурний менеджмент	4	екзамен
ВК 14	Управління медичними закладами	5	екзамен
ВК 15	Психологія управління та конфліктологія	5	екзамен
ВК 16	Медичне страхування	5	екзамен
ВК 17	Антикризове управління закладами охорони здоров'я	6	екзамен
ВК 18	Стратегічне управління	6	екзамен
ВК 19	Управління якістю медичних послуг	6	екзамен
Всього		33	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		49	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		41	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Особиста результативність та комунікативна ефективність. Задача дисципліни забезпечити розвиток ефективного системного мислення керівника з метою підвищення власної результативності та ефективності, навчитись управляти власним життям та часом, а також часу підлеглих працівників, що забезпечить підвищення ефективності як власної роботи, так і роботи всього колективу. Набуття теоретичних знань та практичних навиків ефективного особистісного розвитку менеджера; формування та поведінкових навичок, необхідних майбутньому керівнику; розвиток умінь організовувати особисту працю і працю підлеглих. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є теоретична і практична підготовка для набуття компетентностей управління саморозвитком особистості; розвиток навичок використання часу як ресурсу.

Побудова команди та управління персоналом. Метою викладення дисципліни є вивчення особливостей групової динаміки; відмінності команди і колективу, визначення основних характеристик команди, основних видів груп залежно від рівня розвитку групової активності; основні принципи роботи команди; характеристику етапів формування та розвитку команди; побудова командної взаємодії, розподіл ролей в команді, застосування методики командоутворення; визначення засобів формування згуртованої команди; засвоєння методики проведення тимбілдінг-тренінгів; визначати проблеми розвитку команди. Управління персоналом у системі менеджменту організацій. Управління персоналом як соціальна система. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації. Кадрове планування в організаціях. Організація набору та відбору персоналу. Організування діяльності та функції служб управління персоналом. Формування колективу організації. Згуртованість та соціальний розвиток колективу. Оцінювання персоналу в організації. Управління розвитком і рухом персоналу організації. Управління процесом вивільнення персоналу. Соціальне партнерство в організації. Ефективність управління персоналом.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Специфіка науково-дослідної діяльності, види та ознаки наукових досліджень. Характеристика загальної методології наукових розробок. Характеристика етапів та оформлення результатів науково-дослідних робіт. Технології пошуку інформації у процесі наукової роботи. Методика підготовки й оформлення публікацій, техніка написання тексту. Інтелектуальна власність: поняття, особливості. Основні інститути права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Використання інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Бізнес-менеджмент. Модуль 1. Бізнес-менеджмент: основи. Основна мета вивчення цієї навчальної дисципліни - формування в студентів аналітичного творчого мислення шляхом опанування теоретичних основ аналізу діяльності і набуття навичок, необхідних у практичній роботі, здійснення контролю у всіх площинах діяльності підприємства як інструменту підвищення ефективності управлінської діяльності. У процесі вивчення дисципліни студенти мають навчитися розуміти сутність економічних явищ і процесів, їхні взаємозв'язки і взаємозалежність, уміння їх

деталізувати, систематизувати і моделювати, визначати вплив факторів, оцінювати досягнуті результати, виявляти резерви підвищення ефективності функціонування підприємства. Ідентифікація конфліктної ситуації, управління конфліктами.

Модуль 2. Бізнес-менеджмент: ділова гра. Основною метою вивчення дисципліни є отримання студентами знань об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей управління економічною діяльністю та розвитком сільськогосподарського підприємства, а також набуття навиків їх практичного застосування. Вивчаються: основоположні управлінські поняття, управління витратами з експлуатації основних і оборотних засобів, класифікація витрат та виробітку на сільськогосподарських підприємствах, основи виробничої теорії, мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій, аграрний менеджмент.

Критичне мислення та прийняття управлінських рішень. Основні задачі при викладанні дисципліни є визначення організаційних та особистісних цілей, декомпозиція цілей, ціле побудова. Дисципліна передбачає викладення основ теорії та практики прийняття управлінських рішень: організаційний, економічний, математичний, психологічний та евристичний аспекти процесу прийняття управлінських рішень; цільова орієнтація управлінських рішень, зменшення невизначеності й ризику при прийнятті рішень на всіх управлінських рівнях.

Контроль та оцінка результатів діяльності. Модуль 1. Ключові показники менеджменту. Вивчення набору коефіцієнтів – ключових показників менеджменту, які дозволяють здійснити комплексний аналіз стану компанії та запропонувати обґрунтовані управлінські рішення щодо покращення через критерії доходності, вартості, потоків грошових коштів, ймовірного ризику. Визначення шкали оцінювання та визначення рейтингу компанії.

Модуль 2. Аналіз і контроль підприємства. Основна мета вивчення цієї навчальної дисципліни – формування в студентів аналітичного творчого мислення шляхом опанування теоретичних основ аналізу діяльності і набуття навичок, необхідних у практичній роботі, здійснення контролю у всіх площинах діяльності підприємства як інструменту підвищення ефективності управлінської діяльності. У процесі вивчення дисципліни студенти мають навчитися розуміти сутність економічних явищ і процесів, їхні взаємозв'язки і взаємозалежність, уміння їх деталізувати, систематизувати і моделювати, визначати вплив факторів, оцінювати досягнуті результати, виявляти резерви підвищення ефективності функціонування підприємства.

Управління проєктами та бізнес-процесами. Розглядається сучасна методологія бізнес-проєктування, визначаються основні етапи, підходи та базові інструменти, методологія бізнес-проєктування, визначається ефективність логіко-структурного підходу, що використовують міжнародні організації при розробці проєктів розвитку та реструктуризації. Головна мета курсу - надати студентам уявлення про методологію підготовки й реалізації, способи та засоби залучення ресурсів для реалізації міжнародних проєктів і механізмів управління ними. Завданнями дисципліни є набуття знань управління з позиції процесного підходу, принципи розподілу бізнес-процесів в організації, у використанні методологічних та методичних питань управління процесно-орієнтованим підприємством в умовах застосування процесного підходу, побудови моделей наскрізних бізнес-процесів, визначення характеристик дескриптивних моделей бізнес-процесів. Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань і прикладних вмінь та навичок щодо використання принципів, методів й інструментів управління бізнес-процесами.

Сучасні підходи та інструменти менеджменту. Сутність та розвиток теорії стратегічного менеджменту. Процес стратегічного менеджменту: суть та складові. Середовище діяльності організації та його стратегічний аналіз. Формування стратегічних цілей підприємства. Система стратегій підприємства. Методи та

інструменти портфельного аналізу. Теорія прийняття рішень. Моделі розв'язання проблем беззбиткової діяльності. Транспортні задачі і логістика. Модель формування оптимального інвестиційного портфелю. Кількісні методи в стратегічному управлінні.

Організаційна поведінка та лідерство. Метою дисципліни є сформувати у студентів знань з поведінкової економіки, що передбачає навчання діяти раціонально, з максимальною вигодою для себе. визначення ролі емоцій при придбанні товарів, помилки при придбанні товарів, схильність до ризику та ефективне заощаджування коштів, виважені капіталовкладення, гіпотеза ефективного ринку, фреймінг, упередження та самоконтроль при реалізації споживацької поведінки. Вивчення дисципліни дозволяє розуміти закони природи і керуватися дарованими вічними цінностями, розвивати культуру взаємної довіри і поваги, забезпечення злагодженої команди, розуміння відмінностей у поведінці підлеглих, поняття творчого простору, для інших людей, ефективно делегування повноважень, програми розвитку лідерства.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Системи сучасних технологій. Модуль 1. Агрономія (системи технологій).

Мета вивчення дисципліни - формування у сучасних менеджерів практичних та наукових уявлень про прогресивні системи щодо сучасних інтенсивних технологій в агрономії на основі новітніх розробок науки та техніки. В результаті вивчення дисципліни, студенти зможуть: співставляти особливості вирощування сільськогосподарських культур за різних технологій вирощування; планувати матеріально-технічне забезпечення господарства; підбирати сорти та гібриди для зони; розраховувати норми пестицидів при переході на нову технологію та систему зменшення пестицидного навантаження; за необхідності проводити статистичну обробку результатів.

Модуль 2. Аграрна інженерія (системи технологій). Мета дисципліни - формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для впровадження у виробничій діяльності із застосуванням механізованих технологій виробництва, первинної переробки, зберігання та транспортування сільськогосподарської продукції, використання, технічного обслуговування і ремонту сільськогосподарської техніки, організації та керівництва структурних підрозділів підприємства

Модуль 3. Тваринництво (системи технологій). Склад продуктивного тваринництва: скотарство м'ясо-молочного напрямку (виробництво молока, виробництво яловичини) свинарство, птахівництво, вівчарство, конярство, бджільництво, ставкове рибництво, шовківництво тощо. В процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають знаннями з технології виробництва молока та яловичини; технології виробництва продукції свинарства, технології виробництва продукції птахівництва, технологія виробництва продукції вівчарства. Набуття знань з розведення та годівлі сільськогосподарських тварин, їх утримання, гігієни тварин.

Смарт-технології в агроменеджменті. Мета дисципліни - розгляд основних проблеми та перспектив використання новітніх прогресивних технологій у сільському господарстві України. Вивчення окремих технологій БПЛА в агро, системи точного землеробства, супутниковий моніторинг, метео, сканери ґрунту тощо, логіки їх застосування, цінність, тощо. Забезпечити вивчення кожної операції в сільськогосподарському виробництві (обробка ґрунту, внесення добрив, посів, внесення ЗЗР, збір урожаю) логікою правильного та максимально ефективного застосування необхідних технологій AgTech.

Бізнес-планування. Забезпечення достатнього рівня теоретичних знань і практичних навичок у здобувачів, необхідних для формування у майбутніх фахівців

знань організаційних процесів щодо управління аграрним бізнесом та пріоритетних напрямків їх розвитку; розробки бізнес-планів в аграрних підприємствах. Використання програмного забезпечення процесів планування (ознайомлення з роботою програм MAX, BERP); елементи лінійного програмування: розрахунок оптимального раціону кормів, моделі виробництва, інвестицій та фінансування.

Бізнес-стратегії та маркетингові рішення. Завданням дисципліни є надання студентам цілісної та логічно послідовної системи теоретичних знань і практичних навичок за основними напрямками маркетингової діяльності: дослідженням, комплексним аналізом та прогнозуванням ринку, розробкою стратегії маркетингу й інструментів її реалізації (товарної та цінової політики, політики розподілу, комунікативної політики, контролю маркетингової діяльності). Особлива увага приділяється визначенню бізнес-стратегій на основі маркетингових досліджень: стратегічне планування, проведення маркетингових досліджень, аналіз споживчих ринків, поведінки покупців, сегментування ринку. Визначення асортиментної, цінової, збутової політик, базові стратегії інтегрованої маркетингової комунікації.

Земельно-правові відносини в агробізнесі. Основні положення земельної реформи в Україні. Сучасний стан механізму адміністративно-правового регулювання відносин в аграрній сфері. Види і процедури юридичної відповідальності. Державна реєстрація та державне регулювання організації, підприємства, установ.

Етика ділового спілкування та риторика. *Модуль 1. Етика ділового спілкування.* Вивчення етичних норм та ритуальних правил ділових взаємовідносин, набуття знань та навичок, пов'язаних із обміном інформацією, використанням способів та засобів взаємовпливу, взаєморозуміння. Моральні норми ділового спілкування. Вивчення правил і норм поведінки партнерів, які сприяють розвитку співпраці. Кодекс честі для співробітників. Інструменти та методи професійного спілкування, професійна культура спілкування, норми спілкування, документообіг в організації, види документів.

Модуль 2. Риторика. Ціль дисципліни з сучасної риторики спрямована на підготовку студентів до оволодіння професійними знаннями та вміннями в області комунікативних методик та публічних виступів. Основною метою є підвищення рівня комунікативної компетенції студентів та розвиток знань в області риторики. Освоєння навичок правильного спілкування і взаємодії між соціальним суб'єктом, соціальними групами, спільнотами і суспільством в цілому.

Аграрна політика. Причини державного регулювання сільськогосподарського виробництва, суть та цілі аграрної політики держави. Економічні наслідки застосування окремих інструментів регулювання вітчизняного аграрного сектору. Заходи регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку. Заходи регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією. Основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору та Регулювання світової агропродовольчої системи в рамках СОТ. Еволюція державної підтримки аграрного сектору та основні напрями сучасної аграрної політики України. Особливості аграрної реформи в Україні та основні чинники, що на неї впливають. Податкове регулювання у сільському господарстві. Регулювання основних аграрних ринків в Україні.

Стратегії міжнародного аграрного маркетингу. Управління маркетинговою діяльністю підприємства. Маркетингове середовище та інформаційна система. Сегментація аграрного ринку. Маркетингова цінова та товарна політика. Маркетингова політика комунікацій.

Методологія емпіричних і соціальних досліджень і економічна інформатика. Теоретичні основи та апаратне забезпечення сучасних інформаційних систем. Менеджмент даними. Програмне забезпечення опрацювання економічної інформації. Організація ефективного пошуку в Інтернеті. Прикладне програмне

забезпечення опрацювання економічних даних. Сутність, види та процес наукового дослідження. Основи методології наукових досліджень. Емпіричні та спеціальні методи. Структура соціального емпіричного дослідження. Інформаційне забезпечення соціальних емпіричних досліджень. Оформлення та форми впровадження результатів соціального емпіричного дослідження.

Економіка виробництва. Дисципліна вивчає: основні показники розвитку сільського господарства; поняття маржинального доходу, порогів виробництва та прибутковості, окупності виробничих факторів, потреби в основному та оборотному капіталі для окремих виробничих процесів та підприємства в цілому; форми організації праці; фермерство; систему ціноутворення на с.-г. продукцію; типи ринків с.-г. продукції; світові ціни; об'єкти, суб'єкти, цілі, види, принципи підприємницької діяльності; форми торгівлі; елементи бізнес-планування і квотування; захист внутрішнього ринку; цілі та напрями вкладення основного й оборотного капіталу; джерела залучення інвестицій.

Управлінське консультування. Розвиток інституту консультування. Методи консалтингової діяльності. Маркетинг консалтингових послуг. Технології управлінського консультування.

Планування та організація підприємства. Планування підприємства: загальні економічні принципи, основні показники та методики визначення оптимальної організації і планування підприємства; складання характеристики підприємства; визначення та співставлення процесів виробництва; комбінацію виробничих процесів, розрахунок основних виробничо-економічних показників; поняття факт-підприємства і оптимізованого підприємства; складання планів розвитку підприємства; аналіз показників рентабельності, стабільності та ліквідності; розмежування статичного та мультиперіодичного методів планування господарської діяльності; складання кошторису підприємства; програмне планування; основні поняття інвестування та фінансування; форми фінансування; кредит, ліквідність та фінансове планування; програмне забезпечення процесів планування (ознайомлення з роботою програм MAX, BEP); елементи лінійного програмування: розрахунок оптимального раціону кормів, моделі виробництва, інвестицій та фінансування.

Крос-культурний менеджмент. Крос-культурний менеджмент вивчає поведінку людей в організаціях в усьому світі й навчає їх працювати в компаніях, де персонал і клієнти є представниками різних культур. Дисципліна дає знання щодо типової організаційної поведінки в різних країнах, узагальнює, описує й порівнює їх культурні особливості ведення бізнесу в різних країнах, що дозволяє зрозуміти й покращити взаємодію в міжнаціональному колективі та покращити відносини між співробітниками, клієнтами, постачальниками й партнерами. Крос-культурний менеджмент розширює можливості внутрішнього управління в сферах, що охоплюють міжнародні й міжкультурні відносини.

Управління медичними закладами. Підходи до управління та організації надання медичних послуг населенню, особливості функціонування медичних закладів. Вивчення основних та специфічних функцій менеджменту. Принципи, методи та задачі менеджменту. Процес прийняття управлінських рішень.

Психологія управління та конфліктологія. Сутність і зміст основних категорій психологічної науки, що використовуються в управлінні, розглядаються психологічні характеристики особистості сучасного менеджера (темперамент, стійкі і індивідуальні особливості психічних процесів, спрямованість та ін.) та їх вплив на ефективність управлінської діяльності. Глибоко проаналізовано проблеми розвитку і динаміки трудового колективу, критерії його стабільності, сумісність членів групи та види груп. Теорія втручання в конфліктні ситуації (Загальне поняття про конфліктну ситуацію та конфлікт. Модель процесу конфлікту. Типи та види конфліктів. Об'єктивні і суб'єктивні передумови та причини конфліктних ситуацій та конфліктів. Основні

елементи теорії втручання). Норма як основа оцінки конфліктної поведінки (Нормативні вимоги до суспільних форм поведінки. Альтруїзм та егоїзм як соціальні норми поведінки. Примусові норми поведінки в міжособистісних стосунках). Силкові стосунки в організаціях. Природа конфлікту на підприємстві (Поняття про трудовий колектив і його функції. Класифікація трудових колективів та їх структура. Формальні і неформальні групи. Характеристика неформальних організацій та управління ними. Модель процесу конфлікту. Наслідки конфлікту).

Медичне страхування. Послуги медичного страхування в Україні. Система медичного страхування. Добровільне медичне страхування, договір із надання медичних послуг, договір між страховою компанією та організацією асистанс.

Антикризове управління закладами охорони здоров'я. Методика і технології антикризового управління. Криза, визначення кризи. Завдання та принципи антикризового управління. Інструменти антикризового управління, визначення стану кризи та виведення підприємства із кризи.

Стратегічне управління. Сутність та розвиток теорії стратегічного менеджменту. Процес стратегічного менеджменту: суть та складові. Середовище діяльності організації та його стратегічний аналіз. Формування стратегічних цілей підприємства. Система стратегій підприємства. Методи та інструменти портфельного аналізу. Теорія прийняття рішень.

Управління якістю медичних послуг. Законодавче регулювання надання медичних послуг. Якість медичних послуг. Управління якістю медичних послуг. Суб'єкти та об'єкти контролю надання медичних послуг. Зовнішній відомчий контроль. Внутрішній контроль якості надання медичних послуг. Громадський контроль надання медичних послуг. Виконання контрольних функцій у закладах охорони здоров'я.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ТА МІЖНАРОДНИМИ ПРОЕКТАМИ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	50
– заочна	25
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту з управління інвестиційною діяльністю та проектами

Концепція підготовки

Навчання за освітньою програмою спрямоване на підготовку фахівців з розроблення інвестиційної політики компаній та управління проектами, пошуку міжнародних програм та грантів і визначення джерел інвестування, зумовлена потребою агропромислового виробництва у проєкт-менеджерах, координаторах та керівниках проєктів, інвестиційних менеджерів та аналітиках, керівниках інвестиційних відділів та інвестиційних консультантах. Для студентів відкриваються можливості освоєння написання проєктів та отримання диплому у провідних начальних закладах Польщі та диплому НУБіП України завдяки програмам подвійних дипломів.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Управління інвестиційною діяльністю»

Метою програми є підготовка фахівців з управління інвестиційною діяльністю, які здатні кваліфіковано розробляти і обґрунтовувати концепцію інвестиційного проєкту, оцінювати його ефективність з урахуванням факторів ризику і невизначеності, виконувати техніко-економічне обґрунтування і розробляти бізнес-план проєкту, оцінювати і відбирати найбільш ефективні інвестиційні інструменти, розробляти кошторис і бюджет проєкту та забезпечувати його реалізацію, формувати команду проєкту, здійснювати моніторинг реалізації проєкту та здійснювати управління змінами.

Сфери зайнятості випускників

Випускники зможуть працювати проєкт-менеджерами, координаторами та керівниками інвестиційних та бізнес-проєктів, інвестиційними менеджерами, аналітиками та консультантами, керівниками інвестиційних відділів на підприємствах різних галузей економіки та сфер діяльності, у інвестиційних компаніях та інвестиційних підрозділах великих підприємств.

Практичне навчання

Майбутні фахівці з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва на прикладі розроблення реальних

інвестиційних проєктів вивчають особливості управління інвестиційною діяльністю, набувають практичних навиків зі складання бізнес-плану інвестиційного проєкту, здійснення аналізу фінансового стану господарюючих суб'єктів та визначення напрямів інвестування, оцінки кількісних та якісних характеристик інвестиційних проєктів, управління оптимізацією інвестиційного портфеля, оцінки інвестиційної привабливості та відбору конкретних проєктів.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Стратегічний аналіз факторів впливу на інвестування аграрного сектора.
2. Роль держави у стимулюванні інвестиційної діяльності переробних підприємств.
3. Оцінка інвестиційної привабливості регіону (підприємства).
4. Організація передінвестиційних досліджень на ринку органічної продукції.
5. Моделювання інвестиційної стратегії сільськогосподарського підприємства.
6. Розроблення стратегічних напрямів і форм інвестиційної діяльності підприємства.
7. Планування інвестиційної діяльності підприємства.
8. Управління ефективністю інвестиційної діяльності корпорації.
9. Формування бізнес-стратегії підприємства.
10. Управління реалізацією інвестиційного проєкту на підприємстві.

Вибірковий блок «Управління міжнародними проєктами»

Метою програми є підготовка фахівців з управління міжнародними проєктами, які володітимуть знаннями та практичними навиками щодо пошуку інформації про міжнародні програми і гранти, підготовки та подання проєктних заявок та управління проєктами з використанням міжнародних проєктних стандартів. Програма передбачає підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої професійної діяльності та впровадження інноваційних методів в управлінні міжнародними проєктами.

Сфери зайнятості випускників

Випускники зможуть працювати проєкт-менеджерами, координаторами та керівниками міжнародних інвестиційних та бізнес-проєктів, інвестиційними менеджерами, аналітиками та консультантами, керівниками інвестиційних відділів на вітчизняних підприємствах різних галузей економіки і сфер діяльності, у міжнародних компаніях.

Практичне навчання

Майбутні магістри на прикладі підготовки реальних міжнародних проєктів вивчають основні вимоги до їх написання та реалізації, освоюють напрями грантової діяльності міжнародних організацій та урядів країн. Як потенційні керівники вони вчаться здійснювати управління міжнародними проєктами, набуваючи знання практичних аспектів пошуку джерел фінансування на основі аналізу міжнародних програм та грантів, проведення переговорів з потенційними партнерами у складному інвестиційному середовищі.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Міжнародні програми та гранти як джерела фінансування проєктів.
2. Розроблення бізнес-плану міжнародного проєкту для сільськогосподарського підприємства.
3. Розроблення інвестиційного проєкту для сільськогосподарського підприємства.

4. Управління вартістю інвестиційного проекту.
5. Управління ризиками та змінами у проекті.
6. Управління реалізацією інвестиційного проекту сільськогосподарського підприємства.
7. Розроблення стратегії фінансування інноваційних проектів.
8. Фінансове обґрунтування програм на стадії передпроектних досліджень.
9. Управління ефективністю інвестиційних проектів сільськогосподарських підприємств.
10. Управління ризиками у інвестиційних проектах сільськогосподарських підприємств.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Управління інвестиційною діяльністю
та міжнародними проектами»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Інвестиційний менеджмент	4	екзамен, к.п.
ОК 2	Макроекономічний аналіз і стратегія інвестицій	4	екзамен
ОК 3	Управління проектами: Управління проектними ризиками Креативні технології в управлінні проектами Start-Up	8	екзамен
			екзамен
ОК 4	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 5	Державні механізми управління інвестиційними програмами і проектами	4	екзамен
Всього		24	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 6	Міжнародні програми та гранти	4	екзамен
ОК 7	Проектний підхід в управлінні бізнесом	4	екзамен
ОК 8	Проектне фінансування	4	екзамен
ОК 9	Маркетингова стратегія в управлінні проектами	4	екзамен
ОК 10	Інформаційні технології в управлінні проектами: Scrum, agile, MS Project в управлінні проектами Креативні технології в управлінні соціальними проектами	8	екзамен
			екзамен
ОК 11	Практична підготовка	8	залік
ОК 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	10	захист
Всього		42	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
Вибірковий блок 1 «Управління інвестиційною діяльністю»			
ВК 1.1	Стратегічне управління проектами: Ділова гра «Управління капіталом проекту» Ділова гра «Стратегія інвестування в АПК»	10	екзамен, к.п.
			екзамен
ВК 1.2	Ділова гра «Інвестиційна політика підприємств АПК»	6	екзамен
Всього		16	

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<i>Вибірковий блок 2 «Управління міжнародними проектами»</i>			
ВК 2.1	Стратегічне управління проектами: Ділова гра «Управління капіталом проекту» Ділова гра «Стратегія реалізації проекту в АПК»	10	екзамен
ВК 2.2	Формування, управління та розвиток проектної команди	6	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			66
Загальний обсяг вибірових компонентів			24
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Інвестиційний менеджмент. Завдання, функції та організаційне забезпечення інвестиційного менеджменту. Методи інвестиційного аналізу. Інвестиційне планування. Принципи формування, методи розробки та оцінка результативності інвестиційної стратегії. Особливості управління реальними інвестиціями. Види інвестиційних проектів. Оцінка ризиків реальних інвестиційних проектів. Формування програми реальних інвестицій. Управління реалізацією інвестиційних проектів. Структура реального інвестиційного проекту. Оптимізація ризиків та оцінка ефективності реального інвестиційного проекту. Особливості фінансового інвестування. Політика управління фінансовими інвестиціями. Оцінка ефективності та ризиків фінансових інструментів. Управління формуванням портфеля фінансових інвестицій.

Макроекономічний аналіз і стратегія інвестицій. Зміст макроекономічного аналізу та його місце в системі наук. Система національних рахунків як інструмент макроекономічного аналізу. Аналіз секторів економіки. Аналіз макроекономічних дисбалансів. Аналіз макроекономічної політики. Аналіз макроекономічних чинників. Аналіз ефективності стратегічних інвестиційних інструментів. Сутність інвестиційної стратегії підприємства та принципи її розробки. Методи розробки інвестиційної стратегії підприємства. Формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності. Обґрунтування стратегічних напрямків і форм інвестиційної діяльності. Оцінка результативності стратегії інвестицій.

Управління проектами. Сутність управління проектами. Особливості управління проектами АПК. Основні процеси в управлінні проектами та їх взаємозв'язки. Учасники проекту. Етапи розробки проекту. Планування вартості проекту, методи і засоби її оцінки. Особливості контролю за реалізацією проектів АПК. Види, причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Виявлення, оцінка та методи мінімізації ризиків на різних фазах проекту. Розробка заходів зі мінімізації ризиків. Реалізація проектів в АПК за підтримки донорських організацій, особливості менеджменту. Управління проектними ризиками. Технічний та соціокультурний аспекти управління проектами. Основні процеси в управлінні проектами та їх взаємозв'язки.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Специфіка науково-дослідної діяльності, види та ознаки наукових досліджень. Характеристика загальної методології наукових розробок. Характеристика етапів та оформлення результатів науково-дослідних робіт. Технології пошуку інформації у процесі наукової роботи. Методика підготовки й оформлення публікацій, техніка

написання тексту. Інтелектуальна власність: поняття, особливості. Основні інститути права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Використання інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

Державні механізми управління інвестиційними програмами і проектами. Формування механізмів державного управління інвестиційним процесом. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Нормативно-правове забезпечення управління інвестиційними програмами і проектами. Утворення інститутів спільного інвестування. Формування інвестиційних ресурсів. Питання управління державними інвестиційними програмами і проектами. Залучення іноземних інвестицій та державне регулювання міжнародної інвестиційної взаємодії. Механізми державного управління інвестиційними програмами і проектами на фінансових ринках. Державне управління інвестиціями на підприємстві. Банківське кредитування інвестиційних процесів. Державні інструменти стимулювання і мотивації інвестиційної діяльності промислових підприємств. Механізми державного управління інвестиційними програмами і проектами в будівництві. Державне управління фінансовими портфелями. Інвестиційні фактори підвищення конкурентоспроможності економіки. Оцінка ефективності інвестиційних програм і проектів.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Міжнародні програми та гранти. Дослідницькі гранти. Державний фонд фундаментальних досліджень. Грантові програми НАТО. Фонд цивільних досліджень та розвитку США. Фонди урядів Європейських країн. Гранти Міжнародного агентства з розвитку культури, освіти і науки (IADCES). Структурні фонди країн Євросоюзу. Стипендії на навчання та дослідження. Міжнародна європейська інноваційна науково-технічна програма Eureka. Міжнародний Вишеградський Фонд. Фонд Євразія (EurasiaFoundation).

Проектний підхід в управлінні бізнесом. Системи управління бізнесом та їх комбінування. Проектна ідеологія та переваги проектного підходу до організації бізнесу. Принципи проектної діяльності. Ідентифікація проблем, що впливають на рівень успішності проектів. Модель проектно-орієнтованої поведінки суб'єктів підприємництва. Розвиток прикладних засад проектного підходу в управлінні бізнесом.

Проектне фінансування. Теоретичні засади проектного фінансування. Система організації проектного фінансування. Проектний менеджмент у системі проектного фінансування. Оцінювання ефективності інвестиційних проектів у системі проектного фінансування. Джерела фінансування проектів. Вартість і структура інвестиційних ресурсів у проектному фінансуванні. Особливості організації різних форм і видів проектного фінансування. Банки у проектному фінансуванні. Проектне фінансування за участі міжнародних фінансових інституцій. Особливості проектного фінансування за рахунок коштів ЄС.

Маркетингова стратегія в управлінні проектами Управління маркетинговою діяльністю в загальній системі менеджменту підприємства. Функції управління маркетинговою діяльністю. Тенденції та концепції управління маркетинговою діяльністю. Маркетингова діяльність підприємства як процес. Організація та етапи управління маркетинговою діяльністю. Завдання та етапи організації маркетингової діяльності. Організаційна структура управління маркетинговою діяльністю. Міжфункціональна координація підрозділів підприємства в процесі виконання маркетингових функцій. Маркетингове стратегічне планування. Контроль як засіб

підвищення результативності та ефективності маркетингової діяльності. Управління маркетинговими інструментами.

Інформаційні технології в управлінні проектами: Роль та місце інформаційних систем та технологій в управлінні проектами. Методи та методологія проектування інформаційних систем при плануванні проекту. Системно-методологічні аспекти моделювання в управлінні проектами. Вимоги до команди проекту та її керівника, вимоги до системного аналітика. Засоби структурного аналізу. CASE-технології. Діаграми потоків даних. Контекстні діаграми. Професійні і непрофесійні системи управління проектами. Сучасне програмне забезпечення для управління проектами Microsoft Project 2010. Ресурси проекту у MS Project. Розширені функції MS Project. Пакет програмних продуктів Primavera. Програмне забезпечення ConceptDraw. Програмне забезпечення MS Visio. Програмне забезпечення Project Expert. CRM системи. **Scrum, agile, MS Project в управлінні проектами.** Agile - це підхід до розробки програм, який розкриває філософію підходу через чотири головні цінності: люди і взаємодії важливіше процесів та інструментів; працююча програма важливіше вичерпної документації; співпраця з Кастомер важливіше узгодження умов контракту; готовність до змін важливіше проходження попереднім планом. Scrum - це методологія управління проектами, яка побудована на принципах тайм-менеджмента. Основною її особливістю є залученість в процес всіх учасників, причому у кожного учасника є своя певна роль. Суть в тому, що не тільки команда працює над вирішенням завдання, але все ті, кому цікаво рішення задачі, не просто поставили її і розслабилися, а постійно «працюють» з командою, і ця робота не означає тільки постійний контроль. **Креативні технології в управлінні соціальними проектами.** Застосування креативних технологій в управлінні персоналом в контекстах зовнішнього та внутрішнього середовищ: організаційна культура, клімат, соціалізація та наставництво; розвиток менеджерів в умовах глобалізації. Управління індивідуальними факторами: соціальне сприйняття, оцінка кваліфікації, навичок, персональності, ментальність, самоаналіз, емоції та ставлення до організації. Мотивація: потреби, дизайн посад, задоволеність розвитком кар'єри. Теорії рівності, очікувань та встановлення цілей. Залученість персоналу та підвищення результативності. Менеджмент групових факторів та соціальних процесів: ефективні групи та команди, прийняття рішень, управління конфліктами та переговорами, комунікації в еру цифрових технологій. Управління ефективністю організації. Сучасне лідерство: ситуаційні, контекстні та поведінкові теорії, харизматичні та транзакційні лідери. Створення креативних підприємств, здатних до трансформації на основі нового досвіду та вимог конкурентного бізнес-середовища.

Вибірковий блок 1. «Управління інвестиційною діяльністю»

Стратегічне управління проектами: Ділова гра «Управління капіталом проекту». Ділова гра як засіб моделювання ситуації з прийняття управлінських рішень щодо управління капіталом проекту. Створення декількох команд гравців для вирішення завдання щодо вирішення проблеми оптимізації структури капіталу проекту, бути обізнаними у понятійному апараті та видах вартості капіталу. Сформувані здатність до критичного мислення щодо моделей визначення вартості власного капіталу та теорій оптимізації структури капіталу. Активізувати здатність до аналізу та синтезу леверіджу як характеристики економічного потенціалу підприємства/позичальника. Реструктуризація підприємства як спосіб збільшення вартості капіталу підприємства. Презентація одержаних результатів. **Ділова гра «Стратегія інвестування АПК».** Ділова гра як засіб моделювання ситуації з прийняття управлінських рішень щодо стратегічного управління проектами. Створення декількох команд гравців для вирішення завдання з формування набору стратегічних альтернатив та обґрунтування вибору однієї з них в управлінні

конкретним проектом. Управління інвестиційною діяльністю є система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності. Інвестиційна діяльність тісно пов'язана з іншими фундаментальними системами управління підприємства. з фінансовим менеджментом через формування інвестиційних ресурсів; з виробничим менеджментом цей зв'язок опосередковується через спільне управління формуванням основних та оборотних коштів; з менеджментом персоналу через здійснення інтелектуальних інвестицій в робітників підприємства.

Ділова гра «Інвестиційна політика підприємств АПК». Ділова гра як засіб моделювання ситуації з прийняття управлінських рішень щодо формування інвестиційної політики підприємств АПК. Створення декількох команд гравців для вирішення конкретного завдання з формування інвестиційної політики підприємств АПК. Пошук та обґрунтування вибору найкращих з альтернативних варіантів здійснення інвестиційної діяльності й побудова на цій основі інвестиційної стратегії підприємств, визначення механізмів їх реалізації. Формування портфелю інвестиційних проектів. Оцінка ефективності інвестиційної політики підприємств АПК. Презентація одержаних результатів.

Вибірковий блок 2. «Управління міжнародними проектами»

Стратегічне управління проектами: Ділова гра «Управління капіталом проекту». Ділова гра як засіб моделювання ситуації з прийняття управлінських рішень щодо управління капіталом проекту. Створення декількох команд гравців для вирішення завдання щодо вирішення проблеми оптимізації структури капіталу проекту, бути обізнаними у понятійному апараті та видах вартості капіталу. Сформуванню здатність до критичного мислення щодо моделей визначення вартості власного капіталу та теорій оптимізації структури капіталу. Активізувати здатність до аналізу та синтезу левверіджу як характеристики економічного потенціалу підприємства/позичальника. Реструктуризація підприємства як спосіб збільшення вартості капіталу підприємства. Презентація одержаних результатів. **Ділова гра «Стратегія реалізації проекту в АПК».** Ділова гра як засіб моделювання ситуації з прийняття управлінських рішень щодо стратегічного управління проектами. Створення декількох команд гравців для вирішення завдання з формування набору стратегічних альтернатив та обґрунтування вибору однієї з них в управлінні конкретним проектом. Вихідні умови ділової гри: конкурентна позиція підприємства, тенденції розвитку ринку, на якому представлено підприємство, сильні та слабкі сторони підприємства та його конкурентів, визначення конкурентних переваг та можливостей їх посилення, ефективності вбудови проекту в стратегію розвитку підприємства. Визначення умов та варіантів ресурсного забезпечення проекту та вибір найкращого з них. Презентація одержаних результатів.

Формування, управління та розвиток проектною команди. Необхідність та принципи формування проектною команди. Методи та організаційні аспекти формування команди. Основні характеристики команди проекту. Організація командної взаємодії. Психологічні особливості управління проектною командою. Управління командою міжнародного проекту. Управління конфліктами.

**Підготовка магістрів
галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 075 «МАРКЕТИНГ»
за освітньою програмою «МАРКЕТИНГ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	60
– заочна	60
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр маркетингу

Концепція підготовки

Навчання за спеціальністю спрямоване на підготовку фахівців-маркетологів здатних працювати у сферах управління маркетингом, реклами, логістики, досліджень і прогнозування ринку, міжнародного маркетингу й торгівлі. В результаті отримання спеціальності магістри можуть здійснювати формування ринкової стратегії підприємства; забезпечення конкурентоздатності підприємства; розробку й реалізацію маркетингових планів діяльності підприємства; організацію зовнішньоекономічної діяльності підприємства на засадах міжнародного маркетингу; організацію розподілу продукції в системах типу «точно в термін», «від дверей до дверей» тощо; організацію комунікативної політики підприємства, організацію роботи підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища; запобігання впливу несприятливих факторів та попередження кризового стану; оцінку факторів ризику при впровадженні маркетингових заходів, вимірювати їх розмір та організувати їх.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок «Рекламний менеджмент»

Підготовка фахівців з управління рекламними проектами, організації та управління якістю рекламного проекту і його реалізації. Мета – ознайомити студентів з сучасними комунікаційними технологіями, методами управління рекламними проектами, стандартами і технологією розробки та реалізації рекламних заходів.

Сфери зайнятості випускників

Рекламні агентства та рекламні підрозділи підприємств і організацій.

Вибірковий блок «Трейд маркетинг»

Метою спеціалізації є підготовка фахівців у галузі збутової та посередницької діяльності з високим рівнем професіоналізму та культури, які здатні компетентно, кваліфіковано і відповідально виконувати основні функції комерційної діяльності та логістики, з допомогою усіх існуючих маркетингових засобів сприяти просуванню і руху товарів від виробника до споживача, впроваджувати новітні організаційно-економічні технології у сфері збуту продукції та логістиці.

Сфери зайнятості випускників

Підприємства та організації, що займаються посередницькою діяльністю та логістичними послугами; відділи збуту та логістики підприємств різних організаційно-економічних форм.

Практичне навчання

Майбутні магістри з маркетингу на прикладі реальних підприємств вивчають специфічні особливості сільськогосподарської продукції як товару, механізми формування й реалізації маркетингових стратегій, стратегії ціноутворення та особливості реалізації маркетингової цінової політики, організацію збуту, особливості рекламного менеджменту. Як потенційні керівники вони вчаться здійснювати управління підрозділами з маркетингу, набувають знання практичних аспектів роботи ринку та розуміння їх впливу на стан розвитку як підприємства, так і конкурентного середовища, і ринку в цілому, визначати роль фахівця-маркетолога в господарській системі держави в умовах посилення глобальної конкуренції та сучасних глобалізаційних викликів.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Розробка стратегій просування товарів на ринок.
2. Розробка маркетингової стратегії продукту.
3. Удосконалення діяльності сільськогосподарського підприємства на основі маркетингових досліджень.
4. Організація маркетингової діяльності на підприємстві.
5. Організація комерційної діяльності підприємства на основі маркетингу.
6. Формування комунікативної політики підприємства на внутрішньому (зовнішньому) ринку.
7. Управління транспортними перевезеннями в сучасній логістиці.
8. Обґрунтування маркетингової політики розподілу.
9. Управління маркетинговою діяльністю на підприємстві.
10. Організація маркетингових досліджень на ринку молока та молочної продукції.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Маркетинг» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1.	Аграрна політика	4	екзамен
ОК 2.	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 3.	Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	екзамен
ОК 4.	Маркетингове планування та прогнозування кон'юнктури аграрних ринків	8	залік, екзамен
ОК 5.	Соціальна відповідальність	4	екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 6.	Стратегічний маркетинг	4	екзамен, к. р.
ОК 7.	Логістичний менеджмент	4	екзамен
ОК 8.	Рекламний менеджмент	4	екзамен
ОК 9.	Маркетинговий менеджмент	4	екзамен, к. р.
ОК 10	Практична підготовка	12	залік
ОК 11	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	14	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>Вибірковий блок 1 «Рекламний менеджмент»</i>			
ВК 1.1	Креатив у рекламі	4	екзамен
ВК 1.2	Психологія реклами	4	екзамен
ВК 1.3	Спічрайтинг	4	екзамен
ВК 1.4	Бренд- менеджмент	4	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2 «Трейд маркетинг»</i>			
ВК 2.1	Організація і технології оптової та роздрібної торгівлі	4	екзамен
ВК 2.2	Електронна комерція	4	екзамен
ВК 2.3	Мерчендайзинг	4	екзамен
ВК 2.4	Комерційна діяльність посередницьких підприємств	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Аграрна політика. Дана дисципліна знайомить майбутніх фахівців з основами формування політики в аграрній сфері. Вивчається як вітчизняний так і зарубіжний досвід. В результаті засвоєння матеріалу студенти отримують можливість на професійній основі формувати власну думку про процеси та явища, що відбуваються в аграрному секторі економіки держави.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. Специфіка науково-дослідної діяльності, види та ознаки наукових досліджень. Характеристика загальної методології наукових розробок. Характеристика етапів та оформлення результатів науково-дослідних робіт. Технології пошуку інформації у процесі наукової роботи. Методика підготовки й оформлення публікацій, техніка написання тексту. Інтелектуальна власність: поняття, особливості. Основні інститути права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Використання інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

Управління конкурентоспроможністю підприємства. Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств на засадах маркетингу у сучасних умовах господарювання. Завданнями курсу є: усвідомлення ролі та значущості проблем управління конкурентоспроможністю підприємства; глибоке оволодіння знаннями, які

відображають роль і місце маркетингу у процесі управління конкурентоспроможністю підприємства; узагальнення теоретичні знання та практичні навички формування конкурентного статусу підприємства та управління ним; набуття умінь та навичок використання методів роботи у даній сфері, орієнтування в конкретних практичних ситуаціях.

Маркетингове планування та прогнозування кон'юнктури аграрних ринків. *Модуль 1. Методи прогнозування в маркетингових дослідженнях.* Метою вивчення дисципліни є формування у студентів знань та вмінь у галузі теорії та методології прогнозування в маркетингових дослідженнях макро- і мікросередовища ринку, продукції/послуг. Предмет дисципліни - методологічні і технологічні засади методів і процесів дослідження та прогнозування господарюючих суб'єктів та умов навколишнього бізнес-середовища. Програма навчальної дисципліни включає 2 модулі: теоретичні основи прогнозування в маркетингових дослідженнях; кількісні методи прогнозування в маркетингових дослідженнях. *Модуль 2. Маркетингове планування.* Метою дисципліни є набуття знань та практичних навичок відносно складання планів маркетингу, управлінні процесом їх реалізації, формуванні і підтримці попиту споживачів на товари та послуги, виявленні цільових сегментів, визначення контрольних показників виконання плану. Завданням дисципліни є вивчення етапів, функціональної структури та інформаційного забезпечення системи маркетингового планування. Предмет: процес маркетингового планування, фактори, які при цьому враховуються. В результаті студенти отримують знання з використання ряду методів та прийомів для виконання планування з врахуванням особливостей сфери його застосування.

Корпоративна соціальна відповідальність. Мета дисципліни: сформувати у студентів фундаментальні знання з теорії та практики соціальної відповідальності і відповідні професійні компетенції. Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Стратегічний маркетинг. Метою викладання дисципліни є оволодіння теоретичними та методичними основами формування стратегій, а також практичними навичками прийняття стратегічних рішень в процесі управління маркетинговою діяльністю та розвитком підприємства на ринку. Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів і формування у них навичок у сфері стратегічного маркетингового аналізу, сегментування ринків, позиціонування, розробки загальних, конкурентних та функціональних стратегій, пошуку і утримання конкурентних переваг.

Логістичний менеджмент. Мета дисципліни - оволодіння теоретичними основами, базовими категоріями логістичного менеджменту, методологічними аспектами організації і управління логістичною діяльністю в сучасних умовах.

Рекламний менеджмент. Метою дисципліни є формування системи теоретичних і прикладних знань про сферу рекламного менеджменту, стратегії і тактики рекламної діяльності на ринку України. Основними завданнями дисципліни є вивчення питань планування рекламної діяльності, етапів створення рекламного повідомлення, сфери застосування рекламного менеджменту, знання характеристик основних учасників цього процесу, отримання студентами практичних навичок для діяльності у складі маркетингових служб. Майбутні маркетологи вивчають підходи до створення реклами, її руху на ринок та оцінки ефективності.

Маркетинговий менеджмент. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система управлінських відносин у маркетингових підрозділах та їх зв'язки з іншими

підрозділами підприємств. Метою викладання дисципліни «Маркетинговий менеджмент» є формування сучасного розуміння можливостей управління маркетингом для досягнення переходу до нового рівня і форм споживання шляхом ситуаційного аналізу ринку, прогнозування еволюції потреб споживачів та стратегічного планування стимуляції руху товарів і послуг, організації продажу, що забезпечує зростання стійкості підприємницької діяльності в умовах вітчизняного ринку. Основними завданнями вивчення дисципліни є здобуття переконливої освіти у фундаментальних можливостях маркетингового менеджменту для забезпечення та розширення активності підприємницької діяльності у конкретних організаціях і умовах.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю
Вибірковий блок 1 «Рекламний менеджмент»

Креатив у рекламі. Мета викладання дисципліни – це набуття магістрантами знань про методи й технології творчості в рекламі різними засобами мас-медіа та поліграфії, формування креативного мислення, практичних навичок та вмінь у сфері реклами, а також використання спеціальної та довідкової літератури з творчої діяльності в практичній господарській діяльності. Завдання вивчення дисципліни полягає в освоєнні основних напрямків творчої діяльності у рекламі; принципів і методичних підходів до генерації нових ідей у рекламі з позицій різних творчих шкіл; набуття вмінь з аналізу ефективності рекламних звернень в різних засобах інформації.

Психологія реклами. Дисципліна спрямована на надання майбутнім фахівцям поглиблених знань щодо формування ефективних рекламних образів товарів, послуг, підприємств з точки зору психологічного сприйняття, формування, використання та застосування спеціальної психотехнології реклами для просування товарів, послуг, ідей на ринку. Дисципліна вивчає теоретичні та методологічні основи психології реклами. Психічні процеси в рекламі. Самореклама як психологічна основа рекламної діяльності. Психологія мотивації споживачів в рекламній діяльності. Методи психологічного впливу реклами на споживача. Психотехнологічне мистецтво реклами. Психологія реклами в маркетингу. Психологія реклами в засобах масової інформації. Психологічні проблеми рекламної діяльності з точки зору культури і суспільства.

Спічрайтинг. Мета дисципліни – формування у студентів базових уявлень про аналіз і алгоритми моделювання промов в діяльності маркетолога, спічрайтера, PR-фахівця в державних і громадських організаціях. Завдання дисципліни: навчити застосовувати аналітичні схеми дослідження вербальних і невербальних комунікацій, які необхідні для розуміння політичних стратегій впливу різних суб'єктів міжнародних відносин; надати необхідні знання у сфері технологій риторичного впливу на різних суб'єктів; сформулювати цілісні теоретичні уявлення про умови лінгвістичного маніпулювання поведінкою слухачів; навчити студентів використовувати адекватні засоби вербального та невербального моделювання комунікації в маркетингу, PR-практиках, брендингу, рекламі та ін.

Бренд-менеджмент. Основна роль бренд-менеджменту полягає в інтеграції процесів створення, управління та оцінки ефективності брендів, спрямованих на збільшення їхньої цінності для споживачів. Мета дисципліни – надання студентам теоретичні знання та практичні навички зі створення та управління брендами, реалізації бренд-стратегій з метою досягнення максимального ефекту для підприємства. Завдання: забезпечити формування компетенцій за наступними напрямками: розуміти сутність і принципи реалізації бренд-менеджменту на підприємстві, мету діяльності бренд-менеджера, передумови ефективної реалізації

бренд-менеджменту; навчити студентів самостійно створювати бренди, ефективно управляти активами бренду, розробляти та підтримувати брендові стратегії підприємства. Предметом дисципліни є методи, процеси та дії підприємства зі створення брендів і управління їхніми активами.

Вибірковий блок 2 «Трейд маркетинг»

Організація і технології оптової та роздрібної торгівлі. Метою дисципліни є формування знань і навичок в галузі раціонального будування торгівельних підприємств, вміння проектувати торгівельно-технологічні процеси, впроваджувати в торгівлю досягнення науково-технічного прогресу. Завдання дисципліни полягає у розумінні та вивченні комплексу питань, що розкривають зміст та особливості технології оптової і роздрібної торгівлі. Особлива увага приділяється вивченню принципів організації торгівлі, факторів, що впливають на ефективність торгівельно-технологічних процесів, методів оптових та роздрібних продажів товарів.

Електронна комерція. Дисципліна спрямована на надання майбутнім фахівцям поглиблених знань щодо впровадження та використання комп'ютерних технологій у бізнесі, здійснення електронної комерції, застосування інформаційних технологій в електронному бізнесі. Дисципліна вивчає тенденції розвитку електронної комерції. Основні категорії та інструментарій електронної комерції. Платежі та розрахунки за товари і послуги в електронній комерції. Організація і технологія роботи Інтернет-магазинів. Організація продажу товарів через Інтернет-аукціони. Організація оптового продажу товарів та послуг через електронні торговельні майданчики. Організація надання послуг в електронній комерції. Маркетинг і реклама в мережі Інтернет. Організаційно-правове забезпечення електронної комерції. Ефективність електронної комерції

Мерчендайзинг. Дисципліна передбачає висвітлення таких питань, як контроль товарних запасів в роздрібній торгівлі; ефективне розміщення товарів в магазинах; маркетингові комунікації в місцях продажу; ефективність роботи торгового персоналу. Метою дисципліни є отримання студентами знань та навичок щодо сучасних методів, механізмів та інструментів мерчендайзингу. Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів компетентності щодо: викладки товарів на експозиційному обладнанні, розміщення рекламних матеріалів в торгівельних місцях, можливості представлення максимально можливого асортименту товару.

Комерційна діяльність посередницьких підприємств. Дисципліна спрямована на надання майбутнім фахівцям поглиблених знань щодо організації та управління комерційною діяльністю посередницьких підприємств, використання та застосування сучасних форм і методів здійснення комерційних операцій та торгових процесів. Дисципліна вивчає теоретичні засади комерційної діяльності посередницьких підприємств. Організація господарських зв'язків у торгівлі та форми, методи комерційних розрахунків. Організація роботи комерційних служб та показники аналізу ефективності комерційної діяльності торговельних підприємств. Комерційні операції по закупівлі та формуванню товарних запасів. Комерційна діяльність оптових підприємств по збуту продукції. Комерційна робота з роздрібною торгівлею товарів. Організація торгівлі на ярмарках, виставках, біржах, аукціонах, конкурсах (тендерах). Лізинг, факторинг, франчайзинг в ринковій економіці. Планування комерційної діяльності посередницьких підприємств.

АГРОБІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – доктор с.-г. н., професор Тонха Оксана Леонідівна

Тел.: (044) 527-82-13

E-mail: tonkha.o@nubip.edu.ua

Розташування: навчальний корпус № 4, кімн. 41^а

Факультет організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей.

Спеціальність 201 «Агрономія»

Освітня програма «Агрономія»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор с.-г. н., професор, академік, Каленська Світлана Михайлівна

Випускові кафедри:

Рослинництва

Тел.: (044) 527-86-26

E-mail: dep.plant@gmail.com

Завідувач кафедри – доктор с.-г. н., професор Каленська Світлана Михайлівна

Землеробства та гербології

Тел.: (044) 527-82-14,

E-mail: zemlerob1@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор с.-г. н., професор Танчик Семен Петрович

Технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика

Тел.: (044) 527-86-66

E-mail: save_tech_chair@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат с.-г. н., професор Подпряттов Григорій Іванович

Освітня програма «Агрохімія і ґрунтознавство»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор с.-г. н., професор Забалуєв Віктор Олексійович

Випускові кафедри:

Агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна

Тел.: (044) 527-88-17

E-mail: agrochemistry_nules@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор с.-г. н., професор Бикін Анатолій Вікторович

Ґрунтознавства та охорони ґрунтів ім. проф. М.К. Шикіулі

Тел.: (044) 527-81-02

E-mail: grunt_nubip@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор с.-г. н., професор Забалуєв Віктор Олексійович

Освітня програма «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат с.-г.н., доцент Макарчук Олександр Сергійович

Випускова кафедра:

Генетики, селекції і насінництва ім. проф. М.О.Зеленського

Тел.: (044) 527-86-26

E-mail: breedingdepartment@gmail.com

В.о. завідувача кафедри – кандидат с.-г.н., доцент Макарчук Олександр Сергійович

Освітня програма «Агрохімсервіс у прецизійному агровиробництві»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор с.-г. н., професор Бикін Анатолій Вікторович

Випускова кафедра:

Агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна

Тел.: (044) 527-88-17

E-mail: quality_chair@mail.ru

Завідувач кафедри – доктор с.-г. н., професор Бикін Анатолій Вікторович

Спеціальність 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»

Освітня програма «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат с.-г. н., доцент Мазур Борис Миколайович

Випускові кафедри:

Садівництва ім. проф. В.Л. Симиценка.

Тел.: (044) 527-85-59

E-mail: hortdep@gmail.com

Завідувач кафедри – кандидат с.-г. н., доцент Мазур Борис Миколайович

Овочівництва і закритого ґрунту

Тел.: (044) 527-81-69

E-mail: ovochi.z@i.ua

Завідувач кафедри – кандидат с.-г. н., доцент Федосій Іван Олексійович

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 201 «АГРОНОМІЯ»
за освітньою програмою «АГРОНОМІЯ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	94
– заочна	57
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з агрономії

Концепція підготовки

В основу формування змісту підготовки магістрів зі спеціальності покладено відповідність наявним і перспективним потребам галузей землеробства та рослинництва; забезпечення гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог національного та міжнародного ринків праці; інтеграція освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності за прикладом провідних дослідницьких університетів світу.

Навчання магістрів зі спеціальності спрямоване на ефективну індивідуальну підготовку фахівця, здатного застосувати адаптивні технології вирощування сільськогосподарських культур, забезпечити їх господарську, енергетичну, економічну та екологічну ефективність. Після закінчення навчання фахівець здатний розробити і реалізувати заходи з підвищення ефективності використання біологічного потенціалу сортів, формування продуктивності та якості врожаю залежно від ґрунтово-кліматичних умов та елементів технології вирощування культур, вирішення сучасних виробничих та наукових завдань з технології виробництва, післязбиральної доробки та зберігання продукції рослинництва.

Освітньо-професійна програма підготовки

Сфери зайнятості випускників.

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, передові агропромислові господарства, компанії, холдинги та корпорації, науково-дослідні установи НААН України.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку у навчально-дослідних господарствах НУБіП України: ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», «Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка», а також у передових сільськогосподарських підприємства різних форм власності, навчально-науково-виробничих лабораторіях кафедр НУБіП України, науково-дослідних установах НААН та НАН України.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Особливості формування видового складу та закономірності появи сходів бур'янів у агроценозах сільськогосподарських культур.

2. Зміна родючості ґрунту та ефективність вирощування сільськогосподарських культур за різних систем землеробства.

3. Аналіз та удосконалення елементів інтенсивної системи землеробства в господарстві.

4. Оптимізація заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів.

5. Особливості вирощування с.-г. культур для господарств різної форми власності та ґрунтово-кліматичних умов.

6. Адаптивний потенціал сортів сільськогосподарських культур в умовах північної частини Лісостепу України.

7. Технологічні та біохімічні властивості зерна різного цільового призначення залежно від способів, режимів післязбиральної доробки та зберігання.

8. Хіміко-технологічна оцінка придатності плодоовочевої (технічної) сировини до зберігання та переробки.

9. Біохімічна та товарна цінність свіжої та консервованої плодоовочевої продукції залежно від факторів післязбиральної доробки, зберігання та переробки.

10. Оцінка продуктивності кормових культур післяукісного вирощування в залежності від їх видового складу в мовах певного господарства.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Агрономія»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 2	Біометрія	6	екзамен
ОК 3	Управління факторами ризику у землеробстві	5	екзамен
ОК 4	Педагогіка та психологія	4	залік
Всього		19	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 5	Сучасні системи землеробства	6	екзамен
ОК 6	Інноваційні технології в рослинництві	6	екзамен
ОК 7	Технологічний аудит зберігання та переробки продукції рослинництва	6	екзамен
ОК 8	Моделювання продуктивності кормових культур	4	екзамен
ОК 9	Логістика та інновації доробки, зберігання і переробки продукції рослинництва	5	екзамен
ОК 10	Енергоощадні технології у кормовиробництві	6	екзамен
ОК 11	Практична підготовка	10	диференційований залік
ОК 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		47	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1.1	Інтегрований контроль шкідливих організмів за	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	сучасних систем землеробства		
BK 1.2	Землеробство та продовольча безпека		екзамен
BK 1.3	Наукові основи екологічних систем землеробства		екзамен
BK 1.4	Моделювання сівозмін за умов зміни клімату		екзамен
BK 1.5	Моделювання систем обробітку ґрунту за умов зміни клімату		екзамен
BK 2.1	Адаптивні технології в рослинництві		екзамен
BK 2.2	Особливості технологій вирощування с.-г. культур за сучасних систем землеробства		екзамен
BK 2.3	Енергетичні рослинні ресурси	4	екзамен
BK 2.4	Технології виробництва насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур		екзамен
BK 2.5	Моделювання посівів польових культур		екзамен
BK 3.1	Якість і логістика продукції рослинництва за сучасних систем землеробства		екзамен
BK 3.2	Сертифікація та товарознавство продукції рослинництва		екзамен
BK 3.3	Технохімічний контроль продукції рослинництва	4	екзамен
BK 3.4	Матеріально-технічна база з логістики продукції рослинництва		екзамен
BK 3.5	Енергоощадні технології у галузі зберігання та переробки продукції рослинництва		екзамен
BK 4.1	Інтенсивні технології вирощування кормових культур на насіння		екзамен
BK 4.2	Сучасні технології вирощування нетрадиційних кормових культур		екзамен
BK 4.3	Інноваційні технології в кормовиробництві	4	екзамен
BK 4.4	Інтенсивні технології вирощування нових кормових культур на насіння		екзамен
BK 4.5	Ефективне використання лукопасовищних угідь		екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОП

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Дисципліна спрямована на здобуття поглиблених знань з наукових досліджень з проблем агрономії. Вивчаються методи агрономічних досліджень і спостережень за явищами. Розглядаються методики та організація досліджень в різних частинах галузі землеробства – рослинництві, овочівництві, садівництві, луківництві. Особливе значення надається методам та методикам організації науково-дослідної роботи в умовах ерозії ґрунтів та меліоративного землеробства, використання статистичних методів інтерпретації дослідних даних із застосуванням сучасних комп'ютерних програм. Поряд з цим дана дисципліна надає знання і розуміння нормативної правової бази для захисту авторських прав на інтелектуальну власність.

Біометрія. Дисципліна спрямована на оволодіння методами та технікою проведення планування, організації дослідження, чисельного опису та математичного моделювання об'єктів і явищ масових спостережень, вміння робити на їх основі науково-обґрунтовані висновки, проведення оцінки гіпотез, що виникають

за використання кількісних методів у сфері виробництва продукції рослинницької галузі.

Управління факторами ризику у землеробстві. Дисципліна спрямована на формування у студентів вміння застосовувати сучасні технологічні заходи та методи управління для уникнення ризиків у сучасних системах землеробства; використовувати знання з теорії та практики прийняття виробничих, організаційних, технологічних та соціальних рішень з урахуванням економічного ризику, реалізація яких потребує удосконалення або перегляду стратегії та технології вирощування сільськогосподарських культур; оволодіння знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу визначити імовірність конкретного виду ризику та рівень його можливого негативного впливу на функціонування і розвиток галузі землеробства в господарстві. Вміти розробити економічно доцільні та екологічно прийнятні шляхи зниження негативного впливу сучасних ризиків, а також на набуття навиків і готовності до зміни технологій в землеробстві за появи обставин, що передують настанню ризикованих ситуацій.

Педагогіка та психологія. Метою викладання навчальної дисципліни є формування психолого-педагогічної компетенції здобувачів освіти в питаннях, пов'язаних із психолого-педагогічними особливостями в галузі агрономії, озброєння їх сучасними освітніми технологіями, методами організації творчого пошуку майбутнього фахівця; формування інтересу і готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти. Головними завданнями дисципліни є засвоєння здобувачем практичних навичок педагогіки та психології, необхідних у подальшій діяльності в галузі агрономії, а саме: раціональне планування та організація, здатність демонструвати базові навички педагогічних знань, генерувати нові ідеї, використовувати знання психології та педагогіки в організації виробничих видів діяльності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Сучасні системи землеробства. Перспективою розвитку галузі землеробства є розроблення та впровадження екологічно безпечних сучасних систем землеробства. Дана дисципліна формує у студентів комплекс науково обґрунтованих знань з організаційно-господарських, технологічних, меліоративних та екологічних заходів, що забезпечують одержання максимальної кількості і високої якості сільськогосподарської продукції при найменших затратах праці і коштів, раціональне використання земель і підвищення родючості ґрунтів. За ступенем інтенсивності виділяють такі сучасні системи землеробства: промислова, органічна, екологічна, ґрунтозахисна на основі контурно-меліоративної організації території, No-till, Mini-till, Strip-till. Сутність таких систем полягає у використанні законів еколого-економічної сумісності землеробства з природними процесами.

Інноваційні технології в рослинництві. Дисципліна спрямована на формування знань з оптимізації елементів технологій вирощування сільськогосподарських культур за рахунок управління продукційним процесом, з використанням інноваційних агротехнологічних заходів. Інноваційність базується на принципах диференціації технологій вирощування відповідно до конкретних ґрунтово-кліматичних умов; екологізації виробництва; адаптування до різного рівня виробничо-ресурсного потенціалу агровиробництва.

Технологічний аудит зберігання та переробки продукції рослинництва. Дисципліна вивчає способи перевірки технологічного стану підприємств з доробки, зберігання та переробки продукції рослинництва, використовуваних технологій і виробничих потужностей за допомогою комплексу певних критеріїв, що дає можливість виявити сильні і слабкі сторони, ідентифікувати небезпечні чинники,

встановити коригувальні дії та розробити перспективні плани розвитку цих підприємств. Також, дисципліна передбачає детальне опанування методик розробки та впровадження системи НАССР на підприємствах зі зберігання та переробки продукції рослинництва, що дозволяє отримувати безпечну продукцію та сприяє міжнародній торгівлі. Вивчення дисципліни дозволить студентам проводити аналіз небезпек і контроль (регулювання) в критичних точках виробництва, тобто виявляти, оцінювати та контролювати біологічні, хімічні, фізичні фактори, матеріали або продукти, що можуть негативно впливати на здоров'я людини.

Моделювання продуктивності кормових культур. Програмою дисципліни передбачається розкриття поняття продуктивності кормових культур та процесу її моделювання, що є якісно вищим етапом розробки технологій вирощування польових кормових культур, оскільки дозволяє провести оцінку впливу навколишнього середовища на ростові процеси та управляти рівнями продуктивності рослин. Модель, яка віддзеркалює реакцію рослин на забезпеченість вологою з використанням оптимального балансу, застосуванням незначної кількості вхідних, врахуванні біофізичних процесів в ґрунті та моделювання в системі «рослина-ґрунт-волога-врожай».

Логістика та інновації доробки, зберігання і переробки продукції рослинництва. Навчання магістрів з даної дисципліни спрямоване на ефективну індивідуальну підготовку фахівця, здатного застосувати адаптивні технології та більш глибоке проникнення студентами в сутність інноваційних технологій післязбиральної доробки, зберігання та переробки основних видів зернової, плодоовочевої, технічної продукції; вивчення особливостей технології доробки, зберігання та переробки кожного виду продукції рослинництва на високому науковому рівні, що забезпечить проведення робіт з доробки, зберігання і переробки продукції рослинництва з найменшими втратами, забезпечить отримання конкурентно спроможної та екологічно безпечної продукції. Навчальною дисципліною передбачено вивчення питань з логістики, а саме управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності різних форм власності та товарними потоками, спрямованими від виробників до споживачів, що включають інформаційне, фінансове і сервісне (складське господарство, транспортне забезпечення тощо) супроводження цих процесів. У сучасних ринкових умовах виробництва підготовка професіоналів з питань логістики та інновацій у післязбиральній доробці, переробці, зберіганні та якості продукції рослинництва сприятиме забезпеченню продовольчої безпеки країни, дозволить вирішити проблему щодо забезпечення виробництва високоякісної продукції з гарантованим ступенем безпеки для людини, тварини та навколишнього середовища, з мінімальними витратами сировини, а також енергетичних ресурсів та безперебійної роботи багатьох видів промисловості: харчової, легкої, парфумерної, енергетичної і інших.

Енергоощадні технології в кормовиробництві. Програмою дисципліни передбачається виробити у майбутніх фахівців професійне вміння вирішування питання інтенсифікації роботи галузі за умови запровадження альтернативних енерго- та ресурсощадні технологій вирощування та консервування кормових культур і виробництво якісних, збалансованих кормів без завдання шкоди довкіллю.

Вибіркові компоненти ОПП ***Вільного вибору за спеціальністю***

Інтегрований контроль шкідливих організмів за сучасних системах землеробства. У результаті вивчення даної дисципліни в майбутніх фахівців буде сформована система знань про наукові основи, принципи та правила сучасних заходів контролю шкідливих організмів у сільському господарстві, а також, практичні навички розроблення інтегрованих систем захисту агрофітоценозів як у межах

конкретної культури, так і сівозмінні в цілому, виходячи з вимог і можливостей прийнятої в господарстві системи землеробства. Така система мусить забезпечувати ефективний контроль не лише популяцій окремих біологічних факторів ризику, а й їх асоціацій в агрофітоценозах різних груп сільськогосподарських культур. Дисципліна призвана навчити майбутніх фахівців складати господарськи ефективну, економічно доцільну і екологічно обґрунтовану інтегровану систему контролю шкідливих організмів відповідно до рівня їх імовірної шкоди в сучасних системах землеробства.

Землеробство та продовольча безпека. Дисципліна вивчає причини, фактори, особливості й закономірності продовольчої безпеки, як складової міжнародної економічної проблеми. Вивчається сутність і зміст та способи вирішення продовольчої безпеки в Україні та світі. Розглядаються та систематизуються сучасні підходи у диверсифікації виробництва якісних та екологічно безпечних продуктів харчування, включаючи альтернативні системи землеробства.

Наукові основи екологічних систем землеробства. Ріст населення планети, зміна клімату та дефіцит енергоносіїв потребують значного збільшення виробництва якісної і екологічно безпечної продукції сільського господарства. Для вирішення цих завдань необхідні поглиблені теоретичні і практичні знання з землеробства. Виходячи з цього пріоритетом даної дисципліни є закони біології, агрономії та землеробства. На основі цих законів студент формує поглиблені знання і уміння з структури посівних площ на засадах ринкових відносин; ресурсно можливого внесення органічних добрив нового покоління; впровадження зберігаючих систем обробітку ґрунту; забезпечення екологічно регламентованої та економічно обґрунтованої системи захисту вирощуваних культур від шкідливих організмів; використання мікробіологічних препаратів на основі нових ізольованих штамів продуцентів.

Моделювання сівозмін за умов зміни клімату. Дисципліна спрямована на формування у магістра зі спеціальності «Агрономія» необхідної сукупності теоретичних знань, набуття практичних умінь і навичок моделювання сівозмін за існуючих викликів – глобальних змін клімату, необхідності розширеного відтворення родючості ґрунту з урахуванням екологічних та економічних цілей. Завданням курсу є вміння розробляти моделі сівозмін спрямовані на зниження ризику та ступеня чутливості до наслідків зміни клімату за підвищення стійкості агроценозів. Створення сівозмін для підвищення природньої біологічної переваги сільськогосподарських культур. Застосування практики диверсифікації культур, для підвищення продуктивності та зменшення ризику втрати врожаю через несприятливі умови за рахунок покращення родючості ґрунту, покращення корисної ґрунтової біоти та зменшення накопичення бур'янів, шкідників і хвороб. Розроблення та впровадження подовженого вирощування однорічних культур в сівозміні (метод *stacking*). Управління покривними культурами.

Моделювання систем обробітку ґрунту за умов зміни клімату. В умовах сьогодення наслідки зміни клімату, які вже відчуваються й тільки посилюватимуться в майбутньому, диктують необхідність проводити обробітку ґрунту з їх урахуванням. Ця дисципліна розглядає ключові теоретичні та практичні основи обробітку ґрунту з урахуванням зміни термічного режиму, просторового та сезонного розподілу атмосферних опадів, небезпечних погодних явищ, проявів водної та вітрової ерозії. У результаті вивчення даної дисципліни студент зможе розробляти та впроваджувати економічно-ефективні моделі консервуючого основного, передпосівного та післяпосівного обробітку ґрунту з врахуванням нестабільних умов, спричинених зміною клімату.

Адаптивні технології в рослинництві. Дисципліна вивчає концептуальні, теоретичні і методологічні основи адаптивного рослинництва, проблеми адаптації та стійкості у вирішенні теорії і практики стабільного виробництва продукції

рослинництва в умовах загострення екологічної ситуації, глобального потепління й аридизація клімату, механізми та етапи адаптації рослин, типи адаптацій, біотичні та абіотичні чинники формування продуктивності сільськогосподарських культур, зв'язок між адаптацією та стійкістю рослин, особливості метаболічних процесів в рослинах та адаптацію рослин сільськогосподарських культур до чинників довкілля, ризику в рослинництві, шляхи їх попередження та зниження негативного впливу через елементи технологій вирощування.

Особливості технологій вирощування сільськогосподарських культур за сучасних систем землеробства. Вивчення дисципліни спрямоване на оптимізацію елементів технологій вирощування сільськогосподарських культур за різних систем землеробства і базуються на максимальній реалізації біологічного потенціалу сучасних сортів і гібридів, адаптування до конкретних умов вирощування та удосконалення традиційних технологій вирощування за рахунок управління продукційним процесом, використовуючи інноваційні агротехнологічні заходи.

Енергетичні рослинні ресурси. Вивчення дисципліни «Енергетичні рослинні ресурси» спрямоване на формування знань щодо: перспективних напрямів виробництва та використання відновлювальної енергетичної фітосировини для різного виду біопалива першого та другого покоління; оцінки ресурсного потенціалу і генофонду (видового, сортового різноманіття) енергетичних рослин; особливостей їх росту, розвитку, проходження продукційних процесів; відношення рослин до чинників зовнішнього середовища; агробіологічних, біохімічних особливостей, урожайного потенціалу, продуктивності рослин; виходу основної та побічної продукції, важливих речовин, енергії з одиниці продукції та з урожаю; нових технологій вирощування і збирання високих урожаїв енергетичних рослин; зменшення матеріально-ресурсного навантаження на агрофітоценози; підвищення енергоефективності технології.

Технології виробництва насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур. Дисципліна передбачає вивчення сучасних технологій вирощування, збирання, очищення та зберігання високоякісного насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських культур; державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур; внутрішньогосподарського та державного контролю виробництва насіння та садивного матеріалу на всіх його етапах, реалізації та використання насіння.

Моделювання посівів польових культур. Дисципліна спрямована на ознайомлення та розкриття суті впливу різноманітних біологічних явищ, розробку методів моделювання структури та продуктивності посівів польових культур, що дають змогу корегувати процеси формування врожаю і якості продукції; на оволодіння студентом методами комплексної агрономічної оцінки конкретних ґрунтово-кліматичних умов, біологічних особливостей культури, практичної розробки системи агротехнічних та організаційних заходів, здатних забезпечити максимальну реалізацію генетичного потенціалу культур.

Якість і логістика продукції рослинництва за сучасних систем землеробства. Дисципліна навчає методам контролю та оцінки якості продукції рослинництва, новітнім науково обґрунтованим логістичним схемам доробки, що забезпечують високу якість процесів (очистки, сушіння) – мінімальну травмованість, високий рівень життєздатності зерна продовольчого і насінного призначення. Навчає науково обґрунтованим логістичним схемам доробки врожаю картоплі, овочів, плодів зерняткових, які забезпечують їм високу товарну цінність при реалізації. Навчає науково обґрунтованим технологіям доробки, зберігання всіх видів технічної сировини, які забезпечать максимальний вихід готової продукції – цукру, крохмалю, олії та ін. Дисципліна навчає науковим способам і режимам зберігання та переробки, які враховують умови вирощування, збирання, транспортування та післязбиральної

доброби зернових мас, мас соковитої продукції та інших видів рослинної сировини. Вивчення дисципліни на завершальному етапі підготовки магістра дозволяє розглядати питання якості та логістики в комплексі, у відповідності з вимогами різних галузей харчової та інших видів переробної промисловості.

Сертифікація та товарознавство продукції рослинництва. Дисципліна вивчає товарознавчу характеристику продукції рослинництва, зосереджуючи увагу на показниках якості та безпеки сировини і готової продукції, виявлення можливої фальсифікованої продукції тощо. Дисципліна передбачає встановлення відповідності рослинницької сировини та готової продукції вимогам нормативної документації, показникам якості, які враховуються під час сертифікації та порядок проведення сертифікації продукції рослинництва. Вивчення дисципліни дозволить студентам на професійному рівні визначати придатність партії рослинницької сировини до певного цільового використання, оцінити та підготувати партію продукції рослинництва до процедури сертифікації.

Технохімічний контроль продукції рослинництва. У курсі дисципліни студенти магістратури вивчають біохімічну значимість врожаю основних сільськогосподарських культур, а також завдання технохімічного контролю на етапах первинної обробки, промислової переробки та зберігання продукції основних видів борошномельних, круп'яних та олійних культур, плодоовочевих культур, бульб картоплі, технічної сировини – льону-довгунця, хмелю, тютюну, махорки, цукрового буряка, та винограду. Базуючись на знаннях з фізіології, мікробіології, фітопатології, плідництва, овочівництва, стандартизації, рослинництва, технології зберігання та переробки продукції рослинництва дисципліна навчає сучасним методам контролю продукції рослинництва які базуються на всебічному знанні властивостей продукції, урахуванні їх змін залежно від факторів, що можуть діяти на неї при транспортуванні, післязбиральній доробці, зберіганні та переробці.

Матеріально-технічна база з логістики продукції рослинництва. Спеціальна дисципліна, що вивчає обладнання та будівлі, які використовуються для зберігання та переробки продукції рослинництва, технологічні характеристики зерносховищ, овочесховищ, морозильників, холодильників та будівель для зберігання готової консервованої продукції, обладнання для переробки продукції рослинництва (злакові, бобові, олійні, технічні) та плодоовочевої сировини.

Енергоощадні технології в галузі зберігання та переробки продукції рослинництва. Останніми роками в зв'язку з військовою агресією та пошкодженням об'єктів критичної інфраструктури вирішальним є використання енергоощадних технологій у всіх сферах виробничої діяльності. Україна є виробником та експортером значної кількості зерна різних культур, бульб картоплі, плодоягідної та овочевої продукції, сировини технічних культур. Для рівномірного забезпечення споживачів продуктами харчування, отримання конкурентоспроможної продукції, важливе значення має правильна організація післязбиральної доробки вирощеного врожаю, його зберігання з мінімальними втратами протягом певного часу, ефективна переробка. Технологічні операції з доробки, зберігання та переробки продукції рослинництва є досить енергозатратними. Дисципліна навчає майбутніх фахівців розробляти та застосовувати ресурсозберігаючі схеми доробки вирощеного врожаю, застосовувати енергоощадні технології підтримання оптимальних режимів зберігання у сховищах різних типів. Вивчаються оптимальні способи переробки зерна різних культур, бульб картоплі, плодоовочевої продукції та сировини технічних культур, які забезпечать отримання готової продукції з мінімальними енергозатратами, кількісно-якісними втратами. Розглядаються можливі шляхи зниження втрат енергоресурсів під час доробки, зберігання чи переробки продукції рослинництва, виявлення небезпечних чинників, що можуть негативно вплинути на

якість і безпечність свіжої чи переробленої продукції, правила контролю всіх технологічних операцій відповідно до вимог міжнародних стандартів.

Інтенсивні технології вирощування кормових культур на насіння. В курсі дисципліни вивчаються адаптивні економічно вигідні та екологічно безпечні технології вирощування кормових культур на насіння, в тому числі особливості проведення технологічних заходів обробітку ґрунту, технології сівби, догляду за насіннєвими посівами, збирання, післязбиральної доробки та зберігання насіння. Програмою передбачено розгляд питань щодо впливу окремих технологічних заходів на посівні якості насіння та методи їх визначення, вивчення економічної ефективності виробництва насіння кормових культур, роботи основних центрів з виробництва та реалізації насіння багаторічних трав, освоєння вітчизняного і зарубіжного досвіду роботи насінницьких господарств.

Сучасні технології вирощування нетрадиційних кормових культур. Програмою дисципліни передбачається розкриття суті адаптивних економічно вигідних, екологічно безпечних технологій вирощування нетрадиційних кормових культур з метою поширення їх у сільському господарстві. Вивчаються методи програмування врожайності нетрадиційних кормових культур, заходи створення високопродуктивних кормових площ на польових землях, конвеєрне виробництво кормів та організація і методи підвищення продуктивності кормових сівозмін.

Інноваційні технології в кормовиробництві. У сучасних умовах розвитку кормовиробництва інновації виступають одним із ключових факторів, які визначають підвищення його ефективності. Дисципліна має важливе теоретичне і виробниче значення, оскільки навчає студента використовувати комплексний, системний підхід при вирощуванні кормових культур з удосконаленими конкретними елементами технології для забезпечення тваринництва повноцінними кормами.

Інтенсивні технології вирощування нових кормових культур на насіння. Нові кормові культури вирізняються високим коефіцієнтом насіннєвого розмноження, що, як відомо, сприяє пришвидшенню впровадження таких культур у кормовиробництво. Проте у їхньому насінництві існує значний недолік – відсутність у більшості культур районних сортів, що не дає змоги вивчити їх у системі державного сортовипробування та організувати виробництво насіння на промисловій основі. Багаторічні нетрадиційні кормові культури за господарським значенням переважають однорічні та дворічні, адже їх використовують кілька років підряд за високої продуктивності травостоїв, внаслідок чого істотно заощаджуються кошти на насіння та знижується собівартість продукції. Основне завдання насінництва нетрадиційних кормових культур – забезпечення достатнього виробництва високоякісного насіння для розширення їх посівних площ та оптимізації структури посівних площ цих культур у польовому кормовиробництві.

Ефективне використання лукопасовищних угідь. Лукопасовищні угіддя займають в Україні великі площі, а напрямки їх використання на сьогодні зростають. В першу чергу, лучні угіддя є важливим резервом збільшення виробництва продукції тваринництва та вагомим фактором зростання його економічної ефективності. Тому в курсі дисципліни розглядаються технологічні шляхи ефективного використання лукопасовищних систем з урахуванням природно-територіальних умов, правових норм та кліматичних змін, вивчаються інноваційні підходи до організації лукопасовищних угідь, здатних підтримувати тривале продуктивне довголіття багаторічних травостоїв та їх високу врожайність, формуються вміння щодо особливостей моніторингу за станом лукопасовищних систем природних угідь, що дозволяє контролювати якість і безпечність кормів з них та впливати на ступінь технологічного й екологічного навантаження на лукопасовищні системи. Програма дисципліни знайомить і з іншими перспективними напрямками використання лучних угідь: як значний рекреаційний ресурс та джерело первинної біомаси для технологій відновлюваної енергетики.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 201 «АГРОНОМІЯ»
за освітньою програмою «АГРОХІМІЯ І ҐРУНТОЗНАВСТВО»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	31
– заочна	18
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з агрономії

Концепція підготовки

Сучасне агропромислове виробництво потребує висококваліфікованих спеціалістів із агрохімії та ґрунтознавства. Програма підготовки магістрів спрямована на формування знань і вмій щодо методологічних й агротехнічних аспектів агроґрунтознавства і агрохімічного обслуговування агропідприємств, елементів точного землеробства й енергозберігаючих технологій, аналітичного й практичного використання сучасних методів контролю родючості ґрунтів, умов живлення рослин та формування якості продукції рослинництва, розробки концептуальних і практичних основ систем застосування добрив та агрохімічної документації, участі у розробці технології та заходів із покращання якості ґрунтів, проведення моніторингу якості ґрунтів, їх охорони від руйнування, профілактики деградації ґрунтового вкриття, впровадження ґрунтозахисних технологій, оптимізації складу ґрунтової біоти.

Сфери зайнятості випускників

Виробнича сфера рослинницької галузі АПК, агропідприємства, державні установи охорони родючості ґрунтів і агрохімічного обслуговування галузі рослинництва.

Випускники можуть працевлаштовуватись у системі обласних філій Агенції земельних ресурсів НДІ «Укрземпроект», у системі проектно-пошукових центрів «Облдержродючість», у будь-якому сільськогосподарському підприємстві на посадах агронома, агронома-агрохіміка, у системі служби охорони ґрунтів на посадах інженерів-ґрунтознавців; у банківських сферах на посадах експертів з оцінки ґрунтів; у системі карантинних служб і митного контролю України на посадах, пов'язаних з оцінкою якості ґрунтів та екологічного стану довкілля; у комерційних і державних установах, що виготовляють і реалізують хімічні засоби (добрива, засоби захисту рослин), здійснюють агрохімсервіс агропідприємств, проводять комплексну агрохімічну діагностику та діагностику живлення рослин на посадах менеджерів (спеціалістів, фахівців) із продажу та наукового супроводу, спеціалістів із агрохімії, менеджерів-промоутерів, агрохіміків-аналітиків, логістів із забезпечення добривами, консультантів із живлення рослин; в екологічних інспекціях, в системі служби охорони ґрунтів, в інспекції раціонального використання й охорони земель на посадах з контролем екологічного стану довкілля, з оцінкою якості ґрунтів.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку у навчально-дослідних господарствах НУБіП України: ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція»,

«Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка», науково-дослідних установах НААН і НАН України, державних центрах охорони родючості ґрунтів і якості продукції рослинництва, державному комітеті із земельних ресурсів, державній службі охорони ґрунтів, земельній інспекції; навчально-науково-виробничих лабораторіях кафедр НУБіП України.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Агрохімічне управління продуктивністю сільськогосподарських рослин.
2. Комплексна агрохімічна діагностика
3. Розробка систем застосування добрив та хімічних меліорантів у агропідприємствах.
4. Агрохімічне забезпечення ресурсозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур.
5. Зміна властивостей ґрунтів за впровадження ресурсощадних технологій і точного землеробства.
6. Агроекологічна ефективність технологій No-till.
7. Механізми формування мікроагрегатів і продуктивності агроценозів за різних систем обробки ґрунту та удобрення культур.
8. Вплив літологічного фактору ґрунтоутворення на формування техноземів на рекультивованих землях.
9. Відтворення родючості в чорноземі типовому в умовах польової і овочевої сівозміни.
10. Зміна водно-фізичних і фізико-хімічних властивостей чорнозему типового за мінімізації обробки ґрунту і біологізації землеробства.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Агрохімія і ґрунтознавство» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Методологія та організація наукових досліджень в агрохімії і ґрунтознавстві із основами інтелектуальної власності	6	екзамен
ОК 2	Ґрунтові ресурси України і світу	5	екзамен
ОК 3	Логістика вирощування та реалізації продукції рослинництва	8	екзамен
ОК 4	Педагогіка та психологія	4	залік
Всього		23	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 5	Оцінка і управління якістю ґрунтів	6	екзамен
ОК 6	Технологічний агросервіс використання сільськогосподарських земель	12	екзамен
ОК 7	Рекультивация і меліорація порушених земель	5	екзамен
ОК 8	Ґрунтові деградації і технології відтворення родючості ґрунтів	6	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОК 9	Практична підготовка	10	диференційований залік
ОК 10	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		43	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1	ГІС-технології у агрохімії і ґрунтознавстві	4	екзамен
ВК 2	Система застосування спеціальних агрохімічних продуктів	4	екзамен
ВК 3	Фітомеліорація і фіторемедіація деградованих земель	4	екзамен
ВК 4	Хімія і біологія ґрунтів	4	екзамен
ВК 5	Моніторинг і паспортизація ґрунтових ресурсів	4	екзамен
ВК 6	Регулювання умовами живлення с.-г. рослин у закритому ґрунті та за фертигазації	4	екзамен
ВК 7	Дрони в агрономії	4	екзамен
ВК 8	Smart менеджмент живлення рослин	4	екзамен
ВК 9	Польовий агрохімічний scouting	4	екзамен
ВК 10	Лабораторна діагностика ґрунтів і земель	4	екзамен
ВК 11	Ґрунтові ризики в агровиробництві	4	екзамен
ВК 12	Якісна оцінка ґрунтів і земель	4	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Методологія та організація наукових досліджень в агрохімії і ґрунтознавстві із основами інтелектуальної власності. Програма курсу дозволяє оволодіти основами методології наукових досліджень та знати призначення і особливості різних рівнів наукового пізнання. Програма дисципліни покликана сформулювати в майбутніх фахівців необхідні компетенції з організації і проведення наукових досліджень та дати навички одержання точних і достовірних наукових даних. Вона дає можливість оволодіти основними навиками постановки проблеми, розробки гіпотези і визначає можливі шляхи створення наукової теорії. В ході курсу на науковому рівні висвітлюються питання етапів підготовки і проведення науково-дослідної роботи з обраної теми досліджень та оформляти їх результатів згідно вимог, які висуваються до робіт такого рівня. Магістри набувають практичних навичок статистичної обробки і математичної аналізу результатів досліджень.

Ґрунтові ресурси України і світу. Дисципліна присвячена вивченню закономірностей просторового поширення ґрунтів - основи їх обліку та оцінки як природного ресурсу. Методичний матеріал надає можливість зрозуміти суть і значення основних факторів ґрунтоутворення, ґрунтових режимів і процесів в утворенні ґрунтів, формуванню їх профілю, властивостей і родючості; основні принципи генетичної класифікації ґрунтів і нові підходи класифікації ґрунтів на еколого-субстанційній основі; основні критерії виділення таксономічних одиниць генетичної класифікації і діагностики ґрунтів; одиниці ґрунтово-географічного районування і принципи їх виділення; географічні аспекти, генезис та закономірності поширення основних типів ґрунтів України та світу.

Логістика вирощування та реалізації продукції рослинництва. Метою вивчення є формування у магістра з агрономії теоретичних знань і практичних вмінь організувати процес підбору агрегатів машин та розраховувати потребу в ресурсах, а також їх завантаженість для забезпечення ефективної роботи агропідприємств. Вміння оцінювати кліматичні, територіальні, організаційні ризики під час планування і здійснення технологічних операцій з унесення агрохімічних засобів у рослинництві, а також ефективний менеджмент та маркетинг агрохімічних ресурсів дозволяє сприяє досягненню оптимальної продуктивності агрофітоценозів та післязбиральної первинної доробки продукції рослинництва з метою її успішної реалізації. Дисципліна складається двох модулів: «Загальні принципи функціонування логістичних систем в агросфері» та «Логістичне забезпечення вирощування та реалізації продукції рослинництва», які розглядають загальні і спеціальні питання особливостей матеріально-ресурсних потоків в каналах логістичного ланцюга агросфери.

Педагогіка та психологія. Метою викладання навчальної дисципліни є формування психолого-педагогічної компетенції здобувачів освіти в питаннях, пов'язаних із психолого-педагогічними особливостями в галузі агрономії, озброєння їх сучасними освітніми технологіями, методами організації творчого пошуку майбутнього фахівця; формування інтересу і готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти. Головними завданнями дисципліни є засвоєння здобувачем практичних навичок педагогіки та психології, необхідних у подальшій діяльності в галузі агрономії, а саме: раціональне планування та організація, здатність демонструвати базові навички педагогічних знань, генерувати нові ідеї, використовувати знання психології та педагогіки в організації виробничих видів діяльності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Оцінка і управління якістю ґрунтів. Дисципліна знайомить студентів із історією розвитку напрямів оцінки якості ґрунтів, проведений порівняльний аналіз сучасних методів оцінки ґрунтів як основного засобу виробництва рослинницької продукції, визначені головні показники оцінки якості ґрунтів. Висвітлений зв'язок між якістю ґрунту та вартістю земельних ділянок при нормативній та експертній оцінці земель, детально описані водний, тепловий, повітряний, токсикозний, біологічний та поживний режими, їх показники та оцінка, вплив кожного ґрунтового режиму на родючість ґрунтів, ріст, розвиток та врожайність сільськогосподарських культур, розкриті особливості проходження ґрунтових процесів і формування ґрунтових режимів, розроблені шляхи визначення оптимуму властивостей ґрунту та управління ґрунтовими режимами для покращення якості ґрунтів.

Технологічний агросервіс використання сільськогосподарських земель. Метою вивчення матеріалу та лабораторно-практичних занять є формування теоретичних знань і практичних умінь щодо основ агрохімічного забезпечення та обслуговування агропідприємств, моніторингу та застосування засобів хімізації у технологічних процесах плідництва, збереження та підвищення родючості ґрунтів з урахуванням природних умов, ринку агрохімікатів, специфіки виробництва, забезпечення товаровиробника у галузі плідництва та рослинництва засобами та послугами хімізації. Завданням є формування знання технологій, практичного уміння аналізу стану ґрунту і господарства з питань застосування добрив і підвищення продуктивності сільськогосподарського виробництва.

Рекультивация і меліорація порушених земель. Навчальна дисципліна спрямована на формування сучасних уявлень про масштаби руйнування ґрунтових ресурсів, екологічні наслідки техногенезу, проблему рекультивации порушених

територій з використанням новітніх технологій меліорацій і інших методів їх відновлення. Вивчення дисципліни сприяє оволодінню науковими основами створення стійких, продуктивних, соціально і господарсько цінних ландшафтів на місці порушених промисловістю земель, основним компонентом яких є формування штучно створених ґрунтових конструкцій – різноякісних моделей техноземів залежно від подальшого цільового використання. У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати наслідки техногенного порушення природних і культурних ландшафтів, принципи класифікації техногенно порушених територій; вміти оцінювати зняту ґрунтову масу і розкрити гірські породи у якості субстратів для формування техноземів за різних напрямків рекультивації; вміти розробляти комплекс заходів з меліорації і раціонального використання рекультивованих земель в аграрному виробництві, розробляти технологічні схеми біологічного етапу рекультивації із запровадженням меліоративних фітоценозів і сівозмін.

Ґрунтові деградації і технології відтворення родючості ґрунтів. Основним завданням навчальної дисципліни є здобуття теоретичних, методологічних знань та практичних навичок з оцінювання та прогнозування стану ґрунтового покриву, раціонального використання ґрунтів, збереження та відтворення їх родючості. Вивчення навчальної дисципліни допоможе майбутнім фахівцям-ґрунтознавцям сприяти гармонізації відносин між агросферою і природним середовищем, розробляти нові підходи і принципи ґрунтоощадних агротехнологій з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов, мінімізувати витрати енергетичних і матеріальних ресурсів, здійснювати ґрунтозахисні і ґрунтовідновлювальні заходи, їх прогнозування, планування, реалізацію та моніторинг з метою раціонального використання і охорони земель незалежно від форм власності і господарювання. Навчальна дисципліна є логічним продовженням поглиблення знань з ґрунтознавства, землеробства, екології, меліорації, агрохімії та інших природничих і агрономічних дисциплін, озброє майбутніх ґрунтознавців знаннями не лише щодо експлуатації ґрунту як основного засобу сільськогосподарського виробництва, але й вчасно діагностувати початкові стадії деградаційних процесів, передбачати можливі наслідки, розробляти і виконувати заходи щодо їх запобігання.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

ГІС-технології у агрохімії і ґрунтознавстві. ГІС-технології у агрохімії і ґрунтознавстві є інтегрованою дисципліною, яка навчає студентів застосовувати на практиці знання з агрономії, садівництва, ґрунтознавства та агрохімії у ГІС пакетних програмах. Дисципліна знайомить студентів із основами картографії, різними типами карт, принципами організації та функціонування ГІС, GPS позиціонуванням, методами, способами одержань і засобами обробки гео-просторових даних. Студенти навчаються відцифровувати зображення, будувати цифрову моделі рельєфу, виділяти ґрунтові контури і створювати електронну карту ґрунтів і агрохімічні картограми. Особлива увага даної дисципліни приділяється роботі з ГІС-пакетами: ГІС-карта Панорама, MapInfo, ArcGIS, GIS-IDRISI та ін.

Система застосування спеціальних агрохімічних продуктів. Курс передбачає узагальнення професійних знань та вмінь і набуття нових. У розрізі дисципліни розглядаються добрива нового покоління та особливості їх застосування з метою зменшення антропогенного тиску на агроєкосистеми, нівелювання зовнішніх стресів і повнішого розкриття генетичного потенціалу сучасних сортів та гібридів сільськогосподарських рослин. Метою курсу є формування у спеціалістів високих професійних знань із ефективного використання сучасних агрохімічних продуктів.

Фітомеліорація і фіторе mediaція деградованих земель. Навчальна дисципліна охоплює питання відновлення продуктивності деградованих ґрунтів із

застосуванням рослин-фітомеліорантів, що дозволить майбутнім фахівцям-ґрунтознавцям розробляти і запроваджувати нові підходи щодо біологічного очищення хімічно забруднених і фізично зруйнованих ґрунтів шляхом застосування агротехнологій на основі фітомеліоративного і фіторемедіаційного ефекту асортименту рослин зі специфічними відновлювальними і очищувальними властивостями. Такі технології дозволять також мінімізувати витрати енергетичних і матеріальних ресурсів для відновлення родючості еродованих, забруднених і деградованих ґрунтів. Навчальна дисципліна є логічним продовженням поглиблення знань з ґрунтознавства, землеробства, рослинництва, рекультивації і меліорації земель, агрохімії і інших природничих і агрономічних дисциплін, що дозволить не лише діагностувати деградаційні процеси і передбачувати можливі негативні наслідки, але й розробляти і запроваджувати фітомеліоративні і фіторемедіаційні заходи щодо їх запобігання і відновлення продуктивності.

Хімія і біологія ґрунтів. Вивчає хімічні, фізико-хімічні і біологічні процеси, що формують родючість ґрунтів і продуктивність агроценозів. Саме знання суті цих процесів з участю окремих хімічних елементів, колоїдних систем і груп організмів, разом з методами їх регулювання, дає можливість підтримувати високий рівень родючості ґрунтів. Зазначені процеси також є основою для прогнозування еволюції ґрунтів та їх раціонального використання. Дисципліна формує у магістрів знання про ґрунт як особливе природне тіло - складну біомінеральну (біокосну) динамічну систему, яка є комплексною функцією гірської породи, організмів, клімату, рельєфу, часу і якій властива родючість. Трансформація рослинних решток. Мікробіологічне утворення гумусу. Процес ґрунтоутворення і формування мікробних ценозів ґрунтів. Вплив антропогенних факторів на мікрофлору ґрунтів. Ферменти, біологічна індикації та діагностики ґрунтів. На основі цих знань дисципліна дозволяє управляти фізичними, хімічними і біологічними властивостями ґрунтів.

Моніторинг і паспортизація ґрунтових ресурсів. Моніторинг якості ґрунтів – система спостережень, кількісної оцінки та контролю за використанням ґрунтів і земель з метою організації управління їх продуктивністю. Для діагностування стану ґрунтів необхідно володіти і вміти інтерпретувати наступні комплексні інформативні показники: зміна структури ґрунтового покриву, трансформації земельних угідь, оцінка темпів зміни основних властивостей ґрунтів, оцінка інтенсивності прояву ерозії, показників меліоративного стану, оцінка ефективної родючості ґрунтів. Метою даної дисципліни є викладання методів моніторингу якості ґрунтів з метою контролю і запобігання негативного розвитку процесів ґрунтоутворення.

Регулювання умовами живлення сільськогосподарських рослин у закритому ґрунті та за фертигацією. Програма курсу дозволяє оволодіти основами управління умовами живлення сільськогосподарських рослин в культиваційних спорудах та за фертигації. Забезпечує підготовку фахівця, що володітимуть знаннями та вміннями, які дозволятимуть створювати оптимальні моделі режимів живлення в закритому ґрунті, та управляти ними відповідно до біологічних вимог культури.

Дрони в агрономії. Метою вивчення дисципліни є формування у магістрів теоретичних знань щодо розуміння можливостей використовувати дрони у сучасних технологіях вирощування сільськогосподарських культур (моніторинг стану ґрунтів, рослин, внесення агрохімічних засобів, висів сидеральних культур, внесення трихограми, тощо) і практичних умінь щодо організації ефективної роботи дронів у полі за різних цілей із дотриманням необхідних логістичних заходів, а також набуття практичних навиків по управлінню дронами.

Smart менеджмент живлення рослин. Вивчення курсу студенти використовують знання з хімічних дисциплін, агрохімії, системи застосування добрив, рослинництва та інших, накопичених у попередні роки навчання в університеті.

Програмою передбачено дати студентам теоретичні знання і практичні навички управління продуктивністю сільськогосподарських культур із врахуванням внутрішньо-польової варіабельності поля та оптимізації використання витратних матеріалів. Знання технічного та програмного забезпечення Smart-менеджменту живлення рослин, що дозволяє створити найкращі умови для рослин з урахуванням властивостей різних видів і форм добрив, особливостей їх взаємодії з ґрунтом, визначенні найбільш ефективних форм, способів, строків застосування добрив.

Польовий агрохімічний scouting. Метою теоретичного і практичного вивчення дисципліни є формування у магістрів теоретичних знань і практичних умінь щодо організації та реалізації комплексної агрохімічної діагностики живлення сільськогосподарських культур за допомогою сучасного портативного інструментарію, систем та програмного забезпечення, а також підтримки функціонального стану приладів.

Лабораторна діагностика ґрунтів і земель. Для проведення якісної оцінки ґрунтів, земель або розробки систем удобрення обов'язково потрібні кількісні дані про властивості і режими ґрунту. Дисципліна знайомить із правилами відбору зразків ґрунту, лабораторними методами визначення основних показників фізичних, фізико-хімічних, водних і агрохімічного режимів, а також органічної частини ґрунту. Після опанування курсу дисципліни студенти зможуть самостійно підбирати методи досліджень ґрунтів відповідно до поставлених завдань.

Ґрунтові ризики в агровиробництві. На основі вивчення агрофізичних, фізико-хімічних і агрохімічних показників ґрунту дисципліна дозволить кількісно оцінити потенціальну продуктивність ґрунтових відмін і земельних ділянок в цілому, визначити ґрунтові ризики і кризові показники ґрунтів незалежно від характеру та певного типу їх використання. Оцінку ґрунтових ризиків буде проведено для різних типів с.-г. підприємств та їх розмірів щодо найбільш раціонального використання (менеджменту) земельних ділянок. Дисципліна дозволить ознайомитись з оцінкою придатності земель (ґрунтів) для виробництва органічної продукції та ризиками при її вирощуванні. А також будуть розглянуті способи оцінки еколого-меліоративного стану зрошуваних земель та методика оцінки ґрунтів і ризиків агровиробництва у США і Європі.

Якісна оцінка ґрунтів і земель. Якісна оцінка ґрунтів і земель є кількісною оцінкою їх потенціальної продуктивності, основою для якісної та економічної оцінки земель та земельного кадастру, без якого ефективно використання землі в Україні є неможливим. На результати бонітування ґрунтів мусить опиратись і сертифікація земельних ділянок. Дисципліна спрямована на навчання студента кількісно оцінювати потенціальну продуктивність ґрунтових відмін і земельних ділянок в цілому (незалежно від характеру їх використання) і при певному спеціальному використанні (вирощуванні конкретних культур, багаторічних насаджень); вміння складати картографи якості ґрунтів для програмування врожайності культур, оцінки діяльності господарств (ферм) на певних земельних ділянках; надавати рекомендації для споживачів-землевласників щодо найбільш раціонального використання (менеджменту) земельних ділянок.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 201 «АГРОНОМІЯ»
за освітньою програмою «СЕЛЕКЦІЯ І ГЕНЕТИКА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР»**

Форма навчання: – денна ОПП	Ліцензований обсяг, осіб: 20
Термін навчання: – денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС: – освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з агрономії

Концепція підготовки

Спеціалісти-випускники за даною програмою володіють сучасними методами ідентифікації сортів рослин, методиками молекулярно-генетичних досліджень, науково-правовими засадами державної реєстрації сортів та прав на них, що позитивно вплине на вирішення питання щодо їх працевлаштування та забезпечення кваліфікованими кадрами сфери охорони прав на сорти рослин. Підготовка магістрів за освітньою програмою орієнтована на формування у студентів знань, умінь та практичних навичок з наукових основ селекції і генетики польових культур, організації і проведення державної науково-технічної експертизи сортів і гібридів в Україні, теоретичних основ і організації насінницької роботи, розробки ресурсозберігаючих технологій вирощування насіння сільськогосподарських культур внутрішньогосподарського та державного контролю сортових та посівних якостей насіння для подальшого зростання і стабілізації обсягів виробництва рослинницької продукції в Україні.

Сфери зайнятості випускників

Науково-дослідні установи НААН України, Український інститут експертизи рослин, передові агропромислові компанії, холдинги та корпорації, виробничі сільськогосподарські підприємства різних форм власності, сільськогосподарські підприємства різних форм власності.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку у навчально-дослідних господарствах НУБіП України: ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», «Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка», у науково-дослідних установах НААН і НАН України: ННЦ «Інститут землеробства НААН», Інститут пшениці ім. В.М. Ремесла, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут фізіології рослин і генетики, науково-дослідних центрах Українського інституту експертизи сортів рослин, підприємствах різної форми власності з вирощування, підготовки і реалізації чистосортного насіння і садивного матеріалу.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Особливості добору вихідного матеріалу кукурудзи при селекції на холодостійкість в умовах ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція».
2. Особливості селекції сортів озимої пшениці м'якої універсального типу ІФРіГ.
3. Вихідний матеріал ехінацеї пурпурової з високим рівнем декоративності.

4. Вдосконалення технології отримання гаплоїдів в культурі *in vitro* ячменю ярого.
5. Мутаційний вплив компонентів штучних середовищ при мікроклональному розмноженні ожини «*Rubus eubatus* Focke».
6. Вегетативна гібридизація в родині Solanaceae.
7. Характеристика колекційних зразків пшениці озимої за господарсько-цінними ознаками.
8. Використання світового генофонду в селекції пшениці озимої.
9. Біохімічна та біоенергетична оцінка вихідного матеріалу кукурудзи.
10. Використання апозиготичних ліній в селекції цукрових буряків.
11. Особливості насінництва картоплі методом *in vitro*.
12. Модифікація гену 5-енолпірувілшикімат-3фосфат синтази (EPSPS) та створення векторів для зниження чутливості рослин *Zea mays*, L. та *Brassica napus*, L. до фосфонометилгліцину.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Селекція і генетика сільськогосподарських культур»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Методологія селекційного експерименту	6	екзамен
ОК 2	Генетичні ресурси рослин	5	екзамен
ОК 3	Агрохімсервіс у рослинництві	5	екзамен
ОК 4	Педагогіка та психологія	4	залік
Всього		20	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 5	Спеціальна генетика с.-г. культур	8	екзамен
ОК 6	Генетика імунітету рослин проти хвороб і шкідників	6	екзамен
ОК 7	Спеціальна селекція с.-г. культур	4	екзамен
ОК 8	Державна кваліфікаційна експертиза з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 9	Ринок сортів і насіння	4	екзамен
ОК 10	ДНК -технології та біобезпека	6	екзамен
ОК 11	Практична підготовка	10	диференційований залік
ОК 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		46	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1.1	Адаптивна селекція рослин	4	екзамен
ВК 1.2	Генетика кількісних ознак		екзамен
ВК 1.3	Екологічна генетика		екзамен
ВК 2.1	Селекція і насінництво біоенергетичних культур	4	екзамен
ВК 2.2	Селекція і насінництво овочевих, плодкових і ягідних культур		екзамен
ВК 2.3	Селекція і насінництво кормових культур		екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ВК 3.1	Сертифікація і стандартизація насіння	4	екзамен
ВК 3.2	Формування сортових ресурсів		екзамен
ВК 3.3	Інспекторський нагляд і контроль		екзамен
ВК 4.1	Технічне забезпечення генетичних досліджень	4	екзамен
ВК 4.2	Цитологія		екзамен
ВК 4.3	Біохімія у селекції рослин		екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркового компонентів		24	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Методологія селекційного експерименту. Основні положення дисципліни спрямовані на формування професійних компетентностей, необхідних для інноваційної діяльності та впровадження сучасних технологій дослідження в агрономії, використовуючи методи і методики генетичних, біотехнологічних, селекційних, лабораторних, польових, вегетаційних досліджень. Наведено методи математичної статистики, які застосовуються для оцінки та інтерпретації результатів польових, вегетаційних і лабораторних дослідів, що проводяться під час селекційного й генетичного експерименту. Використовуючи результати аналізу в практичній діяльності, студент повинен знаходити оптимальні рішення і давати рекомендації відносно створення та вирощування сортів сільськогосподарських культур залежно від конкретних умов.

Генетичні ресурси рослин. Завдання та роль біологічного різноманіття рослин у забезпеченні стабільного розвитку рослинництва, національної та глобальної продовольчої безпеки. Їх створення та збереження. Основні форми збереження генетичних ресурсів рослин. Збереження *in situ* – в природних екосистемах. Збереження місцевого генофонду *on farm* – в селянських господарствах з традиційним укладом. Збереження *ex situ* – в генних банках і на колекційних плантаціях. Конвенція ООН стосовно біологічного різноманіття рослин. Міжнародний інститут генетичних ресурсів рослин, його функції. Міжнародні центри сільськогосподарських досліджень. Науково-технічна програма України «Генетичні ресурси рослин», її мета, основні завдання. Створення Національного центру генетичних ресурсів рослин України. Система генетичних ресурсів рослин України. Теоретичні і практичні основи інтродукції. Форми інтродукції: натуралізація, акліматизація, доместикація. Вчення про вихідний матеріал, центри походження культурних рослин. Методологічні основи формування, ведення і використання колекцій генетичних ресурсів рослин. Технологія збереження насіння та його регенерація. Біологічні основи збереження. Поняття джерела та донора ознак. Генетичні донори цінних ознак серед диких видів рослин. Паспортизація зразків генофонду рослин. Інвентаризація колекцій. Національний каталог. Класифікатори-довідники, їх використання для створення ознакових баз даних сільськогосподарських рослин.

Агрохімсервіс в рослинництві. Метою теоретичного вивчення матеріалу та лабораторних занять є формування у магістра теоретичних знань щодо агрохімічного забезпечення та обслуговування агропідприємств, формування навиків моніторингу та застосування засобів хімізації у технологічних процесах отримання продукції

рослинництва. За вивчення дисципліни магістри набувають практичні вміння із контролю виробництва та використання мінеральних добрив, їх транспортування та внесення, можливостей виробництва і використання органічних добрив та меліорантів, особливостей застосування засобів хімізації за умов точного землеробства. Велика увага приділяється вивченню технологій зберігання та внесення мінеральних добрив за екстремальних умов вирощування сільськогосподарських культур. Магістри набувають знання із менеджменту і маркетингу в агрохімсервісі, застосування агрохімікатів і послуг у сфері сервісу сільськогосподарського виробництва, здійснення контролю стану ґрунтів і результатів застосування засобів хімізації.

Педагогіка та психологія. Метою викладання навчальної дисципліни є формування психолого-педагогічної компетенції здобувачів освіти в питаннях, пов'язаних із психолого-педагогічними особливостями в галузі агрономії, озброєння їх сучасними освітніми технологіями, методами організації творчого пошуку майбутнього фахівця; формування інтересу і готовності до самостійного пізнання проблем дидактики, теорії та методики професійної освіти. Головними завданнями дисципліни є засвоєння здобувачем практичних навичок педагогіки та психології, необхідних у подальшій діяльності в галузі агрономії, а саме: раціональне планування та організація, здатність демонструвати базові навички педагогічних знань, генерувати нові ідеї, використовувати знання психології та педагогіки в організації виробничих видів діяльності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Спеціальна генетика сільськогосподарських культур. Планомірна наукова селекція сільськогосподарських культур тісно пов'язана зі спеціальною генетикою виду, яка визначає основу методів селекційної роботи. Це обумовлено тим, що всі етапи селекції – отримання вихідного матеріалу, підбір пар і добори в селекції, методи і типи гібридизації, шляхи стабілізації сорту і інші її розділи базуються на генетично регульованих процесах. Спеціальна генетика – це генетика окремих видів і родів, вона систематизує знання по геномному і каріологічному аналізу, генетиці ознак, мутагенезу, поліплоїдії, інбридингу і гетерозису, генетиці популяцій (природних і сортових) та інших питаннях генетики даного виду. Курс включає генетичну детермінацію та механізми успадкування ознак рослин (зернових, зернобобових, круп'яних, кормових, овочевих, плодових культур). Генетичні центри походження, систематику і каріологію видів. Генетику морфологічних, фізіологічних та біохімічних ознак. Особливості систем розмноження, наявність поліплоїдного ряду серед видів роду. Генетичні механізми контролю стійкості рослин проти збудників основних хвороб та шкідників. Вивчення генетики виду у рослин іде в двох напрямках: аналіз генетики особин і вивчення генетики популяцій.

Генетика імунітету рослин проти хвороб і шкідників. Введення в практику стійких проти хвороб сортів є найбільш ефективним методом захисту рослин. Однак, певна кількість сортів із значним ступенем стійкості були створені без розуміння механізмів цієї стійкості. Одним із засобів досягнення розуміння механізмів стійкості рослин є накопичення фундаментальних знань про захисні механізми рослин – господаря і тих тактичних прийомів, які використовує патоген для подолання цих бар'єрів, а також застосування цих знань для практичного захисту від хвороб. Тому, використання в селекції на імунітет найновіших досягнень науки, що стосується взаємовідносин рослини і патогену як на біохімічному рівні, так і на рівні взаємовідносин рослини-господаря з патогеном в умовах середовища, є першочерговим завданням, яке дозволить вирішити проблему зі створення комплексно імунних сортів проти шкідливих організмів. Використання методології

створення штучних інфекційних фонів для проведення оцінки стійкості рослин проти основних збудників хвороб та інвазійних фонів – проти шкідників дозволить прискорити процес створення нових, комплексно-стійких сортів та гібридів сільськогосподарських культур.

Спеціальна селекція сільськогосподарських культур. Дисципліна висвітлює основні питання зі спеціальної селекції сільськогосподарських культур, що вирощуються в Україні: зернові (пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале, кукурудза), зернобобові (горох, соя), круп'яні (гречка, просо), технічні (цукрові буряки), олійні (соняшник, ріпак), прядивні (льон), бульбоплоди (картопля) та ін. Щодо кожної культури висвітлено загальні відомості про походження і досягнення, завдання та напрями селекції, вихідний матеріал, моделі сортів, методи селекції (внутрішньовидова гібридизація та робота з гібридними нащадками, міжвидова гібридизація, методика і техніка схрещувань, використання мутагенезу та поліплоїдії, методи і схеми добору із мутантних та поліплоїдних популяцій), схеми селекційного процесу та їх методику і техніку, оцінювання селекційного матеріалу (за продуктивністю, довжиною вегетаційного періоду, якістю продукції та ін.), селекційну технологію окремих культур з урахуванням їх біологічних і генетичних особливостей, а також існуючого генофонду.

Державна кваліфікаційна експертиза з основами інтелектуальної власності. Дисципліна передбачає ознайомлення з міжнародним та вітчизняним механізмом правового регулювання охорони прав на сорти рослин, яке дозволить ознайомити студентів з процесом набуття, реєстрації та реалізації прав на сорт рослин в Україні та в країнах-членах Міжнародної конвенції УПОВ. Теоретичний та практичний курс дисципліни дасть змогу освоїти діагностику кількісних та якісних морфологічних ознак та фізіологічних властивостей сортів, урожайність, стійкість до хвороб, шкідників, стресових факторів середовища; загальне та спеціальне законодавство України у сфері охорони прав на сорти рослин; загальні основи, положення, принципи та процедуру набуття прав на сорти рослин; об'єм прав інтелектуальної власності на сорт; виключення з прав селекціонера; термін дії правової охорони сортів рослин, умови скорочення терміну охорони; підходами до реєстрації сортів, які створені з використанням ГМ конструкцій в ЄС, США.

Ринок сортів і насіння. Якість та вартість насіння значною мірою обумовлюють загальну ефективність виробництва продукції рослинництва у зв'язку з досить високою часткою вартості в структурі витрат на вирощування сільськогосподарських культур. Експорт посівного матеріалу становить близько 10 % від світових внутрішніх ринків. Налічується 71 країна-експортер та 111 країн-імпортерів насіння, грошові надходження та видатки на насінневий матеріал яких становлять понад 1 млн. доларів. Нині Щорічний Перелік сортів, що видається під егідою Організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР), включає близько 45 000 сортів та гібридів, які представляють 197 видів. У зв'язку з цим існує потреба у якісному та швидкому розмноженні врожайного і гетерозисного насіння та його реалізації в ринкових умовах. Основним завданням дисципліни є: підготовка фахівців до самостійної роботи у сільськогосподарських підприємствах, компаніях і фірмах, які репродукують насінневий матеріал, вирощують його, доводять до посівних кондицій, займаються його реалізацією, маркетингом, пакуванням, оформленням відповідних документів, мають свої заводи та лінії по калібруванню, пакуванню і служби по реалізації насіння.

ДНК-технології та біобезпека. Предметом вивчення дисципліни є молекулярні явища і процеси, які дозволяють на генетичному рівні ідентифікувати, модифікувати організми, діагностувати їх генетичні зміни та цілеспрямовано трансформувати геном з метою створення нових високопродуктивних, високоякісних сортів та гібридів сільськогосподарських культур. Дисципліна формує знання з

методології отримання рекомбінантних ДНК, клонування фрагментів ДНК, створення нових генотипів сортів, гібридизації, трансгенезу, ідентифікації генів, молекулярної діагностики, вивчення генетичної різноманітності та генотипування сортів і гібридів за допомогою ДНК-маркерів. Одночасно із широкими можливостями ДНК-технологій існує загроза негативного впливу біологічних чинників на населення та довкілля, можливість виникнення загроз біологічного походження, пов'язаних з розвитком сучасних біотехнологій та відсутністю чітко визначеної процедури провадження генетично-інженерної діяльності тощо.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Адаптивна селекція рослин. Основною метою вивчення дисципліни є надання студентам знань з основ формування фенотипу рослин унаслідок впливу факторів зовнішнього середовища та успадкування ознак. Як змінюються закономірності успадкування, які відбуваються відхилення у організмів при дії різних абіотичних факторів довкілля. Які зміни відбуваються при дії мутагенних факторів. Закріпити теоретичні знання шляхом формування практичних навиків у сфері вивчення механізмів дії факторів зовнішнього середовища в популяціях. Дисципліна формує знання теоретичних основ адаптивної селекції, механізмів адаптації рослин (онтогенетичної, морфоанотомічної), екологічної стійкості рослин. Особливості адаптації рослин до основних факторів довкілля (температури, водного стресу, світла, едафічних факторів). Роль вихідного матеріалу в селекції на адаптивність. Створення генетичних колекцій адаптивних ознак. Створення колекції маркерних генів.

Генетика кількісних ознак. Курс надає знання із наукових основ теорії генетики успадкування і добору утилітарних селекційних ознак культурних рослин. Основним завданням є поглиблене теоретичне і практичне вивчення теорії генетичного вдосконалення культурних рослин за кількісними ознаками. Вивчивши дисципліну студент буде знати: статистичні закономірності вірогідності; динамічні процеси закономірностей спадкування; стохастичну мутаційного процесу; генетичну структуру популяцій; закони зміни генетичної структури популяцій і їх визначальні чинники; статистичні характеристики популяцій при безперервній варіації; успадкування; добір за кількісними ознаками, його механізм і результати; вплив різних систем схрещування на структуру популяцій, інбридинг і кросбридинг; генотипові і фенотипові кореляції; як використовувати статистичні довідники і довідкові таблиці.

Екологічна генетика. Введення у практику стійких до абіотичних і біотичних факторів навколишнього середовища сортів є найбільш ефективним методом підвищення продуктивності сортів. Поясненням механізмів цієї стійкості є накопичення фундаментальних знань про генетику захисних механізмів рослин. Вивчення генетики фізіологічних та біохімічних механізмів, які забезпечують морфологічну стійкість рослин до стресів, методів оцінки та створення вихідного матеріалу адаптивного до екстремальних умов навколишнього середовища є основним завданням дисципліни. Тому використання в селекції на стійкість до абіотичних стресів і біотичних чинників найновіших досягнень генетичної науки як на біохімічному, так і генетичному рівнях є першочерговим завданням, яке дозволить вирішити проблему зі створення адаптивних до стресових умов середовища сортів сільськогосподарських сортів.

Селекція і насінництво біоенергетичних культур. Вивчення генетичних, біотехнологічних та фізіолого-біохімічних методів створення нових вихідних матеріалів для селекції біоенергетичних культур (міскантусу, свічграсу, цукрового сорго, цукрових та кормових буряків та ін.). Особливості селекції фітоенергетичних

культур для виробництва різних видів біопалива: рідкого (біоетанол, біобутанол), газоподібного (метан, синтезгаз) та твердого (паливні гранули, брикети, щепи). Створення конкурентоспроможних, високопродуктивних, стійких до комплексу несприятливих факторів зовнішнього середовища сортів та гібридів, придатних для механізованих технологій виробництва. Розробка принципово нових ресурсо- і енергозберігаючих технологічних процесів та технологій вирощування і збирання біоенергетичних культур та їх насінників, адаптованих до ґрунтово-кліматичних зон, з метою досягнення максимального генетичного потенціалу продуктивності культур та високого коефіцієнту розмноження садивного матеріалу.

Селекція і насінництво овочевих, плодкових і ягідних культур. Курс надає знання із методики селекції овочевих, плодкових і ягідних культур з поліпшенням якісних показників урожайності із отриманням екологічно-чистої продукції. Встановлення оптимальних методів одержання вихідного матеріалу. Формування і розробка селекційних програм для отримання і введення у виробництво поліпшених сортів і гібридів. Виявлення та оперативний пошук найекономічнішого шляху перетворення природного початкового генотипу на бажаний. Застосування генетичних методів у селекційній практиці для створення нових синтетичних культур. Отримання на практиці нових сортів із ознаками високої антропоадаптивності. Дослідження поєднання високої продуктивності і витривалості рослин. Встановлення для плодкових та овочевих культур прискорення темпів селекції за рахунок використання теплиць для прискорення початку плодоношення сіянців багаторічних порід. Опанування методів внутрішньовидової та віддаленої гібридизації. Вміння складати схеми розташування стандартів і сортів у повтореннях селекційних розсадників та сортовипробувань. Опанування організації і технологію насінництва, сортовий контроль якостей насіння та посівів та документація сортового насіння. Вирішення питання реклами нових сортів і гібридів для здійснення сортозаміни плодово-ягідних та овочевих культур.

Селекція і насінництво кормових культур. Селекція і насінництво кормових культур це комплекс методів дослідження та створення нових форм кормових культур і підтримання їх насінництва, які базуються на сучасних досягненнях біологічних наук, які дають можливість цілеспрямовано проводити дослідження та отримувати форми з новими ознаками, вивчати окремі властивості нових форм та надавати їм нових ознак. Селекція і насінництво кормових культур є невід'ємною частиною традиційної селекції і генетики, разом вони спроможні підняти продуктивність кормових культур і, таким чином, сільського господарства на якісно новий рівень. Тому сучасний фахівець повинен оволодіти всіма методами сільськогосподарських досліджень та ефективного проведення селекції у кормових культур та підтримання насінництва нових сортів і гібридів. Дисципліна має забезпечити студентам сукупність знань про особливості селекції і насінництва у багаторічних бобових і злакових трав, зернових кормових культур і кормових коренеплодів. Навчити майбутніх фахівців планувати та розробляти селекційний процес, розміщувати селекційні розсадники кормових культур, використовувати специфічні для кожної культури методи, проводити попередні оцінки та використовувати експрес-методи та інші заходи для прискорення та ефективного проведення селекційних досліджень з кормовими культурами.

Сертифікація і стандартизація насіння. Дисципліна передбачає розкриття суті Схем сортової сертифікації насіння за вимогами Міжнародної організації економічної співпраці та розвитку (OECD), які передбачають набір процедур, методів і прийомів для гарантії сортових і посівних якостей насіння всіх категорій в процесі розмноження, автентичності сортів та сортової чистоти. Застосування методів ідентифікації сортів рослин забезпечує встановлення автентичності сорту, ступінь однорідності та гібридності. Знання дисципліни закріпить практичні навички

застосування методів ідентифікації сортів рослин (морфологічний опис, електрофорез, ДНК-маркери, ПЛР-аналіз та інші) в сортовій сертифікації (польове інспектування та POST-control) та в подальшій морфологічній, біохімічній, генетичній паспортизації сортів, яка є основою міжнародного комерційного обігу насіння в режимі імпорт-експорт. Набуті знання у своїй практичній діяльності може застосувати селекціонер, експерт, науковець та виробник насіння.

Формування сортових ресурсів. Дисципліна дає можливість студенту ознайомитись із роллю сортових ресурсів у забезпеченні сталого розвитку рослинництва та продовольчої безпеки держави.

Викладені принципи, методичні підходи, особливості та етапи формування та підтримання сортових колекцій в сховищі довготривалого зберігання та польових сховищах, міжнародні угоди, законодавчі акти України, згідно з якими здійснюється транскордонне переміщення насіння та садивного матеріалу: Конвенцію про генетичне різноманіття, Міжнародний договір з генетичних ресурсів рослин для виробництва продовольства та ведення сільського господарства, Нагойський протокол регулювання доступу до генетичних ресурсів та спільного використання; Стандартний договір про передачу матеріалу та національні документи, що регламентують постачання зразків для цілей експертизи, досліджень та експонування. Вивчатимуться сортові ресурси в Україні, адаптацію вітчизняного насінництва до міжнародних схем і процедур з використанням класифікаторів, довідників, атласів, методи ідентифікації сортів рослин. Досліджуватимуться відносини між власниками, виробниками та споживачами сортових ресурсів.

Інспекторський нагляд і контроль. Державний нагляд (контроль) з питань перевірки стану дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва здійснюється Державною інспекцією сільського господарства України та її територіальними органами. В межах дисципліни вивчаються процедури планування та здійснення планових і позапланових заходів державного нагляду (контролю) з питань перевірки стану дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва, організаційні заходи, які необхідно здійснити перед початком проведення перевірок, загальні вимоги до їх здійснення, а також вимоги до оформлення матеріалів за результатами проведених перевірок.

Технічне забезпечення генетичних досліджень. Мета викладання дисципліни висвітлення уявлень про сучасні платформи проведення генетичного аналізу, основні технічні засоби та платформи для первинної нуклеотидної послідовності геномів, проведення фрагментного генетичного аналізу, сучасні прилади для мікроскопії та візуалізації молекулярних процесів; надати практичні навички біоінформативного аналізу даних сиквенування та аналізу геномів.

Цитологія. Курс дає уявлення про загальні закономірності організації клітинних структур і внутрішньоклітинних процесів, універсальних для всіх клітин, організації регуляторних механізмів цілісної клітини, знаннях про структурно-функціональну організацію тканин і тканинний гомеостаз з використанням сучасних фізико-хімічних і гістологічних методів досліджень. В даний час цитологія є комплексною біологічною дисципліною, розробляє різні сторони вчення про клітину. Метою дисципліни «Цитологія» є формування у студентів уявлень про взаємовідносини між організмом і кліткою на різних рівнях організації живої матерії, про систему інтеграційних механізмів, що регулюють в багатоклітинному організмі розвиток і життєдіяльність клітин; отримання знань про гістогенез, будову і функції тканин рослин; формування уявлень про загальні принципи організації тканин і збереженні тканинного гомеостазу при зміні навколишнього середовища; визначення значення структурно-функціонального рівня організації тканин для розуміння основ життєдіяльності організму.

Біохімія у селекції рослин. Залежно від підходу до вивчення живої матерії біохімію ділять на статичну, динамічну і функціональну. Статична вивчає хімічний склад організмів – склад, будова, кількісний вміст в тих чи інших біологічних об'єктах. Динамічна вивчає перетворення хімічних сполук і взаємопов'язаних з ними перетворень енергії в процесі життєдіяльності живих організмів. Функціональна – з'ясовує взаємозв'язок між будовою хімічних сполук і процесами їх перетворень з одного боку і функцією субклітинних структур, спеціалізованих клітин, тканин або органів, що включають до складу згадані речовини – з іншого. Мета дисципліни – дати фундаментальні знання про будову і властивості макромолекул, що входять до складу рослин, їх хімічних перетвореннях і значенні цих перетворень для розуміння фізико-хімічних основ життєдіяльності, молекулярних механізмів спадковості і адаптації біохімічних процесів в організмах до мінливих умов навколишнього середовища; сформулювати розуміння єдності метаболічних процесів в організмі і їх регуляції на молекулярному, клітинному і організмовому рівнях.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 201 «АГРОНОМІЯ»
за освітньою програмою «АГРОХІМСЕРВІС У ПРЕЦИЗІЙНОМУ
АГРОВИРОБНИЦТВІ»**

Форма навчання: – денна ОПП	Ліцензований обсяг, осіб: 30
Термін навчання: – денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС: – освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр з агрономії

Концепція підготовки

Аграрний сектор є фундаментом національної економіки України та основним споживачем кадрів на ринку праці. Конкурентоспроможність вітчизняних сільськогосподарських підприємств визначається міжнародним ринком через інноваційність агротехнологій, основою яких є впровадження сучасних агрохімічних, агрономічних та технологічних рішень, що базуються на ефективному менеджменті агроресурсів. Такі технології здатні реалізувати фахівці у галузі агрохімсервісу прецизійного агровиробництва. Спеціалісти цієї сфери можуть виконувати наступні завдання професійної діяльності: розробка технологій та використання інструментарію комплексного агрохімічного моніторингу, оцінка якості ґрунтів і потенціалу поля; ефективне застосування ГІС-технологій та технологій дистанційного зондування полів, забезпечення диференційованого внесення добрив та використання мобільних додатків для прийняття дієвих управлінських рішень з метою раціонального використання агроресурсів.

Сфери зайнятості випускників

Виробнича сфера рослинницької галузі АПК, агропідприємства, державні установи охорони родючості ґрунтів і агрохімічного обслуговування галузі рослинництва, компанії, що займаються реалізацією і обслуговуванням обладнання для точного землеробства.

Випускники можуть працевлаштовуватись у системі обласних філій НДІ «Укрземпроект», у системі служби охорони ґрунтів на посадах інженерів-агрохіміків; у банківських сферах на посадах експертів з оцінки ґрунтів; у системі карантинних служб і митного контролю України на посадах, пов'язаних з оцінкою якості ґрунтів та екологічного стану довкілля; у комерційних і державних установах, що здійснюють агрохімсервіс агропідприємств в умовах прецизійного агровиробництва, проводять комплексну агрохімічну діагностику та діагностику живлення рослин на посадах менеджерів (спеціалістів, фахівців)-агрохіміків, менеджерів-промоутерів, агрохіміків-аналітиків, консультантів із живлення рослин, фахівців для надання послуг із точного землеробства.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку у провідних агропідприємствах: ТОВ «Agrilab», «IST AGRO», «Біотех ЛТД», «Так Агро», «Агрорегіон», «Ятрань», «Миронівський хлібопродукт», науково-дослідних установах НААН і НАН України, навчально-науково-виробничих лабораторіях кафедр НУБіП України.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Управління рівнем вмісту азоту в ґрунті за вирощування озимих культур.
2. Дистанційний моніторинг стану рослин.
3. Геоідентифікація проблемних ділянок родючості ґрунтів.
4. Геоідентифікація неоднорідних ділянок родючості ґрунтів.
5. Управління продуктивністю рослин за диференційованого внесення добрив.
6. Моніторинг рівня родючості ґрунтів у прецизійному агровиробництві.
7. Диференційоване внесення добрив за вирощування сільськогосподарських культур.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Агрохімсервіс у прецизійному агровиробництві»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Технологічне забезпечення агрохімсервісу	5	екзамен
ОК 2	Просторова неоднорідність ґрунтового покриву	6	екзамен
ОК 3	Агрохімсервіс у рослинництві	8	екзамен
Всього		19	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Фізіологія і діагностика живлення рослин	9	екзамен
ОК 5	Агрохімічний моніторинг ґрунтів	6	екзамен
ОК 6	Дистанційний моніторинг агрофітоценозів	6	екзамен
ОК 7	ГІС в агрохімсервісі	6	екзамен
ОК 8	Диференційоване внесення агрохімічних ресурсів	6	екзамен
ОК 9	Практична підготовка	10	диференційований залік
ОК 10	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		47	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1.1	Програмні рішення у агрохімсервісі	4	екзамен
ВК 1.2	Інформаційні технології в живленні рослин		екзамен
ВК 1.3	Діджиталізація агрохімсервісу		екзамен
ВК 2.1	Логістика внесення добрив	4	екзамен
ВК 2.2	Внутрішньоґрунтове і фоліарне внесення добрив		екзамен
ВК 2.3	Тактика використання рідких добрив		екзамен
ВК 3.1	Стратегії живлення в зоні ризикованого землеробства	4	екзамен
ВК 3.2	Фертигація та іригація		екзамен
ВК 3.3	Інформаційні технології вологозабезпечення і живлення рослин		екзамен
ВК 4.1	Потенціал ринку добрив	4	екзамен
ВК 4.2	Потенційні ризики використання фальсифікатів добрив		екзамен
ВК 4.3	Добрива у прецизійному агровиробництві		екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Загальний обсяг вибіркового компонентів		24	
Разом за ОП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОП

Технологічне забезпечення агрохімсервісу. Метою є формування у магістрів теоретичних знань і практичних умінь в організації основних технологічних циклів агрохімсервісу, ефективного і раціонального підбору технічних засобів, формування і синхронізації сільськогосподарських агрегатів з усією логістичною схемою застосування агрохімічних ресурсів, забезпечення контролю якості проведення агрохімічних прийомів із урахуванням властивостей ґрунтів, біологічних особливостей сільськогосподарських культур, фізико-хімічних процесів взаємодії агрохімічних ресурсів з ґрунтами та оточуючим середовищем. Кінцевою метою дисципліни є формування вмінь у майбутніх фахівців по складанню технологічних проектів і карт технологічного забезпечення проведення прийомів по використанню агрохімічних ресурсів.

Просторова неоднорідність ґрунтового покриття. Метою є формування у майбутнього фахівця теоретичних знань щодо поняття неоднорідності ґрунтів, а також практичних вмінь щодо встановлення типів та причин неоднорідності ґрунтового покриття, властивостей ґрунтів, якими можна управляти і змінювати у близькій перспективі, наслідків неоднорідності ґрунтового покриття у рослинництві.

Агрохімсервіс у рослинництві. Метою є узагальнення агрономічних знань у ракурсі сервісної та логістичної складової. Здобуття практичних навиків організації, забезпечення та реалізації технологій по управлінню продуктивністю рослин та ґрунтів, як обов'язкової передумови успішного впровадження точного землеробства. Курс вибудований на конкретних практичних рішеннях по проведенню хімічної меліорації ґрунтів, логістичному забезпеченню використання мінеральних і органічних добрив. управлінню рослинними рештками та сидерацією у господарствах, по реалізації сервісу з вирощування основних сільськогосподарських культур у тому числі і за екстремальних умов (забезпечення високої стресостійкості рослин) та системах удобрення культур за різних систем обробітку ґрунту (оранка, mini-till, no-till, strip-till). У ході вивчення дисципліни розглядаються найбільш оптимальні технологічні рішення прийомів з акцентом на сучасні системи керування рослинництвом в цілому, і точне землеробство зокрема.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОП

Фізіологія і діагностика живлення рослин. Метою є формування у майбутнього фахівця теоретичних знань щодо фізіологічних процесів живлення рослин, методів та методик його діагностики (стратегічної, оперативної, ґрунтової, рослинної, біологічної, функціональної, тощо), а також набуття практичних вмінь щодо планування, організації та реалізації комплексної агрохімічної діагностики живлення сільськогосподарських культур, виділення зон дефіциту макро-, мезо- і мікроелементів в межах поля, вибору найбільш оптимальних способів і технічного забезпечення діагностики різних груп сільськогосподарських культур, застосування сучасного інструментарію цієї сфери агрохімсервісу, уміння обслуговувати і

підтримувати функціональну діяльність приладів різних видів діагностики живлення рослин, розробки професійної документації.

Агрохімічний моніторинг ґрунтів. За вивчення лекційного і лабораторного курсу дисципліни майбутні фахівці формують теоретичні знання і практичні вміння щодо оцінки показників родючості ґрунту. Вивчають та набувають навиків у методиках планування та здійснення моніторингу ґрунтових умов, а саме: методів відбору зразків, планування маршрутів відбору, сітки елементарних ділянок та їх площі відповідно до ґрунтових зон, мікрорельєфу, різноманіття ґрунтових відмін, інтенсивності сільськогосподарського використання, системи удобрення; вимог до відбирання проб, строків відбору, кількості зразків, глибини, кодування та прив'язки зразків; підготовки зразків до агрохімічного аналізу та планування і підбір методик та методів лабораторного аналізу використовуючи вітчизняні, міжнародні класичні та інноваційні методики визначення показників родючості ґрунтів; розробки агрохімічних картограм на основі отриманих результатів моніторингу та планування потенційної продуктивності сільськогосподарських культур, потенціалу поля, планованої продуктивності культур. Студент набуває вмінь визначати критичні, лімітуючі фактори в межах поля, володіти знаннями оптимального вмісту та співвідношення елементів живлення, їх ефективного використання відповідно біологічних вимог культури з метою реалізації генетичного потенціалу.

Дистанційний моніторинг агрофітоценозів. Навчальна дисципліна має за мету формування кваліфікаційних теоретичних знань, методичних розумінь і практичних навиків агрохімічного обстеження рослинного покриву, з використанням різних методів і засобів дистанційного зондування – мобільних пристроїв спектрального аналізу, наземного сенсорного обладнання, безпілотних літальних апаратів (БПЛА), супутників. Лекційний курс розкриває методичні й методологічні підходи до дистанційного моніторингу агрохімічних параметрів (мінерального живлення рослин, окремих показників родючості ґрунту, ефективності застосування й дії добрив). Лабораторні заняття дозволяють студенту магістратури на практиці опрацювати весь алгоритм проведення таких обстежень, навчитися раціонально інтерпретувати отримані дані для практичного застосування.

ГІС в агрохімсервісі. За вивчення лекційного та практичного курсу дисципліни майбутній фахівець набуде теоретичних знань щодо можливостей та обмежень ГІС та всіх аналітичних процесів, які пов'язані із ними, сформує розуміння важливості масштабу, проєкції та топології щодо здатності візуалізувати світ. Магістр освоїть практичні навички щодо отримання геопросторових даних, визначення області полігону, побудови буферного, растрового та векторного накладання, обчислення ландшафтних показників, створення карт та їх використання. Для виконання цих та інших функцій навчитися працювати із програмним забезпеченням: Manifolds GIS, Global Mapper, webportal Agrilab.

Диференційоване внесення агрохімічних ресурсів. Ця дисципліна є підсумовуючим курсом освітньої програми. Освоєння її дозволяє студенту набути теоретичних знань і практичних вмінь по реалізації карт-завдань, які розроблені відповідно до результатів експертизи і комплексної агрохімічної діагностики, з метою управління продуктивністю посівів із врахуванням внутрішньопольової варіабельності місць вирощування рослин та оптимізації використання витратних матеріалів. Майбутній фахівець набуде знань і вмінь із підбору і використання сучасної сільськогосподарської техніки, керованої бортовим комп'ютером і здатної диференційовано проводити агротехнічні операції, а також успішно модернізувати вже наявну в господарствах техніку. Крім того, фахівець успішно вмітиме використовувати та надавати фахові послуги із використання приладів точного позиціонування на місцевості (GPS-приймачі), технічних систем, що допомагають виявити неоднорідність поля (автоматичні пробовідбірники, різні сенсори і

вимірювальні комплекси, збиральні машини з автоматичним обліком урожаю, прилади дистанційного зондування сільськогосподарських посівів, детальні ГІС-карти та ін.) тощо.

Вибіркові компоненти ОПП ***Вільного вибору за спеціальністю***

Програмні рішення в агрохімсервісі. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами необхідних знань та умінь у підборі і коригуванні програмного забезпечення (ПЗ), що дає змогу формувати базу даних для кожного окремого поля господарства, аналізувати їх, отримувати інформацію для прийняття рішень з технологічною реалізацією. Завданням дисципліни є сформувані у студентів: розуміння алгоритму створення й роботи відповідного ПЗ, вміння створювати і вести електронний журнал полів, формувати базу даних для аналізу й прогностичних рішень, з метою прийняття своєчасних і ефективних управлінських рішень – від локального до стратегічного формату; практичні навички користування актуальним ПЗ, що допомагає здійснювати оперативний моніторинг і тактичне управління агровиробництвом, зокрема оцінка стану рослин протягом вегетації, виявлення ознак дефіциту елементів живлення, встановлення різного роду пошкоджень, фітосанітарного стану фітоценозів тощо.

Інформаційні технології в живленні рослин. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами необхідних знань та умінь щодо системи збору, зберігання, обробки даних про забезпечення рослин конкретної культури елементами живлення, відповідність настання й проходження фаз росту і розвитку (етапів органогенезу), аналізу й використання даних для своєчасних ефективних управлінських і прогностичних рішень. Завданням дисципліни є сформувані у студентів: вміння користуватися даними супутникового та надземного моніторингу фітоценозів, з подальшою інтерпретацією їх для оцінювання забезпечення рослин елементами живлення; робити правильний підбір даних із операційних і транзакційних систем; проводити об'єктивно аналіз даних, із формуванням достовірних висновків, на основі яких можна приймати технологічні рішення в питаннях живлення рослин.

Діджиталізація агрохімсервісу. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами необхідних знань та умінь щодо використання цифрових технологій у сфері агрохімічного обслуговування агровиробництва, для оперативного отримання даних, на основі яких можна приймати достовірні технологічні рішення. Завданням дисципліни є сформувані у студентів: вміння організувати збір інформації безпосередньо в полі (погодні дані, показники стану ґрунту, стану рослин тощо) у цифровому форматі; навички наповнення бази даних, зберігання, вибору й аналізу в цифровому форматі інформації системи агрохімічного обслуговування виробництва; практичні навички користування актуальними засобами у цифрових технологіях (гаджетами, девайсами); розуміння алгоритму вибору й обробки інформації для прийняття рішень в агрохімсервісі.

Логістика внесення добрив. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців розуміння організаційно-логістичних процесів по внесенню добрив, які базуються на знаннях механізмів трансформації сполук у ґрунті, що містять поживні елементи, зміни потреб рослин в них у процесі росту і розвитку, причин та послідовності засвоєння поживних елементів. Магістри отримують знання по методології організації внесення різних видів та форм добрив найбільш оптимальними способами, по оперуванню різними строками і способами їх використання для оптимізації живлення рослин.

Внутрішньогрунтове та фоліарне внесення добрив. Метою є формування у магістрів теоретичних знань і практичних умінь про значення, завдання, способи та особливості організації проведення прикореневого, внутрішньогрунтового та

фоліарного внесення добрив. У ході вивчення дисципліни звертається теоретична і практична увага на інноваційні технології внесення рідких мінеральних добрив методом інжекторного вприскування та з використанням аплікаторів-рослинопідквілювачів. Студенти засвоюють вимоги до оприскувачів, підбору розпилювачів та техніки приготування робочих розчинів. Підсумком курсу є вміння магістрів розробляти технічно-технологічну документацію та вибудовувати логістичну схему проведення прикореневого, внутрішньогрунтового та фоліарного внесення добрив.

Тактика використання рідких добрив. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців розуміння переваг і особливостей застосування рідких мінеральних добрив, хімізму взаємодії рідких добрив із ґрунтом та в розчинах чи суспензіях. Магістри отримають навички по організації логістичного ланцюга від закупівлі до внесення під сільськогосподарські культури відповідно фаз росту і розвитку (ВВСН), освоють шляхи можливих втрат елементів живлення та способів їх подолання. Крім того, вони вивчають і підбирають найоптимальніші способи їх внесення з урахуванням коефіцієнтів використання елементів живлення та економічного чинника процесу використання.

Стратегії живлення в зоні ризикованого землеробства. Дисципліна передбачає формування у магістрів розуміння процесів, їх інтенсивності в ґрунтах та рослинах за оптимального забезпечення вологою і її дефіциту. Крім того студенти набудуть практичних навичок по використанню технологій ефективного природнього вологозабезпечення, збереження вологи в ґрунті та раціонального її використання в процесі росту і розвитку сільськогосподарських рослин. У процесі навчання магістри отримають знання по організації різних способів штучної оптимізації вологозабезпечення рослин, їх функціональних можливостей та сумісного застосування мінеральних добрив з поливною водою із урахуванням біологічних і сортових потреб сільськогосподарських культур.

Фертигація та іригація. Метою вивчення дисципліни є формування у магістрів розуміння процесів, які відбуваються у ґрунтах і рослинах за зміни умов зволоження та живлення рослин порівняно із богарою. Крім того студенти отримають знання по управлінню продуктивністю сільськогосподарських культур через оволодіння особливостями водоспоживання в основні критичні фази їх росту і розвитку та забезпечення їх вологою, поживними елементами найбільш раціональними способами. Магістри отримають навички по створенню розчинів добрив, управлінню схемами їх подачі до поливних машин та систем в розрізі необхідних доз та співвідношень залежно від біологічних потреб сільськогосподарських культур та по оволодінню методиками підтримання показників рівня родючості ґрунтів у запланованому діапазоні.

Інформаційні технології вологозабезпечення і живлення рослин. Метою дисципліни є формування у магістрів розуміння закономірностей розподілу та диференціації показників родючості ґрунтів в зоні зволоження і за її межами, які склалися під впливом зрошення, удобрення та технологій вирощування сільськогосподарських культур загалом, механізмів формування продуктивності рослин в умовах регульованого вологозабезпечення. Магістри отримають навички по збору, зберіганню, обробці даних по технологіях раціонального вологозабезпечення та інтегрованого контролю за витратами зрошувальної води, інтенсивністю і частотою поливів, внесенням добрив та пестицидів. Крім того, окремі модулі спрямовані на формування вміння по використанню інноваційних інструментів керування дощувальними машинами (дистанційні технології управління параметрами поливу, точне управління засобами поливу тощо).

Потенціал ринку добрив. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь щодо основних трендів ринку

добрив в Україні та світі, тенденцій його розвитку, характеристики ємності ринку добрив, його сегментації і структуризації, динаміки виробництва добрив, основних операторів ринку добрив, поняття конкурентності, ризиків ринку, особливостей ціноутворення і споживання добрив в Україні.

Потенційні ризики використання фальсифікатів добрив. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь щодо можливих напрямків і способів фальсифікації добрив, а також основних ризиків, пов'язаних із використанням таких добрив.

Добрива у прецизійному агровиробництві. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь щодо вимог до якості добрив, придатних для прецизійного агровиробництва, основних характеристик добрив, асортимент таких добрив, підбір форм, способів та строків їх застосування у технологіях прецизійного агровиробництва.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Аграрні науки та продовольство»
спеціальності 203 «САДІВНИЦТВО, ПЛОДООВОЧІВНИЦТВО
ТА ВИНОГРАДАРСТВО»
за освітньою програмою «САДІВНИЦТВО, ПЛОДООВОЧІВНИЦТВО
ТА ВИНОГРАДАРСТВО»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	55
– заочна	20
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр із садівництва та виноградарства

Концепція підготовки

Підготовка магістрів за спеціальністю орієнтована на сучасні і перспективні напрями розвитку в овочівництві, садівництві та виноградарстві. Навчання магістрів за спеціальністю передбачає поглиблену спеціалізовану підготовку в галузях плодівництва, виноградарства, овочівництва, закритого ґрунту, квітникарства. Саме фахівці даної спеціальності, набувши спеціальних умінь та знань інноваційного характеру здатні забезпечити сучасні вимоги суспільства щодо розширення асортименту та виробництва необхідної кількості високоякісної плодової та овочевої продукції для внутрішнього споживання і експорту, здатні організувати і забезпечувати застосування найпрогресивніших сучасних технологій у наукових дослідженнях та на виробництві.

Випускник з даної спеціальності теоретично і практично підготовлений, володіє знаннями й вміннями сучасних технологій у галузях овочівництва, садівництва та виноградарства.

Сфери зайнятості випускників

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, фермерські господарства, тепличні комбінати, структури, що займаються декоративним садівництвом, постачанням обладнання, насіння, садивного матеріалу, засобів захисту рослин та матеріалів для садів, виноградників, тепличних комплексів, а також науково-дослідні установи.

Практичне навчання

Студенти проходять практичну підготовку в навчально-дослідних господарствах НУБіП України: ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», «Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка», а також у передових сільськогосподарських підприємства різних форм власності, колекційних розсадниках НУБіП України, навчальній лабораторії НУБіП України «Плодоовочевий сад», науково-дослідних установах НААН та НАН України, державних помологічно-ампелографічних інспекціях.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Добір сортів для закладання інтенсивних садів та виноградників на основі вивчення їх відповідності вимогам сучасного садівництва.
2. Аналіз стану ринку і перспектив вирощування нішевих садових культур.
3. Вдосконалення елементів технології прискороного вирощування саджанців плодових, ягідних, горіхоплідних культур та винограду.
4. Обґрунтування та дослідження стійкості сортів до несприятливих факторів довкілля.
5. Науково обґрунтований підбір сортів (або гетерозисних гібридів) різних видів овочевих культур з метою виділення найбільш придатних для вирощування в умовах певної місцевості.
6. Дослідження ефективних елементів технології вирощування овочевих культур, у т.ч. вплив строків сівби (висаджування розсади, цибулин, бульб тощо), способи підготовки насіння і садивного матеріалу, способів сівби (висаджування), густоти і формування рослин, способів зрошування, застосування регуляторів росту рослин, біопрепаратів тощо для одержання високої врожайності та екологічно-безпечної продукції.
7. Вивчення нових видів овочевих культур з метою впровадження їх у виробництво для різних напрямів споживання.
8. Удосконалення технологій вирощування овочевих культур в закритому ґрунті.
9. Застосування новітніх технологій у тепличному квітникарстві.
10. Вдосконалення елементів технології культивування їстівних грибів

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Садівництво, плодоовочівництво
та виноградарство»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Агробізнес і маркетинг у садівництві, овочівництві і виноградарстві	5	екзамен
ОК 2	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	5	екзамен
ОК 3	Якість і логістика при зберіганні, переробці плодів та овочів	4	екзамен
Всього		14	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Стале виробництво садовини за глобальних змін довкілля	10	екзамен
ОК 5	Нішеві плодові культури	7	екзамен
ОК 6	Малопоширені овочеві та екзотичні рослини відкритого і закритого ґрунту	10	екзамен
ОК 7	Післязбиральна доробка плодів, овочів і винограду	5	екзамен
ОК 8	Квітникарство відкритого і закритого ґрунту	6	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОК 9	Практична підготовка	10	диференційований залік
ОК 10	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		52	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1.1	Органічне плодівництво	4	екзамен
ВК 1.2	Виробництво і сертифікація садивного матеріалу		екзамен
ВК 1.3	Спеціальне сортознавство		екзамен
ВК 2.1	Гідропоніка	4	екзамен
ВК 2.2	Прогресивні технології закритого ґрунту		екзамен
ВК 2.3	Трояндознавство		екзамен
ВК 3.1	Лікарське садівництво	4	екзамен
ВК 3.2	Ампелографія та селекція винограду		екзамен
ВК 3.3	Горіхівництво		екзамен
ВК 4.1	Мікологія та мікоризація	4	екзамен
ВК 4.2	Програмування і прогнозування врожаїв овочевих культур		екзамен
ВК 4.3	Органічне овочівництво відкритого і закритого ґрунту		екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Агробізнес і маркетинг у садівництві, овочівництві і виноградарстві. Дисципліна присвячена комерційній діяльності та маркетинговій стратегії на плодоовочевому ринку. Розглядаються теоретичні та практичні аспекти комерційної діяльності на плодоовочевому ринку. Вивчаються методичні та практичні питання маркетингового забезпечення комерційної діяльності суб'єктів ринку плодоовочевої продукції. Комерційна діяльність у плодоовочевому секторі передбачає виконання цілого ланцюга операцій, таких як обґрунтування необхідності ресурсів для виробництва кожного виду продукції, вибір каналу збуту, споживачів та встановлення між ними господарських зв'язків, контроль виконання договірних обов'язків, організація продажу плодоовочевої продукції та її стимулювання. Розглядається комерційна стратегія для суб'єктів господарювання з метою підвищення рівня ефективності виробництва продукції та конкурентоспроможності підприємства на ринку. На практичних заняттях магістри знайомляться з розробкою бізнес-плану як специфічного планового документу, в якому відображено організаційно-фінансові доходи для забезпечення виробництва окремих видів товарів, робіт, послуг. Аналізується виробництво основних та нових плодоовочевих видів за SWOT-аналізом як основою формування маркетингових стратегій.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Навчальна дисципліна покликана сприяти розвитку раціонального творчого мислення, розв'язанню наукових проблем, що постають у процесі наукових досліджень, на високому методологічному рівні, що є запорукою отримання об'єктивних, повних і науково обґрунтованих результатів. Освоєння дисципліни забезпечує поглиблене вивчення та систематичне засвоєння основних

методологічних, організаційних та технологічних засад проведення наукових досліджень, отримання відповідей на запитання, пов'язаних з проблемами сучасного наукознавства, організацією науково-дослідної роботи, методикою і послідовністю написання наукових робіт, правилами їх оформлення.

Якість і логістика при зберіганні, переробці плодів та овочів. Плодоовочева продукція має важливе значення для повноцінного харчування та забезпечення людського організму біологічно цінними сполуками. Однак, для того щоб споживачі отримали справді якісні й безпечні продукти харчування з плодів та овочів, потрібно враховувати багато факторів не тільки під час їх вирощування, а й вміти правильно та ефективно організувати логістику, короткочасне чи тривале зберігання, застосувати відповідні схеми переробки. Метою вивчення дисципліни є формування знань, вмінь у майбутніх фахівців щодо складання логістичних схем під час транспортування, зберігання і переробки плодів та овочів, виявлення небезпечних чинників, критичних точок контролю на всіх етапах їх просування логістичним ланцюгом, що можуть вплинути на якість і безпечність свіжої чи переробленої плодоовочевої продукції відповідно до системи HACCP. Дисципліна вивчає комплекс факторів, що забезпечать отримання якісної свіжої та переробленої плодоовочевої продукції; особливості транспортної логістики; ефективні, обґрунтовані режими, способи короткочасного чи тривалого зберігання плодів і овочів, оптимальні шляхи їх переробки з мінімальними втратами в кількості та якості; правила контролю всіх технологічних операцій зі зберігання та переробки свіжих та перероблених плодів та овочів для гарантування їх безпечності для кінцевих споживачів.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Стале виробництво садовини за глобальних змін довкілля. Навчальна дисципліна належить до новітніх навчальних курсів, який забезпечить студентам магістратури базу знань про принципи та практики сталого (стійкого) виробництва продукції садівництва у різних регіонах світу. Мета сталого садівництва полягає у забезпеченні потреби нинішнього покоління у вітамінній продукції з дотриманням балансу економічних, соціальних та екологічних умов, не ставлячи під загрозу можливість майбутніх поколінь задовольняти аналогічні потреби. Зусилля сучасних фермерів-садівників у регіональному та світовому масштабі спрямовані на те, щоб безпека та якість їхньої продукції задовольнили найвищі очікування харчової промисловості та споживачів. Понад те, практики сталого виробництва врожаю спрямовані на зменшення екологічного сліду, мінімізацію втрат у ланцюгу постачання, максимальну переробку відходів виробництва тощо. Курс також акцентує увагу на тому, як зміни клімату вплинуть на майбутнє виробництва фруктів, та як українським садівникам найефективніше адаптувати свою діяльність за зростаючого дефіциту води, подальшої деградації ґрунтів та дестабілізації змін довкілля. Написання реального прикладного проекту дозволить студентам реалізувати нещодавно набуті практичні знання.

Нішеві плодові культури. Особливості та значення нішевих плодових культур для сучасного садівництва. Систематика та номенклатура плодових рослин. Походження та значення нішевих плодів. Біологічні особливості та біохімічний склад плодів. Асортимент нішевих плодових культур. Особливості розмноження, агротехніки, збирання та переробки плодів. Зерняткові культури (айва, чорноплідна горобина, глід, айва японська, горобина, наші, мушмула, ірга та ін.). Кісточкові культури (дерен, зизифус, журавлина, бузина, черемшина, чорна абрикоса та ін.). Ягідні культури (папайя, ківі та витривалі ківі, жимолость, лимонник, лохина, обліпіха, ожина, хурма, барбарис, журавлина, золотисті порічки тощо). Горіхи

(волоський горіх скоростиглий з бічним плодоношенням, фундук, мигдаль, каштан та інші горіхові культури).

Малопоширені овочеві та екзотичні рослини відкритого і закритого ґрунту. Фахівець спеціальності «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» має бути ознайомлений та орієнтуватися у різноманітності плодоовочевої продукції, яка для країн тропічної та субтропічної зон є основною продовольчою та експортною, але маловідома для вітчизняного споживача. У дисципліні вивчаються сучасні тенденції вирощування малопоширених овочевих та екзотичних культур у культивацийних спорудах, розкривається видовий та сортовий склад, особливості вирощування та догляду за ними, способи розмноження, агротехнічні заходи і використання продукції. Вивчаються вимоги малопоширених рослин до мікрокліматичних параметрів та способи забезпечення оптимальних умов для вирощування окремих культур у відкритому ґрунті, теплицях та закритих приміщеннях.

Післязбиральна доробка плодів, овочів і винограду. Українські системи маркетингу свіжої плодоовочевої продукції в сучасних умовах досягнули світового рівня і стали комплексними, структурованими і динамічними. Вимоги до її якості продовжують зростати. У схемах постачання плодоовочевої продукції від «поля до столу» велике значення займає післязбиральна доробка. У дисципліні висвітлюються питання з біологічних основ плодівих та овочевих культур, які впливають на показники якості, її критерії та компоненти. Велике значення мають методи визначення якості. Фактори, які впливають на якість – сорт, строки і спосіб збирання врожаю, технологічні прийоми післязбиральної доробки. Визначення строків досягання плодівих та овочевих культур. Біохімічні зміни під час досягання і післязбиральної доробки плодів та овочів. Технологія збирання врожаю, післязбиральна доробка врожаю до реалізації на прикладі різних видів плодівих та овочевих культур. Етапи збирання врожаю та його післязбиральної доробки – сортування, мийка, охолодження, зберігання, логістика, маркетинг. Стандарти вимог до технологій післязбиральної доробки плодів, овочів та винограду.

Квітникарство відкритого і закритого ґрунту. Вивчається історія квітникарства відкритого і закритого ґрунту, сучасні тенденції квітникарства в Україні і у світі. Види квіткових і декоративних рослин, придатні для вирощування у відкритому і закритому ґрунті, їхня господарсько-біологічна характеристика. Вимоги квіткових рослин до мікрокліматичних умов у оранжереях. Технології вирощування основних промислових квіткових культур на ґрунтових та штучних субстратах. Способи розмноження квіткових і декоративно-листяних рослин. Вігонка і горщечкова культура квіtkово-декоративних рослин. Застосування регуляторів росту для поліпшення декоративності, методи продовження життя зрізаних квітів.

Вибіркові компоненти ОПП **Вільного вибору за спеціальністю**

Органічне плодівництво. Студенти отримають теоретичні знання та професійні навички щодо ведення садівничого господарства відповідно до системи органічного плодівництва. Розглядається рівень розвитку органічного виробництва та його перспективи у регіональному та світовому вимірі. Наведено країни-лідери серед із споживання органічної продукції. Представлено найпоширеніші логотипи європейської, американської та японської системи сертифікації органічних продуктів. Вивчаються технології вирощування органічної продукції основних садових культур, які забезпечують екологічну чистоту і відповідають міжнародним стандартам якості продукції.

Виробництво і сертифікація садивного матеріалу. Дисципліна вивчає сучасні інтенсивні прибуткові технології виробництва садивного матеріалу на

прикладі досягнень наукових закладів з садівництва України та кращих зарубіжних технологій. Основою курсу є вивчення системи виробництва сертифікованого оздоровленого садивного матеріалу плодових і ягідних культур для запобігання поширення вірусних та інших внутрішньоклітинних хвороб. Студенти вивчають інтенсивні технології вирощування насінневих і вегетативних підщеп, сучасні шляхи отримання садивного матеріалу зерняткових, кісточкових, горіхоплідних і ягідних культур. Робочою програмою курсу передбачено також вивчення питань стандартизації садивного матеріалу та сучасних технологій його зберігання.

Спеціальне сортознавство. Спеціальне сортознавство – це агрономічна наукова дисципліна, яка всебічно вивчає сорти плодових і ягідних культур з метою визначення біологічно-господарського та селекційного потенціалу світового сортового розмаїття кожної культури та розробки шляхів ефективною реалізації цього потенціалу для задоволення потреб людини. Вивчення цієї дисципліни дозволить майбутнім магістрам правильно оцінювати нетрадиційні сорти, добирати кращі для масового розмноження у розсадниках і вирощування в промислових і аматорських насадженнях в різних регіонах України, підтримувати сорти та покращувати їх за допомогою клонової селекції цілеспрямовано використовувати їх продукцію, визначати сорти-донори та джерела цінних ознак для використання в селекційному процесі, знати основи створення генетичних колекцій ресурсів і вміти використовувати їх при виконанні селекційних програм, володіти методикою моніторингу ринку плодів і ягід. Завдання вивчення дисципліни полягає в наданні магістрам теоретичних та практичних знань з питань біології нетрадиційних сортів плодових і ягідних культур, підтримання існуючих сортів в їхньому типі та подальшого поліпшення шляхом клонової селекції; районування на основі виробничо-біологічного вивчення в конкретному регіоні та визначення цільового призначення продукції, створення генетичних колекцій, добору сортів для використання в селекції, моніторингу ринку плодів.

Гідропоніка. У дисципліні вивчається вирощування культур без ґрунту, різновиди методу, живильні розчини, субстрати, що має свої особливості на відміну від вирощування на ґрунті.

Прогресивні технології закритого ґрунту. Вивчаються нові розробки і передовий досвід в тепличній галузі.

Трояндознавство. Дисципліна розкриває питання історії поширення троянди, її видів. Описує найбільші розарії світу та механізм створення нових сортів. Розглядаються питання вимог троянди до умов навколишнього середовища і методи його регулювання. Вивчається питання підщеп та їхньої сумісності з культурними сортами, різноманітність груп та форм троянди, способи її розмноження та особливості обрізки. Розкриваються особливості вирощування окремих груп троянди у культивацийних спорудах ґрунтовим та гідропонним способами, а також в якості горщечкової культури. Охоплюються питання догляду за рослинами, захисту від шкідників та боротьби проти хвороб.

Лікарське садівництво. Плоди є важливим джерелом поживних і біологічно активних речовин, необхідних для життєдіяльності людини. Вони цінні не тільки для збалансованого харчування, але і в лікувальних, профілактичних і терапевтичних цілях. В аматорських садах плодові рослини з високим вмістом біологічно активних речовин забезпечують садівників необхідними продуктами. Промислові сади дають сировину для фармацевтичної промисловості. Знання студентами видового та сортового складу лікарських плодових культур сприятимуть розвитку цього напрямку садівництва.

Ампелографія та селекція винограду. Вивчення курсу дисципліни дозволить опанувати теоретичні основи ампелографії та селекції винограду. Студенти здобудуть практичні навички щодо опису та ідентифікації сортів винограду та підщеп

з використанням дискрепторів OIV. Ґрунтовно освоюють біологічні та виробничі властивості столових і технічних сортів, популярних в Україні та основних виноградних регіонах світу. Розглядаються основи генетичних досліджень з розробки нових стійких до хвороб та шкідників сортів та підщеп винограду. Вивчення дисципліни розвиватиме у студентів спроможність виявляти, формулювати й пояснювати проблеми, характерні для галузі ампелографії та пропонувати й послідовно інтерпретувати рішення для їх подолання.

Горіхівництво. Дисципліна має на меті дати студентам знання з горіхівництва, що стосуються основних горіхових культур, насамперед волоського горіха, а також фундука та мигдалю; ознайомити студентів з іншими горіхоплідними рослинами. Характеристика горіхоплідних культур складається з систематичного положення та класифікації; сортового складу; морфологічних, біологічних та екологічних особливостей; основ розмноження; технологій закладання садів, догляду за насадженнями, збирання та переробки, характеристики біохімічного складу горіхів.

Мікологія та мікоризація. Напрями мікологічних досліджень у ракурсі культивування їстівних грибів. Виділення чистої культури з плодового тіла і посівного міцелію. Підтримання чистих колекційних культур. Вивчення культурально-морфологічних властивостей міцеліальних колоній їстівних грибів, як об'єкта культивування. Глибинна культура. Приготування і зберігання посівного міцелію. Мікориза – як фундаментальна властивість рослин існувати завдяки симбіозу з мікологічною мікрофлорою. Вплив мікоризи на розвиток сільськогосподарських культур. Типи мікоризи. Ідентифікація мікоризи Використання арбускулярних грибів для інокуляції кореневої системи сільськогосподарських культур. Корекція вирощування рослин для оптимального формування мікоризи.

Програмування і прогнозування врожайів овочевих культур. Лекційний курс з дисципліни займає центральне місце моделювання системи «овочева культура – ґрунт – погода – клімат - врожайність». Основне завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у студента знань з програмування певного рівня врожайності овочевих культур. Лекційний курс складається з дванадцяти тем, які розкривають сучасні підходи до цієї проблеми і націлюють студента на самостійну роботу з літературою та методикою вирощування овочевих культур з наступним одержанням продукції, що відповідає б санітарним нормам. В практичних роботах студент програмує задану врожайність на основі ФАР, гідротермічного режиму, хімічного складу ґрунту, доз внесених добрив і технологічного забезпечення.

Органічне овочівництво відкритого і закритого ґрунту. Викладання дисципліни «Органічне овочівництво відкритого і закритого ґрунту» розкриває питання органічного виробництва, рівень світового розвитку органічного виробництва та його перспективи для України. Представленні основні технології вирощування органічної продукції, які забезпечують екологічну чистоту і відповідають міжнародним стандартам якості. Наведено лідери серед країн із споживання органічної продукції. Представлені найбільш поширені логотипи європейської, американської та японської системи сертифікації органічних продуктів. Експортний потенціал сектору оцінюється у 50 млн. євро. Основні країни-споживачі української «органіки»: Німеччина, Австрія, Польща, Італія, Франція, Нідерланди, Данія, Швейцарія, США, Канада. Органічний стиль життя та органічна продукція стали одними з найпотужніших трендів останніх десятиліть: їсти натуральну їжу, користуватися натуральною косметикою, носити одяг з натуральних тканин, використовувати меблі з натуральних матеріалів.

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Декан – доктор біологічних наук, професор, академік НААН України
Цвіліховський Микола Іванович

Тел.: (044) 527-82-31

E-mail: m_tsvilikhovsky@nubip.edu.ua

Розташування: навчальний корпус № 12, кімн. 324, блок «Г»

Факультет організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»**Освітньо-професійна програма «Ветеринарна медицина» (6 і 5 років)**

Гарант освітньо-професійної програми – Грушанська Наталія Геннадіївна, доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії і клінічної діагностики.

Випускові кафедри:

Анатомії, гістології і патоморфології тварин ім. акад. В.Г. Касьяненка

Тел.: (044) 527-86-17

E-mail: museum@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор ветеринарних наук, професор Мельник Олег Петрович

Акушерства гінекології та біотехнології відтворення тварин

Тел.: (044) 527-83-46

E-mail: akusherstvo@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри - кандидат ветеринарних наук, доцент Вальчук Олександр Анатолійович

Епізоотології, мікробіології і вірусології

Тел.: (044) 527-80-10

E-mail: epizootology@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат ветеринарних наук, доцент Мельник Володимир Васильович

Фармакології, паразитології і тропічної ветеринарії

Тел.: (044) 527-83-65

E-mail: parma@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри - кандидат ветеринарних наук, доцент Іщенко Вадим Дмитрович

Терапії і клінічної діагностики

Тел.: (044) 527-87-92

E-mail: kostenko_vm@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри - кандидат ветеринарних наук, доцент Костенко Віталій Михайлович

Хірургії і патофізіології ім. проф. І.О. Поваженка

Тел.: (044) 527-88-68

E-mail: chirurgia@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри - доктор ветеринарних наук, доцент Малюк Микола Олексійович

Ветеринарної гігієни ім. проф. А.К. Скороходька

E-mail: kucheruk_md@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри - кандидат ветеринарних наук, доцент Кучерук Марія Дмитрівна

**Підготовка магістрів
галузі знань «Ветеринарна медицина»
спеціальності 211 «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»
за освітньо-професійною програмою «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»**

Форма навчання: – денна	Ліцензований обсяг, осіб: 350 (на базі повної середньої освіти)
Термін навчання	6 років
Кредити ЄКТС	360
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	лікар ветеринарної медицини

Концепція підготовки

Передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців з ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва за світовими стандартами. Професійне управління здоров'ям стада, питаннями якості та безпеки продукції тваринництва в період її виробництва, транспортування, переробки, зберігання і реалізації. Розробка та впровадження в практику інноваційних методів профілактики і діагностики хвороб та лікування тварин.

Освітньо-професійна програма підготовки

***Вибірковий блок «Ветеринарні превентивні технології
забезпечення здоров'я тварин»***

Програмою передбачено підготовку лікарів ветеринарної медицини – професіоналів, що володіють знаннями необхідними для ветеринарного обслуговування власників продуктивних тварин та птиці, коней, дрібних домашніх тварин, а також готових здійснювати аналіз епізоотичної ситуації, проводити профілактичні заходи та діагностичні дослідження, забезпечувати надання лікарської допомоги тваринам хворим на заразну та незаразну патологію.

Сфери зайнятості випускників

Сферою зайнятості випускників вказаної програми може бути професійна діяльність у службі державної ветеринарної медицини сільської місцевості (лікарні ветеринарної медицини, пункти, дільниці), приватна ветеринарна практика для забезпечення потреб ветеринарного обслуговування власників продуктивних та дрібних домашніх тварин, фермерських та колективних господарств.

***Вибірковий блок «Ветеринарне забезпечення скотарства,
вівчарства та козівництва»***

Програма передбачає підготовку магістрів у галузі скотарства, вівчарства та козівництва і спрямована на формування у лікаря ветеринарної медицини знань та вмінь щодо впровадження і використання інноваційних технологій у годівлю, генетику, розведення, біотехнологію відтворення жуйних та забезпечення превентивних технологій з незаразних і заразних хвороб жуйних.

Сфери зайнятості випускників

Професійна діяльність фахівця за вказаною магістерською програмою передбачає виробничу сферу зайнятості пов'язану з сучасними високотехнологічними підприємствами та молочними компаніями, комплексами з виробництва яловичини, баранини та продукції вівчарства, фермами, що спеціалізуються на вирощуванні кіз та виробництві продукції козівництва.

Вибірковий блок «Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів»

Програма спрямована на підготовку лікаря ветеринарної медицини, який володіє знаннями біології собак і котів, їх утримання, годівлі та розведення, сучасними методами діагностики та профілактики хвороб заразної і незаразної етіології, ефективними схемами терапії дрібних тварин.

Сфери зайнятості випускників

Сфера практичної діяльності випускників охоплює службове собаківництво Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, розплідники для собак, кінологічні клуби, комунальні притулки для дрібних тварин, ветеринарні клініки для дрібних тварин, приватна діяльність з обслуговування власників дрібних домашніх тварин.

Вибірковий блок «Ветеринарна лабораторна діагностика»

Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців з лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин, мікробіологічного (бактеріологічного, вірусологічного) дослідження сировини і харчових продуктів, кормів для тварин та об'єктів довкілля.

Базовим завданням програми є оволодіння сучасними методами детекції мікроорганізмів і вірусів, формування у майбутніх фахівців еколого-біологічного мислення, пізнання ними суті можливих явищ, обумовлених мікрорганізмами (вірусами) в організмі тварин, сировині і харчових продуктах та різних об'єктах довкілля.

Сфери зайнятості випускників

Лабораторії мікробіологічного профілю, що забезпечують діагностичні дослідження у ветеринарній медицині (державні лабораторії ветеринарної медицини) та загально-санітарній практиці, здійснюють мікробіологічний контроль продукції тваринництва, галузеві лабораторії (птахофабрики, інкубаторні станції, свинокоплекси, підприємства з виробництва комбікормів), лабораторії підприємств харчової промисловості.

Вибірковий блок «Ветеринарна фармація»

У відповідності з майбутньою кваліфікацією магістр з ветеринарної фармації повинен бути готовий до творчої та професійної фармацевтичної діяльності у сфері обігу ветеринарних лікарських засобів, що передбачає їх дослідження, розробку, виробництво, пакування, зберігання, транспортування, державну реєстрацію, сертифікацію, стандартизацію та контроль якості, продаж, рекламу, застосування та знищення лікарських засобів, у яких вийшов термін придатності.

Сфери зайнятості випускників

Професійна діяльність магістра з ветеринарної фармації може бути виробничою (аптеки, фармацевтичні та хіміко-фармацевтичні підприємства та ін.), організаційно-управлінська, контрольно-дозвільна (ліцензування, сертифікація, реєстрація), загальна фармацевтична практика (районні та міські ветеринарні аптеки, аптеки сільської місцевості, ветеринарні аптеки при лікувально-діагностичних центрах і клініках), інформаційно-просвітницька, науково-дослідна.

Вибірковий блок «Науково-фундаментальні та прикладні проблеми ветеринарної медицини»

Програма спрямована на підготовку лікаря ветеринарної медицини-науковця, який володіє знаннями, що необхідні для наукового супроводу вирішення проблем

фундаментальної і прикладної ветеринарної медицини. У компетенцію майбутнього фахівця входять знання та вміння з отримання, культивування, зберігання та використання клітин, зокрема стовбурових клітин для відновлення патологічно змінених тканин організму тварин, проведення діагностичних досліджень з використанням культури клітин і тканин; використання отриманих знань і навичок у наукових дослідженнях та розробці нормативних документів.

Сфери зайнятості випускників

Подальше навчання в аспірантурі за фундаментальними та прикладними науковими спеціальностями ветеринарного та біологічного профілів, професійна діяльність у науково-дослідних установах ветеринарного спрямування, науково-дослідних лабораторіях ветеринарного, медичного та біологічного спрямувань, Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК, генетичні та селекційні центри, ветеринарні клініки для дрібних домашніх тварин та коней, що використовують клітинні технології в терапії та трансплантології.

Практичне навчання

Базами практичного навчання студентів є навчальні, навчально-наукові, навчально-науково-виробничі лабораторії базового закладу університету (м. Київ), його відокремлених підрозділів, у першу чергу навчально-дослідні господарства університету («Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка, «Агрономічна дослідна станція», Навчально-дослідне господарство «Ворзель», Немішаївський агротехнічний коледж), де проводяться лабораторні й практичні заняття, навчальні й виробничі практики студентів. Крім того, факультет має двосторонні договори з приватними клініками дрібних домашніх тварин, сільськогосподарськими підприємствами різних форм власності, які також використовуються як бази практичного навчання.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Ветеринарна медицина» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Неорганічна хімія	4	екзамен
ОК 2	Біофізика	4	екзамен
ОК 3	Латинська мова (термінологія)	4	екзамен
ОК 4	Органічна хімія	4	екзамен
ОК 5	Генетика	4	екзамен
ОК 6	Історія Української державності	4	екзамен
ОК 7	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	залік
ОК 8	Філософія з основами логіки	4	екзамен
ОК 9	Іноземна мова	4	екзамен
ОК 10	Безпека праці і життєдіяльності	4	залік
ОК 11	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	залік
Всього		44	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 12	Історія ветеринарної медицини	4	залік
ОК 13	Екологія у ветеринарній медицині	4	залік
ОК 14	Анатомія тварин	9	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 15	Цитологія, гістологія, ембріологія	6	екзамен
ОК 16	Основи розведення тварин	4	залік
ОК 17	Ветеринарна мікробіологія	4	екзамен
ОК 18	Біохімія т-н з осн.фіз.і кол.хімії	6	екзамен
ОК 19	Фізіологія тварин	7	екзамен
ОК 20	Годівля тварин	4	залік
ОК 21	Ветеринарна імунологія	4	залік
ОК 22	Ветеринарна вірусологія	4	екзамен
ОК 23	Гігієна тварин	5	екзамен
ОК 24	Благополуччя тварин, етологія та професійна етика	4	залік
ОК 25	Патофізіологія тварин	6	екзамен
ОК 26	Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	6	екзамен
ОК 27	Клінічна діагностика хвороб тварин	6	екзамен
ОК 28	Ветеринарна фармакологія	6	екзамен
ОК 29	Ветеринарна радіобіологія	4	залік
ОК 30	Паразитологія та інвазійні хвороби	6	екзамен
ОК 31	Патологічна морфологія та судова ветеринарія	8	екзамен
ОК 32	Ветеринарна клінічна біохімія	4	залік
ОК 33	Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології	8	екзамен
ОК 34	Загальна і спеціальна хірургія	7	екзамен
ОК 35	Внутрішні хвороби тварин	8	екзамен
ОК 36	Ветеринарна токсикологія	4	залік
ОК 37	Гігієна харчових продуктів	5	екзамен
ОК 38	Епізоотологія та інфекційні хвороби	8	екзамен
ОК 39	Організація ветеринарної справи та національне і міжнародне ветеринарне законодавство	4	екзамен
ОК 40	Репродуктологія тварин	4	екзамен
ОК 41	Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин	4	екзамен
ОК 42	Хірургічні хвороби продуктивних тварин	4	екзамен
ОК 43	Спеціальна епізоотологія	4	екзамен
ОК 44	Глобальна паразитологія	4	залік
ОК 45	Державна ветеринарно-санітарна експертиза	4	залік
ОК 46	Основи порівняльної морфології і спеціальна патоморфологія	4	залік
ОК 47	Навчальна практика	19	залік
ОК 48	Виробнича практика	14	залік
ОК 49	Курсові роботи	8	залік
ОК 50	Підготовка до ЄДКІ	3	Державна атестація
Всього		226	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>Вибірковий блок 1 (здобувач вищої освіти обирає 15 дисциплін)</i>			
ВК 1.1	Політологія	4	залік
ВК 1.2	Конфліктологія	4	залік
ВК 1.3	Аграрна політика	4	залік
ВК 1.4	Етнокультурологія	4	залік
ВК 1.5	Анатомія і фізіологія риб	4	залік
ВК 1.6	Анатомія і фізіологія мисливських та диких тварин	4	залік
ВК 1.7	Мікробіологія м'яса	4	залік
ВК 1.8	Біохімічні процеси клітин	4	залік
ВК 1.9	Нейрофізіологія з основами зоопсихології	4	залік
ВК 1.10	Санітарна мікробіологія	4	залік
ВК 1.11	Санітарна вірусологія	4	залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.12	Органічне тваринництво	4	залік
ВК 1.13	Організація лабораторної справи	4	залік
ВК 1.14	Мікробіологія риби	4	залік
ВК 1.15	Лікарські рослини у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.16	Методи мікологічних досліджень	4	залік
ВК 1.17	Анестезіологія	4	залік
ВК 1.18	Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.19	Основи ветеринарної фармації	4	залік
ВК 1.20	Ветеринарна гематологія	4	залік
ВК 1.21	Дієтологія дрібних домашніх тварин	4	залік
ВК 1.22	Біотехнологія у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.23	Візуальна діагностика хвороб тварин	4	залік
ВК 1.24	Технічна мікробіологія	4	залік
ВК 1.25	Дерматологія та ендокриннологія	4	залік
ВК 1.26	Ветеринарна нефрологія та урологія тварин	4	залік
ВК 1.27	Біобезпека і біозахист	4	залік
ВК 1.28	Біохімічний аналіз у клініці (за видом тварин)	4	залік
ВК 1.29	Ветеринарне забезпечення бжільництва	4	залік
ВК 1.30	Ветеринарне забезпечення птахівництва	4	залік
ВК 1.31	Хвороби хутрових звірів	4	залік
ВК 1.32	Репродуктивна біотехнологія	4	залік
ВК 1.33	Зоонози та концепція єдиного здоров'я	4	залік
ВК 1.34	Ветеринарна трансфузіологія	4	залік
ВК 1.35	Менеджмент здоров'я стада тварин	4	залік
ВК 1.36	Ветеринарна онкологія	4	залік
ВК 1.37	Клінічна фармакологія	4	залік
ВК 1.38	Ветеринарна неонатологія		залік
ВК 1.39	Антибіотикорезистентність і раціональна антибіотикотерапія	4	залік
ВК 1.40	Хвороби акваріумних риб	4	залік
ВК 1.41	Репродуктивна сонографія жуйних тварин	4	залік
ВК 1.42	Хвороби собак і котів	4	залік
ВК 1.43	Інтенсивна терапія та реанімація тварин	4	залік
ВК 1.44	Організація ветеринарного бізнесу	4	залік
ВК 1.45	Хвороби екзотичних тварин	4	залік
ВК 1.46	Тропічна ветеринарія	4	залік
ВК 1.47	Ветеринарна андрологія	4	залік
ВК 1.48	Інфекційні хвороби риб та гідробіонтів	4	залік
Всього		60	
<i>Вибірковий блок 2 (здобувач вищої освіти обирає один компонент)</i>			
ВК 2.1	Ветеринарні превентивні здоров'я великої рогатої худоби	22	екзамен
ВК 2.2	Ветеринарне забезпечення здоров'я коней	22	екзамен
ВК 2.3	Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів	22	екзамен
ВК 2.4	Ветеринарне забезпечення здоров'я свиней	22	екзамен
ВК 2.5	Ветеринарне забезпечення здоров'я овець і кіз	22	екзамен
ВК 2.6	Ветеринарне забезпечення здоров'я екзотичних тварин і хутрових звірів	22	екзамен
ВК 2.7	Ветеринарне забезпечення здоров'я птиці	22	екзамен
ВК 2.8	Ветеринарна фармація	22	екзамен
ВК 2.9	Ветеринарна лабораторна діагностика	22	екзамен
ВК 2.10	Ветеринарне забезпечення громадського здоров'я	22	екзамен
ВК 2.11	Наукові дослідження у ветеринарній медицині	22	захист роботи
Всього		22	
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ2	Вибір з каталогу 2	4	залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Всього		8	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			270
Загальний обсяг вибіркових компонентів			90
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			360

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Неорганічна хімія. Хімічна будова речовини, основні теорії хімічних процесів, комплексні сполуки. Хімія неорганічних елементів, їх роль в життєдіяльності організму, основи хімічних ізотопів. Об'ємний аналіз, кислотно-основні титрування, редоксометрія, комплексонометрія, фізико-хімічний аналіз, фотометрія, хроматографія.

Біофізика. Фізичні та фізико-хімічні процеси, що протікають у біологічних системах, фундаментальні явища, що складають основу живої природи. Фізичні характеристики і фізичні властивості організму сільськогосподарських тварин.

Латинська мова (термінологія). Латинська граматики, правила правопису та спеціальні терміни ветеринарної медицини.

Органічна хімія. Структура, способи добування, фізичні та хімічні властивості, а також використання основних класів органічних речовин — вуглеводів, спиртів, альдегідів, кетонів, амінів, кислот, гетероциклічних сполук. Вивчення властивостей амінокислот, вуглеводів, ліпідів, нуклеїнових кислот, білків.

Генетика. Вивчає основи спадковості і мінливості організмів, розкриває принципи зберігання, передачі та реалізації генетичної інформації, у т.ч. цитологічні і молекулярні основи спадковості, закономірності успадкування статі, ознак (вад, хвороб), зчеплене успадкування, основи генетичної інженерії, популяції і чисті лінії, основи імуногенетики.

Історія Української державності. Вивчення об'єктивних законів розбудови, української держави. Прийняття Конституції України Аналіз загальних проблем переходу України до соціальної ринкової економіки та інтеграції у світове співтовариство.

Українська мова (за професійним спрямуванням). Наукові термінології, терміни та їх вживання, специфічні для фаху лікаря ветеринарної медицини, а також відтворення набутих раніше знань.

Філософія з основами логіки. Система філософських знань з основних розділів філософії, що розвивають тип свідомості, який базується на конструктивно-критичних підходах до ідеалів гуманізму.

Іноземна мова. Комплексне навчання мовної діяльності (читання, аудіювання, мовлення). Оволодіння навичками спілкування та перекладу.

Безпека праці і життєдіяльності. Теоретичні основи охорони праці. Правові основи охорони праці працівників тваринництва і ветеринарної служби. Основи виробничої санітарії. Техніка безпеки у тваринництві і птахівництві. Пожежна безпека у тваринництві та птахівництві.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Дисципліна вивчає основні етапи розвитку української науки та вищої освіти, їх нинішній стан, особливості ступеневого реформування вищої освіти з орієнтацією на підготовку магістрів, кандидатів та докторів наук. Методи наукових досліджень (історичні, біологічні, зоотехнічні, ветеринарні, спеціальні), що застосовуються у тваринництві та ветеринарній медицині, біоетиці

поведінки лікаря, дослідника, вченого, вибору теми та формуванню завдань наукових досліджень, винахідництві та патентознавстві.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Історія ветеринарної медицини. Історія ветеринарії первіснообщинного ладу; в древньоросійських князівствах IX- XIV ст; в в XVI та XIX ст. Історія ветеринарії в СРСР. Сучасний стан ветеринарної медицини в Україні.

Екологія у ветеринарній медицині. Фундаментальні властивості (функції) життя. Організм і середовище. Закономірності розвитку, складу і існування біосфери. Кругообіг речовин та енергії в біосфері. Структура сучасної екології.

Анатомія тварин. Будова організму свійських тварин у нерозривному зв'язку з його функціями. Апарат руху. Osteологія. Синдесмологія. Міологія. Загальний покрив. Спланхнологія. Травний апарат. Дихальний апарат. Сечостатевий. Ангіологія. Залози внутрішньої секреції. Нервова система. Органи чуттів. Особливості анатомії свійської птиці.

Цитологія, гістологія, ембріологія. Вчення про клітину. Загальна ембріологія. Вчення про тканини. Гістологія органів та систем.

Основи розведення тварин. Розведення сільськогосподарських тварин. Скотарство. Свинарство. Вівчарство. Птахівництво. Конярство.

Ветеринарна мікробіологія. Систематика, морфологія і фізіологія мікроорганізмів, розповсюдження в природі, їх роль в перетворенні речовин в природі. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми. Інфекція. Імунологія. Види і особливості збудників інфекцій: бактерій, бацил, фузібактерій і актиноміцетів, мікобактерій, вібріонів, спірохет, мікоплазм, рикетсій і хламідій, мікроскопічних грибів.

Біохімія тварин з основами фізичної і колоїдної хімії. Фізико хімічні властивості органічних сполук, розчинів. Структура, функція та обмін білків, жирів, вуглеводів, амінокислот, нуклеїнових кислот, вітамінів, ферментів, макро- і мікроелементів, що становлять основу будови тканин організму Біохімічні процеси, що лежать в основі функціональної активності окремих органів та систем організму

Фізіологія тварин. Фізіологічні процеси, що відбуваються в організмі тварин, у т. ч. фізіологія крові, лімфи, серця та кровообігу, фізіологія дихання, травлення, обміну речовин і енергії, терморегуляції, виділення, фізіологія ендокринної системи, розмноження, лактації, м'язової та нервової систем, вища нервова діяльність, аналізатори.

Годівля тварин. Наукові основи годівлі сільськогосподарських тварин, оцінка поживності кормів і потреби тварин у факторах повноцінної годівлі. Фізіологічне значення окремих поживних речовин корму і поняття про повноцінність харчування, оцінка поживності кормів і раціонів.

Ветеринарна імунологія. Вивчає центральні та периферичні органи імунної системи, механізми імунних реакцій, антитіла та антигени. Імунологічна діагностика інфекційних хвороб. Серологічні реакції діагностики хвороб.

Ветеринарна вірусологія. Фізична структура і хімічний склад вібріонів і вірусів. Систематика, репродукція і культивування вірусів. Дія на віруси фізичних і хімічних факторів. Екологія вірусів. Генетика вірусів. Патогенез вірусних хвороб тварин. Особливості противірусного імунітету. Специфічна діагностика та профілактика вірусних хвороб тварин.

Гігієна тварин. Вивчає гігієнічні та ветеринарно-санітарні вимоги до факторів зовнішнього середовища, тваринницьких приміщень, кормів, води, ґрунту, повітря, правила та гігієнічні вимоги до систем утримання, годівлі й експлуатації різних видів і статевовікових груп тварин.

Благополуччя тварин, етологія та професійна етика. Благополуччя тварин – система заходів, прийомів та вимог, які забезпечують гуманне ставлення до них при їх вирощуванні, утриманні, догляді та експлуатації при виробництві різних видів продукції тваринництва. Етологія – наука про поведінку тварин за конкретних умов утримання, догляду та експлуатації. Професійна етика регулює стосунки між фахівцями ветеринарної медицини, а також по відношенню до власника тварини та до самої тварини.

Патофізіологія тварин. Загальні закономірності виникнення, розвитку та завершення хвороби. Нозологія. Роль реактивності в патології. Характеристика, класифікація типових патологічних процесів; запалення, порушення росту тканин, типових порушень регіонального кровотоку, обміну речовин, кислотно-лужної рівноваги, терморегуляції; гіпоксії, голодування. Адаптаційно-компенсаторні реакції в організмі тварин, спрямованих на усунення порушень. Патологічна фізіологія органів і систем.

Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія. Вчення про хірургічні операції у зв'язку з топографо-анатомічними особливостями певних ділянок тіла тварин. Анестезіологія; фіксація, повалення і медикаментозне заспокоєння. Технологія організації і проведення масових операцій. Профілактика інфекції в роботі лікаря ветеринарної медицини. Ін'єкції і пункції. Десмургія. Хірургічні операції на окремих частинах тіла тварин.

Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин. Методи та особливості клінічного дослідження різних тварин, їх застосування при дослідженні окремих органів і систем; симптоми, синдроми та основні етапи розпізнавання хвороби. Спеціальні методи дослідження стану окремих органів і систем, виявлення хвороб у тварин.

Ветеринарна фармакологія. Фармакодинаміка лікарських речовин. Умови, що впливають на дію лікарських речовин. Основні особливості та фармакокінетична характеристика різних груп лікарських засобів, їх дозування. Рецептатура і технологія лікарських форм.

Ветеринарна радіобіологія. Біологічна дія іонізуючих випромінювань. Променеві ураження тварин. Радіоекологія і токсикологія радіоактивних речовин. Радіологічна і ветеринарно-санітарна експертиза об'єктів ветеринарного нагляду. Використання іонізуючої радіації у тваринництві і ветеринарії.

Паразитологія та інвазійні хвороби. Виникнення, розвиток і згасання інвазійних хвороб тварин. Загальна паразитологія. Ветеринарна гельмінтологія, ентомологія, арахнологія, протозоологія.

Патологічна морфологія та судова ветеринарія. Дисципліна, яка вивчає матеріальні основи патологічних процесів, причини і механізми виникнення, розвитку і їх завершення, нозологію, морфофункціональну характеристику, особливості патолого-анатомічної діагностики хвороб. Патологічна анатомія має значення для підготовки лікарів ветеринарної медицини з патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин, для контролю лікувально-профілактичної роботи, оцінювання впливу на загибель тварин умов їх годівлі, утримання та експлуатації.

Ветеринарна клінічна біохімія. Використання різних біохімічних методів дослідження клінічного стану тварин, особливості їх застосування при дослідженні окремих органів та систем з метою встановлення точного діагнозу та розробки методів лікування і профілактики захворювань. Біохімічні тести та симптоми (синдроми) порушень обміну речовин, інших хвороб тварин.

Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Фізіологічні основи і техніка одержання сперми. Фізіологія і біохімія сперми. Технологія штучного осіменіння самок і трансплантації ембріонів. Андрологія. Фізіологія та патологія вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Оперативне акушерство. Акушерсько-гінекологічна диспансеризація. Хвороби новонароджених. Хвороби молочної залози. Гінекологія. Неплідність самок та самців.

Загальна і спеціальна хірургія. Ветеринарна травматологія. Хірургічна інфекція. Хвороби шкіри, м'язів, сухожилків, сухожилкових піхв і бурс, судин, суглобів. Ушкодження нервів і мозку. Пухлини. Хвороби в ділянці голови, шиї, холки, грудної стінки та попереку, живота, тазу та хвоста. Андрологічні хвороби. Ветеринарна ортопедія.

Внутрішні хвороби тварин. Внутрішні хвороби сільськогосподарських тварин, їх етіологія, патогенез, симптоми, перебіг, діагностика, лікування та профілактика; лабораторні дослідження. Хвороби молодняка. Хвороби птиці. Хвороби хутрових звірів, кролів і собак.

Ветеринарна токсикологія. Токсикологія мінеральних отрут, фосфор- і хлорорганічних сполук. Органічні похідні ртуті. Токсикологія феноксикислот і фенолу. Токсикологія отруйних речовин рослинного і тваринного походження. Отруєння тварин недоброякісними кормами. Хіміко-токсикологічний аналіз.

Гігієна харчових продуктів. Дисципліна вивчає основи законодавства з безпечності та окремих показників якості харчових продуктів і кормів, контроль гігієнічних вимог під час виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока та молочних продуктів, риби та рибних продуктів, яєць, рослинних продуктів і кормів.

Епізоотологія та інфекційні хвороби. Інфекція та імунітет. Еволюція і класифікація інфекційних захворювань тварин. Лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах жуйних, свиней, коней, птахів, молодняка, собак і хутрових звірів, бджіл і риб. Ветеринарна санітарія. Хвороби, спільні для декількох видів тварин і людей.

Організація ветеринарної справи та національне і міжнародне ветеринарне законодавство. Законодавство з питань ветеринарної медицини в Україні. Організація та матеріально-технічне забезпечення ветеринарної служби і ветеринарного контролю в районах, містах і господарствах. Планування, організація та економіка ветеринарних заходів. Ветеринарний облік, звітність і діловодство. Міжнародні ветеринарні організації та організація ветеринарної служби в окремих зарубіжних країнах. Основи законодавства ЄС щодо продуктів харчування та ветеринарної медицини. Впровадження європейських положень щодо нагляду за продуктами харчування та ветеринарного нагляду в країнах ЄС.

Репродуктологія. Фізіологічні основи і техніка одержання сперми. Фізіологія і біохімія сперми. Технологія штучного осіменіння самок і трансплантації ембріонів. Андрологія. Фізіологія та патологія вагітності, пологів та післяпологового періоду. Оперативне акушерство. Акушерсько-гінекологічна диспансеризація. Хвороби новонароджених. Хвороби молочної залози. Гінекологія. Неплідність самок та самців.

Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Дисципліна вивчає питання щодо спеціальної пропедевтики за хвороб органів і систем організму тварин незаразного характеру. Особливості застосування сучасних засобів і схем лікування тварин та новітніх підходів з діагностики і превентивних заходів за найбільш поширених внутрішніх хвороб.

Хірургічні хвороби з анестезіологією. Вивчає хірургічні хвороби свійських тварин, причини їх виникнення, патогенез, клінічні ознаки, діагностику, лікування та профілактичні міроприємства. Висвітлені основи анестезіології та типові оперативні втручання в різних ділянках тіла тварин за даної хірургічної патології.

Спеціальна епізоотологія. Вивчає емерджентні, транскордонні, факторні та особливо небезпечні інфекційні хвороби тварин, а саме вивчення характеристик збудника, патогенез, поширення, патолого-анатомічні зміни, методи діагностики і диференційної діагностики, лікування, економічні збитки, розробка заходів ліквідації і профілактики, а також оцінка ризиків виникнення хвороб.

Епізоотологи у вивченні дисципліни покладаються на інші наукові дисципліни, такі як біологія, щоб краще зрозуміти хворобливі процеси, статистику для ефективного використання даних і зробити відповідні висновки, соціальні науки для кращого розуміння близьких і дистальних причин і техніки для оцінки впливу.

Глобальна паразитологія. Метою вивчення навчальної дисципліни «Глобальна паразитологія» є поглиблення теоретичних знань у магістрів з діагностики, лікування та профілактики глобальних паразитарних хвороб тварин, набуття ними практичних навиків з лабораторних досліджень, а також постановки діагнозу та підготовки до самостійної наукової й практичної роботи.

Державна ветеринарно-санітарна експертиза. Курс «Державна ветеринарно-санітарна експертиза» є дисципліною спеціального циклу під час підготовки лікарів ветеринарної медицини. Метою викладання дисципліни є формування у лікарів ветеринарної медицини компетенцій щодо контролю гігієнічних вимог харчових продуктів, зокрема, продуктів тваринного походження під час їх виробництва, на всіх етапах технології переробки (м'ясо-, молокопереробні потужності, птахокомбінати, рибокомбінати тощо), а також під час транспортування, зберігання та в місцях реалізації, дотримуючись виконання чинних нормативно-правових актів.

Основи порівняльної морфології і спеціальна патоморфологія. Дисципліна, яка складається з двох частин. Порівняльна морфологія вивчає зовнішню форму тіла тварин, їхніх органів, топографію останніх, а також зовнішню і внутрішню будову органів, їх систем та апаратів. Спеціальна патоморфологія і судова ветеринарна медицина – це комплексна наука, яка вивчає і вирішує питання ветеринарно-біологічного й криміналістичного характеру для отримання об'єктивних доказів в досудовому слідстві й судовому процесі при проведенні аналізу обставин, пов'язаних з виникненням кримінальних, цивільних, господарських, адміністративних і арбітражних справ. Ці науки об'єднані в одну дисципліну, оскільки близькі одна до одної методологічно.

Порівняльна морфологія, спеціальна патоморфологія і судова ветеринарна медицина має значення для підготовки лікарів ветеринарної медицини з питань вирішення причетності певних осіб або обставин до фактів загибелі або заподіяння шкоди тваринам і проведення судово-ветеринарних експертиз.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 (здобувач обирає 15 дисциплін)

Політологія. Наука про закономірності розвитку і функціонування політичного життя суспільства, механізми політичної влади, управління політичними процесами.

Дисципліна забезпечує вивчення сутності, характеру, закономірностей сфери політики, політичної дійсності, політичного життя особи і суспільства. Ознайомлює здобувачів з особливостями та закономірностями політичного процесу, функціонування політичної системи і влади, сутність, форми і методи діяльності суб'єктів політики.

Конфліктологія. Дисципліна забезпечує здобувачів системою наукових знань з теорії конфлікту, що створить можливість розвитку творчої індивідуальності спеціаліста. Сприяє формуванню навичок: враховувати основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості в управлінській діяльності, конструктивно вирішувати конфлікти й запобігати їм у професійній діяльності; сприяти формуванню необхідних професійних якостей майбутніх управлінців. Дисципліна орієнтує на розвивальний, науково-методичний види діяльності; її вивчення сприяє вирішенню типових завдань майбутнього керівника.

Аграрна політика. Дисципліна знайомить майбутніх фахівців з основами формування політики в аграрній сфері, дає можливість опанувати методичні та методологічні основи розробки та реалізації комплексу заходів щодо підтримки та забезпечення розвитку сільського господарства в системі міжгалузевих зв'язків у національній економіці, а також оцінити з позиції теорії практичні дії державних структур щодо регулювання агропромислового виробництва країни.

Вивчається як вітчизняний так і зарубіжний досвід. У результаті засвоєння матеріалу студенти отримують можливість на професійній основі формувати власну думку про процеси та явища, що відбуваються в аграрному секторі економіки держави.

Етнокulturологія. Українська духовна культура як складова частина світового культурного процесу. Роль культури у формуванні особистості і в житті українського народу. Об'єктивні та суб'єктивні фактори зростання норм культури на сучасному етапі становлення України

Анатомія і фізіологія риб. Дисципліна вивчає анатомію риб методом препарування риб виробляє у здобувачів вміння знаходити окремі органи та їх частини, як при патологічних розтинах риб, що загинули, так і живих риб при проведенні діагностичних та лікувальних маніпуляцій.

Завдання вивчення дисципліни є вивчення особливостей будови та форми тіла рибоподібних та риб; будови тіла риб за окремими розділами апаратами чи системами; уміння диференціювати особливості в будові скелета риб (за його розділами); вивчення м'язової системи та її функцій при русі та при статичному положенні риб; будови, топографії та особливостей травного апарату риб та рибоподібних у порівняльному аспекті; будови органів дихального апарату та сечостатевого апарату риб; вивчення будови та місцеположення органів серцево-судинної та нервової системи риб; знання будови та місцеположення органів чуття риб.

Анатомія і фізіологія диких та мисливських тварин. Дисципліна формує уявлення про закономірності, особливості та принципи відмінності будови організму диких та мисливських тварин, а також вивчення будови їх органів та систем організму різних видів тварин на підґрунті порівняння із свійськими тваринами. Основними завданнями вивчення дисципліни є: створення уяви про організм, як єдине ціле; його будова вивчається у взаємозв'язку органів, їх апаратів і систем, а також взаємозумовленості будови і функції на фоні розвитку в онто- та філогенезі; дисципліна вивчає будову і функцію організму диких та мисливських тварин.

Вивчення дисципліни виробляє у здобувачів вміння знаходити окремі органи та їх частини, як на трупах тварин, що загинули, так і у живих тваринах, орієнтуватися у відмінностях нутроців від свійських тварин, тощо.

Мікробіологія м'яса. Вивчення дисципліни формує у майбутніх фахівців глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань систематики, морфології і фізіології корисних, санітарно-показових, умовно-патогенних та патогенних мікроорганізмів, які впливають на якість та показники безпеки м'яса і м'ясних продуктів, а також методів їх індикації та ідентифікації; визначення ролі мікроорганізмів у різних процесах переробки і зберігання м'ясної сировини. Основними завданнями дисципліни є: вивчення основних шляхів та джерел мікробного забруднення м'яса і м'ясних продуктів, морфологічних та фізіологічних особливостей основних груп мікроорганізмів, які впливають на якість та безпеку м'яса і м'ясопродуктів; вивчення впливу технологічних режимів і умов обробки м'ясної сировини на кількісний і якісний склад мікрофлори; вивчення основ мікробіологічного і санітарного контролю на підприємствах галузі та ознайомлення з критеріями безпеки і санітарними нормами продуктів із м'ясної сировини згідно діючих державних стандартів.

Біохімічні процеси клітини. У курсі розглядаються біохімічні процеси клітини (як еукаріотичної, так і прокаріотичної). Особлива увага зосереджується на будові клітинних мембран, внутрішньоклітинних органел, цитоскелету і мітохондрій та на процесах міжклітинної взаємодії, механізмах міжклітинної і внутрішньоклітинної передачі сигналів.

Нейрофізіологія з основами зоопсихології. У курсі викладається короткий історичний нарис розвитку нейрофізіології; розглядається структура і функції нервової системи в еволюційному контексті; сучасні досягнення у вивченні функцій нейронів та структурно-функціональної організації центральної нервової системи. Представлено новітні дані, щодо структури мембрани нейронів, електричних явищ, що виникають на мембрані. Викладено функціональну характеристику відділів головного мозку тварин, фізіологічні основи процесів сприйняття зовнішньої інформації, формування моторних команд, уявлення про мозкові механізми психічних функцій і поведінкових реакцій тварин.

Санітарна мікробіологія. Дисципліна висвітлює питання вивчення мікрофлори довкілля, зокрема ґрунту, води, повітря, харчових продуктів, мікрофлори живих організмів, а також принципів та методів санітарно-мікробіологічних досліджень, поняття про санітарно-показові мікроорганізми, дослідження мікрофлори різних об'єктів. Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення історії розвитку санітарної мікробіології; груп санітарно-показових мікроорганізмів, природи та причин мікробної контамінації ґрунту, води, повітря, харчових продуктів, впливу її на людину; методів індикації санітарно-показових та патогенних мікроорганізмів; формування уявлень про принципи роботи з об'єктами навколишнього середовища з метою виділення санітарно-показових мікроорганізмів; методи індикації та ідентифікації санітарно-показових мікроорганізмів; методи виявлення патогенних мікроорганізмів; санітарно-мікробіологічні нормативи, законодавчі документи України щодо збереження здоров'я людини та охорони навколишнього середовища.

Санітарна вірусологія. Нині великого значення надають дослідженням об'єктів зовнішнього середовища, зокрема: повітря, води, предметів побуту та харчових продуктів на вміст вірусів, оскільки останні можуть бути джерелом вірусних захворювань. Так, одним із факторів передачі вірусних інфекцій у харчовому ланцюзі є молоко та молочні продукти, а овочі, які вирощують на контамінованих ґрунтах і застосовують для поливу воду зі значною кількістю різноманітних патогенів, безпосередньо або побічно впливають на здоров'я людини й довкілля. Окремо слід виділити роль повітряного середовища у поширенні збудників респіраторних вірусних інфекцій. Тому, дисципліна забезпечує вивчення методології лабораторної діагностики вірусних інфекцій тварин та санітарно-вірусологічного дослідження об'єктів довкілля і харчових продуктів, розробка неспецифічних профілактичних заходів, спрямованих на обмеження циркуляції патогенних вірусів в об'єктах довкілля.

Органічне тваринництво. Дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти гуманного ставлення і засад дбайливого огляду за тваринами, з врахуванням природніх потреб і етологічних особливостей кожного виду тварин. Для належної економічної ефективності та рентабельності виробництва, запобігання захворювань та втрат поголів'я необхідний дієвий практичний та науковий супровід, оскільки органічне вирощування тварин – це не просто підсобне господарювання, а поєднання новітніх технологій і високої культури виробництва для отримання органічної продукції найвищої якості.

Дисципліна формує у здобувачів логічне мислення, сприяє розумінню сталого природокористування, збереження довкілля та біорізноманіття організмів, благополуччя тварин, необхідності харчування якісними і безпечними продуктами, впровадження новітніх технологій вирощування та виробництва продукції.

Організація лабораторної справи. Дисципліна передбачає вивчення здобувачами вищої освіти необхідних теоретичних знань й практичних умінь з питань досягнення гарантії якості лабораторних досліджень на основі вдосконалення та високої достовірності методик дослідження, а також забезпечення необхідної лабораторної інформації для практичної ветеринарної медицини; застосовувати державні та Міжнародні стандарти, щодо організації роботи клініко-діагностичних лабораторій; оцінювати придатність методик, простежуваність та невизначеність отриманих результатів вимірювань; навчити студентів створенню безпечних умов, щодо забезпечення біологічної безпеки в лабораторії, бути обізнаними в лабораторному посуді, обладнанні, аналітичних приладах, методах і методиках лабораторного аналізу.

Мікробіологія риби. Вивчення дисципліни забезпечує у майбутніх фахівців формування глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань систематики, морфології, фізіології, індикації та ідентифікації мікроорганізмів, які впливають на якість та показники безпеки риби і рибних продуктів. Дисципліна забезпечує вивчення закономірностей і особливостей забруднення риби мікроорганізмами; морфології, фізіології основних груп мікроорганізмів, які впливають на якість та показники безпеки рибної продукції, методів індикації санітарно-показових та патогенних мікроорганізмів; впливу технологічних режимів і умов обробки риби на кількісний і якісний склад мікрофлори; системи профілактичних заходів щодо попередження виникнення у людей харчових отруєнь при вживанні недоброякісної рибної продукції; основ мікробіологічного і санітарного контролю на підприємствах галузі та ознайомлення з критеріями безпеки і санітарними нормами продуктів із рибної сировини згідно діючих державних стандартів і набуття практичних навичок з мікробіологічного дослідження риби і рибних продуктів.

Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Висвітлюються можливості використання в практичній роботі лікаря ветеринарної медицини флористичних запасів: лікарських засобів природного походження для лікування хворих тварин та профілактики окремих захворювань. Здобувачам викладаються питання з вивчення технології збору, обробки, зберігання та переробки лікарської рослинної сировини, хімічного складу, фармакологічної дії, призначення, показань та протипоказань до застосування препаратів з неї в різних лікарських формах.

Методи мікологічних досліджень. Захворювання грибної етіології широко розповсюджені та завдають тваринницькій галузі суттєвих економічних збитків, тому вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти забезпечує поглиблення знань про закономірності морфологічної будови мікроміцетів, принципи систематики, особливості основних таксономічних груп грибів, роль мікроскопічних грибів у виникненні хронічних токсикозів у тварин, методи культивування грибів, а також опанування методів лабораторної діагностики хвороб, які вони викликають.

Анестезіологія. Дисципліна вивчає різні види, методи та засоби загального і місцевого знеболення тварин; сучасні методи контролю стану тварини під час анестезіологічного супроводу та можливі ускладнення. Засоби та методи корекції критичних станів організму тварини під час анестезіологічного забезпечення.

Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині. Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам вищої освіти освоїти основи управління підприємствами з конструювання, виробництва, реалізації і використання ветеринарних препаратів згідно з вимогами міжнародних стандартів та національного законодавства. Навчає практики управляти людськими і матеріальними ресурсами, а також епізоотичним, інфекційним та патологічними процесами в умовах відносно-стабільного ветеринарного благополуччя та при виникненні екстремальних епізоотичних ситуацій. Дає змогу освоїти основи інформаційної та комунікаційної діяльності та зв'язків з громадськістю в системі діяльності підприємств ветеринарної галузі.

Основи ветеринарної фармації. Вивчаються теоретичні основи і практичні питання виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки та їх промислового виробництва, вимоги до оптової та роздрібною торгівлі ветеринарними медикаментами і препаратами, нормативно-правові засади розробки, впровадження і виробництва лікарських препаратів відповідно до вимоги щодо їх якості, проведення доклінічних і клінічних випробувань нових ветеринарних лікарських препаратів.

Ветеринарна гематологія. Дисципліна розрахована на поглиблене вивчення актуальних питань ветеринарної гематології, які необхідні практикуючому лікарю ветеринарної медицини для розуміння механізмів формування складових крові у здорових тварин та за різних патологічних відхилень. Опрацювання матеріалів дисципліни дозволить здобувачам отримати навички зі встановлення грамотного заключення щодо аналізу крові, виявлення прихованих змін в тканинах, органах і системах організму, визначенні ускладнень, що виникають при тому чи іншому патологічному стані, диференціюванні схожих захворювань, контролюванні ефективності лікування хворих тварин та прогнозуванні закінчення хвороби.

Дієтологія дрібних домашніх тварин. Вивчення дисципліни передбачає поглиблене опанування сучасного стану і перспектив розвитку ветеринарної дієтології дрібних домашніх тварин, наукового обґрунтування раціонального харчування тварин залежно від їх фізіологічних особливостей, віку та стану здоров'я.

Біотехнологія у ветеринарній медицині. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення здобувачів з основами сучасних технологій, що базуються на використанні біологічних процесів, отримання елементарних навичок роботи в біотехнологічній лабораторії.

Під час навчання здобувачі опанують основи молекулярної біології – фундаментальної основи сучасної біотехнології; елементами конструювання векторних конструкцій генної інженерії, технології отримання генно-інженерних противірусних вакцин, технології виробництва антибіотиків, препаратів амінокислот, діагностичних препаратів (ПЛР), вакцин, імуномодуляторів.

Здобувачі отримують знання щодо досягнень у трансплантації ембріонів; вивчають основи традиційних технологічних процесів у виробництві біологічних та хіміотерапевтичних лікарських засобів, отримують уявлення про стан цих виробництв на сучасних біотехнологічних підприємствах. Ці знання сформує у майбутніх фахівців уявлення про можливості використання біологічних процесів і біологічних об'єктів для діагностики, профілактики та лікування ряду захворювань тварин; створення штамів мікроорганізмів, які продукують різні хімічні сполуки, антибіотики, полімери, амінокислоти і ферменти, секвенування геному мікроорганізмів тощо. Додатково приділяється увага питанню створення генно-модифікованих організмів та біологічна безпека їх використання; методи регулювання статі тварин, визначення статі ранніх ембріонів, та встановлення родинних зв'язків між ними за допомогою молекулярно-генетичних методів.

Візуальна діагностика хвороб тварин. Дисципліна вивчає спеціальні методи діагностики внутрішніх хвороб тварин. Особливу увагу приділено основам рентгенодіагностики і сонографії, а також практичному застосуванню отриманих навичок для діагностики внутрішніх хвороб свійських тварин. Опрацювання матеріалів дисципліни також дозволить здобувачам отримати навички зі складання (згідно стандартних протоколів) висновку щодо результатів рентгенографічного та/або ультразвукового досліджень організму тварини.

Технічна мікробіологія. Вивчення дисципліни забезпечує формування у майбутніх фахівців галузі ветеринарної медицини наукового світогляду знань про різноманіття світу мікроорганізмів, широту їх розповсюдження в природних середовищах, харчових продуктах, промислових товарах, а також їх значенні як потенційних збудників харчових отруєнь; вивчення наукових основ мікробіології з

використання мікроорганізмів у різних виробничих процесах, в тому числі багатьох галузях харчових виробництв. Здобувачі вивчають морфологію, фізіологію, екологію мікроорганізмів, які впливають на якість харчових продуктів та промислових товарів при їх виготовленні, зберіганні, транспортуванні та реалізації; найважливіші біохімічні процеси, які проходять за участю мікроорганізмів, роль мікроорганізмів у кругообігу речовин у природі та зміні якостей харчових продуктів під дією мікроорганізмів за час зберігання; вплив на мікроорганізми різних факторів зовнішнього середовища з метою направленою регулювання мікробіологічних процесів при виробництві і зберіганні продуктів харчування та промислових товарів; освоюють основні методи контролю мікробіологічного та санітарно-гігієнічного стану виробництва.

Дерматологія та ендокринологія. Дисципліна забезпечує формування знань у здобувачів вищої освіти з найбільш поширених хвороб шкіри та ендокринних органів свійських і продуктивних тварин, їхні клінічні прояви, видові особливості, методи діагностики, підходи та сучасні протоколи лікування, заходи направлені на недопущення розвитку цих патологій, а також ефективне використання практичних навичок у професійній діяльності.

Ветеринарна нефрологія та урологія. Дисципліна вивчає питання фізіології продукції сечі, патології сечовидільної системи дрібних домашніх тварин, їх етіологію, патогенез, симптоми, діагностику (аналіз сечі, УЗД, нативна та контрастна рентгенографія, КТ та МРТ дослідження), лікування та профілактика, а також захворювання, пов'язані з порушенням функції цих залоз.

Біобезпека і біозахист. Біобезпека в умовах сталого ведення тваринництва є однією з найважливіших складових продовольчої, екологічної та національної безпеки України. Реалізація політики у сфері забезпечення біологічної безпеки повинна здійснюватися шляхом створення системи, яка передбачатиме ідентифікацію, прогнозування, профілактику та протидію існуючим загрозам біологічного походження.

Вивчення дисципліни забезпечує оволодіння здобувачами основними концепціями біологічної безпеки та біологічного захисту з елементами біологічного тероризму. Вона розкриває базові питання, що стосуються біологічної безпеки та захисту. Основою вивчення дисципліни є європейський досвід систем біологічної безпеки в промислових підприємствах і країнах. Розуміння системи формування проблеми біологічної безпеки та випадки застосування біологічної зброї. Розгляд використання патогенів природнього різноманіття: Вірус Хімера. Вірус Ніпах. Вірус Ебола. Вірус віспи. Сибірка, а також підготовленість до оцінки кризових ситуацій щодо біобезпеки та управління ними. Викладено технологію деконтамінації та стемпінг-ауту тварин. Окрім того, здобувачі вивчатимуть лабораторний біозахист та оцінку біоризиків в різних умовах (відбір, передача і транспортування біологічних матеріалів, проведення досліджень та утилізація біоматеріалу).

Біохімічний аналіз у клініці (за видом тварин). Навчальний курс передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань лабораторної діагностики хвороб тварин різних видів, а саме: методології проведення біохімічних досліджень різноманітного біологічного матеріалу, отриманого від хворих тварин, та комплексної оцінки біохімічних констеляцій для визначення ступеня порушення функціонального стану як цілісного організму, так і окремих органів і систем, правильної інтерпретації одержаних результатів, а також забезпечення системи управління якості функціонування біохімічних лабораторій.

Ветеринарне забезпечення бджільництва. Бджільництво забезпечує населення цінними продуктами – мед, віск, квітковий пилок, маточне молочко і бджолину отруту. Україна займає п'яте місце з виробництва меду в світі, проте фахівців, що спеціалізуються на патології бджіл в Україні недостатньо. Дисципліна забезпечує вивчення здобувачами вимог Міжнародних організацій щодо безпечності

продукції бджільництва, умов її виробництва з екологічною складовою та безумовно принципів, норм, та правил щодо застосування лікарських засобів у бджільництві у сучасних умовах ведення господарства з орієнтацією на експорт меду до країн ЄС.

При вивченні дисципліни увагу здобувачів приділяють вивченню питань епізоотологічного благополуччя, контролю залишку ветеринарних препаратів і моніторинг фармакологічних речовин, забруднюючих речовин і залишків пестицидів, гербіцидів; оцінки екологічного стану бджільництва і продукції бджільництва.

Ветеринарне забезпечення у птахівництві. За сучасного ведення птахівництва, як промислового, присадибного чи індивідуального, інтенсифікації сільськогосподарського виробництва та зміни умов утримання виникають обставини, що потребують корекції гомеостазу, імунобіологічної реактивності та не специфічного і специфічного імунітету у птахів. Особливо актуальним є лабораторно-діагностичні заходи у промисловому птахівництві, заходи з біобезпеки та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Тому, вивчення дисципліни забезпечить формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань проведення як планових, так і оперативних моніторингових досліджень здоров'я птахів на промислових об'єктах в умовах довкілля та у лабораторіях з сучасним обладнанням. Здобувач оволодіє навичками ефективного реагування на епізоотичний стан та умінням спланувати та провести контроль за здоров'ям птахів та якістю продукції птахівництва, навичками та знаннями із заходів економічної складової ветеринарного забезпечення здоров'я та добробуту, які здешевлюють вартість продукції птахівництва та підвищують її якість.

Хвороби хутрових звірів. При вивченні дисципліни розглядаються питання біології та утримання кролів і основних видів хутрових звірів. Здобувачі вивчають найбільш поширені паразитарні хвороби хутрових звірів і кролів, особливості перебігу цих хвороб, сучасні методи їх діагностики, лікування та профілактики.

Репродуктивна біотехнологія. Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань організації роботи та обладнання сучасної ембріологічної лабораторії, використання різних схем стимуляції суперовуляції у тварин та методиками отримання ооцит-кумулясних комплексів, їх оцінки, запліднення та культивування в умовах *in Vitro*. Значна увага приділяється питанням вивчення передімплантаційного росту та сучасним методам кріоконсервації ооцитів та ембріонів.

Зоозози та концепція єдиного здоров'я. Дисципліна забезпечує вивчення здобувачами вищої освіти концепції «Єдине Здоров'я» – кооперація ВООЗ, ФАО та МЕБ на інтерфейсі «людина-тварина-довкілля» у питанні контролю зоонозів, а також вивчення європейського досвіду управління ризиками поширення зоонозів. Зокрема, вивчення зоонозів бактеріального походження (Бактеріальні зоонози продуктивних тварин, Бактеріальні зоонози домашніх та екзотичних тварин, Природно-осередкові та векторні бактеріальні зоонози), вірусного походження (Вірусні зоонози продуктивних тварин, вірусні зоонози домашніх тварин та екзотичних тварин. Природно-осередкові та векторні зоонози) та сучасні загрози вірусних зоонозів у промисловому тваринництві, виявлення та контроль ризиків. Також, увага здобувачів зосереджено на вивченні харчових зоонозів (характеристика найбільш поширених харчових зоонозів (бактеріальних, вірусних, паразитарних), шляхів забруднення харчових продуктів та розслідування і аналіз спалахів найбільш поширених харчових зоонозів.

Крім того, дисципліна буде вивчати підготовленість до кризових ситуацій та управління ними (Crisis Preparedness & Management) та управління ризиками поширення зоонозів. Національні програми моніторингу та контролю біологічних небезпечних факторів – збудників зоонозів. Аналіз епідеміологічної ситуації та моніторингу зоонозів: аналіз моніторингу та підсумкових звітів ЄС, спільно

підготовлених Європейським органом з безпечності харчових продуктів (European Food Safety Authority – EFSA) та Європейським центром профілактики і контролю захворювань (European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC).

Ветеринарна трансфузіологія. Дисципліна вивчає особливості донації у різних видів тварин, протоколи трансфузії цільної крові та компонентів крові у різних видів тварин. Методи гемотрансфузії у тварин за різних патологічних станів. Негайні і віддалені реакції тварини-реципієнта за гемотрансфузії.

Менеджмент здоров'я стада тварин. Дисципліна вивчає методи оптимізації системи управління стадом та проблеми зі здоров'ям на ранньому етапі розвитку захворювання, зменшення збитків пов'язаних з лікуванням і вибраковуванням тварин. Дисципліна покликана висвітлити для здобувачів основні питання щодо особливостей стану здоров'я тварин для виявлення і усунення проблем зі здоров'ям, оптимізації відтворення тварин, скорочення трудовитрат, що в кінцевому підсумку призводить до поліпшення загальних економічних показників ферми.

Ветеринарна онкологія. Дисципліна вивчає особливості онкогенезу та види пухлин у тварин, основні прояви доброякісних і злоякісних пухлин та їх клінічні ознаки, загальні принципи діагностики новоутворень у різних видів тварин. Здобувачі набирають компетентностей з питань профілактики розвитку гіперпластичних процесів у тварин, хірургічних та медикаментозних методів лікування тварин за новоутворень.

Клінічна фармакологія. Дисципліна вивчає особливості дії нових і традиційних лікарських засобів на організм хворих тварин, схеми їх застосування та дози з урахуванням фармакодинаміки і фармакокінетики залежно від особливостей перебігу патологічного процесу у тварин різних видів, що дозволяє здобувачу вищої освіти зробити обґрунтований вибір необхідних засобів для ефективного лікування тварин, профілактики захворювань, стимуляції фізіологічних функцій.

Ветеринарна неонатологія. Дисципліна вивчає анатомічні, фізіологічні особливості новонароджених тварин, комплекс захворювань, які виникають у них. Здобувачі вищої освіти здобувають компетентності з діагностики основних хвороб: пупковий сепсис, асфіксія телят, гіпотрофія, кровотеча із пупка, фістула урахуса, уроджена відсутність анального отвору та прямої кишки, затримання меконію у новонароджених тварин, а також методів консервативного та хірургічного лікування. Викладено питання профілактика неонатальної патології у тварин.

Антибіотикорезистентність і раціональна антибіотикотерапія. Дисципліна вивчає питання механізмів дії протимікробних лікарських препаратів та механізмів розвитку стійкості до них, визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків за фенотиповими ознаками та молекулярно-біологічними методами з метою раціонального вибору оптимальних засобів та схем антибіотикотерапії, а також альтернативних препаратів, застосування яких зменшує ризики виникнення антибіотикорезистентності.

Хвороби акваріумних риб. Дисципліна забезпечує вивчення здобувачами вищої освіти найбільш розповсюджених хвороб акваріумних риб незаразної і заразної патології та формування уяви про застосування ветеринарних технологій захисту гідробіонтів у замкнених екологічних середовищах акваріумів з прісною та морською водою. Теоретична частина навчальної дисципліни подає детальну інформацію про збудники інфекційних хвороб акваріумних риб та механізми їх передачі, епізоотологічні дані, вікову сприйнятливість, джерела та резервуари, способи зараження. Здобувачі отримують структуровану інформацію щодо характерних клінічних ознак, форм їх прояву, найбільш характерних патологоанатомічних змін, сучасних та новітніх методів лабораторної діагностики, лікування та профілактики хвороб. Практична частина навчальної дисципліни – формує алгоритм дій майбутнього лікаря ветеринарної медицини при виникненні

захворювання, інформує про засоби лікування та заходи боротьби і профілактики акваріумних гідробіонтів.

Репродуктивна сонографія жуйних тварин. Дисципліна передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань проведення ультразвукового дослідження стану органів репродуктивної системи жуйних за статевого циклу та його синхронізації, контролю перебігу післяродового періоду; змін, які відбуваються органах статевої системи за різних патологічних станів; особливостей проведення діагностики вагітності у жуйних, визначення статі та аномалій розвитку плоду і плаценти; застосування методу сонографії у репродуктивній біотехнології жуйних, а також для контролю репродуктивного стану плідників.

Хвороби собак і котів. Дисципліна передбачає вивчення здобувачами вищої освіти основних механізмів виникнення, розвитку і закінчення хвороб пов'язаних з порушенням експлуатації собак і котів та необхідних для інноваційного підходу в діагностиці (в тому числі хірургічній), профілактиці та лікуванні хвороб дрібних домашніх тварин, а також в узагальненні результатів наукових досліджень морфо-функціональних змін в організмі тварини та методів їх хірургічної корекції.

Інтенсивна терапія та реанімація тварин. Вивчення дисципліни надає здобувачам вищої освіти теоретичні знання та практичні навички із методології аналізу даних клініко-лабораторних досліджень, діагностування, та лікування найбільш часто виникаючих критичних станів у тварин. Вивчення основних принципів початкової стабілізації і підтримання життєвоважливих функцій всього організму тварини та системний підхід до найбільш часто виникаючих критичних станів.

Організація ветеринарного бізнесу. Дисципліна вивчає правові основи підприємницької діяльності в Україні і дає практичні навички з оформлення засновницьких документів, а також правил та порядку отримання ліцензії, печаток, взяття на облік та реєстрацію фізичних та юридичних осіб, відкриття банківських рахунків, оподаткування малого та середнього бізнесу, тощо. Здобувачі вивчатимуть діючі законодавчо-нормативні документи з організації ветеринарного бізнесу в Україні; методика підготовки ветеринарних, організаційних і фінансових документів, необхідних для створення і ефективного функціонування комерційних ветеринарних організацій; практичні питання здійснення ветеринарного підприємництва; міжнародний досвід у сфері ветеринарної підприємницької діяльності та основні принципи маркетингової політики на ветеринарному ринку.

Хвороби екзотичних тварин. Дисципліна спрямована на поглиблення теоретичних та практичних знань у здобувачів вищої освіти з анатомо-топографічних і фізіологічних особливостей екзотичних тварин; освоєнні сучасних методів клінічного та інструментального дослідження, діагностики та лікуванні екзотичних і диких тварин, що утримуються в зоопарках, заповідниках, тераріумах, на спеціальних фермах, в приватному секторі і природі (парнокопитних, однокопитних, мозолоногих, приматів, хижих, гризунів, рептилій, страусів, декоративних птахів).

Тропічна ветеринарія. Дисципліна передбачає вивчення особливостей перебігу, діагностики, лікування і методів контролю за тропічними хворобами не лише в тропіках, а й у інших країнах світу, оскільки глобалізація передбачає ймовірність занесення збудників багатьох тропічних хвороб на території, де раніше їх не реєстрували.

Ветеринарна андрологія. Дисципліна вивчає фізіологію та патологію органів статевої системи самців різних видів тварин. Передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань етіологію, патогенез та сучасних клінічних та лабораторних методів діагностики патології репродуктивної системи самців, ефективності методів терапії та профілактики імпотенції у самців.

Інфекційні хвороби риб та гідробіонтів. Вивчення дисципліни забезпечить формування у здобувачів вищої освіти глибоких теоретичних і практичних знань на основі сучасних досягнень науки і практики іхтіопатології, методів досліджень та діагностики хвороб риб. У процесі вивчення дисципліни здобувачі засвоюють комплекс теоретичних і практичних знань з питань гідробіології, хімії, фізіології, морфології гідробіонтів, а також питань діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб риб і гідробіонтів; закономірностей виникнення та поширення хвороб риб, їх профілактика є важливими завданнями сучасного рибництва, оскільки від їх вирішення залежить ефективність розведення об'єктів аквакультури і збереження рибопродукції.

Вибірковий блок 2 (здобувач вищої освіти обирає один компонент)

Ветеринарне забезпечення здоров'я великої рогатої худоби

Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб ВРХ. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення незаразної патології у великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності; діагностику хвороб (внутрішніх незаразних, акушерських, гінекологічних, андрологічних, молочної залози, хірургічних) різної етіології та лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб ВРХ. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення заразної патології (інфекційних та інвазійних) у великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності; планування протиепізоотичних та протипаразитарних заходів; діагностику інфекційних та паразитарних хвороб різної етіології. Значна увага приділяється лабораторним методам дослідження біологічного матеріалу.

Гігієна утримання ВРХ. Дисципліна вивчає сучасні технології вирощування молодняку великої рогатої худоби; контроль гігієнічних умов утримання і годівлі великої рогатої худоби на різних етапах репродуктивного циклу (сухостійний період, родильне відділення, лактація); гігієну вим'я – як одну із складових отримання якісної і безпечної продукції.

Ветеринарне забезпечення здоров'я коней

Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб коней. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення незаразної патології у коней; діагностику хвороб (внутрішніх незаразних, акушерських, гінекологічних, андрологічних, хірургічних) різної етіології та лабораторні дослідження біологічного матеріалу.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб коней. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення заразної патології (інфекційних та інвазійних) у коней в господарствах різних форм власності; планування протиепізоотичних та протипаразитарних заходів; діагностику інфекційних та паразитарних хвороб різної етіології. Значна увага приділяється лабораторним методам дослідження біологічного матеріалу. Вакцинопрофілактика інфекційних хвороб великої рогатої худоби, застосування сироваток, імуноглобулінів, препаратів, що володіють інтерфероногеною дією. Профілактика гельмінтозів, арахноентомозів, захворювань, що викликаються найпростішими.

Гігієна утримання коней. Освоєння дисципліни дасть можливість набути знання з гігієни годівлі, утримання, вирощування, використання та експлуатації коней.

*Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів***Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб собак і котів.**

Дисципліна вивчає упереджуючі ветеринарні заходи щодо виникнення патології пов'язаної з порушенням обміну речовин, гормональних розладів, вітамінного і мінерального живлення у собак і котів. Профілактика акушерської, гінекологічної патології та імпотенції у собак і котів, методи гормональної регуляції статевого циклу у сук і кішок. Травматологія, стоматологія, ортопедія, мікрохірургія. Профілактика хірургічної патології та сучасні технології у ветеринарній хірургії

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб собак і котів.

Дисципліна спрямована на вивчення сучасних методів діагностичних досліджень та профілактичних заходів щодо інфекційних і інвазійних хвороб собак і котів. У процесі вивчення студенти засвоять морфологічні особливості та цикл розвитку збудників хвороб, їх систематичне положення, етіологію, патогенез та формування імунітету у собак і котів. Профілактика гельмінтозів, арахноентомозів, захворювань, що викликаються найпростішими.

Гігієна утримання собак і котів. Освоєння дисципліни дасть можливість набути знання з гігієни годівлі та утримання собак і котів.

*Ветеринарне забезпечення здоров'я свиней***Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб свиней.**

Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення незаразної патології у свиней в господарствах різних форм власності; діагностику хвороб (внутрішніх незаразних, акушерських, гінекологічних, андрологічних, хірургічних) різної етіології та лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб свиней. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення заразної патології (інфекційних та інвазійних) у свиней; планування протиепізоотичних та протипаразитарних заходів; діагностику інфекційних та паразитарних хвороб різної етіології. Значна увага приділяється лабораторним методам дослідження біологічного матеріалу.

Гігієна утримання свиней. Дисципліна вивчає сучасні технології вирощування свиней; контроль гігієнічних умов утримання і годівлі свиней.

*Ветеринарне забезпечення здоров'я овець і кіз***Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб овець і кіз.**

Дисципліна вивчає упереджуючі ветеринарні заходи щодо виникнення патології пов'язаної з порушенням обміну речовин, гормональних розладів, вітамінного і мінерального живлення у овець і кіз. Профілактика неплідності та акушерської патології у овець і кіз, а також застосування сучасних методів корекції їх відтворювальної здатності. Профілактика імпотенції у баранів і цапів. Профілактика хірургічної патології та сучасні технології у ветеринарній хірургії.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб овець і кіз.

Дисципліна вивчає сучасні технологічні схеми діагностичних досліджень та профілактики інфекційних і інвазійних хвороб овець і кіз. Вакцинопрофілактика інфекційних хвороб овець і кіз, застосування сироваток, імуноглобулінів, препаратів, що володіють інтерфероновою дією. Профілактика гельмінтозів, арахноентомозів, захворювань, що викликаються найпростішими.

Гігієна утримання овець і кіз. Дисципліна вивчає сучасні системи утримання овець і кіз; контроль гігієнічних умов утримання і годівлі; особливості утримання й облаштування стаїні в молочному козівництві; гігієна доїння кіз; гігієнічні вимоги до вирощування ягнят та козенят.

Ветеринарне забезпечення здоров'я екзотичних тварин і хутрових звірів

Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб екзотичних тварин і хутрових звірів. Дисципліна вивчає превентивні заходи щодо виникнення патології пов'язаної з порушенням обміну речовин, гормональних розладів, вітамінного і мінерального живлення у екзотичних тварин та хутрових звірів. Профілактика акушерської, гінекологічної та андрологічної патології, методи гормональної регуляції статевого циклу у екзотичних тварин і хутрових звірів. Травматологія, стоматологія, ортопедія, мікрохірургія. Профілактика хірургічної патології.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб екзотичних тварин і хутрових звірів. Вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики заразних (інфекційних та інвазійних) хвороб екзотичних тварин та хутрових звірів, отримання практичних навичок в проведенні протиепізоотичних і протипаразитарних заходів.

Гігієна утримання екзотичних тварин і хутрових звірів. Освоєння дисципліни дасть можливість набутти знання з гігієни годівлі та утримання екзотичних тварин і хутрових звірів.

Ветеринарне забезпечення здоров'я птиці

Ветеринарні превентивні технології незаразних птиці. Дисципліна вивчає превентивні заходи щодо виникнення патології пов'язаної з порушенням обміну речовин, вітамінного і мінерального живлення птиці.

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб птиці. Вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань з діагностики, лікування та профілактики заразних (інфекційних та інвазійних) хвороб птиці, отримання практичних навичок в проведенні протиепізоотичних і протипаразитарних заходів.

Гігієна і санітарія у птахівництві. Дисципліна забезпечує здобувачів вищої освіти теоретичними та практичними знаннями сучасної гігієни та санітарії в птахівництві для проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, підвищення продуктивності птиці та отримання від них високоякісної безпечної для споживання продукції.

Ветеринарна фармація

Аптечна справа та фармацевтична технологія. Аптечна справа, дисципліна яка спрямована на поглиблення теоретичних знань, ознайомлення з нормативно-законодавчими документами, які регламентують розробку, виробництво, реалізацію та застосування ветеринарних препаратів, отримати практичні навички та підготувати випускника до самостійної роботи. Предметом дисципліни є система фармацевтичного забезпечення ветеринарними лікарськими засобами, зокрема ліцензійними умовами провадження аптеками господарської діяльності, правилами роздрібної реалізації, положеннями, що регламентують державний контроль та нагляд за якістю ветеринарних препаратів і субстанцій, правилами транспортування і зберігання ветеринарних препаратів. Фармацевтична технологія – наука про теоретичні основи та виробничі процеси переробки лікарських засобів у готові лікарські препарати, їх зберігання та відпуску. Завданнями дисципліни є вивчення теоретичних основ і практичних питань виготовлення лікарських препаратів в умовах аптечного і промислового виробництва; ознайомлення з обладнанням і апаратурою, що застосовується в аптеках і фармацевтичних підприємствах; визначення правильного виду упаковки; ознайомлення з нормативною документацією у виробництві готових лікарських засобів.

Клінічна ветеринарна фармакологія і клінічна фармація. Клінічна фармакологія і фармація – інтегрована прикладна наука, що поєднує фармацевтичні і клінічні аспекти лікознавства. Головним її завданням є створення теоретичних основ і методологічних підходів раціонального застосування лікарських засобів. У процесі вивчення дисципліни студенти будуть ознайомлені з базовими принципами медичної і ветеринарної деонтології, основними типами нормативної документації, опанування основними методами лабораторного та інструментального обстеження хворих, засвоєння загальної синдромології та клінічної симпатології найбільш поширених внутрішніх хвороб тварин, засвоєння загальної методології та принципів вибору лікарських препаратів для ефективної фармакотерапії, вивчення клінічних проявів побічної дії лікарських засобів.

Доклінічні і клінічні дослідження лікарських засобів. Метою доклінічних досліджень є визначення токсичного впливу та терапевтичної ефективності майбутнього лікарського засобу, його впливу на основні системи організму, а також встановлення можливих побічних ефектів на лабораторних тваринах та тест-об'єктах. Впровадження належної лабораторної практики (GLP), яка гарантує якість новостворених лікарських засобів, їх високу терапевтичну ефективність; GLP – система правил, які охоплюють організаційний процес та умови, за якими доклінічні дослідження плануються, виконуються, забезпечується їх моніторинг, здійснюється реєстрація та зберігання даних, надається звіт про результати випробувань. Клінічні дослідження проводяться з метою виявлення чи підтвердження клінічних, фармакодинамічних ефектів досліджуваного лікарського препарату або виявлення всіх побічних реакцій на нього, а також для вивчення всмоктування, розподілу, біотрансформації та виведення препарату. Такі дослідження повинні проводитись згідно вимог Належної Клінічної практики (GCP), якими регламентуються сучасні правила проведення клінічних випробувань.

Ветеринарна лабораторна діагностика

Менеджмент якості діяльності лабораторій. Дисципліна вивчає державні та міжнародні стандарти щодо організації роботи хіміко-аналітичних лабораторій, оцінку придатності методик, простежуваність та невизначеність одержаних результатів. Отримані знання фахівцями дозволять достатньо розумітися в системі роботи лабораторії і надійно виконувати аналітичні методики вимірювань.

Клінічна лабораторна діагностика. Навчальною програмою дисципліни передбачено: формування у студентів магістратури факультету ветеринарної медицини теоретичних знань та практичних навичок із питань проведення різноманітних клініко-лабораторних досліджень та комплексної оцінки лабораторних показників різного біологічного матеріалу, отриманого від хворих тварин, для визначення функціонального стану їх організму та лабораторної діагностики хвороб різних систем і органів. Ця дисципліна базується на знаннях із таких навчальних курсів, як біохімія з основами фізичної та колоїдної хімії, ветеринарної клінічної біохімії, клінічної діагностики, фармакології, токсикології, годівлі тварин та ін. спеціальних дисциплін. На завершенні вивчення цієї дисципліни студент магістратури повинен знати та вміти отримувати різний біологічний матеріал від хворих тварин, володіти сучасними методами і методиками лабораторних досліджень, давати правильну інтерпретацію одержаним результатам, прогнозувати можливий розвиток ускладнень і перебіг захворювань, вміти проводити доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів на лабораторних тваринах з дотриманням вимог належної лабораторної практики.

Лабораторна діагностика інфекційних хвороб. Метою вивчення дисципліни є поглиблення практичних навичок з лабораторної справи, а саме особливостей

відбору зразків проб для досліджень, їх транспортування, дослідження та подальшої інтерпретації.

Патоморфологічна діагностика. Дисципліна розглядає питання організації гістологічної лабораторії, патогістологічної техніки, методів гістохімічної і імуногістохімічної діагностики, а також приділяє увагу практичним навичкам проведення патологічного розтину, аналізу секційних знахідок, відбору патологічного матеріалу, побудови патолого-анатомічного діагнозу і висновку. Здобувачі вищої освіти засвоюють критерії діагностики та основні прогностичні ознаки інфекційних та незаразних захворювань, що найчастіше реєструються у практиці лікаря ветеринарної медицини. Зокрема, із патоморфологічною діагностикою пухлин тварин.

Ветеринарне забезпечення громадського здоров'я

Лабораторний аналіз харчових продуктів. Дисципліна вивчає вимоги нормативно-правових актів України щодо забезпечення якості досліджень у акредитованих лабораторіях. Здобувачі опановують вимоги до випробувальних і калібрувальних лабораторій.

Аналіз ризиків харчових продуктів і кормів. Дисципліна забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти з компетентних питань аналізу мікробіологічних ризиків у харчових продуктах і кормах під час їх виробництва, переробки, зберігання, транспортування та реалізації. Здобувачі освоюють основні підходи до аналізу мікробіологічних ризиків, якісною та кількісною оцінкою ризиків і кваліфіковано узагальнювати процес аналізу мікробіологічних ризиків.

Біобезпека і біозахист у ветеринарії. Дисципліна вивчає основні вимоги щодо біобезпеки та біозахисту в ветеринарній медицині, наведено принципи та засади функціонування системи у зв'язку з ризиками виникнення та поширення інфекційних хвороб. Показано роль міжнародних і громадських організацій у створенні та розвитку стандартів біобезпеки в лабораторіях ветеринарної медицини та на об'єктах біопромисловості, а також доведено необхідність створення Державної програми з біобезпеки для контролю інфекцій тварин і створення ефективних засобів захисту.

**Підготовка магістрів
галузі знань «Ветеринарна медицина»
спеціальності 211 «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»
за освітньо-професійною програмою «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	350 (на базі молодшого спеціаліста)
Термін навчання	5 років
Кредити ЄКТС	300
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	лікар ветеринарної медицини

Концепція підготовки

Передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців з ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва за світовими стандартами. Професійне управління здоров'ям стада, питаннями якості та безпеки продукції тваринництва в період її виробництва, транспортування, переробки, зберігання і реалізації. Розробка та впровадження в практику інноваційних методів профілактики і діагностики хвороб та лікування тварин.

Освітньо-професійна програма підготовки

***Вибірковий блок «Ветеринарні превентивні технології
забезпечення здоров'я тварин»***

Програмою передбачено підготовку лікарів ветеринарної медицини – професіоналів, що володіють знаннями необхідними для ветеринарного обслуговування власників продуктивних тварин та птиці, коней, дрібних домашніх тварин, а також готових здійснювати аналіз епізоотичної ситуації, проводити профілактичні заходи та діагностичні дослідження, забезпечувати надання лікарської допомоги тваринам хворим на заразну та незаразну патологію.

Сфери зайнятості випускників

Сферою зайнятості випускників вказаної програми може бути професійна діяльність у службі державної ветеринарної медицини сільської місцевості (лікарні ветеринарної медицини, пункти, дільниці), приватна ветеринарна практика для забезпечення потреб ветеринарного обслуговування власників продуктивних та дрібних домашніх тварин, фермерських та колективних господарств.

***Вибірковий блок «Ветеринарне забезпечення скотарства,
вівчарства та козівництва»***

Програма передбачає підготовку магістрів у галузі скотарства, вівчарства та козівництва і спрямована на формування у лікаря ветеринарної медицини знань та вмінь щодо впровадження і використання інноваційних технологій у годівлю, генетику, розведення, біотехнологію відтворення жуйних та забезпечення превентивних технологій з незаразних і заразних хвороб жуйних.

Сфери зайнятості випускників

Професійна діяльність фахівця за вказаною магістерською програмою передбачає виробничу сферу зайнятості пов'язану з сучасними високотехнологічними підприємствами та молочними компаніями, комплексами з виробництва яловичини, баранини та продукції вівчарства, фермами, що спеціалізуються на вирощуванні кіз та виробництві продукції козівництва.

Вибірковий блок «Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів»

Програма спрямована на підготовку лікаря ветеринарної медицини, який володіє знаннями біології собак і котів, їх утримання, годівлі та розведення, сучасними методами діагностики та профілактики хвороб заразної і незаразної етіології, ефективними схемами терапії дрібних тварин.

Сфери зайнятості випускників

Сфера практичної діяльності випускників охоплює службове собаківництво Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, розплідники для собак, кінологічні клуби, комунальні притулки для дрібних тварин, ветеринарні клініки для дрібних тварин, приватна діяльність з обслуговування власників дрібних домашніх тварин.

Вибірковий блок «Ветеринарна лабораторна діагностика»

Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців з лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин, мікробіологічного (бактеріологічного, вірусологічного) дослідження сировини і харчових продуктів, кормів для тварин та об'єктів довкілля.

Базовим завданням програми є оволодіння сучасними методами детекції мікроорганізмів і вірусів, формування у майбутніх фахівців еколого-біологічного мислення, пізнання ними суті можливих явищ, обумовлених мікрорганізмами (вірусами) в організмі тварин, сировині і харчових продуктах та різних об'єктах довкілля.

Сфери зайнятості випускників

Лабораторії мікробіологічного профілю, що забезпечують діагностичні дослідження у ветеринарній медицині (державні лабораторії ветеринарної медицини) та загально-санітарній практиці, здійснюють мікробіологічний контроль продукції тваринництва, галузеві лабораторії (птахофабрики, інкубаторні станції, свинокомплекси, підприємства з виробництва комбікормів), лабораторії підприємств харчової промисловості.

Вибірковий блок «Ветеринарна фармація»

У відповідності з майбутньою кваліфікацією магістр з ветеринарної фармації повинен бути готовий до творчої та професійної фармацевтичної діяльності у сфері обігу ветеринарних лікарських засобів, що передбачає їх дослідження, розробку, виробництво, запаковування, зберігання, транспортування, державну реєстрацію, сертифікацію, стандартизацію та контроль якості, продаж, рекламу, застосування та знищення лікарських засобів, у яких вийшов термін придатності.

Сфери зайнятості випускників

Професійна діяльність магістра з ветеринарної фармації може бути виробничою (аптеки, фармацевтичні та хіміко-фармацевтичні підприємства та ін.), організаційно-управлінська, контрольно-дозвільна (ліцензування, сертифікація, реєстрація), загальна фармацевтична практика (районні та міські ветеринарні аптеки, аптеки сільської місцевості, ветеринарні аптеки при лікувально-діагностичних центрах і клініках), інформаційно-просвітницька, науково-дослідна.

Вибірковий блок «Науково-фундаментальні та прикладні проблеми ветеринарної медицини»

Програма спрямована на підготовку лікаря ветеринарної медицини-науковця, який володіє знаннями, що необхідні для наукового супроводу вирішення проблем

фундаментальної і прикладної ветеринарної медицини. У компетенцію майбутнього фахівця входять знання та вміння з отримання, культивування, зберігання та використання клітин, зокрема стовбурових клітин для відновлення патологічно змінених тканин організму тварин, проведення діагностичних досліджень з використанням культури клітин і тканин; використання отриманих знань і навичок у наукових дослідженнях та розробці нормативних документів.

Сфери зайнятості випускників

Подальше навчання в аспірантурі за фундаментальними та прикладними науковими спеціальностями ветеринарного та біологічного профілів, професійна діяльність у науково-дослідних установах ветеринарного спрямування, науково-дослідних лабораторіях ветеринарного, медичного та біологічного спрямувань, Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК, генетичні та селекційні центри, ветеринарні клініки для дрібних домашніх тварин та коней, що використовують клітинні технології в терапії та трансплантології.

Практичне навчання

Базами практичного навчання студентів є навчальні, навчально-наукові, навчально-науково-виробничі лабораторії базового закладу університету (м. Київ), його відокремлених підрозділів, у першу чергу навчально-дослідні господарства університету («Великоснітинське навчально-дослідне господарство ім. О.В. Музиченка, «Агрономічна дослідна станція», Навчально-дослідне господарство «Ворзель», Немішаївський агротехнічний коледж), де проводяться лабораторні й практичні заняття, навчальні й виробничі практики студентів. Крім того, факультет має двосторонні договори з приватними клініками дрібних домашніх тварин, сільськогосподарськими підприємствами різних форм власності, які також використовуються як бази практичного навчання.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Ветеринарна медицина» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Латинська мова (термінологія)	4	залік
ОК 2	Неорганічна хімія	4	екзамен
ОК 3	Біофізики	4	екзамен
ОК 4	Органічна хімія	4	екзамен
ОК 5	Генетика	4	екзамен
ОК 6	Історія Української державності	4	екзамен
ОК 7.	Українська мова (за проф. спрямуванням)	4	екзамен
ОК 8	Філософія з основами логіки	4	екзамен
ОК 9	Іноземна мова	4	екзамен
ОК 10	Безпека праці і життєдіяльності	4	екзамен
ОК 11	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	залік
Всього		44	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 12	Екологія у ветеринарній медицині	3	залік
ОК 13	Анатомія свійських тварин	4	екзамен
ОК 14	Цитологія, гістологія, ембріологія	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 15	Основи розведення тварин	4	залік
ОК 16	Ветеринарна мікробіологія	4	екзамен
ОК 17	Біохімія т-н з осн. фіз. і кол. хімії	4	екзамен
ОК 18	Фізіологія тварин	5	екзамен
ОК 19	Годівля тварин	4	залік
ОК 20	Ветеринарна імунологія	4	залік
ОК 21	Ветеринарна вірусологія	4	екзамен
ОК 22	Гігієна тварин	4	екзамен
ОК 23	Патофізіологія тварин	4	екзамен
ОК 24	Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	4	екзамен
ОК 25	Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин	5	екзамен
ОК 26	Ветеринарна фармакологія	5	екзамен
ОК 27	Ветеринарна радіобіологія	4	екзамен
ОК 28	Паразитологія та інвазійні хвороби	5	екзамен
ОК 29	Патологічна анатомія, розтин та судова експертиза	4	екзамен
ОК 30	Ветеринарна клінічна біохімія	4	залік
ОК 31	Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин	5	екзамен
ОК 32	Загальна і спеціальна хірургія	4	екзамен
ОК 33	Внутрішні хвороби тварин	5	екзамен
ОК 34	Ветеринарна токсикологія	4	екзамен
ОК 35	Гігієна харчових продуктів	4	екзамен
ОК 36	Епізоотологія та інфекційні хвороби	5	екзамен
ОК 37	Організація ветеринарної справи та національне та міжнародне ветеринарне законодавство	4	екзамен
ОК 38	Репродуктологія тварин	4	екзамен
ОК 39	Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин	4	екзамен
ОК 40	Хірургічні хвороби продуктивних тварин	4	екзамен
ОК 41	Спеціальна епізоотологія	4	екзамен
ОК 42	Глобальна паразитологія	4	залік
ОК 43	Державна ветеринарно-санітарна експертиза	4	залік
ОК 44	Основи порівняльної морфології і спеціальна патоморфологія	4	залік
ОК 45	Навчальна практика	19	залік
ОК 46	Виробнича практика	13	Диференційований залік
ОК 47	Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту та підготовка і захист кваліфікаційної роботи (за рішенням закладу вищої освіти)	3	екзамен
Всього		173	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>Вибірковий блок 1 (здобувач обирає 11 дисциплін)</i>			
ВК 1.1	Аграрна політика	4	залік
ВК 1.2	Конфліктологія	4	залік
ВК 1.3	Етнокультурологія	4	залік
ВК 1.4	Правова культура особистості	4	залік
ВК 1.5	Історія ветеринарної медицини	4	залік
ВК 1.6	Лікарські рослини у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.7	Анатомія і фізіологія мисливських та диких тварин	4	залік
ВК 1.8	Санітарна мікробіологія	4	залік
ВК 1.9	Нейрофізіологія з основами зоопсихології	4	залік
ВК 1.10	Методи мікологічних досліджень	4	залік
ВК 1.11	Органічне тваринництво	4	залік
ВК 1.12	Організація лабораторної справи	4	залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.13	Біотехнологія у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.14	Анестезіологія	4	залік
ВК 1.15	Клінічна гематологія	4	залік
ВК 1.16	Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині	4	залік
ВК 1.17	Дієтологія дрібних домашніх тварин	4	залік
ВК 1.18	Візуальна діагностика хвороб тварин	4	залік
ВК 1.19	Репродуктивна біотехнологія	4	залік
ВК 1.20	Ветеринарна трансфузіологія	4	залік
ВК 1.21	Хвороби хутрових звірів	4	залік
ВК 1.22	Дерматологія та ендокринологія тварин	4	залік
ВК 1.23	Біобезпека і біозахист	4	залік
ВК 1.24	Менеджмент здоров'я стада тварин	4	залік
ВК 1.25	Ветеринарна неонатологія	4	залік
ВК 1.26	Ветеринарна нефрологія та урологія	4	залік
ВК 1.27	Організація ветеринарного бізнесу	4	залік
ВК 1.28	Ветеринарне забезпечення птахівництва	4	залік
ВК 1.29	Хвороби екзотичних тварин	4	залік
ВК 1.30	Інтенсивна терапія і реанімація	4	залік
ВК 1.31	Зоонози та концепція єдиного здоров'я	4	залік
Всього		44	
<i>Вибірковий блок 2 (здобувач вищої освіти вибирає один компонент)</i>			
ВК 2.1	Ветеринарні здоров'я тварин ВРХ	23	екзамен
ВК 2.2	Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів	23	екзамен
ВК 2.3	Ветеринарне забезпечення здоров'я свиней	23	екзамен
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		225	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		75	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		300	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Латинська мова (термінологія). Латинська граматики, правила правопису та спеціальні терміни ветеринарної медицини.

Неорганічна хімія. Хімічна будова речовини, основні теорії хімічних процесів, комплексні сполуки. Хімія неорганічних елементів, їх роль в життєдіяльності організму, основи хімічних ізотопів. Об'ємний аналіз, кислотно-основні титрування, редоксометрія, комплексонометрія, фізико-хімічний аналіз, фотометрія, хроматографія.

Біофізика. Фізичні та фізико-хімічні процеси, що протікають у біологічних системах, фундаментальні явища, що складають основу живої природи. Фізичні характеристики і фізичні властивості організму сільськогосподарських тварин.

Органічна хімія. Структура, способи добування, фізичні та хімічні властивості, а також використання основних класів органічних речовин — вуглеводів, спиртів, альдегідів, кетонів, амінів, кислот, гетероциклічних сполук. Вивчення властивостей амінокислот, вуглеводів, ліпідів, нуклеїнових кислот, білків.

Генетика. Вивчає основи спадковості і мінливості організмів, розкриває принципи зберігання, передачі та реалізації генетичної інформації, у т.ч. цитологічні і молекулярні основи спадковості, закономірності успадкування статі, ознак (вад,

хвороб), зчеплене успадкування, основи генетичної інженерії, популяції і чисті лінії, основи імуногенетики.

Історія Української державності. Вивчення об'єктивних законів розбудови, української держави. Прийняття Конституції України. Аналіз загальних проблем переходу України до соціальної ринкової економіки та інтеграції у світове співтовариство.

Українська мова (за професійним спрямуванням). Наукові термінології, терміни та їх вживання, специфічні для фаху лікаря ветеринарної медицини, а також відтворення набутих раніше знань.

Філософія з основами логіки. Система філософських знань з основних розділів філософії, що розвивають тип свідомості, який базується на конструктивно-критичних підходах до ідеалів гуманізму.

Іноземна мова. Комплексне навчання мовної діяльності (читання, аудіювання, мовлення). Оволодіння навичками спілкування та перекладу.

Безпека праці і життєдіяльності. Теоретичні основи охорони праці. Правові основи охорони праці працівників тваринництва і ветеринарної служби. Основи виробничої санітарії. Техніка безпеки у тваринництві і птахівництві. Пожежна безпека у тваринництві та птахівництві.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Дисципліна вивчає основні етапи розвитку української науки та вищої освіти, їх нинішній стан, особливості ступеневого реформування вищої освіти з орієнтацією на підготовку магістрів, кандидатів та докторів наук. Методи наукових досліджень (історичні, біологічні, зоотехнічні, ветеринарні, спеціальні), що застосовуються у тваринництві та ветеринарній медицині, біоетиці поведінки лікаря, дослідника, вченого, вибору теми та формуванню завдань наукових досліджень, винахідництва та патентознавстві.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Екологія у ветеринарній медицині. Фундаментальні властивості (функції) життя. Організм і середовище. Закономірності розвитку, складу і існування біосфери. Кругообіг речовин та енергії в біосфері. Структура сучасної екології.

Анатомія тварин. Будова організму свійських тварин у нерозривному зв'язку з його функціями. Апарат руху. Остеологія. Синдесмологія. Міологія. Загальний покрив. Спланхнологія. Травний апарат. Дихальний апарат. Сечостатевий. Ангіологія. Залози внутрішньої секреції. Нервова система. Органи чуттів. Особливості анатомії свійської птиці.

Цитологія, гістологія, ембріологія. Вчення про клітину. Загальна ембріологія. Вчення про тканини. Гістологія органів та систем.

Основи розведення тварин. Розведення сільськогосподарських тварин. Скотарство. Свинарство. Вівчарство. Птахівництво. Конярство.

Ветеринарна мікробіологія. Систематика, морфологія і фізіологія мікроорганізмів, розповсюдження в природі, їх роль в перетворенні речовин в природі. Вплив факторів зовнішнього середовища на мікроорганізми. Інфекція. Імунологія. Види і особливості збудників інфекцій: бактерій, бацил, фузібактерій і актиноміцетів, мікобактерій, вібріонів, спірохет, мікоплазм, рикетсій і хламідій, мікроскопічних грибів.

Біохімія тварин з основами фізичної і колоїдної хімії. Фізико хімічні властивості органічних сполук, розчинів. Структура, функція та обмін білків, жирів, вуглеводів, амінокислот, нуклеїнових кислот, вітамінів, ферментів, макро- і мікроелементів, що становлять основу будови тканин організму. Біохімічні процеси, що лежать в основі функціональної активності окремих органів та систем організму.

Фізіологія тварин. Фізіологічні процеси, що відбуваються в організмі тварин, у т. ч. фізіологія крові, лімфи, серця та кровообігу, фізіологія дихання, травлення, обміну речовин і енергії, терморегуляції, виділення, фізіологія ендокринної системи, розмноження, лактації, м'язової та нервової систем, вища нервова діяльність, аналізатори.

Годівля тварин. Наукові основи годівлі сільськогосподарських тварин, оцінка поживності кормів і потреби тварин у факторах повноцінної годівлі. Фізіологічне значення окремих поживних речовин корму і поняття про повноцінність харчування, оцінка поживності кормів і раціонів.

Ветеринарна імунологія. Вивчає центральні та периферичні органи імунної системи, механізми імунних реакцій, антитіла та антигени. Імунологічна діагностика інфекційних хвороб. Серологічні реакції діагностики хвороб.

Ветеринарна вірусологія. Фізична структура і хімічний склад вібріонів і вірусів. Систематика, репродукція і культивування вірусів. Дія на віруси фізичних і хімічних факторів. Екологія вірусів. Генетика вірусів. Патогенез вірусних хвороб тварин. Особливості противірусного імунітету. Специфічна діагностика та профілактика вірусних хвороб тварин.

Гігієна тварин. Вивчає гігієнічні та ветеринарно-санітарні вимоги до факторів зовнішнього середовища, тваринницьких приміщень, кормів, води, ґрунту, повітря, правила та гігієнічні вимоги до систем утримання, годівлі й експлуатації різних видів і статевовікових груп тварин.

Патологічна фізіологія. Загальні закономірності виникнення, розвитку та завершення хвороби. Нозологія. Роль реактивності в патології. Характеристика, класифікація типових патологічних процесів; запалення, порушення росту тканин, типових порушень регіонального кровотоку, обміну речовин, кислотно-лужної рівноваги, терморегуляції; гіпоксії, голодування. Адаптаційно-компенсаторні реакції в організмі тварин, спрямованих на усунення порушень. Патологічна фізіологія органів і систем.

Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія. Вчення про хірургічні операції у зв'язку з топографо-анатомічними особливостями певних ділянок тіла тварин. Анестезіологія; фіксація, повалення і медикаментозне заспокоєння. Технологія організації і проведення масових операцій. Профілактика інфекції в роботі лікаря ветеринарної медицини. Ін'єкції і пункції. Десмургія. Хірургічні операції на окремих частинах тіла тварин.

Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин. Методи та особливості клінічного дослідження різних тварин, їх застосування при дослідженні окремих органів і систем; симптоми, синдроми та основні етапи розпізнавання хвороби. Спеціальні методи дослідження стану окремих органів і систем, виявлення хвороб у тварин.

Ветеринарна фармакологія. Фармакодинаміка лікарських речовин. Умови, що впливають на дію лікарських речовин. Основні особливості та фармакокінетична характеристика різних груп лікарських засобів, їх дозування. Рецептатура і технологія лікарських форм.

Ветеринарна радіобіологія. Біологічна дія іонізуючих випромінювань. Променеві ураження тварин. Радіоекологія і токсикологія радіоактивних речовин. Радіологічна і ветеринарно-санітарна експертиза об'єктів ветеринарного нагляду. Використання іонізуючої радіації у тваринництві і ветеринарії.

Паразитологія та інвазійні хвороби. Виникнення, розвиток і згасання інвазійних хвороб тварин. Загальна паразитологія. Ветеринарна гельмінтологія, ентомологія, арахнологія, протозоологія.

Патологічна морфологія та судова ветеринарія. Дисципліна, яка вивчає матеріальні основи патологічних процесів, причини і механізми виникнення, розвитку

і їх завершення, нозологію, морфофункціональну характеристику, особливості патолого-анатомічної діагностики хвороб. Патологічна анатомія має значення для підготовки лікарів ветеринарної медицини з патолого-анатомічної діагностики хвороб тварин, для контролю лікувально-профілактичної роботи, оцінювання впливу на загибель тварин умов їх годівлі, утримання та експлуатації.

Ветеринарна клінічна біохімія. Використання різних біохімічних методів дослідження клінічного стану тварин, особливості їх застосування при дослідженні окремих органів та систем з метою встановлення точного діагнозу та розробки методів лікування і профілактики захворювань. Біохімічні тести та симптоми (синдроми) порушень обміну речовин, інших хвороб тварин.

Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Фізіологічні основи і техніка одержання сперми. Фізіологія і біохімія сперми. Технологія штучного осіменіння самок і трансплантації ембріонів. Андрологія. Фізіологія та патологія вагітності, пологів та післяпологового періоду. Оперативне акушерство. Акушерсько-гінекологічна диспансеризація. Хвороби новонароджених. Хвороби молочної залози. Гінекологія. Неплідність самок та самців.

Загальна і спеціальна хірургія. Ветеринарна травматологія. Хірургічна інфекція. Хвороби шкіри, м'язів, сухожилків, сухожилкових піхв і бурс, судин, суглобів. Ушкодження нервів і мозку. Пухлини. Хвороби в ділянці голови, шиї, холки, грудної стінки та попереку, живота, тазу та хвоста. Андрологічні хвороби. Ветеринарна ортопедія.

Внутрішні хвороби тварин. Внутрішні хвороби сільськогосподарських тварин, їх етіологія, патогенез, симптоми, перебіг, діагностика, лікування та профілактика; лабораторні дослідження. Хвороби молодняка. Хвороби птиці. Хвороби хутрових звірів, кролів і собак.

Ветеринарна токсикологія. Токсикологія мінеральних отрут, фосфор- і хлорорганічних сполук. Органічні похідні ртуті. Токсикологія феноксикислот і фенолу. Токсикологія отруйних речовин рослинного і тваринного походження. Отруєння тварин недоброякісними кормами. Хіміко-токсикологічний аналіз.

Гігієна харчових продуктів. Дисципліна вивчає основи законодавства з безпечності та окремих показників якості харчових продуктів і кормів, контроль гігієнічних вимог під час виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока та молочних продуктів, риби та рибних продуктів, яєць, рослинних продуктів і кормів.

Епізоотологія та інфекційні хвороби. Інфекція та імунітет. Еволюція і класифікація інфекційних захворювань тварин. Лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах жуйних, свиней, коней, птахів, молодняка, собак і хутрових звірів, бджіл і риб. Ветеринарна санітарія. Хвороби, спільні для декількох видів тварин і людей.

Організація ветеринарної справи та національне і міжнародне ветеринарне законодавство. Законодавство з питань ветеринарної медицини в Україні. Організація та матеріально-технічне забезпечення ветеринарної служби і ветеринарного контролю в районах, містах і господарствах. Планування, організація та економіка ветеринарних заходів. Ветеринарний облік, звітність і діловодство. Міжнародні ветеринарні організації та організація ветеринарної служби в окремих зарубіжних країнах. Основи законодавства ЄС щодо продуктів харчування та ветеринарної медицини. Впровадження європейських положень щодо нагляду за продуктами харчування та ветеринарного нагляду в країнах ЄС.

Репродуктологія. Фізіологічні основи і техніка одержання сперми. Фізіологія і біохімія сперми. Технологія штучного осіменіння самок і трансплантації ембріонів. Андрологія. Фізіологія та патологія вагітності, пологів та післяпологового періоду. Оперативне акушерство. Акушерсько-гінекологічна диспансеризація. Хвороби новонароджених. Хвороби молочної залози. Гінекологія. Неплідність самок та самців.

Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Дисципліна вивчає питання щодо спеціальної пропедевтики за хвороб органів і систем організму тварин незаразного характеру. Особливості застосування сучасних засобів і схем лікування тварин та новітніх підходів з діагностики і превентивних заходів за найбільш поширених внутрішніх хвороб.

Хірургічні хвороби з анестезіологією. Вивчає хірургічні хвороби свійських тварин, причини їх виникнення, патогенез, клінічні ознаки, діагностику, лікування та профілактичні міроприємства. Висвітлені основи анестезіології та типові оперативні втручання в різних ділянках тіла тварин за даної хірургічної патології.

Спеціальна епізоотологія. Вивчає емерджентні, транскордонні, факторні та особливо небезпечні інфекційні хвороби тварин, а саме вивчення характеристик збудника, патогенез, поширення, патолого-анатомічні зміни, методи діагностики і диференційної діагностики, лікування, економічні збитки, розробка заходів ліквідації і профілактики, а також оцінка ризиків виникнення хвороб.

Епізотологи у вивченні дисципліни покладаються на інші наукові дисципліни, такі як біологія, щоб краще зрозуміти хворобливі процеси, статистику для ефективного використання даних і зробити відповідні висновки, соціальні науки для кращого розуміння близьких і дистальних причин і техніки для оцінки впливу.

Глобальна паразитологія. Метою вивчення навчальної дисципліни «Глобальна паразитологія» є поглиблення теоретичних знань у магістрів з діагностики, лікування та профілактики глобальних паразитарних хвороб тварин, набуття ними практичних навиків з лабораторних досліджень, а також постановки діагнозу та підготовки до самостійної наукової й практичної роботи.

Державна ветеринарно-санітарна експертиза. Курс «Державна ветеринарно-санітарна експертиза» є дисципліною спеціального циклу під час підготовки лікарів ветеринарної медицини. Метою викладання дисципліни є формування у лікарів ветеринарної медицини компетенцій щодо контролю гігієнічних вимог харчових продуктів, зокрема, продуктів тваринного походження під час їх виробництва, на всіх етапах технології переробки (м'ясо-, молокопереробні потужності, птахокомбінати, рибокомбінати тощо), а також під час транспортування, зберігання та в місцях реалізації, дотримуючись виконання чинних нормативно-правових актів.

Основи порівняльної морфології і спеціальна патоморфологія. Дисципліна, яка складається з двох частин. Порівняльна морфологія вивчає зовнішню форму тіла тварин, їхніх органів, топографію останніх, а також зовнішню і внутрішню будову органів, їх систем та апаратів. Спеціальна патоморфологія і судова ветеринарна медицина – це комплексна наука, яка вивчає і вирішує питання ветеринарно-біологічного й криміналістичного характеру для отримання об'єктивних доказів в досудовому слідстві й судовому процесі при проведенні аналізу обставин, пов'язаних з виникненням кримінальних, цивільних, господарських, адміністративних і арбітражних справ. Ці науки об'єднані в одну дисципліну, оскільки близькі одна до одної методологічно.

Порівняльна морфологія, спеціальна патоморфологія і судова ветеринарна медицина має значення для підготовки лікарів ветеринарної медицини з питань вирішення причетності певних осіб або обставин до фактів загибелі або заподіяння шкоди тваринам і проведення судово-ветеринарних експертиз.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1 (здобувач обирає 11 дисциплін)

Аграрна політика. Дисципліна дає можливість опанувати методичні та методологічні основи розробки та реалізації комплексу заходів щодо підтримки та

забезпечення розвитку сільського господарства в системі міжгалузевих зв'язків у національній економіці, а також оцінити з позиції теорії практичні дії державних структур щодо регулювання агропромислового виробництва країни. Вивчення дисципліни «Аграрна політика» сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки фахівців, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем аграрного сектору з позиції загальнодержавних інтересів та інтересів сільськогосподарських виробників, дає можливість опанувати теоретичні підходи до розробки та реалізації комплексу заходів щодо регулювання і підтримки аграрного сектору, з іншого – дає підстави осмислити і оцінити практичні дії державних структур на конкретному історичному етапі життя країни.

Формування ринкового середовища в аграрному секторі вимагає підготовки фахівців з широким економічним світоглядом, які могли б оперативного вирішувати основні проблеми агропромислового виробництва на засадах ринкових відносин. Разом з тим у перехідній економіці України зростає роль державного регулювання сільськогосподарського виробництва та агробізнесу загалом, що проявляється в аграрній політиці держави. Саме тому для підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі агропромислового комплексу необхідно надати їм повне розуміння аграрної політики, сформувавши сучасні та глибокі знання щодо теоретичних підходів

Конфліктологія. Дисципліна забезпечує здобувачів системою наукових знань з теорії конфлікту, що створить можливість розвитку творчої індивідуальності спеціаліста. Сприяє формуванню навичок: враховувати основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості в управлінській діяльності, конструктивно вирішувати конфлікти й запобігати їм у професійній діяльності; сприяти формуванню необхідних професійних якостей майбутніх управлінців. Дисципліна орієнтує на розвивальний, науково-методичний види діяльності; її вивчення сприяє вирішенню типових завдань майбутнього керівника.

Етнокulturологія. Українська духовна культура як складова частина світового культурного процесу. Роль культури у формуванні особистості і в житті українського народу. Об'єктивні та суб'єктивні фактори зростання норм культури на сучасному етапі становлення України

Правова культура особистості. Однією з ознак правової держави є високий рівень правової культури громадян, що характеризується загальною повагою до права, достатнім знанням його норм і вмінням їх застосовувати в усіх життєвих ситуаціях. Навчальна дисципліна «Правова культура особистості» дозволить студентам виробити правове мислення і культурний стиль правомірної поведінки у повсякденному житті як у міжособистісних відносинах, так і при спілкуванні із представниками судових та правоохоронних органів.

Історія ветеринарної медицини. Історія ветеринарії первіснообщинного ладу; в древньоросійських князівствах IX- XIV ст; в XVI та XIX ст. та XX ст. Сучасний стан ветеринарної медицини в Україні.

Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Висвітлюються можливості використання в практичній роботі лікаря ветеринарної медицини флористичних запасів: лікарських засобів природного походження для лікування хворих тварин та профілактики окремих захворювань. Здобувачам викладаються питання з вивчення технології збору, обробки, зберігання та переробки лікарської рослинної сировини, хімічного складу, фармакологічної дії, призначення, показань та протипоказань до застосування препаратів з неї в різних лікарських формах.

Анатомія і фізіологія диких та мисливських тварин. Дисципліна формує уявлення про закономірності, особливості та принципи відмінності будови організму диких та мисливських тварин, а також вивчення будови їх органів та систем організму різних видів тварин на підґрунті порівняння із свійськими тваринами. Основними завданнями вивчення дисципліни є: створення уяви про організм, як єдине ціле; його

будова вивчається у взаємозв'язку органів, їх апаратів і систем, а також взаємозумовленості будови і функції на фоні розвитку в онто- та філогенезі; дисципліна вивчає будову і функцію організму диких та мисливських тварин.

Вивчення дисципліни виробляє у здобувачів вміння знаходити окремі органи та їх частини, як на трупах тварин, що загинули, так і у живих тваринах, орієнтуватися у відмінностях нутрощів від свійських тварин, тощо.

Санітарна мікробіологія. Дисципліна висвітлює питання вивчення мікрофлори довкілля, зокрема ґрунту, води, повітря, харчових продуктів, мікрофлори живих організмів, а також принципів та методів санітарно-мікробіологічних досліджень, поняття про санітарно-показові мікроорганізми, дослідження мікрофлори різних об'єктів. Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення історії розвитку санітарної мікробіології; груп санітарно-показових мікроорганізмів, природи та причин мікробної контамінації ґрунту, води, повітря, харчових продуктів, впливу її на людину; методів індикації санітарно-показових та патогенних мікроорганізмів; формування уявлень про принципи роботи з об'єктами навколишнього середовища з метою виділення санітарно-показових мікроорганізмів; методи індикації та ідентифікації санітарно-показових мікроорганізмів; методи виявлення патогенних мікроорганізмів; санітарно-мікробіологічні нормативи, законодавчі документи України щодо збереження здоров'я людини та охорони навколишнього середовища.

Нейрофізіологія з основами зоопсихології. У курсі викладається короткий історичний нарис розвитку нейрофізіології; розглядається структура і функції нервової системи в еволюційному контексті; сучасні досягнення у вивченні функцій нейронів та структурно-функціональної організації центральної нервової системи. Представлено новітні дані, щодо структури мембрани нейронів, електричних явищ, що виникають на мембрані. Викладено функціональну характеристику відділів головного мозку тварин, фізіологічні основи процесів сприйняття зовнішньої інформації, формування моторних команд, уявлення про мозкові механізми психічних функцій і поведінкових реакцій тварин.

Методи мікологічних досліджень. Захворювання грибною етіології широко розповсюджені та завдають тваринницькій галузі суттєвих економічних збитків, тому вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти забезпечує поглиблення знань про закономірності морфологічної будови мікроміцетів, принципи систематики, особливості основних таксономічних груп грибів, роль мікроскопічних грибів у виникненні хронічних токсикозів у тварин, методи культивування грибів, а також опанування методів лабораторної діагностики хвороб, які вони викликають.

Органічне тваринництво. Дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти гуманного ставлення і засад дбайливого огляду за тваринами, з врахуванням природних потреб і етологічних особливостей кожного виду тварин. Для належної економічної ефективності та рентабельності виробництва, запобігання захворювань та втрат поголів'я необхідний дієвий практичний та науковий супровід, оскільки органічне вирощування тварин – це не просто підсобне господарювання, а поєднання новітніх технологій і високої культури виробництва для отримання органічної продукції найвищої якості.

Дисципліна формує у здобувачів логічне мислення, сприяє розумінню сталого природокористування, збереження довкілля та біорізноманіття організмів, благополуччя тварин, необхідності харчування якісними і безпечними продуктами, впровадження новітніх технологій вирощування та виробництва продукції.

Організація лабораторної справи. Дисципліна передбачає вивчення здобувачами вищої освіти необхідних теоретичних знань й практичних умінь з питань досягнення гарантії якості лабораторних досліджень на основі вдосконалення та високої достовірності методик дослідження, а також забезпечення необхідної лабораторної інформації для практичної ветеринарної медицини; застосовувати

державні та Міжнародні стандарти, щодо організації роботи клініко-діагностичних лабораторій; оцінювати придатність методик, простежуваність та невизначеність отриманих результатів вимірювань; навчити студентів створенню безпечних умов, щодо забезпечення біологічної безпеки в лабораторії, бути обізнаними в лабораторному посуді, обладнанні, аналітичних приладах, методах і методиках лабораторного аналізу.

Біотехнологія у ветеринарній медицині. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення здобувачів з основами сучасних технологій, що базуються на використанні біологічних процесів, отримання елементарних навичок роботи в біотехнологічній лабораторії.

Під час навчання здобувачі опанують основи молекулярної біології – фундаментальної основи сучасної біотехнології; елементами конструювання векторних конструкцій генної інженерії, технології отримання генно-інженерних противірусних вакцин, технології виробництва антибіотиків, препаратів амінокислот, діагностичних препаратів (ПЛР), вакцин, імуномодуляторів.

Здобувачі отримують знання щодо досягнень у трансплантації ембріонів; вивчають основи традиційних технологічних процесів у виробництві біологічних та хіміотерапевтичних лікарських засобів, отримують уявлення про стан цих виробництв на сучасних біотехнологічних підприємствах. Ці знання сформує у майбутніх фахівців уявлення про можливості використання біологічних процесів і біологічних об'єктів для діагностики, профілактики та лікування ряду захворювань тварин; створення штамів мікроорганізмів, які продукують різні хімічні сполуки, антибіотики, полімери, амінокислоти і ферменти, секвенування геному мікроорганізмів тощо. Додатково приділяється увага питанню створення генно-модифікованих організмів та біологічна безпека їх використання; методи регулювання статі тварин, визначення статі ранніх ембріонів, та встановлення родинних зв'язків між ними за допомогою

Анестезіологія. Дисципліна вивчає різні види, методи та засоби загального і місцевого знеболення тварин; сучасні методи контролю стану тварини під час анестезіологічного супроводу та можливі ускладнення. Засоби та методи корекції критичних станів організму тварини під час анестезіологічного забезпечення.

Клінічна гематологія. Дисципліна розрахована на поглиблене вивчення актуальних питань ветеринарної гематології, які необхідні практикуючому лікарю ветеринарної медицини для розуміння механізмів формування складових крові у здорових тварин та за різних патологічних відхилень. Опрацювання матеріалів дисципліни дозволить здобувачам отримати навички зі встановлення грамотного заключення щодо аналізу крові, виявлення прихованих змін в тканинах, органах і системах організму, визначенні ускладнень, що виникають при тому чи іншому патологічному стані, диференціюванні схожих захворювань, контролюванні ефективності лікування хворих тварин та прогнозуванні закінчення хвороби.

Менеджмент та маркетинг у ветеринарній медицині. Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам вищої освіти освоїти основи управління підприємствами з конструювання, виробництва, реалізації і використання ветеринарних препаратів згідно з вимогами міжнародних стандартів та національного законодавства. Навчає практики управляти людськими і матеріальними ресурсами, а також епізоотичним, інфекційним та патологічними процесами в умовах відносно-стабільного ветеринарного благополуччя та при виникненні екстремальних епізоотичних ситуацій. Дає змогу освоїти основи інформаційної та комунікаційної діяльності та зв'язків з громадськістю в системі діяльності підприємств ветеринарної галузі.

Дієтологія дрібних домашніх тварин. Вивчення дисципліни передбачає поглиблене опанування сучасного стану і перспектив розвитку ветеринарної дієтології дрібних домашніх тварин, наукового обґрунтування раціонального харчування тварин залежно від їх фізіологічних особливостей, віку та стану здоров'я.

Візуальна діагностика хвороб тварин. Дисципліна вивчає спеціальні методи діагностики внутрішніх хвороб тварин. Особливу увагу приділено основам рентгенодіагностики і сонографії, а також практичному застосуванню отриманих навичок для діагностики внутрішніх хвороб свійських тварин. Опрацювання матеріалів дисципліни також дозволить здобувачам отримати навички зі складання (згідно стандартних протоколів) висновку щодо результатів рентгенографічного та/або ультразвукового досліджень організму тварини.

Репродуктивна біотехнологія. Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань організації роботи та обладнання сучасної ембріологічної лабораторії, використання різних схем стимуляції суперовуляції у тварин та методиками отримання ооцит-кумулюсних комплексів, їх оцінки, запліднення та культивування в умовах *in Vitro*. Значна увага приділяється питанням вивчення передімплантаційного росту та сучасним методам кріоконсервації ооцитів та ембріонів.

Ветеринарна трансфузіологія. Дисципліна вивчає особливості донорства у різних видів тварин, протоколи трансфузії цільної крові та компонентів крові у різних видів тварин. Методи гемотрансфузії у тварин за різних патологічних станів. Негайні і віддалені реакції тварини-реципієнта за гемотрансфузії.

Хвороби хутрових звірів. При вивченні дисципліни розглядаються питання біології та утримання кролів і основних видів хутрових звірів. Здобувачі вивчають найбільш поширені паразитарні хвороби хутрових звірів і кролів, особливості перебігу цих хвороб, сучасні методи їх діагностики, лікування та профілактики.

Дерматологія та ендокринологія. Дисципліна забезпечує формування знань у здобувачів вищої освіти з найбільш поширених хвороб шкіри та ендокринних органів свійських і продуктивних тварин, їхні клінічні прояви, видові особливості, методи діагностики, підходи та сучасні протоколи лікування, заходи направлені на недопущення розвитку цих патологій, а також ефективне використання практичних навичок у професійній діяльності.

Біобезпека і біозахист. Біобезпека в умовах сталого ведення тваринництва є однією з найважливіших складових продовольчої, екологічної та національної безпеки України. Реалізація політики у сфері забезпечення біологічної безпеки повинна здійснюватися шляхом створення системи, яка передбачатиме ідентифікацію, прогнозування, профілактику та протидію існуючим загрозам біологічного походження.

Вивчення дисципліни забезпечує оволодіння здобувачами основними концепціями біологічної безпеки та біологічного захисту з елементами біологічного тероризму. Вона розкриває базові питання, що стосуються біологічної безпеки та захисту. Основою вивчення дисципліни є європейський досвід систем біологічної безпеки в промислових підприємствах і країнах. Розуміння системи формування проблеми біологічної безпеки та випадки застосування біологічної зброї. Розгляд використання патогенів природнього різноманіття: Вірус Хімера. Вірус Ніпах. Вірус Ебола. Вірус віспи. Сибірка, а також підготовленість до оцінки кризових ситуацій щодо біобезпеки та управління ними. Викладено технологію деконтамінації та стемпінг-ауту тварин. Окрім того, здобувачі вивчатимуть лабораторний біозахист та оцінку біоризиків в різних умовах (відбір, передача і транспортування біологічних матеріалів, проведення досліджень та утилізація біоматеріалу).

Менеджмент здоров'я стада тварин. Дисципліна вивчає методи оптимізації системи управління стадом та проблеми зі здоров'ям на ранньому етапі розвитку захворювання, зменшення збитків пов'язаних з лікуванням і вибраковуванням тварин. Дисципліна покликана висвітлити для здобувачів основні питання щодо особливостей стану здоров'я тварин для виявлення і усунення проблем зі здоров'ям,

оптимізації відтворення тварин, скорочення трудовитрат, що в кінцевому підсумку призводить до поліпшення загальних економічних показників ферми.

Ветеринарна неонатологія. Дисципліна вивчає анатомічні, фізіологічні особливості новонароджених тварин, комплекс захворювань, які виникають у них. Здобувачі вищої освіти здобувають компетентності з діагностики основних хвороб: пупковий сепсис, асфіксія телят, гіпотрофія, кровотеча із пупка, фістула урахуса, уроджена відсутність анального отвору та прямої кишки, затримання меконію у новонароджених тварин, а також методів консервативного та хірургічного лікування. Викладено питання профілактика неонатальної патології у тварин.

Ветеринарна нефрологія та урологія. Дисципліна вивчає питання фізіології продукції сечі, патології сечовидільної системи дрібних домашніх тварин, їх етіологію, патогенез, симптоми, діагностику (аналіз сечі, УЗД, нативна та контрастна рентгенографія, КТ та МРТ дослідження), лікування та профілактика, а також захворювання, пов'язані з порушенням функції цих залоз.

Організація ветеринарного бізнесу. Дисципліна вивчає правові основи підприємницької діяльності в Україні і дає практичні навички з оформлення засновницьких документів, а також правил та порядку отримання ліцензії, печаток, взяття на облік та реєстрацію фізичних та юридичних осіб, відкриття банківських рахунків, оподаткування малого та середнього бізнесу, тощо. Здобувачі вивчатимуть діючі законодавчо-нормативні документи з організації ветеринарного бізнесу в Україні; методичку підготовки ветеринарних, організаційних і фінансових документів, необхідних для створення і ефективного функціонування комерційних ветеринарних організацій; практичні питання здійснення ветеринарного підприємництва; міжнародний досвід у сфері ветеринарної підприємницької діяльності та основні принципам маркетингової політики на ветеринарному ринку.

Ветеринарне забезпечення у птахівництві. За сучасного ведення птахівництва, як промислового, присадибного чи індивідуального, інтенсифікації сільськогосподарського виробництва та зміни умов утримання виникають обставини, що потребують корекції гомеостазу, імунобіологічної реактивності та не специфічного і специфічного імунітету у птахів. Особливо актуальним є лабораторно-діагностичні заходи у промисловому птахівництві, заходи з біобезпеки та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Тому, вивчення дисципліни забезпечить формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з питань проведення як планових, так і оперативних моніторингових досліджень здоров'я птахів на промислових об'єктах в умовах довкілля та у лабораторіях з сучасним обладнанням. Здобувач оволодіє навичками ефективного реагування на епізоотичний стан та умінням спланувати та провести контроль за здоров'ям птахів та якістю продукції птахівництва, навичками та знаннями із заходів економічної складової ветеринарного забезпечення здоров'я та добробуту, які здешевлюють вартість продукції птахівництва та підвищують її якість.

Хвороби екзотичних тварин. Дисципліна спрямована на поглиблення теоретичних та практичних знань у здобувачів вищої освіти з анатомо-топографічних і фізіологічних особливостей екзотичних тварин; освоєнні сучасних методів клінічного та інструментального дослідження, діагностики та лікуванні екзотичних і диких тварин, що утримуються в зоопарках, заповідниках, тераріумах, на спеціальних фермах, в приватному секторі і природі (парнокопитних, однокопитних, мозолоногих, приматів, хижих, гризунів, рептилій, страусів, декоративних птахів).

Інтенсивна терапія та реанімація тварин. Вивчення дисципліни надає здобувачам вищої освіти теоретичні знання та практичні навички із методології аналізу даних клініко-лабораторних досліджень, діагностування, та лікування найбільш часто виникаючих критичних станів у тварин. Вивчення основних принципів

початкової стабілізації і підтримання життєвоважливих функцій всього організму тварини та системний підхід до найбільш часто виникаючих критичних станів.

Зоонози та концепція єдиного здоров'я. Дисципліна забезпечує вивчення здобувачами вищої освіти концепції «Єдине Здоров'я» – кооперація ВООЗ, ФАО та МЕБ на інтерфейсі «людина-тварина-довкілля» у питанні контролю зоонозів, а також вивчення європейського досвіду управління ризиками поширення зоонозів. Зокрема, вивчення зоонозів бактеріального походження (Бактеріальні зоонози продуктивних тварин, Бактеріальні зоонози домашніх та екзотичних тварин, Природно-осередкові та векторні бактеріальні зоонози), вірусного походження (Вірусні зоонози продуктивних тварин, вірусні зоонози домашніх тварин та екзотичних тварин. Природно-осередкові та векторні зоонози) та сучасні загрози вірусних зоонозів у промисловому тваринництві, виявлення та контроль ризиків. Також, увага здобувачів зосереджено на вивченні харчових зоонозів (характеристика найбільш поширених харчових зоонозів (бактеріальних, вірусних, паразитарних), шляхів забруднення харчових продуктів та розслідування і аналіз спалахів найбільш поширених харчових зоонозів.

Крім того, дисципліна буде вивчати підготовленість до кризових ситуацій та управління ними (Crisis Preparedness & Management) та управління ризиками поширення зоонозів. Національні програми моніторингу та контролю біологічних небезпечних факторів – збудників зоонозів. Аналіз епідеміологічної ситуації та моніторингу зоонозів: аналіз моніторингу та підсумкових звітів ЄС, спільно підготовлених Європейським органом з безпечності харчових продуктів (European Food Safety Authority – EFSA) та Європейським центром профілактики і контролю захворювань (European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC).

Вибірковий блок 2 (здобувач вищої освіти обирає один компонент)

Ветеринарне забезпечення здоров'я ВРХ. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення незаразної патології у великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності; діагностику хвороб (внутрішніх незаразних, акушерських, гінекологічних, андрологічних, молочної залози, хірургічних) різної етіології та лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу.

Ветеринарне забезпечення здоров'я собак і котів. Дисципліна вивчає упереджуючі ветеринарні заходи щодо виникнення патології пов'язаної з порушенням обміну речовин, гормональних розладів, вітамінного і мінерального живлення у собак і котів. Профілактика акушерської, гінекологічної патології та імпотенції у собак і котів, методи гормональної регуляції статевого циклу у сук і кішок. Травматологія, стоматологія, ортопедія, мікрохірургія. Профілактика хірургічної патології та сучасні технології у ветеринарній хірургії

Ветеринарне забезпечення здоров'я свиней. Дисципліна вивчає сучасні підходи до проведення превентивних ветеринарних заходів щодо виникнення незаразної патології у свиней в господарствах різних форм власності; діагностику хвороб (внутрішніх незаразних, акушерських, гінекологічних, андрологічних, хірургічних) різної етіології та лабораторні методи дослідження біологічного матеріалу.

ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан – кандидат філософських наук, доцент Савицька Інна Миколаївна
Тел.: (044) 527 80 83
E-mail: pedagogy_dean@nubip.edu.ua
Розташування: навчальний корпус № 3, кімн. 101

Гуманітарно-педагогічний факультет організовує і координує освітній процес підготовки магістрів за освітніми програмами у рамках спеціальностей:

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітня програма «Педагогіка вищої школи»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат педагогічних наук Чередник Лідія Миколаївна

Випускова кафедра:

Педагогіки

Тел.: (044) 52783 55

E-mail: pedagogic@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, доцент Сопівник Руслан Васильович

Освітня програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Гарант освітньо-професійної програми – доктор педагогічних наук, доцент Кучай Олександр Володимирович

Випускова кафедра:

Педагогіки

Тел.: (044) 52783 55

E-mail: pedagogic@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, доцент Сопівник Руслан Васильович

Спеціальність 035 «Філологія»

Спеціалізація 035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)»

Освітньо-професійна програма «Англійська мова та друга іноземна мова»

Гарант програми – доктор філологічних наук, професор Личук Марія Іванівна

Випускова кафедра:

Романо-германських мов і перекладу

Тел.: (044)527-68-46

E-mail: krgm@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Личук Марія Іванівна

Спеціалізація 035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»

Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна мова»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат філологічних наук, доцент Ольховська Наталія Семенівна

Випускова кафедра:

Іноземної філології і перекладу

Тел.: (044) 527-80-83

E-mail: kifip@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, професор Амеліна Світлана Миколаївна

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Гарант програми – докт. психол. н., проф. Шмаргун Віталій Миколайович

Випускова кафедра:

Психології

Тел.: (044) 527-83-54

E-mail: martirene@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – канд. психол. наук, доцент Мартинюк Ірина Анатоліївна

Спеціальність 061 «Журналістика»

Освітня програма «Журналістика»

Гарант програми – доктор філологічних наук, професор Навальна Марина Іванівна

Випускова кафедра:

Журналістики та мовної комунікації

Тел.: (044)527–83–63

E-mail: zhur_kaf@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Навальна Марина Іванівна

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма «Управління персоналом»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат педагогічних наук, професор Кубіцький Сергій Олегович

Випускова кафедра:

Управління та освітніх технологій

Тел.: (044) 527-83-56

E-mail: metod_dep@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат педагогічних наук, професор Кубіцький Сергій Олегович.

Освітня програма «Управління навчальним закладом»

Гарант освітньо-професійної програми – кандидат педагогічних наук, доцент Базелюк Василь Григорович.

Випускова кафедра:

Управління та освітніх технологій

Тел.: (044) 527-83-56

E-mail: metod_dep@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – кандидат педагогічних наук, професор Кубіцький Сергій Олегович.

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Освітньо-професійна програма «Соціально-психологічна реабілітація»

Гарант програми – доктор педагогічних наук, доцент Сопівник Ірина Віталіївна

Випускова кафедра:

Соціальної роботи та реабілітації

Тел.: (044) 527-80-73

E-mail: socrobota@nubip.edu.ua

Завідувач кафедри – доктор педагогічних наук, доцент Сопівник Ірина Віталіївна

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант програми – доктор політичних наук, доцент Макаренко Лілія Петрівна

Випускова кафедра:

Міжнародних відносин і суспільних наук

Тел.: (044) 527-81-16

E-mail: kaf_ist_pol@ukr.net

Завідувач кафедри – доктор політичних наук, професор Шевчук Олександр Володимирович

**Підготовка магістрів
із галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»
за освітньою програмою «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	35
– заочна	30
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	Магістр освітніх, педагогічних наук. Викладач закладів вищої освіти

Концепція підготовки

Підготовка магістрів освітніх, педагогічних наук, викладачів закладів вищої освіти зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, здатних здійснювати роботу щодо організації освітнього процесу, методичної і наукової роботи у закладах фахової передвищої та вищої освіти, проводять заходи різнопланового спрямування, що сприяють соціальному розвитку молоді, яка навчається у закладах вищої освіти.

Передбачає опанування загальними та фаховими компетентностями, достатніми для комплексного вирішення проблем у професійно-педагогічній та інноваційній діяльності освітнього закладу; підготовка педагогів професійного навчання, наставників академічних груп, бізнес і лайф-коучів, здатних ефективно вирішувати завдання освіти та всебічного розвитку, професійного становлення особистості здобувачів закладів вищої освіти у цілому та аграрних і природоохоронних закладів зокрема, здатних формувати корпоративну культуру, підвищувати професійну кваліфікацію, навчати персонал підприємств, організацій, компаній в аграрній галузі економіки України.

Сфери зайнятості випускників

Випускник з кваліфікацією «викладач закладів вищої освіти» може працювати на посадах: асистент, методист, лектор, педагог-організатор, науковий співробітник в галузі навчання, науковий співробітник-консультант (методи навчання), викладач у закладах вищої освіти, професійно-технічних навчальних закладах, закладах фахової передвищої освіти у галузі фізичних, математичних, технічних, біологічних, агрономічних, медичних чи гуманітарних наук відповідно до переліку ДК 003:2010.

Вибірковий блок 1

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Електронна педагогіка в умовах діджиталізації професійної освіти», «Розумні цифрові технології».

Метою компонентів вільного вибору студента із переліку 1 є засвоєння основ методики впровадження в систему освіти перспективних передових технологій для організації сучасної освітньої взаємодії; формування навичок створення електронних навчальних курсів; усвідомлення особливостей організації освітнього процесу, ролі тьютора та факторів успіху електронного навчання.

Вивчення дисциплін також передбачає засвоєння основ розробки та програмування пристроїв, які розглядаються як сукупність технічних, інформаційних та програмних засобів, призначених для вирішення широкого кола завдань у різних галузях освіти, економіки, промисловості тощо.

Вибірковий блок 2

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем компоненту вільного вибору із запропонованих навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки («Педагогіка толерантності», «Педагогічна майстерність та етика викладача вищої школи»).

Опанування теоретичними засадами та практичними навичками з дисциплін передбачає опанування практичними засадами вирішення професійних педагогічних завдань, пов'язаних з проблемами конфліктності, толерантної свідомості і поведінки в умовах полікультурного освітнього середовища на основі міждисциплінарного наукового знання і сучасних гуманітарних технологій; усвідомлення змісту і складників педагогічної майстерності викладача, толерантного професійного спілкування, принципів та норм науково-педагогічної етики фахівця (викладача і керівника закладу вищої освіти), творчого характеру педагогічної праці, вимог до професійно-значущих якостей педагогічних працівників; формування гуманної позиції в процесі активної комунікації з різними суб'єктами педагогічної діяльності; оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; опанування норм та принципів науково-професійної етики.

Вибірковий блок 3

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем компонентів такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Методика роботи наставника групи», «Здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі».

Опанування дисциплін передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: розкриття сучасних наукових концепцій впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес закладів освіти, що сприятиме формуванню, збереженню і зміцненню здоров'я здобувачів освіти та педагогів; оволодіння методикою роботи наставника групи щодо створення морально-психологічних і організаційних умов для саморозвитку здобувачів освіти, формування студентського колективу, організації та проведення виховних заходів.

Вибірковий блок 4

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем компонентів з комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки («Бізнес-коучинг», «Ретроспективний аналіз ідей виховання особистості»).

Метою вивчення освітніх компонентів переліку 4 є оволодіння основними технологіями та інструментами бізнес-коучингу, ознайомлення з кращими практиками і моделями лайф і бізнес-коучингу; ретроспективним аналізом та узагальненням філософських, психологічних, економічних і педагогічних ідей виховання особистості окреслення підходів до вдосконалення виховного процесу, аналіз теоретичних основ становлення і розвитку ідей виховання особистості.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється згідно графіку освітнього процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: професійно-технічні

заклади освіти, заклади фахової передвищої освіти та заклади вищої освіти. Професійна підготовка передбачає на базі перелічених закладів освіти: асистентську практику, виробничу комплексну практику з фаху, науково-педагогічну практику.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1.	Ділова іноземна мова	5	залік
ОК 2.	Керівник закладу освіти	4	залік, екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за уподобанням студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1.	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 3.	Педагогіка вищої школи	10	курсова робота, екзамен
ОК 4.	Основи наукових досліджень в педагогіці	4	екзамен
ОК 5.	Історія педагогіки та розвиток вищої освіти в зарубіжних країнах	6	екзамен
ОК 6.	Лідерство в освіті	4	екзамен
ОК 7.	Дистанційна освіта	4	залік
ОК 8.	Методика навчання сільськогосподарських дисциплін	8	екзамен
ОК 9.	Практична підготовка	10	
ОК 10	Підготовка та захист магістерської кваліфікаційної роботи	11	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>(студент обирає 1 дисципліну з кожного вибіркового блоку)</i>			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1.	Електронна педагогіка в умовах діджиталізації професійної освіти	4	залік
ВК 1.2	Розумні цифрові технології		
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 2.1.	Педагогіка толерантності	4	екзамен
ВК 2.2	Педагогічна майстерність та етика викладача вищої школи		
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВК 3.1.	Методика роботи наставника групи	4	залік
ВК 3.2	Здоров'язберезувальні технології в освітньому процесі		
<i>Вибірковий блок 4</i>			
ВК 4.1.	Бізнес-коучинг	4	екзамен
ВК 4.2	Ретроспективний аналіз ідей виховання особистості		
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Ділова іноземна мова. Формування знань та умінь щодо читання фахової та наукової літератури, ведення бесіди в режимі «викладач-студент», «керівник-підлеглий», «підлеглий-керівник», анотування та реферування текстів.

Керівник закладу освіти. Установчі документи навчального закладу, державне регулювання діяльності закладів освіти, система нормативних документів сфери освіти, законодавчі та нормативні акти системи управління охороною праці та цивільного захисту, організаційні засади роботи керівника закладу освіти, робота адміністративної служби закладів освіти, управління дисциплінарними відносинами, технології управління закладом.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Педагогіка вищої школи. Розглядаються питання теорії та практики організації навчання (дидактика), виховання і управління освітою у закладах вищої освіти.

Основи наукових досліджень в педагогіці. Педагогічне дослідження, методи дослідження, організація наукового дослідження, обробка результатів дослідження, педагогічний експеримент.

Історія педагогіки та розвиток вищої освіти в зарубіжних країнах. Розвиток теорії і практики виховання, освіти і навчання з найдавніших часів і до сьогодення в умовах різних суспільно-економічних формацій.

Лідерство в освіті. Метою дисципліни є передача студентам знань про сутність, теорії походження лідерства, його типи, стилі лідерської поведінки, способи реалізації лідерського потенціалу особистості, секрети досягнення людиною успіху, приклади лідерства в бізнесі, агропромисловому комплексі, науковому житті, мистецтві, спорті, IT-сфері. Дисципліна включає прикладний компонент, який дозволить: оволодіти методиками самовиховання лідерських якостей, способами впливу на свідомість і поведінку людини, уміннями і навичками управління групою, використання конструктивної маніпуляції та блокування деструктивних маніпулятивних прийомів, побудови гармонійних міжособистісних взаємин у колективі.

Дистанційна освіта. Метою вивчення дисципліни є теоретичні засади та практичні навички організації освітнього процесу у дистанційному форматі, особливості дистанційного навчання як різновиду m-learning, особливості організації інформаційного освітнього середовища закладу вищої освіти, теоретичні аспекти використання хмарних технологій, інструменти комунікації Google.

Методика навчання сільськогосподарських дисциплін. Метою вивчення дисципліни є отримання теоретичних знань і набуття практичних навичок з питань ефективного використання виробничих ресурсів, раціональної організації праці, високоефективного ведення аграрного бізнесу в умовах ринкової конкуренції. У питаннях програми навчальної дисципліни висвітлюються проблеми розвитку аграрного сектору економіки, форми сільськогосподарських підприємств на сучасному етапі, інфраструктура аграрного ринку, принципи організації кооперативів, шляхи раціонального використання матеріально-технічної бази, прогресивні форми організації праці та основні напрями їх удосконалення, основи здійснення аграрного розрахунку тощо.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю
(студент обирає 1 дисципліну з кожного вибіркового блоку)
Вибірковий блок 1

Електронна педагогіка в умовах діджиталізації. Опанування методикою впровадження в систему освіти перспективних передових технологій, таких як цифрові, зокрема, для організації сучасної освітньої взаємодії; формування навичок створення електронних навчальних курсів; усвідомлення особливостей організації освітнього процесу, ролі тьютора та факторів успіху електронного навчання.

Розумні цифрові технології. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння основ розробки та програмування пристроїв, які працюють з використанням смарт-технологій та технологій Інтернету речей. При цьому пристрої ІОТ розглядаються як сукупність технічних, інформаційних та програмних засобів, призначених для вирішення широкого кола завдань у різних галузях освіти, економіки, промисловості тощо.

Вибірковий блок 2

Педагогіка толерантності. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння теоретичними знаннями про генезис та сутність поняття «толерантність», його аспекти та складові, місце толерантності у дискурсі глобалізації європейської освіти, нормативно-правову базу впровадження ідей толерантності в освітній процес; практичними засадами вирішення професійних педагогічних завдань, пов'язаних з проблемами конфліктності, толерантної свідомості і поведінки в умовах полікультурного освітнього середовища на основі міждисциплінарного наукового знання і сучасних гуманітарних технологій.

Педагогічна майстерність та етика викладача вищої школи. Опанування теоретичними засадами та практичними навичками з дисципліни передбачає усвідомлення змісту і складників педагогічної майстерності викладача, принципів та норм науково-педагогічної етики фахівця (викладача і керівника закладу вищої освіти), творчого характеру педагогічної праці, вимог до професійно-значущих якостей педагогічних працівників; формування гуманної позиції в процесі активної комунікації з різними суб'єктами педагогічної діяльності; оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; опанування норм та принципів науково-професійної етики.

Вибірковий блок 3

Методика роботи наставника групи. Вивчення дисципліни передбачає оволодіння методикою роботи наставника групи щодо створення морально-психологічних і організаційних умов для саморозвитку здобувачів освіти, формування студентського колективу, організації та проведення виховних заходів.

Здоров'язбережувальні технології в освітньому процесі. Вивчення дисципліни передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: опанування системою знань про закономірності оздоровчого навчання і виховання; вивчення технологій, програм, методів, які спрямовані на формування у здобувачів освіти здоров'язбережувальних компетентностей, особистісних якостей, що сприяють збереженню та зміцненню особистого здоров'я, веденню здорового і безпечного способу життя. Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття сучасних наукових концепцій впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес закладів освіти, що сприятиме формуванню, збереженню і зміцненню здоров'я здобувачів освіти та педагогів.

Вибірковий блок 4

Бізнес-коучинг. Передбачає оволодіння основними технологіями та інструментами бізнес-коучингу, що сприятиме вирішенню практико-орієнтованих проблем у сфері психологічного-педагогічного супроводу особистості та організації. Завдання курсу: опанування знань про психологічні закономірності роботи коуча по досягненню чітко поставленої мети у сфері професійної діяльності, особистого життя або саморозвитку; структурування алгоритмів цілепокладання, прийняття рішень, планування чи мотивації за допомогою методик і технологій коучингу; розкриття творчого потенціалу студента для доступу до ідей, що відкривають інноваційні можливості. Ознайомлення з кращими практиками і моделями лайф і бізнес-коучингу: коучинг нового бізнесу; з перетворення бізнесу; коучинг з фінансів в бізнесі, розвиток корпоративних стандартів, вибір і успадкування зарубіжного досвіду; коучинг з вигідного партнерства; з побудови ділових відносин; коучинг з маркетингу; з управління персоналом; з ефективної реклами; цінової стратегії тощо.

Ретроспективний аналіз ідей виховання особистості. Мета вивчення дисципліни полягає у ретроспективному аналізі та узагальненні філософських, психологічних, економічних і педагогічних ідей виховання особистості та передбачає проникнення в суть освітньо-педагогічних явищ, окреслення підходів до вдосконалення виховного процесу, аналіз теоретичних основ становлення і розвитку ідей виховання особистості.

**Підготовка магістрів
із галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»
за освітньою програмою «ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	35
– заочна	30
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр освіти. Професіонал в галузі інформаційно-комунікаційних технологій. Викладач закладів вищої освіти

Концепція підготовки

Підготовка викладача закладу вищої освіти зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють роботу щодо вирішення прикладних завдань у сфері застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, у тому числі управління інформаційними ресурсам, які становлять основу інформаційно-освітнього середовища освітнього закладу.

Сфери зайнятості випускників

Випускник з кваліфікацією «викладач закладів вищої освіти» може працювати на посадах: асистент, викладач у закладах вищої освіти з викладання дисциплін з ІКТ, розробки, електронних навчальних матеріалів (технікуми, коледжі, вищі училища, інститути, університети); у наукових, науково-дослідних установах, методичних центрах з розробки, впровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті; експертом з управління інформаційними технологіями.

Вибірковий блок 1

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Педагогічні та психологічні засади міжособистісної взаємодії у віртуальному освітньому середовищі», «Виховання культури користування кіберпростором», «Валеокіберетика», «Психологія успіху».

Метою є вивчення педагогічних, психологічних, культурних аспектів міжособистісної взаємодії; розуміння закономірностей, принципів, форм, методів та засобів навчання у віртуальному освітньому середовищі, опанування їх змістом і системою контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальних дисциплін; застосування теорії та методики практичного навчання; планування, організація освітнього процесу в закладах вищої освіти, виховання культури користування кіберпростором.

Навчальні дисципліни цього вибіркового блоку дають можливість здобувачам вищої освіти опанувати морально-етичними нормами комп'ютерної етики - Основи професійної та прикладної етики; Комп'ютерна етика: вступ в проблематику;

Інформаційна етика. Етика Інтернет; Професійні етичні норми та правила для «комп'ютерних професіоналів»: типи взаємовідносин. Правове регулювання етики комп'ютерних співвідношень Інформаційно-правові основи регулювання комп'ютерних співвідносин.

Вибірковий блок 2

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Освітометрія», «Розумні цифрові технології в освіті», «Проектування та експертиза інформаційно-освітнього середовища».

Метою є вивчення аспектів розвитку теорії та методики навчання освітньо-інформаційно-комунікаційних дисциплін; розуміння закономірностей, принципів, форм, методів та засобів навчання, опанування їх змістом і системою контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальних дисциплін; застосування теорії та методики практичного навчання; планування, організація освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Навчальні дисципліни цього вибіркового блоку дають можливість здобувачам вищої освіти опанувати специфікаціями тестів, якісними показниками тестів різних типів, валідністю і похибкою вимірювання. Передбачає засвоєння основ розробки та програмування пристроїв, які працюють з використанням смарт-технологій та технологій Інтернету речей. При цьому пристрої IoT розглядаються як сукупність технічних, інформаційних та програмних засобів, призначених для вирішення широкого кола завдань у різних галузях економіки, освіти, промисловості тощо.

Передбачає вивчення теоретичних основ проектування як підвищення якості навчального процесу (рівень організації, адекватність методів і засобів навчання, кваліфікація викладачів і т. ін.) Проектування відкритих освітніх технологій. Відкритий освітній контент. Педагогічний дизайн як наука та практична діяльність. Електронні навчальні матеріали та їх особливості. Структура мультимедійного курсу. Електронний підручник, Електронний довідник, Тренажерний комплекс. Електронний лабораторний практикум, Комп'ютерна система тестування. Комп'ютерні моделі.

Вибірковий блок 3

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Web-програмування», «Створення е-ресурсів навчального порталу», «Технології STEM-освіти», «Технології мобільного навчання».

Метою є вивчення інформаційно-комунікаційних аспектів розвитку теорії та методики навчання дисциплін циклу; розуміння закономірностей, принципів, форм, методів та засобів створення web-проектів, е-ресурсів навчального порталу, STEM-освіту та мобільне навчання, опанування їх змістом і системою контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальних дисциплін; застосування теорії та методики практичного навчання; планування, організація освітнього процесу в закладах вищої освіти засобами ІКТ.

Навчальні дисципліни цього вибіркового блоку дають можливість здобувачам вищої освіти вивчити основи вебдизайну, веб-верстки та веб-програмування в Internet, теоретичних знань та практичних навичок в кожній з цих областей, цифрових ресурсів в інформаційному суспільстві, цифрові інформаційні ресурси у галузі освіти, міжнародні та національні освітні інформаційні ресурси та персоналізація знань, технології множення професійних знань, інформаційне середовище в системі загальної середньої освіти. Передбачає вивчення теоретичних і практичних основ STEM-освіти (Science, Technology, Engineering and Mathematics), підхід до освітнього процесу, відповідно до якого основою набуття знань є проста та доступна

візуалізація наукових явищ, що дає змогу легко охопити і здобути знання на основі практики та глибокого розуміння процесів.

Передбачає вивчення сутності мобільного навчання як галузі електронної педагогіки, місце та роль технологій мобільного навчання в організації освітнього процесу підготовки магістрів, дистанційне навчання як різновид m-learning, інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти.

Вибірковий блок 4

Вибірковий блок передбачає опанування майбутнім фахівцем такого комплексу навчальних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, як «Організація проектної діяльності», «Підприємницька діяльність», «Світова економіка», «Філософія освіти».

Метою є вивчення економічних аспектів розвитку теорії та методики навчання дисциплін; розуміння закономірностей, принципів, форм, методів та засобів навчання, опанування їх змістом і системою контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту навчальних дисциплін; застосування теорії та методики практичного навчання; планування, організація освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Навчальні дисципліни цього вибіркового блоку дають можливість здобувачам вищої освіти сформувати систему знань, що пов'язана з проектуванням, плануванням та контролем проекту, проектного бюджету, ризиків проекту, систем автоматизації управління проектами, міжнародними економічними системами, міжнародними економічними відносинами, предметом і завданнями філософії освіти.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється згідно графіку навчального процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: професійно-технічні заклади, заклади фахової передвищої освіти та заклади вищої освіти (технікуми, коледжі, вищі училища, інститути).

Навчальний план підготовки магістрів за спеціалізацією «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Ділова іноземна мова	5	Екзамен
ОК 2	Керівник закладу освіти	4	Залік Екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	Екзамен
ОК 4	Інформаційні технології в управлінні освітнім процесом	8	Екзамен, курсний проект
ОК 5	Сучасні технології програмування	8	Екзамен
ОК 6	Педагогіка вищої школи	9	Екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОК 7	Лідерство в освіті	4	Екзамен
ОК 8	Методика навчання	4	Екзамен
ОК 9	Науково-виробнича практика	2	
ОК 10	Виробнича (асистентська) практика	3	
ОК 11	Виробнича (переддипломна) практика	5	
ОК 12	Підготовка магістерської кваліфікаційної роботи	9	
ОК 13	Публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи	1	
Вибіркові компоненти ОПП			
вільного вибору за спеціальністю			
(студент обирає 1 дисципліну з кожного вибіркового блоку)			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1	Педагогічні та психологічні засади міжособистісної взаємодії у віртуальному освітньому середовищі	4	Екзамен
ВК 1.2	Виховання культури користування кіберпростором		
ВК 1.3	Валеокіберетика		
ВК 1.4	Психологія успіху		
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 2.1	Освітометрія	4	Екзамен
ВК 2.2	Розумні цифрові технології в освіті		
ВК 2.3	Проектування та експертиза інформаційно-освітнього середовища		
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВК 3.1	Web-програмування	4	Екзамен
ВК 3.2	Створення е-ресурсів навчального порталу		
ВК 3.3	Технології STEM-освіти		
ВК 3.4	Технології мобільного навчання		
<i>Вибірковий блок 4</i>			
ВК 4.1	Організація проектної діяльності	4	Екзамен
ВК 4.2	Підприємницька діяльність		
ВК 4.3	Світова економіка		
ВК 4.4	Філософія освіти		
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркового компонента		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Ділова іноземна мова. Формування знань та умінь щодо читання фахової та наукової літератури, ведення бесіди в режимі «викладач-студент», «керівник-підлеглий», «підлеглий-керівник», анотування та реферування текстів.

Керівник закладу освіти. Установчі документи навчального закладу, державне регулювання діяльності закладів освіти, система нормативних документів сфери освіти, законодавчі та нормативні акти системи управління охороною праці та цивільного захисту, організаційні засади роботи керівника закладу освіти, робота адміністративної служби закладів освіти, управління дисциплінарними відносинами, технології управління закладом.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Педагогічне дослідження, методи дослідження,

організація наукового дослідження, обробка результатів дослідження, педагогічний експеримент.

Інформаційні технології в управлінні освітнім процесом. Місце та роль інформаційних технологій в управлінні освітнім процесом, організаційні засади застосування інформаційних технологій в управлінні освітнім процесом, побудова інформаційної системи з управління освітнім процесом

Сучасні технології програмування. Систематичний виклад сучасної програмної інженерії. Основна увага приділяється питанням організації та управління розробкою програмних систем, методам оцінки якості та забезпечення надійності програм. Основне завдання - навчити студентів методам аналізу, проектування, реалізації, тестування та управління розробкою складних програм, познайомити їх з існуючими стандартами програмної інженерії та інструментарієм розробки.

Педагогіка вищої школи. Розглядаються питання теорії та практики організації навчання (дидактика), виховання і управління освітою у закладах вищої освіти.

Лідерство в освіті та ІТ. Метою дисципліни «Лідерство в освіті» є передача студентам знань про сутність, теорії походження лідерства, його типи, стилі лідерської поведінки, способи реалізації лідерського потенціалу особистості, секрети досягнення людиною успіху, приклади лідерства в бізнесі, агропромисловому комплексі, науковому житті, мистецтві, спорті, ІТ-сфері. Дисципліна включає прикладний компонент, який дозволить: оволодіти методиками самовиховання лідерських якостей, способами впливу на свідомість і поведінку людини, уміннями і навичками управління групою, використання конструктивної маніпуляції та блокування деструктивних маніпулятивних прийомів, побудови гармонійних міжособистісних взаємин у колективі.

Методика навчання. Набуття знань та умінь з: підготовки навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; розробки та використання критеріїв та засобів оцінювання освітніх результатів; проведення теоретичних і практичних навчальних занять з використанням сучасних методичних систем, методів, методик та технологій; організації самостійної роботи, навчальних і виробничих практик, курсового проектування та підготовки кваліфікаційних робіт.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

(студент обирає 1 дисципліну з кожного переліку)

Вибірковий блок 1

Педагогічні та психологічні засади міжособистісної взаємодії у віртуальному освітньому середовищі вивчає педагогічні аспекти створення навчально-методичного забезпечення ефективних умов для отримання студентами базових теоретичних знань і практичних навичок, стимулювати їх до пошуку нових фахових знань, нетрадиційних способів вирішення поставлених задач, зокрема засобами ІКТ; уміння так поставити навчальну проблему, щоб стимулювалась інтелектуальна діяльність, аналіз і порівняння відомих фактів, самостійність висновків і узагальнень; ефективне використання комп'ютерно орієнтованого навчального середовища ЗВО як під час аудиторної, так і позааудиторної навчально-виховної діяльності зі студентами.

Виховання культури користування кіберпростором вивчає наслідки впливу кіберпростору на особистість при застосуванні інформаційних технологій два типи залежності від кіберпростору: Інтернет-залежність (залежність від on-line ігор, залежність від інформаційних сайтів, залежність від спілкування в кіберпросторі, залежність від порносайтів) та ігрова залежність. Профілактична педагогічна технологія, спрямована на запобігання формування у студентської молоді

комп'ютерної залежності, передбачає забезпечення емоційного благополуччя студентів.

Валеокіберетика розглядає морально-етичні норми комп'ютерної етики - Основи професійної та прикладної етики; Комп'ютерна етика: вступ в проблематику; Інформаційна етика. Етика Інтернет; Професійні етичні норми та правила для «комп'ютерних професіоналів»: типи взаємовідносин. Правове регулювання етики комп'ютерних співвідношень Інформаційно-правові основи регулювання комп'ютерних співвідносин. Інформаційні злочини; Комп'ютерні злочини в мережі Інтернет: правова оцінка, засоби їх попередження та запобігання; Етико-правові проблеми охорони інтелектуальної власності та авторського права в мережі Інтернет

Психологія успіху призначена для формування уявлень і способів досягнення самореалізації, самоактуалізації, психологічного благополуччя, особистісної зрілості, усвідомлення образу себе та адекватної самооцінки, впевненості у собі, готовності до цілепокладання. Категорія успіху в психології. Поняття успіху в психології. Феномен успіху в суспільних науках: психології, філософії, соціології, педагогіці та ін.. Успіх як подія. Порівняння понять «успіх» та «успішність». Поняття життєвого та соціального успіху. Проблема формування орієнтації на досягнення життєвого успіху у сучасної молоді.

Вибірковий блок 2

Освітометрія визначення поняття «теорія тестів». Статистичні концепції в теорії тестів. Основні завдання і специфікації тесту: завдання тесту; обґрунтування; зміст (зміст проти стандартів виконання); навички (когнітивна складність, таксономія Блума і Гілфорда); матриця навичок, їх зміст; поняття «специфікації»; кількість завдань на тип завдання; кількість завдань на ятку матриці; очікуваний рівень складності. Якісні показники тестів різних типів: структура тесту; якість тесту; валідність і похибки вимірювання (статистичні процедури для прогнозування і класифікації; систематична похибка відбору; факторний аналіз); надійність (надійність і класична модель істинної оцінки; процедури для оцінювання надійності; вступ у теорію генералізації; коефіцієнти надійності для критеріально орієнтованих тестів).

Розумні цифрові технології в освіті полягає у засвоєнні основ розробки та програмування пристроїв, які працюють з використанням смарт-технологій та технологій Інтернету речей. При цьому пристрої IoT розглядаються як сукупність технічних, інформаційних та програмних засобів, призначених для вирішення широкого кола завдань у різних галузях економіки, освіти, промисловості тощо. Основи Смарт-технологій та Інтернету речей Вступ у Смарт-технології: визначення, принципи, приклади. Визначення і принципи Смарт-технологій. Дані, інформація, знання. Смартмісто. Смарт-будинок. Приклади практичної реалізації Смарт-технологій у мережі

Проектування та експертиза інформаційно-освітнього середовища розглядає проектування як підвищення якості навчального процесу (рівень організації, адекватність методів і засобів навчання, кваліфікація викладачів і т. ін.) Проектування відкритих освітніх технологій. Відкритий освітній контент. Педагогічний дизайн як наука та практична діяльність. Електронні навчальні матеріали та їх особливості. Структура мультимедійного курсу. Електронний підручник, Електронний довідник, Тренажерний комплекс. Електронний лабораторний практикум, Комп'ютерна система тестування. Комп'ютерні моделі.

Вибірковий блок 3

Web-програмування вивчає основи вебдизайну, веб-верстки та веб-програмування в Internet, теоретичних знань та практичних навичок в кожній з цих

областей. Розділ 1. Теоретичні основи технології програмування. Введення в технології програмування. Класичні технологічні процеси. Стандартні технологічні процеси. Основні стадії технологічних підходів. Основні технологічні підходи. Сучасні технології програмування. Dynamic Link Library (DLL) - динамічні бібліотеки. Dynamic Data Exchange (DDE) - механізм взаємодії додатків Windows і OS/2. Поняття гіпертексту. Клієнтсерверна технологія та її роль у всесвітньому павутинні. Огляд чинних стандартів вебтехнологій. Система протоколів Internet.. Застосування web-технологій для створення сучасних інформаційних систем. Мова розмітки гіпертексту HTML – основа створення web-документів. Структура htmlдокументу

Створення е-ресурсів навчального порталу розглядає цифрові ресурси в інформаційному суспільстві, цифрові інформаційні ресурси у галузі освіти. Основні визначення. Поняття ресурсу. Класифікація ресурсів. Цифрові ресурси. Класифікація цифрових ресурсів (ЦОР). Міжнародні та національні освітні інформаційні ресурси та персоналізація знань. Технології множення професійних знань. Інформаційне середовище в системі загальної середньої освіти. Етапи створення ЦОР та принципи їх використання. Форми та засоби застосування ЦОР в освіті. Проектування цифрових освітніх ресурсів. Системний підхід до створення та використання ЦОР. Системний підхід до ресурсозабезпечуючих технологій. Ергатична система. Мультимедійні освітні ресурси як складові мережевої ергатичної системи.

Технології STEM-освіти. Набуття знань та умінь зі: STEM-освіти, інформаційно-комунікаційних технологій; перспектив використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу STEM-інтеграції в системі підготовки майбутнього фахівця; досвіду упровадження; актуальності використання STEM-STEAM-STREAM технологій; завдання STEM-освіти; проблем та напрямків STEM-освіти; STEM-освіти і технологій доповненої реальності.

Технології мобільного навчання. Вивчає сутність мобільного навчання як галузі електронної педагогіки. Технології мобільного навчання як галузь електронної педагогіки. Місце та роль технологій мобільного навчання в організації освітнього процесу підготовки магістрів. Дистанційне навчання як різновид m-learning. Інформаційне освітнє середовище закладу вищої освіти. Теоретичні аспекти використання хмарних технологій. Інструменти комунікації Google.

Вибірковий блок 4

Організація проектної діяльності вивчає: організацію, планування та контроль проекту, проектний бюджет, ризики проекту, системи автоматизації управління проектами. Основні завдання дисципліни «Управління проектами інформатизації – забезпечити засвоєння основних теоретичних, методичних та організаційних основ проектного менеджменту; дати можливість оволодіти методами управління проектами (УП) на всіх фазах життєвого циклу проекту; виробити вміння застосовувати інструменти методології УП в діяльності, пов'язаній з інформатизацією економіки; ознайомити з можливостями найпоширеніших в Україні програмних засобів УП та їх практичним застосуванням; навчити студентів виділяти і аналізувати проекти інформатизації різних типів з метою побудови ефективних способів розробки та супроводу програмного забезпечення.

Підприємницька діяльність. Сутність підприємництва. Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Основні функції підприємництва та комплексна характеристика його сучасної сутності. Предмет і метод «основ підприємницької діяльності». Основи виникнення і розвитку підприємництва. Організація суспільного виробництва та його структура. Сутність та еволюція економічних систем. Товарне виробництво – матеріальна основа виникнення підприємництва.. Підприємницька ідея та механізм її втілення. Підприємницька ідея. Визначення переваг створюваного

підприємства. Технологія заснування власної справи. Засновницькі документи та їх Принципи підприємницької діяльності в Україні.

Світова економіка. Міжнародна економічна система: сутність та структура. Міжнародні економічні відносини. Сукупність національних економік. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародний поділ праці: сутність, форми та фактори. Особливості сучасного етапу розвитку світового господарства. Основні форми міжнародних економічних відносин. Рівні МЕВ. Принципи МЕВ. Основні суб'єкти МЕВ. Середовище розвитку МЕВ.

Філософія освіти. Предмет і завдання філософії освіти Філософія освіти як наука Філософія як рефлексія культури, що виражена у теоретичній формі. Відмінність філософії від інших форм свідомості: науки, мистецтва, релігії. Поліфункціональний характер філософії. Характеристика і співвідношення понять «освіта», «педагогічна діяльність», «філософія освіти». Предмет і завдання філософії освіти. Специфіка філософського рівня осягнення проблем освіти. Освіта як комплексний феномен культури та соціальний інститут Сутність освіти як явища культури. Взаємозв'язок динаміки культури та еволюції освітянської діяльності.

**Підготовка магістрів
з галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
за спеціальністю 035 «ФІЛОЛОГІЯ»
спеціалізації 035.041 «Філологія (германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)»
за освітньою програмою «АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	30
– заочна	40
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
– заочна	1 рік і 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська, німецька
Кваліфікація випускників	магістр філології

Концепція підготовки

Підготовка філолога-дослідника, перекладача та викладача іноземної мови у закладі вищої освіти зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють письмовий та усний переклад науково-технічної літератури агробіологічного, природоохоронного, економічного, інженерно-технічного спрямування, а також документації у галузі якості та безпеки харчової продукції, вивчають сучасні проблеми іноземної філології і перекладу, здійснюють викладання іноземних мов у закладах вищої освіти.

Сфери зайнятості випускників

Магістр філології має достатній кваліфікаційний рівень для роботи у різних професійних групах за Державним класифікатором професій (КП), а саме:

- 2444 філолог, лінгвіст;
- 2444.1 філолог-дослідник
- 231 викладач університетів та вищих навчальних закладів;
- 2320 викладач професійного навчально-виховного закладу
- 234 учитель спеціалізованих навчальних закладів;
- 2444.2 перекладач
- 24316 перекладач;
- 24325 перекладач технічної літератури.

Практичне навчання

Практичне навчання є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки і здійснюється згідно з графіком освітнього процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: установи і підприємства аграрного та природоохоронного профілів усіх форм власності, що мають відділи перекладів; науково-дослідні інститути та лабораторії; бюро перекладів; заклади вищої освіти.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Стратегії відтворення англійською мовою дипломатичних документів.
2. Способи відтворення американських природно-побутових реалій в українській мові.

3. Дискурсивні стратегії та риторичні прийоми публічних виступів із проблем захисту навколишнього середовища: перекладацькі трансформації з англійської мови українською.

4. Переклад запозичень у науково-технічних текстах (на матеріалі аграрних текстів).

5. Лінгвопрагматична специфіка перекладу текстів аграрної тематики з англійської мови українською.

6. Структурно-семантичні особливості двомовних багатокомпонентних термінів підмови біотехнології (на матеріалі української та англійської мов).

7. Метафора як спосіб концептуалізації та джерело утворення термінів у лексиці ветеринарної медицини (на прикладі української та англійської мов).

8. Лексико-семантичні заміни в перекладі науково-технічних текстів природничо-екологічного спрямування.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Англійська мова та друга іноземна мова»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Педагогіка та психологія вищої школи	4	екзамен
Всього		4	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 2	Методика викладання перекладу у вищій школі	4	екзамен
ОК 3	Комунікативні стратегії першої іноземної мови	8	екзамен
ОК 4	Комунікативні стратегії другої іноземної мови	8	екзамен
ОК 5	Теорія перекладу	6	екзамен
ОК 6	Техніка перекладу (перша іноземна мова)	8	екзамен
ОК 7	Техніка перекладу (друга іноземна мова)	8	екзамен
ОК 8	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 9	Практична підготовка	8	
ОК 10	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	8	
Всього		62	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>(із двох блоків здобувач вищої освіти обирає один)</i>			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1.	Керівник закладу освіти	4	екзамен
ВК 1.2.	Інформаційні технології в перекладацькій діяльності	4	екзамен
ВК 1.3.	Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів: садівництво та лісництво; екологія і агрономія; ветеринарна медицина і зооінженерія.	8	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 2.1.	Лінгвістика тексту	4	екзамен
ВК 2.2.	Сучасні комп'ютерні інструменти перекладача	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 2.3.	Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів: аграрне право; якість, стандартизація та сертифікація продукції; сільськогосподарська техніка, механізація і електрифікація с.-г.	8	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркового компонентів		24	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Педагогіка та психологія вищої школи. Вища школа і педагогіка вищої школи України на сучасному етапі. Студент та викладач як суб'єкти педагогічної взаємодії. Принципи дидактики вищої школи. Організаційні форми та методи навчання. Контроль і оцінка знань, умінь і навичок студентів. Організація виховання у закладах вищої освіти. Предмет, завдання і методи психології вищої школи. Вікові особливості студентської молоді. Психологічні засади інтерактивного навчання. Навчальні стилі та їх корекція. Навчальна мотивація студентів. Використання психологічних теорій для створення ефективних методик викладання у ЗВО.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Методика викладання перекладу у вищій школі. Основи дидактики перекладу. Професійна компетентність перекладача. Зміст навчання перекладу. Навчання перекладу та підготовка перекладачів у закладах вищої освіти України. Укладання робочої програми базового курсу іноземної мови для перекладацьких спеціальностей. Організація самостійної роботи студентів.

Комунікативні стратегії першої іноземної мови. Основний комплекс розмовних тем і комунікативних ситуацій, спрямованих на удосконалення лінгвістичної, навчально-стратегічної, прагматичної, міжкультурної та професійної компетентностей студентів.

Комунікативні стратегії другої іноземної мови. Базовий комплекс розмовних тем на німецькій мові і комунікативних ситуацій, спрямованих на удосконалення лінгвістичної, навчально-стратегічної, прагматичної, міжкультурної та професійної компетентностей студентів.

Теорія перекладу. Основи теорії перекладу. Переклад у межах міжмовної комунікації. Проблема визначення перекладу. Функції мовленнєвого повідомлення. Прагматичні основи перекладу. Герменевтичні та нормативні аспекти перекладу. Проблема оцінювання якості та моделювання перекладу. Інваріант та одиниця перекладу.

Техніка перекладу (перша іноземна мова). Усний послідовний переклад українською мовою англійського тексту, англійською мовою українського тексту, переклад українською мовою уривків. Усне та письмове реферування українською мовою, англійською мовою. Прослуховування та переклад уривків оригінальних текстів.

Техніка перекладу (друга іноземна мова). Усний послідовний переклад українською мовою німецького тексту, німецькою мовою українського тексту, переклад українською мовою уривків. Усне та письмове реферування українською мовою, німецькою мовою. Прослуховування та переклад уривків оригінальних текстів.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Загальна характеристика методології. Форми і методи емпіричного та теоретичного пізнання. Методологічні принципи та концепції. Актуальні проблеми сучасної методології науки. Система організації науково-пізнавальної діяльності. Базова модель процесу наукового дослідження. Пошук і опрацювання наукової інформації. Методика підготовки і оформлення публікацій. Наукова та методологічна культура.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю
Вибірковий блок 1

Керівник закладу освіти. Організаційні засади роботи керівника закладу освіти, робота адміністративної служби закладу освіти, управління дисциплінарними відносинами, технології управління закладом.

Інформаційні технології в перекладацькій діяльності. Інформаційне перекладацьке середовище. Використання інформаційних технологій на етапах: підготовки, розуміння, інтерпретації іншомовного науково-технічного тексту, інформаційно-довідкового пошуку, створення тексту перекладу та добору перекладацьких відповідників і еквівалентів, перевірки виконаного перекладу. Сучасні системи машинного та автоматизованого перекладу, CAT-системи.

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (садівництво та лісництво; екологія і агрономія; ветеринарна медицина і зооінженерія). Усний послідовний переклад українською мовою англійського тексту з садівництва та лісництва; екології і агрономії; ветеринарної медицини і зооінженерії. Письмовий переклад англійською мовою українського тексту, переклад українською мовою фрагментів текстів. Усне та письмове реферування українською мовою, англійською мовою.

Вибірковий блок 2

Лінгвістика тексту. Представлено текст як складне явище, оскільки комунікативні моделі та поняття експліцитно чи імпліцитно постійно функціонують у різних типах тексту у зв'язку із взаємодією як лінгвальних, так і позалінгвальних явищ у процесі комунікації.

Вивчення зв'язків теоретичних концепцій з практикою прикладного мовознавства, структури дискурсу і тексту та прийомів дискурсивного аналізу для загальнотеоретичної підготовки лінгвіста. Представлено дискурсивний і текстовий аналіз.

Сучасні комп'ютерні інструменти перекладача. Застосування інформаційних технологій при здійсненні письмового та усного перекладу. Використання систем автоматизованого перекладу (CAT), систем автоматизованої підтримки усного перекладу (CAI) та систем віддаленого перекладу (RSI). Управління термінологічними ресурсами в системах автоматизованого перекладу, які застосовуються для підтримки усного синхронного і письмового перекладу. Вивчення операцій пошуку, відбору, структурування, імпорту, експорту галузевої термінології, яка організовується у вигляді спеціалізованих термінологічних баз.

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (аграрне право; якість, стандартизація та сертифікація продукції; сільськогосподарська техніка, механізація і електрифікація сільського господарства). Усний послідовний переклад українською мовою англійського тексту зі сфер аграрного права; якості, стандартизації та сертифікації продукції; сільськогосподарської техніки, механізації і електрифікації сільського господарства. Письмовий переклад англійською мовою українського тексту, переклад українською мовою фрагментів текстів. Усне та письмове реферування українською мовою, англійською мовою.

**Підготовка магістрів
з галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
за спеціальністю 035 «ФІЛОЛОГІЯ»
спеціалізації 035.043 «Філологія (германські мови та літератури (переклад
включно), перша – німецька)»
за освітньою програмою «НІМЕЦЬКА МОВА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	15
– заочна	10
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 місяці
Кредити ЄКТС	90
Мова викладання	українська, німецька, англійська
Кваліфікація випускників	Магістр. Філолог-дослідник, перекладач з німецької та другої іноземної мови, викладач вищого навчального закладу

Концепція підготовки

Підготовка філолога-дослідника, перекладача та викладача іноземної мови у закладі вищої освіти зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють письмовий та усний переклад науково-технічної літератури агробіологічного, природоохоронного, економічного, інженерно-технічного спрямування, а також документації у галузі якості та безпеки харчової продукції, вивчають сучасні проблеми іноземної філології і перекладу, здійснюють викладання іноземних мов у закладах вищої освіти.

Сфери зайнятості випускників

Магістр філології має достатній кваліфікаційний рівень для роботи у різних професійних групах за Державним класифікатором професій (КП), а саме:

- 2444 філолог, лінгвіст;
- 2444.1 філолог-дослідник
- 231 викладач університетів та вищих навчальних закладів;
- 2320 викладач професійного навчально-виховного закладу, вчитель середнього навчально-виховного закладу;
- 234 учитель спеціалізованих навчальних закладів;
- 2444.2 перекладач
- 24316 перекладач;
- 24325 перекладач технічної літератури.

Практичне навчання

Практичне навчання є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки і здійснюється згідно з графіком освітнього процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: установи і підприємства аграрного та природоохоронного профілів усіх форм власності, що мають відділи перекладів; науково-дослідні інститути та лабораторії; бюро перекладів; заклади вищої освіти.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Стилiстичні та когнітивно-прагматичні проблеми перекладу німецькомовних аграрних рекламних текстів.

2. Відтворення лінгвокультурних особливостей німецькомовного політичного дискурсу в українському перекладі.
3. Використання електронних баз даних у процесі перекладу.
4. Особливості перекладу мовних засобів інформативності текстів аграрної галузі.
5. Термінологічні запозичення німецької мови та їх переклад українською.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Німецька мова та друга іноземна мова»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Педагогіка та психологія вищої школи	4	екзамен
Всього		4	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 2	Методика викладання перекладу у вищій школі	4	екзамен
ОК 3	Комунікативні стратегії першої іноземної мови	8	екзамен
ОК 4	Комунікативні стратегії другої іноземної мови	8	екзамен
ОК 5	Теорія перекладу	6	екзамен
ОК 6	Техніка перекладу (перша іноземна мова)	8	екзамен
ОК 7	Техніка перекладу (друга іноземна мова)	8	екзамен
ОК 8	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 9	Практична підготовка	8	
ОК 10	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	8	
Всього		66	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1	Керівник закладу освіти	4	екзамен
ВК 1.2	Інформаційні технології в перекладацькій діяльності	4	екзамен
ВК 1.3	Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів: садівництво та лісництво; екологія і агрономія; ветеринарна медицина і зооінженерія.	8	екзамен
Всього		16	
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 2.1	Порівняльна типологія першої іноземної та української мов	4	екзамен
ВК 2.2	Сучасні комп'ютерні інструменти перекладача	4	екзамен
ВК 2.3	Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів: аграрне право; якість, стандартизація та сертифікація продукції; сільськогосподарська техніка, механізація і електрифікація сільського господарства.	8	екзамен
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ****Обов'язкові компоненти ОПП**

Педагогіка та психологія вищої школи. Вища школа і педагогіка вищої школи України на сучасному етапі. Студент та викладач як суб'єкти педагогічної взаємодії. Принципи дидактики вищої школи. Організаційні форми та методи навчання. Контроль і оцінка знань, умінь і навичок студентів. Організація виховання у вищих навчальних закладах. Предмет, завдання і методи психології вищої школи. Вікові особливості студентської молоді. Психологічні засади інтерактивного навчання. Навчальні стилі та їх корекція. Навчальна мотивація студентів. Використання психологічних теорій для створення ефективних методик викладання у ЗВО.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ**Обов'язкові компоненти ОПП**

Методика викладання перекладу у вищій школі. Основи дидактики перекладу. Професійна компетентність перекладача. Зміст навчання перекладу. Навчання перекладу та підготовка перекладачів у закладах вищої освіти України. Укладання робочої програми базового курсу іноземної мови для перекладацьких спеціальностей. Організація самостійної роботи студентів.

Комунікативні стратегії першої іноземної мови. Основний комплекс розмовних тем і комунікативних ситуацій, спрямованих на удосконалення лінгвістичної, навчально-стратегічної, прагматичної, міжкультурної та професійної компетентностей студентів.

Комунікативні стратегії другої іноземної мови. Базовий комплекс розмовних тем і комунікативних ситуацій, спрямованих на удосконалення лінгвістичної, навчально-стратегічної, прагматичної, міжкультурної та професійної компетентностей студентів.

Теорія перекладу. Основи теорії перекладу. Переклад у межах міжмовної комунікації. Проблема визначення перекладу. Функції мовленнєвого повідомлення. Прагматичні основи перекладу. Герменевтичні та нормативні аспекти перекладу. Проблема оцінювання якості та моделювання перекладу. Інваріант та одиниця перекладу.

Техніка перекладу (друга перша іноземна мова). Усний послідовний переклад українською мовою німецького тексту, німецькою мовою українського тексту, переклад українською мовою уривків. Усне та письмове реферування українською мовою, німецькою мовою. Прослуховування та переклад уривків оригінальних текстів.

Техніка перекладу (друга іноземна мова). Усний послідовний переклад українською мовою англійського тексту, англійською мовою українського тексту, переклад українською мовою уривків. Усне та письмове реферування українською мовою, англійською мовою. Прослуховування та переклад уривків оригінальних текстів.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Загальна характеристика методології. Форми і методи емпіричного та теоретичного пізнання. Методологічні принципи та концепції. Актуальні проблеми сучасної методології науки. Система організації науково-пізнавальної діяльності. Базова модель процесу наукового дослідження. Пошук і опрацювання наукової інформації. Методика підготовки і оформлення публікацій. Наукова та методологічна культура.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю
Вибірковий блок 1

Керівник закладу освіти. Організаційні засади роботи керівника закладу освіти, робота адміністративної служби закладу освіти, управління дисциплінарними відносинами, технології управління закладом.

Інформаційні технології в перекладацькій діяльності. Інформаційне перекладацьке середовище. Використання інформаційних технологій на етапах: підготовки, розуміння, інтерпретації іншомовного науково-технічного тексту, інформаційно-довідкового пошуку, створення тексту перекладу та добору перекладацьких відповідників і еквівалентів, перевірки виконаного перекладу. Сучасні системи машинного та автоматизованого перекладу, CAT-системи.

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (садівництво та лісництво; екологія і агрономія; ветеринарна медицина і зооінженерія). Усний послідовний переклад українською мовою німецького тексту з садівництва та лісництва; екології і агрономії; ветеринарної медицини і зооінженерії. Письмовий переклад німецькою мовою українського тексту, переклад українською мовою фрагментів текстів. Усне та письмове реферування українською мовою, німецькою мовою.

Вибірковий блок 2

Порівняльна типологія першої іноземної та української мов. Предмет порівняльної типології. Види і історія типологічних досліджень. Методи типологічного аналізу. Типологія фонетичних, лексичних, морфологічних і синтаксичних систем порівнювальних мов.

Сучасні комп'ютерні інструменти перекладача. Застосування інформаційних технологій при здійсненні письмового та усного перекладу. Використання систем автоматизованого перекладу (CAT), систем автоматизованої підтримки усного перекладу (CAI) та систем віддаленого перекладу (RSI). Управління термінологічними ресурсами в системах автоматизованого перекладу, які застосовуються для підтримки усного синхронного і письмового перекладу. Вивчення операцій пошуку, відбору, структурування, імпорту, експорту галузевої термінології, яка організовується у вигляді спеціалізованих термінологічних баз.

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (аграрне право; якість, стандартизація та сертифікація продукції; сільськогосподарська техніка, механізація і електрифікація сільського господарства). Усний послідовний переклад українською мовою німецького тексту з аграрного права; якості, стандартизації та сертифікації продукції; сільськогосподарської техніки, механізації і електрифікації сільського господарства. Письмовий переклад німецькою мовою українського тексту, переклад українською мовою фрагментів текстів. Усне та письмове реферування українською мовою, німецькою мовою.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «ПСИХОЛОГІЯ»
за освітньою програмою «ПСИХОЛОГІЯ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	30
– заочна	40
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр психології

Концепція підготовки

Програма орієнтована на інтеграцію базових психологічних знань із виходом на прикладну галузь психології як науки та практики. Її мета – формувати здатність розв'язувати складні задачі та проблеми практичної психології, що передбачає проведення досліджень і/або упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Напрями вибіркового навчання

1. Психологія і здоров'я – представлений дисциплінами: «Психіатрична пропедевтика», «Клінічна психодіагностика», «Спеціальна психологія»;
2. Психологія сім'ї – представлений дисциплінами: «Психологічна допомога сім'ї», «Психологія сексуальності», «Дитяча психотерапія»;
3. Особистість та розвиток – представлений дисциплінами: «Психологія духовності», «Психологія лідерства», «Телефонне консультування»;
4. Психологія бізнесу – представлений дисциплінами: «Психологічні основи коучінгу», «Психологія ділового спілкування», «Психологічні технології бізнес-тренінгу»;
5. Психологія управління – представлений дисциплінами: «Психологічна оцінка персоналу», «Психологія маркетингу і реклами», «Психологічні технології моделювання та моніторингу електоральної поведінки».

Сфери зайнятості випускників

Навчальні заклади усіх рівнів та видів, підприємства та організації, заклади охорони здоров'я, центри практичної психології, соціально-психологічні служби, у тому числі служби «Телефон довіри», консультаційні центри, науково-дослідні заклади.

Практичне навчання

Програма передбачає 2 види практики, із них 1 – навчальна, 1 виробнича; усього на практичну підготовку відведено 15 кредитів ЄКТС загального обсягу програми, загальна тривалість практичної підготовки – 10 тижнів за весь період навчання. Практична підготовка здійснюється невіддільно від фундаментальної.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Психосоматичні особливості дітей, які зазнали травми війни.

2. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним сім'ям українців.
3. Психологічні умови ефективності індивідуального онлайн-консультування.
4. Самопроектування майбутнього фахівця засобами коучінгу.
5. Особливості електоральної поведінки студентської молоді.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Психологія»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК 2	Психологія та педагогіка вищої школи	4	залік
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	залік
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Диференційна психологія	5	екзамен
ОК 5	Етнопсихологія	5	екзамен
ОК 6	Психологічна допомога особистості	6	екзамен
ОК 7	Психологія стресу (із курсовою роботою)	6	екзамен
ОК 8	Організаційна психологія	6	екзамен
ОК 9	Практикум із психологічного консультування та психотерапії (із курсовою роботою)	4	екзамен
ОК 10	Навчальна (з фаху) практика	3	залік
ОК 11	Виробнича (з фаху) практика	12	залік
ОК 12	Кваліфікаційний екзамен	1	
ОК 13	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	6	
Всього		54	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>вільного вибору за спеціальністю</i>			
<i>(студент обирає 1 дисципліну з кожного вибіркового блоку)</i>			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1	Психіатрична пропедевтика	8	екзамен
ВК 1.2	Психологічна допомога сім'ї	8	екзамен
ВК 1.3	Психологія духовності	8	екзамен
ВК 1.4	Психологічні основи коучінгу	8	екзамен
ВК 1.5	Психологічна оцінка персоналу	8	екзамен
Всього		8	
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 2.1	Клінічна психодіагностика	4	екзамен
ВК 2.2	Психологія сексуальності	4	екзамен
ВК 2.3	Психологія лідерства	4	екзамен
ВК 2.4	Психологія ділового спілкування	4	екзамен
ВК 2.5	Психологія маркетингу і реклами	4	екзамен
Всього		4	
<i>Вибірковий блок 3</i>			

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 3.1	Спеціальна психологія	4	екзамен
ВК 3.2	Дитяча психотерапія	4	екзамен
ВК 3.3	Телефонне консультування	4	екзамен
ВК 3.4	Психологічні технології бізнес-тренінгу	4	екзамен
ВК 3.5	Психологічні технології моделювання та моніторингу електоральної поведінки	4	екзамен
Всього		4	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		24	
Разом за ОП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОП

Ділова іноземна мова. Під час її вивчення студенти готуються до професійного спілкування в усній та письмових формах англійською мовою. Дисципліна забезпечує закріплення основ ділового та наукового іншомовного мовлення з урахуванням специфіки лексики спеціальності «Психологія». Вивчення дисципліни допоможе студентам оволодіти основними категоріями фонетичного та граматичного ряду; базовою лексикою та основними моделями словотворення; сформуванню діалогічних та монологічних навичок іншомовного спілкування, вміння та навички самостійної роботи з іншомовним текстом під час укладання презентацій, резюме, участі у ділових іграх, проведення інтерв'ю, обговорення практичних ситуацій стосовно професійної діяльності психолога у діалогах, укладання стендових доповідей на конференціях, написання ділових листів та проведення телефонних перемовин, ознайомлення з науковим доробком у галузі психології, анотування іноземних статей та укладання власних тез.

Психологія та педагогіка вищої школи. Мета навчального курсу: формування психологічних та педагогічних компетентностей магістрантів, що сприяють ефективному виконанню завдань педагогічної діяльності в закладі вищої освіти. Вивчаючи курс, студенти матимуть змогу: ознайомитися з психолого-педагогічними аспектами освітньої діяльності, завданнями сучасної вищої освіти з позицій компетентнісного підходу, з'ясувати вікові, гендерні, соціокультурні особливості сучасного студентства, планувати та проводити психодіагностичне дослідження/обстеження, інтерпретувати його результати та, за потреби, визначати напрями корекційної роботи з урахуванням індивідуальних особливостей студентів.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Мета дисципліни – ознайомити з методологією та організації наукових досліджень, методикою планування і виконання наукових досліджень, методами пошуку, обробки, зберігання і використання наукової інформації, складання програми і схем досліджень, основами права інтелектуальної власності. Завдання: дати глибокі теоретичні знання і практичні навички з питань методології і організації наукових досліджень та основ інтелектуальної власності.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОП

Диференційна психологія. Дисципліна сприяє систематизації знань про індивідуальні, типологічні та групові психологічні відмінності людей, підґрунтя їх формування, структуру і способи прояву; підвищенню психологічної культури

магістрантів, ознайомлення їх з різними методами діагностики психологічних відмінностей індивідів. Вона забезпечує розуміння основних експериментальних моделей досліджень у зазначеній галузі психології, причин і закономірностей виникнення та формування індивідуальних психологічних особливостей. Дисципліна розвиває вміння планувати та проводити психодіагностичне дослідження/обстеження, спрямоване на виявлення індивідуальних відмінностей.

Етнопсихологія. Під час вивчення дисципліни студенти отримують уявлення та знання, щодо своєрідності прояву й функціонування психіки представників різних етнічних спільностей. Цілі курсу: забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення соціокультурних та психологічних аспектів етнічних спільностей. Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціально-психологічні риси національно-етнічних спільнот, їхній вплив на поведінку особистості, а також соціально-психологічні процеси й особливості етнічного розвитку та міжнаціонального спілкування.

Психологічна допомога особистості. Дисципліна має міжгалузевий характер і знайомить студентів з соціально-культурним та історичним контекстом виникнення діяльності психологічної допомоги особистості та суспільству; формує цілісне уявлення про різні види й рівні психологічної допомоги; сприяє пропрацюванню власних емоційних і смислових проблем, оволодінню культурою самоаналізу й особистісної рефлексії. Набуті знання з курсу сприяють формуванню цілісного уявлення про специфіку психологічної допомоги особистості як прикладної галузі психології та її місце у структурі психологічного знання, вмінню аналізувати основні теоретичні конструкти консультативної та терапевтичної психології, сприяють орієнтуванню в основній проблематиці розвитку психологічної допомоги у сучасному світі.

Психологія стресу (із курсовою роботою). Дисципліна має за мету формування знань про природу та специфіку виникнення стресу, фази його перебігу, механізми і способи попередження та подолання проявів стресу, розвиток практичних навичок діагностики й корекції проявів психологічного стресу та вміння застосовувати отримані знання на практиці. Її завдання дисципліни полягає в ознайомленні студентів-магістрів із феноменом стресу як важливим дестабілізуючим чинником в професійній діяльності та особистому житті, з історією розвитку вчення про стрес, а також із досягненнями сучасної психологічної науки з проблем стресу, у визначенні шляхів попередження та подолання стресу. Дисципліна є важливою для опанування навичок надання психологічної допомоги та самопомоги у стресових ситуаціях.

Організаційна психологія. Метою дисципліни є ознайомлення здобувачів із психологією організацій: сутністю організаційної системи, особливостями організаційного розвитку, психологічним змістом управління організацією, психологічними явищами, що супроводжують особистість в організації, особливостями формування робочих груп та команд в організаціях, ознаками організаційної культури, управління та бізнесу, а також методами їх дослідження. Дисципліна також формує знання сутності психологічної допомоги в організаціях: методів психодіагностики, технології організаційного консультування, психологічного супроводу організаційного навчання.

Практикум із психологічного консультування та психотерапії (із курсовою роботою). Дисципліна має міжгалузевий характер і покликана формувати адекватні уявлення про роль і місце психологічного консультування та психотерапії в системі психологічної допомоги, про особливості організації роботи психологічного консультування; види процедур і психотехнік у співвідношенні з етапами психологічного консультативного процесу. Вона розвиває вміння з надання консультативної і психотерапевтичної допомоги клієнтам та їх сім'ям.

Навчальна (з фаху) практика. Метою практики є поглиблення теоретичних знань студентів, ознайомлення з необхідними вимогами до складу умінь та навичок майбутньої професійної діяльності, формування творчого дослідницького підходу до практичної діяльності. Її завданнями є ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на базі практики, із системою взаємодії психологів та інших працівників бази практики, із напрямками роботи психологів на базі практики, з особливостями роботи психолога з клієнтами бази практики, із системою взаємодії психологів бази практики із професійною спільнотою. Під час практики передбачається здійснення аналізу типів запитів клієнтів бази практики, методичного забезпечення, що використовується психологами бази практики, психодіагностичного інструментарію, застосовуваного психологами на базі практики, технік психологічної допомоги, що застосовуються психологами бази практики, ведення звітної документації психологами бази практики.

Виробнича (з фаху) практика. Метою практики є вироблення та закріплення практичних умінь студентів із планування та здійснення основних видів діяльності психолога: психодіагностики, психокорекції та психотренінгу, психологічного консультування, психологічної просвіти, а також удосконалення професійно-важливих якостей майбутніх фахівців. Під час практики передбачається ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується діяльність психолога на місці практики, із системою взаємодії психолога та інших працівників бази практики. Також ведеться спостереження особливостей роботи психологів на базі практики. Здобувачі виконують функції психолога на базі практики, ведуть необхідну документацію на робочому місці, збирають емпіричний матеріал для кваліфікаційної роботи, проходять супервізію у досвідченого психолога від бази практики.

Атестаційний екзамен. Це екзамен з навчальних дисциплін, що є фаховими в підготовці психологів. Передбачає перевірку умінь здобувачів інтегрувати знання з різних галузей психології для вирішення практичного завдання з фаху.

Захист кваліфікаційної магістерської роботи. Це підсумкова форма самостійної науково-дослідної роботи студентів, що відображає рівень їх теоретичних та практичних, загальних та професійних компетентностей в рамках обов'язкової та вибіркової складових освітньо-професійної програми. Вона передбачає самостійне вирішення студентом дослідницьких завдань узагальненого характеру.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Вибірковий блок 1

Психіатрична пропедевтика. Вона важлива для опанування навичок надання психологічної допомоги. Під час її вивчення студенти пізнають особливості та закономірності прояву, протікання та наслідків психічних розладів, їх відмінності від проявів нормальної психічної діяльності, складові окремих психопатологічних симптомокомплексів, закономірностей протікання основних душевних захворювань, а також навчаються способів і методів клінічного виявлення психічних феноменів. Дисципліна забезпечує розуміння особливостей та закономірності прояву, протікання та наслідків психічних розладів. Вона сприяє розвитку умінь застосовувати набуті знання для клінічного інтерв'ювання та діагностування.

Психологічна допомога сім'ї. Мета навчального курсу: інтеграція психологічних знань студентів у галузі сімейної психології для реалізації їх у практиці психологічної допомоги сім'ї щодо вирішення проблем, подолання сімейних криз, а також систематизація питань, що виникають у процесі сімейного консультування. Вивчаючи курс, студенти матимуть змогу: осмислити теоретичні аспекти психології

сім'ї, сформуванню уявлення про феноменологію нормативних і ненормативних сімейних криз, розвинути навички діагностики провідних проблем і характеристик сімейної системи; розглянути основні напрями консультативної допомоги сім'ї, сформуванню психологічну готовність до роботи в царині психологічного консультування.

Психологія духовності. Метою дисципліни є формування у майбутніх науковців теоретичних знань про духовність у психологічному контексті; дослідження глибинних питань природи свідомості та поведінки людей із взаємодоповнюючих точок зору; розуміння глибинних психічних процесів та їхнього підґрунтя; вивчення основних понять і дослідницьких підходів до інтерпретації духовного світу людини; формування критичного мислення. Вона ознайомлює студентів-магістрів із загальними закономірностями та логікою розвитку уявлень про духовний світ людини крізь психологічну та релігійно-філософську призму в діахронному та синхронному аспектах, своєрідністю інтерпретації феномену людської духовності в контексті психодинамічних і гуманістичних теорій особистості, глибинними засадами східних і західних моделей людського розвитку та їх синтезом. Дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти навичок наукового неупередженого та об'єктивного аналізу психічних і духовних феноменів шляхом розвитку критичного сприйняття та оцінки різних концептуальних точок зору, здатності об'єктивно оцінювати різні підходи до феномену людини, її духовності та аргументувати свою власну світоглядну позицію.

Психологічні основи коучінгу. Дисципліна формує у майбутніх фахівців-психологів знання в сфері коучінгу для допомоги клієнтам у досягненні намічених цілей у професійному та/або особистому житті. Вона ознайомлює із психологічним підґрунтям коучінгу як одного з ефективних шляхів досягнення позитивних змін, зі своєрідністю цього методу здійснення консалтингу та тренінгу; із техніками та методами, з якими працюють коучі.

Психологічна оцінка персоналу. Дисципліна знайомить з теоретичними, методичними та змістовими аспектами проведення психологічної оцінки персоналу. Вона сприяє формуванню системи знань, вмінь та навичок, необхідних для організації діагностики з метою здійснення оцінки персоналу організації. Курс дає можливість розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, формує здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Вибірковий блок 2

Клінічна психодіагностика. Дисципліна покликана сформувати адекватні уявлення про роль місце психодіагностичної складової в системі клінічної психології, про можливості та обмеження психодіагностичних методик; засвоєння етичних норм, неухильне дотримання яких є обов'язковим для клінічного психодіагностичного; вміння реалізовувати на практиці принципи і методи клініко- психодіагностичного дослідження. Набуті знання з курсу дозволять орієнтуватись у практичних завданнях і функціях клінічного психолога, визначати можливості, форми та методи психодіагностичної роботи, використовувати здобуті знання для аналізу та пояснення функціонування основних психічних функцій і фізіологічних систем людини у нормі та патології, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій для аналізу чинників зміни психічних якостей людини у результаті впливу хвороби (соматичної, неврологічної, психічної).

Психологія сексуальності. Під час вивчення дисципліни студенти отримують уявлення та знання, що існують у психологічній науці щодо сексуальності, її розвитку та впливу на особистісне та соціально-психологічне функціонування людини, набуття навичок з психокорекції та надання допомоги особам із психосексуальними

розладами. Цілі курсу: забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності, психологічних закономірностей сексуальної поведінки, озброїти студентів знаннями з проблем вікових особливостей сексуальної поведінки, психології подружнього статевого життя, психології статевих розладів.

Психологія лідерства. Мета навчального курсу – формування у студентів наукових і професійних знань у сфері ефективного лідерства, розвиток психологічної культури майбутнього керівника і освоєння технологій створення і просування особистого бренду керівника-лідера, активізація лідерського потенціалу як сукупності умінь самоуправління і управління іншими людьми. Дисципліна формує наукові уявлення про соціально-психологічну природу лідерства, про сучасні виклики і вимоги до ефективного лідерства; знайомить з основними видами лідерства та їх проявами у різних сферах життєдіяльності особистості та суспільства; розширює уявлення студентів про власний потенціал лідера для подальшого особистісного та професійного розвитку; розвиває навички аналітичного і критичного мислення, уміння оцінювати ідеї та пропозиції, формулювати докази, робити висновки і узагальнювати аргументи, творчо генерувати нові ідеї; сформувати первинні навички створення і просування особистого бренду керівника.

Психологія ділового спілкування. Дисципліна спрямована на формування комунікативної компетентності у майбутніх психологів. Під час її вивчення магістранти набувають знань про особливості видів, форм, методів і технологій ділового спілкування. Вивчення дисципліни сприяє розвитку вмінь та навичок у застосуванні способів та засобів ділового спілкування в професійній діяльності під час ділових розмов, колективного обговорення проблем, у публічних виступах, що впливають на ефективність соціальних відносин та міжособистісних стосунків.

Психологія маркетингу і реклами. Мета навчального курсу – формування у здобувачів освітньо-наукового рівня компетентності у визначенні психологічного впливу маркетингу та реклами на цільову аудиторію та формування практичних навичок застосування психологічних прийомів впливу на поведінку споживачів в процесі використання різних маркетингових інструментів. Дисципліна формує систему знань психологічних теорій та методів впливу різних маркетингових інструментів, сприяє набуттю навичок створення рекламного повідомлення в розрізі формальних та змістовних аспектів; оволодінню знаннями психологічних основ поведінки споживачів; розвиває уміння здійснювати психологічний та психотехнічний аналіз реклами, визначати психологічну ефективність реклами.

Вибірковий блок 3

Спеціальна психологія. Дисципліна покликана допомогти здобувачу вищої освіти досягнути розуміння сутності діяльності практичного психолога шляхом засвоєння теоретичних та практичних знань в контексті сучасних досягнень психологічної науки, психологічних закономірностей нормального та аномального розвитку особистості, рушійних сил її розвитку, типологічних проявів різних форм дизонтогенезу, можливостей надання психокорекційної допомоги дітям з порушеннями розвитку та їх батькам. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають усвідомити психологічні аспекти викладання та виховання у закладах вищої освіти.

Дитяча психотерапія. Дисципліна покликана допомогти здобувачу вищої освіти досягнути розуміння сутності діяльності дитячого психотерапевта шляхом опанування знань в контексті сучасних досягнень дитячої психотерапії, психологічних закономірностей нормального та аномального розвитку дитячої психіки, її рушійних сил та розвитку, типологічних проявів різних форм дезадаптаційних процесів, можливостей надання психокорекційної допомоги дітям з порушеннями розвитку та їх

батькам. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають усвідомити психологічні аспекти функціонування дитячої психіки в межах норми та дисфункційному стані. Окрім цього дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити відпрацювання можливих моделей поведінки в ситуаціях професійної взаємодії, досягти розуміння логіки управління комунікацією, а також уміння і психологічної готовності формувати команду і працювати в ній.

Телефонне консультування. Дисципліна важлива для опанування навичок надання психологічної допомоги. Під час її вивчення студенти пізнають теорію та практику надання психологічної допомоги за посередництвом телефонного зв'язку. Дисципліна забезпечує розуміння особливостей психологічного телефонного консультування різних категорій клієнтів. Вона сприяє розвитку умінь надавати психологічну підтримку клієнтам невідкладної телефонної допомоги.

Психологічні технології бізнес-тренінгу. Мета навчального курсу – надання системи знань і організація здобуття навиків щодо організації, проведення та управління бізнес-тренінгом. Завдання: формування цілісного поняття про процеси організації, підготовки і проведення бізнес-тренінгів; розкриття технології підготовки, організації і проведення бізнес-тренінгів у їх єдності і взаємозалежності; визначення основних складових елементів технології бізнес-тренінгу; надання навиків щодо організації і проведення конкретних бізнес-тренінгів в організації (корпоративних бізнес-тренінгів).

Психологічні технології моделювання та моніторингу електоральної поведінки. Мета навчального курсу – розгляд теорій, факторів та механізмів електоральної поведінки, розкриття основних технологій соціологічного забезпечення виборчих кампаній. Дисципліна формує систему знань про базові теоретичні підходи до вивчення електоральної поведінки, про виборчий процес й електоральну поведінку населення; допомагає оволодіти методиками соціологічного дослідження електорату, уміннями здійснювати аналіз інформації соціологічних досліджень під час виборчих кампаній.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Журналістика»
спеціальності 061 «ЖУРНАЛІСТИКА»
за освітньою програмою «ЖУРНАЛІСТИКА»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	30
– заочна	30
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	журналіст

Концепція підготовки

Унікальність програми полягає в орієнтації на підготовку фахівців до роботи в цифровому медіапросторі та інформаційного супроводу агросектору. Особливостями програми є: логічне продовження освітньої програми першого (бакалаврського рівня) «Журналістика»; врахування управлінських, правових, екологічних аспектів у медійній сфері та агробізнесі, міжнародних стандартів журналістської діяльності.

Освітньо-професійна програма підготовки

Вибірковий блок 1 «Цифрові медіа»

Передбачає набуття компетентностей зі цифрових і мережевих технологій у медіа, цифрового медіа маркетингу, цифрової безпеки медіа

Вибірковий блок 2 «Публічний екопростір»

Передбачає набуття компетентностей з екологічного піару, екологічної безпеки в медіа дискурсі, екологічної та законодавчої етики

Вибірковий блок 3 «Інформаційний супровід агробізнесу»

Передбачає набуття компетентностей з аграрної політики й управління агробізнесом, медіа моніторингу агоринку, промотехнологій в агробізнесі

Сфери зайнятості випускників

Працевлаштування на посади відповідно до Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010), які потребують наявності вищої освіти зі спеціальності 061 Журналістика.

Практичне навчання

Робочі місця у редакціях різних медіаструктур, видавництвах, інформаційних, рекламних та PR-агенціях, закладах освіти відповідного профілю, наукових установах, дослідницьких центрах.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Агростіт Україна: тематика, проблематика, комунікативний аспект.
2. Візуальна та вербальна складові телереклами (на прикладі реклами продуктів харчування).
3. Екологічна проблематика в сучасних медіа.

4. Етичні засади журналістської діяльності під час виборчих перегонів.
5. Європейські друковані ЗМІ: проблеми існування в інформаційному просторі.
6. Жанрові різновиди критичних матеріалів в електронному виданні «Медіакритика».
7. Зовнішній вигляд телеведучих: стереотипи й інновації, естетичне й прагматичне призначення.
8. Комунікативні складові психологічної/інформаційної війни.
9. Особливості PR-забезпечення політичної діяльності під час виборів.
10. Проблемність і конфлікт у журналістському тексті.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Журналістика»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Ділова іноземна мова	4	екзамен
ОК 2	Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	екзамен
ОК 3	Організація проєктної діяльності	4	екзамен
Всього		12	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Теорія соціальних комунікацій	4	екзамен
ОК 5	Цифрова культура і медійний простір	4	екзамен
ОК 6	Екожурналістика	4	екзамен
ОК 7	Правове регулювання медіабізнесу	4	екзамен
ОК 8	Професійна етика та академічна доброчесність	4	екзамен
ОК 9	Журналістська майстерність	4	екзамен
ОК 10	Медіарилейшенз	4	екзамен
ОК 11	Практична підготовка	20	екзамен
ОК 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	7	екзамен
Всього		55	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
<i>(із трьох блоків здобувач вищої освіти обирає один)</i>			
Вибірковий блок 1 «Цифрові медіа»			
ВК 1.1.	Цифрові і мережеві технології в медіа	5	екзамен
ВК 1.2.	Цифровий медіамаркетинг	5	екзамен
ВК 1.3.	Цифрова безпека медіа	5	екзамен
Всього		15	
Вибірковий блок 2 «Публічний екопростір»			
ВК 2.1.	Екологічний PR	5	екзамен
ВК 2.2.	Екологічна безпека в медіадискурсі	5	екзамен
ВК 2.3.	Екологічна і законодавча етика	5	екзамен
Всього		15	
Вибірковий блок 3 «Інформаційне забезпечення агробізнесу»			
ВК 3.1.	Аграрна політика й управління агробізнесом	5	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
БК 3.2.	Медіамоніторинг агроринку	5	екзамен
БК 3.3.	Промотехнології в агробізнесі	5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		67	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		23	
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Ділова іноземна мова. Мета курсу – навчання основам ділового спілкування в усній та письмовій формі у типових ситуаціях: знайомство, розмова телефоном, влаштування на роботу, ділова зустріч, відрядження, замовлення білетів та номерів в готелях, ресторан, магазин, у лікаря, вміння вести ділові перемовини, обговорення, складання та підписання контрактів, комерційна кореспонденція. Основою навчальних матеріалів є тексти наукового та ділового стилю. Метою даного курсу також є навчання студентів активному володінню іноземною мовою, тобто адекватному вмінню висловлювати свої думки іноземною мовою та розуміти думки, висловлені іноземною мовою; самостійно працювати з іноземною мовою після закінчення вузу.

Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Метою курсу є засвоєння теоретичних знань та методології досліджень, а також набуття практичних навичок із проведення наукових досліджень у медійній сфері. Навчальна програма передбачає формування культури та навичок проведення наукових досліджень, упровадження їх результатів у практику діяльності організацій.

Організація проєктної діяльності. Метою курсу є набуття студентами компетентності в організації проєктної діяльності в медіа, оволодіння навичками практичної діяльності щодо управління проєктною діяльністю.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Теорія соціальних комунікацій. Мета курсу – представити динаміку розвитку соціальних комунікацій та існуючих підходів, концепцій у царині соціальних комунікацій; надати теоретичні знання про документно-комунікаційну систему, моделі, процеси та механізми соціальних комунікацій; окреслити напрями та тенденції розвитку документно-комунікаційної системи суспільства в умовах формування цифрового інформаційного простору.

Цифрова культура і медійний простір. Метою курсу є аналіз сучасних освітніх дефініцій: цифрова культура, цифрова грамотність та цифрова компетентність. На основі вивчення вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, державних нормативно-правових документів названі поняття виходять за межі технологічної або цифрової галузі. Основні смислові акценти цифрової культури пов'язані з виникненням нових специфічних інформаційно-віртуальних форм культури та культурної комунікації. Цифрова грамотність вказує передусім на досконале користування електронними засобами, на сформованість умінь і навичок роботи з «цифрою». Визначення цифрової компетентності виходить із загального розуміння компетентності й складається з відповідних знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлень, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці.

Екожурналістика. Курс передбачає широке вивчення екологічних питань як глобального, так і регіонального значення, предметною галуззю якого є збір, аналіз і

розповсюдження інформації, що стосується поточних подій, тенденцій і проблем, пов'язаних з навколишнім середовищем, з яким постійно взаємодіє людина.

Правове регулювання медіабізнесу. Цей курс – огляд правового врегулювання діяльності ЗМІ в Україні з метою з'ясувати стан відповідності законодавчого регулювання правовій природі засобу масової інформації та бізнесу. Також розглянуто теоретичну проблему віднесення ЗМІ до об'єктів чи суб'єктів права. На теоретичному рівні виокремлено складові елементи пересічного розуміння ЗМІ з метою пошуку ефективного правового регулювання ЗМІ та бізнес-структур.

Професійна етика та академічна доброчесність. Мета полягає у формуванні знань, вмінь та компетентностей у сфері професійної етики та академічної доброчесності, та формуванні сумлінного та відповідального ставлення до навчання та обраної професії. Завдання дисципліни є ознайомлення зі змістом та принципами професійної етики, засвоєнням основ академічної доброчесності та її значення для ефективної діяльності у системі українського та світового наукового співтовариства. Навчити студентів основним етико-професійним, академічним нормам, принципам, правилам для забезпечення у подальшому ефективної професійної діяльності.

Журналістська майстерність. Мета дисципліни – сформувати цілісне уявлення про журналістську майстерність як діяльність, засвоєння основних законів і методів журналістської майстерності. Завдання дисципліни: опанування механізмами майстерності; окреслення критеріїв майстерності; засвоєння структурно-композиційних особливостей журналістського тексту; визначення місця професійного аналізу журналістського тексту; окреслення творчого процесу журналіста; визначення методів і прийомів журналістської майстерності; вироблення навичок роботи з жанрами журналістики.

Медіарилейшенз. Курс присвячений проблемі взаємодії PR-служб і засобів масової інформації. Значний потенціал інституту паблік рилейшнз щодо задоволення інформаційних потреб суспільства може бути реалізований тільки за умови ефективної взаємодії паблік рилейшнз і ЗМІ. Медіарилейшенз, як перспективний напрям діяльності паблік рилейшнз, відіграє особливу роль у формуванні іміджу організації. Це професійна та регулярна взаємодія PR-служб із різними масмедіа, а саме з журналістами, редакторами, керівниками і власниками ЗМІ. Налагодження комунікацій із представниками медіа є найбільш складним завданням у сфері паблік рилейшнз. Побудова довгострокових і взаємовигідних відносин – ефективний внесок паблік рилейшнз у стратегію розвитку всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Практична підготовка. Практична підготовка передбачає набути практичних компетентностей у засобах масової інформації, пресових та інформаційних агентствах, пресцентрах, службах зв'язків із громадськістю, рекламних агентствах, інформаційних відділах та управліннях закладів, організацій, підприємств всіх форм власності.

Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи. Магістерська робота є важливим видом самостійної наукової роботи студентів, під час написання якої вони опановують методи та набувають вміння проведення наукового дослідження. Магістерською роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання конкретних наукових та практичних завдань. Основною вимогою, яка ставиться перед студентами, є самостійне і творче виконання завдань магістерської роботи.

Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю*(із трьох блоків здобувач вищої освіти обирає один)***Вибірковий блок 1 «Цифрові медіа»**

Цифрові і мережеві технології в медіа. У курсі розглядається трактування понять «мережеві технології», «цифрові технології», «цифрова грамотність», «комп'ютерна грамотність», «медіаграмотність» та «інформаційна грамотність». Узагальнено процеси їх становлення і формування, здійснено порівняння цих термінів, компетенцій і компонентів (дій), які відповідають певним навичкам, виявлено їхні відмінності і подібності.

Цифровий медіа маркетинг. Курс передбачає новий для вітчизняної маркетингової практики поняття цифрового маркетингу, що потребує наукового узагальнення сутності, класифікації та формування методології.

Цифрова безпека медіа. У межах курсу проводять аудит ІТ-інфраструктури редакцій, щоб ідентифікувати потенційні загрози, пов'язані з використанням цифрових продуктів та сервісів. Курс передбачає рекомендації, котрі сприяють зниженню цифрових ризиків та покращенню захисту інформації, зокрема: підвищують безпеку пристроїв та сервісів, облікових записів працівників редакції; забезпечують збереження інформаційних даних у разі втрати пристроїв; захищають від вірусів та шпигунських програм; допомагають досягти анонімності голосових розмов, листувань у месенджерах чи електронною поштою.

Вибірковий блок 2 «Публічний екопростір»

Екологічний PR. З загостренням питання збереження навколишнього середовища кількість екологічно свідомих споживачів у всьому світі стрімко зростає, що посприяло появі нових вимог стосовно якості товарів та послуг, циклу їх виробництва загалом. Процес екологізації бізнесу поклав початок розвитку «зеленого» піару та став новим трендом серед прогресивних підприємств, які прагнуть отримати конкурентні переваги за допомогою дотримання відповідних екологічних вимог. У курсі розглянуто концепцію екологічного екологічного піару та її комунікаційних інструментів, які спрямовані на створення конкурентних переваг за рахунок ощадливого ставлення до природних ресурсів та їх збереження серед екологічно свідомих споживачів.

Екологічна безпека в медіа дискурсі. Курс передбачає виявлення та оцінювання екологічних проблем, зокрема вплив війни на екологічну безпеку в Україні: водні об'єкти, стан повітря, заповідні території, промислові об'єкти тощо. Розглядається специфіка екологічної журналістики в сучасному світі; як грамотно висвітлити екологічні проблеми, які виникли внаслідок воєнних дій; превентивна екологічна журналістика: роль ЗМІ в попередженні катастроф, вирішенні екопроблем; підвищення ефективності екоматеріалів. Джерела інформації для підготовки матеріалів з територій, які постраждали внаслідок бойових дій. Чи є ефективними традиційні способи – інформаційний запит тощо; підготовка розгорнутих планів статей/сюжетів, за темами, які здобувачі обирають у ході прес-туру та майстер-класу.

Екологічна і законодавча етика. Курс розглядає проблеми правового забезпечення екологічної політики України, зокрема методологічні та правові заходи, генеза та механізм, пріоритетний напрям екологічної політики держави, правове регулювання якості довкілля – стратегічного напрямку екологічної політики України, а також правові форми та способи гарантування якості довкілля.

Вибірковий блок 3. «Інформаційний супровід агробізнесу»

Аграрна політика й управління агробізнесом. Комплексний курс, який дозволяє здобувачу отримати досвід в галузі сільського господарства, готуючи його до успішної кар'єри відразу після закінчення навчання. Випускник програми матиме необхідні знання, щоб взяти на себе керівні посади або створити власний бізнес.

Медіамоніторинг агроринку. Курс передбачає діяльність з моніторингу виходу друкованих, онлайн-ових та телевізійних засобів масової інформації з тематики агросфери. У комерційній сфері ця діяльність, як правило, здійснюється вдома або в службі моніторингу засобів масової інформації, приватній компанії, яка надає такі послуги іншим компаніям, організаціям та приватним особам на основі підписки – цей процес вивчає означений курс.

Промотехнології в агробізнесі. Метою курсу є формування у студентів ґрунтовних теоретичних знань та прикладних вмінь з аналізу агробізнесу, а також просування його в медіа. Завдання курсу: формування системи знань про суб'єкти агробізнесу, джерела інформації про агробізнес, ресурси та результати діяльності виробників аграрної продукції, баланси сільськогосподарської продукції та продовольчу безпеку, отримання навиків аналізу ресурсів, результатів діяльності в агробізнесі, оцінювання їх ефективності та виявлення резервів з покращення функціонування аграрної сфери економіки.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	20
– заочна	30
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту, менеджер (управитель) з персоналу

Концепція підготовки

Підготовка менеджера з персоналу зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють роботу щодо відбору, оцінки, навчання, мотивації персоналу, кар'єрного коучингу, управління кадровим резервом; формування кадрової політики компанії та оптимізації її організаційної структури; кадрового діловодства; розробки програм корпоративної соціальної відповідальності, удосконалення систем і технологій управління персоналом, оцінки соціально-економічної ефективності їх впровадження; інжинірингу праці; проведення корпоративних тренінгів, організації ділових зустрічей і конференц-сервісу.

Освітньо-професійна програма підготовки

Передбачає опанування майбутнім фахівцем комплексу навчальних дисциплін з питань бізнес-планування, організації кадрового аудиту, управління розвитком персоналу, організації самоменеджменту, іміджології та соціального управління. Підготовка фахівця здійснюється у напрямках організації теоретичного та практичного навчання з орієнтирами на гармонійне поєднання аудиторної роботи студентів і безпосередньої роботи на базах практичного навчання, що дозволяє адаптувати випускника до місця майбутнього працевлаштування.

Сфери зайнятості випускників

Випускник з кваліфікацією магістр менеджменту, менеджер (управитель) з персоналу може обіймати посади керівників підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання, кадрів і соціально-трудова відносин, бути керівником чи фахівцем кадрових агентств, тренінг-компаній або консалтингових агентств, що спеціалізуються на роботі з персоналом, органів державної влади тощо.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється згідно графіку навчального процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: ТОВ «АМ ЦЕНТРАЛ СЕРВІС УКРАЇНА», ТОВ «Білденс», ТОВ «Проксіма Рісерч Інтернешнл», ТОВ «КУА «ХЕДЖ ІНВЕСТ», ТОВ «Євро Інвест Солюшн», ТОВ «КУА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ДІМ», ДУ «Інститут травматології та ортопедії НАМН України», АТ «АЙБОКС БАНК», ДУ «Національний інститут хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова НАМН України», ТОВ «Перфоменс Маркетинг Україна», Ресторан Руккола (ТовБастанте).

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Оцінювання результатів професійної діяльності персоналу.
2. Управління персоналом в медіа агенціях.
3. Управління людськими ресурсами в закладі охорони здоров'я.
4. Управління розвитком персоналу закладу охорони здоров'я.
5. Управління кар'єрою персоналу підприємства.
6. Управління інтелектуальним капіталом організації.
7. Формування ефективної команди.
8. Формування системи стимулювання персоналу організації.
9. Формування та організація кадрової політики підприємства.
10. Формування сприятливих умов праці персоналу підприємства.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Управління персоналом»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК1	Психологія управління	4	Екзамен
ОК2	Основи кадрового діловодства	4	Екзамен
ОК3	Інформаційні системи і технології в управлінні персоналом	4	Екзамен
ОК4	Економіка праці й соціально-трудова відносини	6	Екзамен
ОК5	Нормативно-правова база управління персоналом	4	Екзамен
ОК6	Управління організацією	6	Екзамен
Всього		28	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін</i>			
ВКУ1	Вибір з каталогу 1	4	Залік
ВКУ2	Вибір з каталогу 2	4	Залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК7	Бізнес-планування	6	Екзамен
ОК8	Кадровий аудит	6	Екзамен
ОК9	Управління розвитком персоналу	6	Екзамен
ОК10	Управління командою	4	Екзамен
ОК11	Практична підготовка	7	Диференційний залік
ОК12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи (073 «Менеджмент»)	9	Захист роботи
Всього		38	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Вільного вибору за спеціальністю</i>			
ВК 1.1.	Самоменеджмент	4	Екзамен
ВК 1.2.	Тайм-менеджмент		
ВК 1.3.	Організація праці менеджера		
ВК 2.1.	Сучасні технології управління персоналом	4	Екзамен
ВК 2.2.	Іміджологія		
ВК 2.3.	Соціальне партнерство		
ВК 3.1.	Соціальне управління	4	Екзамен
ВК 3.2.	Управління емоціями		
ВК 3.3.	Ділова етика та соціальна відповідальність бізнесу		
ВК 4.1.	Управління проектами	4	Екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
БК 4.2.	Управління стратегічним розвитком організації		
БК 4.3	Управління змінами		
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркових компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Психологія управління. Загальна психологічна характеристика управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій управління. Психологія ділового спілкування. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Психологія становлення професійної кар'єри управлінця. Психологія організації в управлінні. Конфлікт як форма соціальної взаємодії. Сутність конфлікту та його характерні риси. Динаміка перебігу конфлікту та прогнозування його розвитку. Система управління конфліктами в організації. Методи розв'язання конфліктів. Безконфліктне спілкування в процесі проведення професійних переговорів і нарад. Управління стресами в конфліктній ситуації.

Основи кадрового діловодства. Кадрова служба та її роль в управлінській структурі підприємства. Класифікація кадрових документів. Специфіка їх складання. Складання та оформлення документів при прийомі на роботу різних категорій працівників з різними умовами і режимом роботи. Складання та оформлення документів при переводі на іншу роботу як усередині підприємства, так і за його межами. Особливості звільнення окремих категорій працівників. Складання та оформлення документів при звільненні працівників. Ведення обліку робочого часу. Оформлення документів при наданні різних видів відпусток різним категоріям працівників. Складання штатного розкладу. Застосування класифікатора професій при складанні штатного розкладу. Ведення трудових книжок працівників.

Інформаційні системи і технології в управлінні персоналом. Уведення до інформаційних систем в управлінні організаціями. Етапи розвитку та сутність інформаційних систем в управлінні організацією. Типологія інформаційних систем у менеджменті організацій. Планування розвитку управлінських інформаційних систем. Управління інформаційними системами в організації. Системи підтримки прийняття управлінських рішень. Корпоративні інформаційні системи. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет. Локальні та регіональні інформаційні мережі в сучасних організаціях. Безпека інформаційних систем. Автоматизовані системи управління, оброблення та аналіз інформації. Технології оброблення інформації. Математичне та інформаційне забезпечення автоматизованих систем аналізу інформації. Застосування автоматизованих систем для аналізу діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень. Автоматизовані системи планування та аналізу маркетингової діяльності.

Економіка праці й соціально-трудова відносини. Праця як сфера життєдіяльності й фактор виробництва. Трудові ресурси й трудовий потенціал. Система соціально-трудова відносин. Організація і методичні засади нормування праці. Нормування праці в підприємствах. Нормування чисельності працівників профільних служб підприємств. Основи організації праці. Загальні положення оплати праці. Тарифна система й форми оплати праці. Оплата праці в бюджетній сфері. Оплата праці в підприємствах. Зайнятість і соціальний захист населення. Формування й розвиток ринку праці.

Нормативно-правова база управління персоналом. Опанування положеннями з регулювання соціально-трудова відносин на мікро-, мезо- й макрорівні, принципами й методами нормування, планування й організації праці в організації (на підприємстві), формування мотиваційного механізму в трудовому колективі, ефективного використання трудових ресурсів на основі нормативно-правових актів (Конституція України, Кодекс законів про працю України, Закон України «Про зайнятість населення», Закон України «Про колективні договори і угоди», Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», Закон України «Про оплату праці», Закон України «Про охорону праці», Закон України «Про пенсійне забезпечення», Класифікатор професій).

Управління організацією. Загальна теорія організації. Менеджмент організації. Кадровий менеджмент. Система мотивації. Прийоми і методи мотивації персоналу в практиці управління. Проектно-орієнтоване управління організацією.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ

Обов'язкові компоненти ОПП

Бізнес-планування. Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення. Система планів підприємства. Структура та оформлення бізнес-плану. Галузь, підприємство та його продукція. Характеристика конкурентного середовища. Маркетинг-план. Виробничий план. Організаційний план. Аналіз потенційних ризиків. Фінансовий план та оцінка ефективності реалізації інвестиційного проекту.

Кадровий аудит. Кадровий облік. Кадрова служба. Локальні документи роботодавця. Ведення кадрового обліку на підприємстві. Випадки проведення кадрового аудиту на підприємстві. Етапи аудиту кадрових документів. Аналіз типових помилок і порушень.

Управління розвитком персоналу. Розвиток працівників як складова управління персоналом організації. Управління проектом розвитку персоналу. Внутрішній маркетинг та маркетинг навчання персоналу організації. Розвиток персоналу на основі його оцінки. Навчання та підвищення кваліфікації персоналу організації. Закордонний досвід розвитку персоналу. Управління діловою кар'єрою та робота з кадровим резервом. Основи соціального розвитку персоналу. Управління нововведеннями в кадровій роботі. Стимулювання розвитку персоналу.

Управління командою. Основні етапи формування команди. Модель ефективної команди. Характеристика основних правил існування команди. Ролі у командній взаємодії. Роль та місце ефективної комунікації для формування команди. Фактори довіри та відповідальності в командній роботі.

Вибіркові компоненти ОПП

Вільного вибору за спеціальністю

Самоменеджмент. Основні засади теорії самоменеджменту. Закони, принципи, синергетична парадигма самоуправління. Феноменологія самоменеджменту. Людина як об'єкт самоуправління. Людина як суб'єкт самоуправління. Самовизначення людини. Теоретико-практичні засади самоменеджменту людини в різних типах буття. Технологічний самоменеджмент. Боротьба в самоменеджменті.

Тайм-менеджмент. Предмет і задачі курсу «Тайм-менеджмент». Аналіз витрат часу в системі тайм-менеджменту. Цілепокладання. Планування часу. Реалізація планів і організація діяльності. Самоконтроль і самомотивація. Підвищення ефективності використання часу.

Організація праці менеджера. Теоретичні основи організації управлінської діяльності. Особливості управлінської праці. Наукові основи організації праці. Розподіл і кооперація управлінської праці. Планування особистої праці менеджера. Нормування управлінської праці, облік та аналіз робочого часу. Організація робочого

місця. Умови праці. Документування в управлінні. Складання та оформлення документів. Організація діловодства. Обробка текстових матеріалів. Організація і проведення нарад і зборів. Ділові контакти, переговори, телефонні розмови.

Сучасні технології управління персоналом. Концептуальні засади управління персоналом. Сучасні технології формування колективу та розвитку персоналу організації. Технології оцінки діяльності працівників організації. Компетентнісний підхід та його використання в управлінні персоналом організації. Управління персоналом в умовах кризи: сучасні техніки та технології.

Іміджологія. Імідж як історико-культурний феномен, складова цивілізації. Складові особистісного іміджу. Гендерні аспекти іміджу. Мода та етикет у структурі іміджу. Імідж-стратегії впливу на масову аудиторію. Психологія сприйняття імідж-формуючої інформації. Імідж лідера. Коучинг як глибинний інструментарій іміджмейкерства. Корпоративний імідж. Імідж держави. Образ (стиль) життя.

Соціальне партнерство. Основні теоретичні засади соціального партнерства. Практика розбудови соціального партнерства. Соціальний діалог у системі соціально-трудова та соціальних відносин. Соціальне партнерство та корпоративна соціальна відповідальність. Основні засади забезпечення соціального партнерства у колективі. Переговорний процес та соціальна відповідальність у професійній діяльності.

Соціальне управління. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління. Еволюція теорій і практики менеджменту соціальної роботи. Соціальне управління то соціальна політика. Управління персоналом у системі соціального менеджменту. Ресурсне забезпечення соціального менеджменту. Соціальний механізм і технологія управління організацією. Менеджер в системі соціального менеджменту. Управління за допомогою делегування. Комунікації в менеджменті. Організація управлінської праці.

Управління емоціями. Сучасні вимоги до керівника. Емоційна компетентність керівника. Емоційний інтелект і створення ефективних команд. Управління емоціями при прийнятті рішень. Емоції в управлінні конфліктами. Управління емоціями з клієнтами.

Ділова етика та соціальна відповідальність бізнесу. Поняття ділової етики та етичних норм. Етика бізнесу: предмет і специфіка. Соціальна відповідальність у системі менеджменту. Соціальна відповідальність в системі управління організацією. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Управління проектами. Управління проектами в системі менеджменту організацій. Обґрунтування доцільності проекту та його ефективності. Організаційні структури управління проектами. Планування проекту як складова управління проектами. Планування строків та термінів виконання проектів. Управління ресурсним забезпеченням проектів. Кадрове забезпечення виконання проекту. Управління комунікаціями та інформаційним забезпеченням проекту. Контролювання строків та термінів виконання проекту. Управління ризиками в проектах. Управління якістю виконання проекту.

Управління стратегічним розвитком організації. Поняття стратегічного управління. Управління стратегічним розвитком організації. Визначення майбутнього організації, формування стратегічного бачення напрямку розвитку організації. Розробка стратегії для досягнення бажаних цільових результатів. Оцінка рівня досягнень поставлених цілей.

Управління змінами. Природа, джерела та необхідність проведення змін. Класифікація організаційних змін. Лідерство та керівництво змінами. Моделі управління змінами. Підготовка до змін та їх планування. Механізм реалізації змін. Управління опором змінам. Традиційні та сучасні методи управління змінами. Організаційний розвиток. Зміни у стратегії організації.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
за освітньою програмою «УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна	15
– заочна	20
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
– заочна освітньо-професійна програма	1 рік 4 місяці
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	магістр менеджменту, керівник підприємства, установи та організації (у сфері освіти та виробничого навчання)

Концепція підготовки

Підготовка керівника підприємства установи та організації (у сфері освіти та виробничого навчання) зумовлена потребою нашої держави у фахівцях, що здійснюють роботу щодо проектування та оптимізації організаційної структури навчального закладу; керівництва його навчально-виховною та економічною діяльністю; контролю за виконанням запланованих завдань; формуванням кадрової політики закладу освіти та контингенту осіб, які в ньому навчаються.

Освітньо-професійна програма підготовки

Передбачає опанування майбутнім фахівцем комплексу навчальних дисциплін з питань планування та організації діяльності закладу освіти (закладу загальної середньої освіти), керівництва навчально-виховною та економічною діяльністю закладу загальної середньої освіти, контролю за виконанням запланованих завдань, формування кадрової політики закладу загальної середньої освіти та контингенту осіб, які в ньому навчаються. Підготовка фахівця здійснюється у напрямках організації теоретичного та практичного навчання з орієнтирами на гармонійне поєднання аудиторної роботи студентів і безпосередньої роботи на базах практичного навчання, що дозволяє адаптувати випускника до місця майбутнього працевлаштування.

Сфери зайнятості випускників

Випускник з кваліфікацією «Керівник підприємства, установи та організації (у сфері освіти та виробничого навчання)» може працювати у закладах загальної середньої освіти на посадах: директора школи, заступника директора школи, начальника навчального центру, завідувача позашкільного закладу.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється згідно графіку навчального процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: заклади загальної середньої освіти, заклади професійно-технічної освіти; заклади вищої освіти (коледжі, інститути, академії, університети).

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Управління закладом професійно-технічної освіти з використанням інноваційних технологій.
2. Розробка стратегії розвитку закладу професійно-технічної освіти.
3. Зміст і особливості управління закладом загальної середньої освіти.
4. Формування корпоративної культури працівників закладів професійно-технічної освіти.
5. Формування управлінської культури керівника закладу загальної середньої освіти.
6. Інформаційне забезпечення управління освітнім процесом у закладах вищої освіти.
7. Управління загальноосвітнім навчальним закладом в умовах впровадження профільного навчання.
8. Системний підхід до управління інноваційною діяльністю університетів дослідницького типу.
9. Формування системи мотивації та стимулювання праці персоналу закладу загальної середньої освіти.
10. Система ефективного управління персоналом в закладах загальної середньої освіти.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Управління навчальним закладом»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
OK1	Психологія управління	4	Екзамен
OK2	Управління освітньою діяльністю	4	Екзамен
OK3	Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні закладами освіти	4	Екзамен
OK4	Освітній менеджмент	6	Екзамен
OK5	Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності	4	Екзамен
OK6	Стратегічний менеджмент	4	Екзамен
Всього		26	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобанням студентів із переліку дисциплін			
ВКУ1	Вибір з каталогу 1	4	Залік
ВКУ2	Вибір з каталогу 2	4	Залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
OK7	Управління фінансово-економічною діяльністю	7	Екзамен
OK8	Кадровий менеджмент	6	Екзамен
OK9	Керівник закладу освіти	5	Екзамен
OK10	Самоменеджмент	6	Екзамен
OK 11	Практична підготовка	7	Диференційний залік
OK 12	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи («Менеджмент»)	9	Захист роботи
Всього		40	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ВК 1.1.	Освітні технології	8	Екзамен
ВК 1.2.	Управління якістю результатів освітнього процесу		
ВК 1.3.	Управління розвитком закладу освіти		
ВК 2.1.	Техніка управлінської діяльності	4	Екзамен
ВК 2.2.	Моніторинг якості освіти		
ВК 2.3.	Адміністративний менеджмент		
ВК 3.1.	Організація діяльності закладу освіти	4	Екзамен
ВК 3.2.	Управління якістю освітнього процесу		
ВК 3.3.	Системний розвиток закладу освіти		
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			66
Загальний обсяг вибіркових компонентів			24
Разом за ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Психологія управління. Психологія управління як прикладна галузь психологічних знань. Психологічні закономірності управління. Психологічні аспекти управління трудовим колективом. Особистість як суб'єкт управління. Організаційна поведінка. Психологія ділового спілкування. Емпіричні дослідження та прийоми в психології управління.

Управління освітньою діяльністю. Нормативно-правова база діяльності закладу вищої освіти. Теоретико-методологічні засади планування освітньої діяльності у закладі освіти. Організація та зміст навчальної діяльності. Стратегічне (перспективне) і тактичне (поточне) планування та їх реалізація у планових документах закладу освіти. Планування й організація освітнього процесу у закладі освіти. Діагностика та звіти за результатами освітньої діяльності закладу освіти.

Інформаційно-комунікаційні технології в управлінні закладами освіти. Методика використання мережі Інтернет в закладах освіти. Методика використання можливостей MS OFFICE. Методика використання хмаро орієнтованих сервісів і технологій. Методика використання ППЗ.

Освітній менеджмент. Сутність і завдання освітнього менеджменту. Інноваційний освітній менеджмент. Компетентність менеджера освіти XXI століття. Функції та особливості діяльності освітніх організацій. Функції менеджера закладу освіти. Методи діяльності менеджера закладу освіти. SWOT - аналіз діяльності закладу освіти. Особистість в управлінні.

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності. Характеристика основних нормативно-правових документів з інтелектуальної власності, теоретичні та практичні проблеми правового організації наукових досліджень.

Стратегічний менеджмент. Вивчає процес оцінки зовнішнього середовища, формулювання організаційних цілей, ухвалення рішень, направлених на створення і утримання конкурентних переваг, здатних забезпечити бізнесу прибуток в довгостроковій перспективі.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Управління фінансово-економічною діяльністю. Теоретико-методологічні засади управління фінансово-економічною діяльністю закладів освіти. Кошторис

діяльності закладу освіти. Механізми та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-економічної та господарської діяльності закладу освіти. Механізми та технології розпорядження майном, що належить закладу на правах власності, коштами у межах асигнувань та прибутків закладу.

Кадровий менеджмент. Кадровий менеджмент як система заходів виконуваних кадровими службами організації. Структура персоналу організації та облік кадрів. Набір і відбір персоналу. Професійна орієнтація і адаптація працівників. Управління розвитком і рухом персоналу організації. Формування і підготовка резерву кадрів. Управління процесом вивільнення персоналу організації. Оцінювання ефективності діяльності служби персоналу організації.

Керівник закладу освіти. Професійна діяльність керівника закладу освіти. Моделювання професійної діяльності керівника закладу освіти. Зміст освіти керівника закладу освіти. Стандарти освіти. Соціальна діяльність керівника закладу освіти: суть, основні поняття. Формування змісту освіти: освітньо-професійна програма підготовки керівника закладу освіти. Структурно-логічна обробка масиву змісту навчання. Технології діагностики якості освіти.

Самоменеджмент. Методологічні підходи до самоменеджменту. Визначення ціннісних орієнтирів особистості. Планування особистої роботи менеджера. Основні види розподілу та кооперації управлінської праці. Ділові комунікації в роботі менеджера. Методи нормування управлінської праці. Особливості часу як ресурсу. Раціоналізація процесу ведення телефонних розмов. Технологія проведення нарад і зборів. Класифікація та основні функції переговорів. Організування діяльності менеджера. Основні принципи і напрямки наукової організації праці менеджера. Формування якостей ефективного менеджера. Розвиток менеджерського потенціалу.

Вибіркові компоненти ОПП **Вільного вибору за спеціальністю**

Освітні технології. Теорія та практика організації навчання (дидактика) і виховання. Теоретичні засади освітніх технологій, історія освітньо-технологічного процесу, технології розвивального навчання, проектного навчання, інтерактивні технології в освіті, технології виховної діяльності та розвитку творчої особистості.

Управління якістю результатів освітнього процесу. Управління закладом освіти. Заклади вищої освіти в системі вищої освіти України; забезпечення якості вищої освіти; ліцензування та акредитація; структура та система управління ЗВО; учасники освітнього процесу; формування та рух контингенту студентів. Організація освітнього процесу у ЗВО; основні засади організації освітнього процесу у ЗВО; форми організації освітнього процесу у ЗВО; форми навчання у ЗВО; контрольні заходи в процесі фахової підготовки.

Управління розвитком закладу освіти. Поняття і сучасні концепції управління розвитком закладу освіти. Принципові особливості системного управління розвитком. Аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів розвитку закладу освіти. Цільова програма – основний засіб системного управління розвитком. Системне планування розвитку закладу освіти. Системне управління розвитком закладу освіти. Ефективне використання усіх видів ресурсів закладу освіти. Прийняття оптимальних рішень щодо розвитку закладу освіти.

Техніка управлінської діяльності. Характеристика понять, морально-етичних основ, індивідуально-стильових особливостей техніки управлінської діяльності керівника, питання формування організаційної культури закладу освіти; особливості техніки управлінського спілкування, управлінських впливів, організації і планування, прийняття рішень, кадрової роботи, мотивації і стимулювання у закладі освіти. Моніторинг якості освіти.

Моніторинг якості освіти. Якість освіти: загальні підходи до вимірювання та управління. Моніторинг і оцінка якості освіти. Технології вимірювання та оцінювання якості освіти. Методологія педагогічних вимірювань: понятійний апарат.

Адміністративний менеджмент. Критерії оцінювання діяльності персоналу, оцінювання та моніторинг стану виконання закладом завдань діяльності, організаційна діяльність, перспективні плани роботи, види і напрями діяльності закладу освіти, стратегія розвитку закладу освіти.

Організація діяльності закладів освіти. Наукові засади управління закладом загальної середньої освіти, органи управління в закладі освіти, організація методичної роботи, вивчення, узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду.

Управління якістю освітнього процесу. Основні підходи до визначення поняття якості освіти; сутність управління якістю освіти як системної методології ефективного менеджменту; основні принципи менеджменту якості та особливості їх застосування в освітніх організаціях; базові моделі і методи управління якістю освіти.

Системний розвиток закладу освіти. Система: сутність, типи та характеристики. Освіта як система. Сучасна система вищої освіти. Педагогічний процес як система. Практичне застосування системного підходу у закладі освіти.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Соціальна робота»
спеціальності 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
за освітньою програмою «СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	25
– заочна	25
Термін навчання:	
– денна освітньо-професійна програма	1 рік і 4 міс.
– заочна	1 рік і 4 міс.
Кредити ЄКТС:	
– освітньо-професійна програма	90
Мова викладання	українська
Кваліфікація випускників	Вчитель-реабітолог, керівник центру (психологічного забезпечення, соціально-трудової реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг), магістр соціальної роботи

Концепція підготовки

Підготовка фахівців зумовлена потребою нашої держави у високопрофесійних соціальних працівниках. Дана потреба загострюється складними соціально-економічними, екологічними умовами сучасності, а також військовими діями на Сході України. Виникає гостра необхідність у підготовці фахівців, які здатні здійснювати соціально-психологічну реабілітацію різних груп населення (у тому числі осіб, які потерпіли від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру) на засадах «екологічної соціальної роботи» та забезпечувати управління реабілітаційними установами / закладами надання соціальних послуг.

Сфери зайнятості випускників

Випускник може працювати на посадах: вища посадова особа громадської організації (у галузі культури, освіти, благодійності, прав людини та ін.); голова (інша вища посадова особа) відділення громадської організації (гуманітарної, спеціалізованої); керівник (начальник) установи соціального захисту населення; директор закладу (установи) надання соціальних послуг; директор реабілітаційної установи (центру) для осіб з інвалідністю; завідувач відділення (соціальні послуги); менеджер (управитель) у соціальній сфері; викладач із соціальної педагогіки; вихователь соціальний по роботі з дітьми-інвалідами; вчитель-реабітолог; педагог соціальний; соціальний працівник; фахівець із соціальної роботи; фахівець з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва; методист з професійної реабілітації; методист навчально-методичної роботи з надання соціальних послуг.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється відповідно до графіку навчального процесу безпосередньо на паспортизованих базах практик, серед яких: реабілітаційні центри; центри соціально-психологічної реабілітації; територіальні центри соціального обслуговування; центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Соціально-психологічна реабілітація учасників збройних конфліктів.
2. Соціально-психологічна реабілітація сімей військовослужбовців.
3. Соціально-психологічна реабілітація внутрішньо-переміщених осіб.
4. Соціальна робота у громадах на засадах «зеленої соціальної роботи»
5. Соціальна реабілітація осіб похилого віку в стаціонарних установах системи соціального захисту населення.
6. Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідністю.
7. Технології соціально-психологічної реабілітації осіб, які потерпіли від надзвичайних ситуацій.
8. Навчально-реабілітаційна робота в дитячих реабілітаційних установах.

**Навчальний план підготовки магістрів
за освітньою програмою «Соціально-психологічна реабілітація»
(освітньо-професійна програма підготовки)**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Ділова іноземна мова	4	Екзамен
ОК 2	Методологія та організація наукових досліджень у соціальній роботі	4	Екзамен
ОК 3	Управління соціальними проектами	4	Екзамен
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Соціально-педагогічна реабілітація	5	Екзамен
ОК 5	Управління реабілітаційними установами та закладами надання соціальних послуг	8	Екзамен
ОК 6	Реабілітаційна психологія	6	Екзамен
ОК 7	Інклюзивна педагогіка	7	Екзамен
ОК 8	Практична підготовка	16	Залік
ОК 9	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	12	Залік
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1	Соціально-психологічна реабілітація сімей	5	Залік
ВК 2	Основи фізичної та медичної реабілітації	5	Залік
ВК 3	Інтернет-маркетинг в соціальній сфері	5	Залік
ВК 4	Рекламно-інформаційні технології в соціальній сфері	5	Залік
ВК 5	Домедична підготовка	5	Залік
ВК 6	Соціальна політика	5	Залік
ВК 7	Організація реабілітаційної роботи з різними соціальними групами	5	Залік
ВК 8	Керівник закладу освіти	5	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибірових компонентів		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			90

Анотації дисциплін навчального плану**ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Ділова іноземна мова. Формування знань та умінь щодо читання фахової та наукової літератури, ведення бесіди в режимі «керівник-підлеглий», «підлеглий-керівник», анотування та реферування текстів.

Методологія та організація наукових досліджень в соціальній роботі. Поняття методології наукових досліджень. Пріоритетні напрями досліджень у соціальній роботі. Підготовка магістерської роботи. Планування наукового дослідження. Теоретичні методи наукового дослідження. Емпіричні методи наукового дослідження. Метод експерименту. Застосування методів математичної статистики у науковому дослідженні. Обґрунтування дослідження та його результатів.

Управління соціальними проектами. Здобувачі вищої освіти вивчають категоріальний апарат дисципліни, досліджують середовище та зацікавлених сторін проекту, визначають джерела та можливості фінансування проектів, методи оцінки ефективності проекту (специфіку оцінки соціальних проектів), знаходять грантові програми та самостійно готують соціальний проект, який вже є готовим продуктом, що спрямований на вирішення соціально значущої задачі.

**ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ
Обов'язкові компоненти ОПП**

Соціально-педагогічна реабілітація. Сутність поняття «соціальна реабілітація». Соціально-педагогічні заходи, форми, методи, технології, що сприяють відновленню втрачених людиною (людиною) соціальних зв'язків і функцій, заповнення середовища життєзабезпечення, посилення турботи про нього. Зелена соціальна робота.

Управління реабілітаційними установами та закладами надання соціальних послуг. Реабілітаційні установи як елементи соціального простору. Структура та особливості управління реабілітаційними установами. Психологічні аспекти управління реабілітаційною установою. Процес прийняття управлінських рішень як частина менеджменту і частина науки управління. Світовий ринок реабілітаційної індустрії як стимулюючий фактор вдосконалення системи управління реабілітаційними установами. Особистість керівника реабілітаційної установи. Логістична система управління реабілітаційною установою. Управління якістю послуг у реабілітаційній установі. Маркетингове середовище реабілітаційної установи. Ціна та ціноутворення на реабілітаційні послуги. Розподіл і просування реабілітаційних послуг. Внутрішній маркетинг реабілітаційної установи. Мотивація в управлінні персоналом. Міжособистісні комунікації в управлінні реабілітаційною установою.

Реабілітаційна психологія. Загальне поняття реабілітації, її сутність і види. Основні компоненти реабілітації. Предмет, завдання реабілітаційної психології та фази реабілітаційного процесу. Основні принципи виконання програми реабілітації та етапи визначення реабілітаційної програми.

Інклюзивна педагогіка. Передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з науково-методичними основами інклюзивної освіти та особливостями організації інклюзивного навчання дітей.

**Вибіркові компоненти ОПП
Вільного вибору за спеціальністю**

Соціально-психологічна реабілітація сімей. Формування відповідального батьківства, відновлення батьківського потенціалу, формування навичок

самостійного проживання, підготовка сім'ї до повернення дитини з інтернатного закладу, інтеграція сім'ї у соціум.

Основи фізичної та медичної реабілітації. Засоби фізичної реабілітації, їх класифікація, показання та протипоказання до застосування; механізм позитивного впливу фізичних навантажень; методи вивчення і оцінки функціональних можливостей особи, правила і методи дозування навантаження; процес формування рухових навичок; форми проведення процедури лікувальної фізкультури, режими рухової активності; правила підготовки і проведення процедури лікувальної фізкультури та вивчення і оцінки реакції на фізичне навантаження; організація лікувальної фізкультури; різні види терапії в реабілітаційних закладах.

Інтернет-маркетинг в соціальній сфері. Соціальний медіа маркетинг (маркетинг соціальних мереж (SMM)) як особливий інструмент Інтернет-маркетингу. Просування продукту, послуг, компанії, бренда тощо за рахунок використання соціальних медіа. Створення та оновлення контенту відвідувачами. Механізми вірусного маркетингу, збільшення кількості інформації, висвітленої на сайті, підвищення рейтингу в пошукових системах.

Рекламно-інформаційні технології в соціальній сфері. Специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у соціальній сфері, стратегії і технології взаємодії соціального працівника з засобами масової інформації, специфіка рекламної діяльності соціальних працівників та установ

Домедична підготовка. Правила поведінки на місці надзвичайної ситуації. Техніка проведення огляду постраждалих. Сучасні вимоги до проведення екстренної евакуації потерпілих. Надання домедичної допомоги в разі гострої недостатності. Серцево-легенева реанімація. Домедична допомога в разі травм. Надання домедичної допомоги при шоківих станах.

Організація реабілітаційної роботи з різними соціальними групами. Організація реабілітаційної роботи із: людьми з залежностями; особами, які постраждали від торгівлі людьми; дівчатами (14-18 р.) та жінками, які пережили насильство; дітьми та їх батькам; із дітьми з девіантною поведінкою; із дітьми з інвалідністю; із безробітною молоддю; із дітьми та молоддю, що зазнали булінгу; із біженцями та внутрішньо переміщеними особами; ветеранами війни та їх сім'ями. Соціальний захист людей, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС.

Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмивних ситуацій. Подолання наслідків психотравми: невідкладна психологічна допомога. Психологічна допомога під час горювання. Принципи ненасильницького спілкування та вирішення конфліктів.

Керівник закладу. Управління закладом. Відповідальність керівника за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладу чи установи.

**Підготовка магістрів
із галузі знань «Міжнародні відносини»
спеціальності 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
за освітньою програмою «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»**

Форма навчання:	Ліцензований обсяг, осіб:
– денна ОПП	40
– заочна ОПП	30
Термін навчання:	
– денна ОПП	1 рік і 4 міс.
– заочна ОПП	1 рік і 4 міс.
Кредити ЄКТС:	90
Мова викладання	українська, англійська
Кваліфікація випускників	магістр міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Концепція підготовки

Підготовка спеціаліста в галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій є відповіддю на запит державних та бізнесових структур, а отже і суспільства в цілому на висококваліфікованих фахівців в контексті налагодження, розвитку та виведення на новий рівень партнерських зв'язків і комунікацій поміж різними за своєю структурою і функціональними навантаженнями суб'єктами міжнародних відносин та права. Передбачене навчальною програмою опанування низкою систематизованих професійних та оперативних знань і навиків дозволить спеціалістам в галузі міжнародних відносин добре орієнтуватися в соціально-політичних, господарсько-економічних та культурних явищах і подіях, притаманних різним рівням і масштабам зносин та взаємодії між суб'єктами міжнародних відносин, якісно виконувати покладені на них як на фахівців обов'язки.

Сфери зайнятості випускників

Фахівець в галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій може бути залученим до роботи в посольствах, консульствах, торгових представництвах; представництвах інших держав і міжнародних організацій на теренах України; спільних україно-іноземних акціонерних, державних та приватних, підприємствах; громадських організаціях, які мають тісні контакти із зарубіжжям; структурних підрозділах Офісу Президента України; структурах Верховної Ради України; структурних підрозділах Кабінету Міністрів України; Міністерстві закордонних справ України; інших відомствах, де є структурні підрозділи з міжнародних зв'язків; вітчизняних та зарубіжних науково-дослідних інститутах і лабораторіях.

Практичне навчання

Практичне навчання здійснюється згідно графіку навчального процесу безпосередньо на базах практик, серед яких: торгпредставництва та інші представницькі організації України закордоном; представництва інших держав і міжнародних організацій на теренах України; спільні україно-іноземні акціонерні, державні та приватні підприємства; громадські організації, які мають тісні контакти із зарубіжжям; структурні підрозділи Кабінету Міністрів України; інші відомства, де є

структурні підрозділи закордонних зв'язків; вітчизняні та зарубіжні науково-дослідні інститути і лабораторії.

Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт

1. Азійсько-Тихоокеанський регіон: інтеграція і суперництво в нових геополітичних умовах.
2. «Неурядові актори» дипломатії та їх роль у міжнародних відносинах.
3. Палестино-ізраїльський конфлікт в контексті еволюції системи безпеки Близького та Середнього Сходу.
4. Концепція "руського миру" як елемент зовнішньополітичної експансії РФ щодо країн колишнього СРСР.
5. Російсько-українська війна як загроза продовольчої безпеки світу.
7. Вісь Лондон-Варшава-Київ – основа нової геополітичної реальності у Східній Європі
8. Участь українського контингенту в миротворчих місіях ООН на Африканському континенті.
9. Трансформація зовнішньої політики ЄС внаслідок військової агресії рф проти України.
10. Продовольча безпека як фактор порядку денного у сфері світової політики.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньою програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітньо-професійна програма підготовки)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Міжнародні системи та глобальний розвиток	4	Екзамен
ОК 2	Практикум перекладу	15	Залік, екзамен
ОК 3	Аграрна політика розвинутих країн світу	4	Екзамен
Всього		23	
Вибіркові компоненти ОПП			
Вільного вибору за уподобаннями студентів із переліку дисциплін			
ВКУ 1	Вибір з каталогу 1	4	залік
ВКУ 2	Вибір з каталогу 2	4	залік
Всього		8	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 4	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен
ОК 5	Україна в системі сучасної аграрної світової політики	4	екзамен
ОК 6	Багатостороння дипломатія і механізми регулювання міжнародних відносин	4	екзамен
ОК 7	Міжнародне співробітництво в аграрній сфері	4	екзамен
ОК 8	Міжнародні організації та глобальні проблеми сучасності	4	екзамен
ОК 9	Аграрна дипломатія	4	екзамен
ОК 10	Україна в сучасному геополітичному просторі	4	екзамен
ОК 11	Мова дипломатичних документів	4	екзамен
ОК 12	Виробнича практика	4	екзамен
ОК 13	Підготовка і захист магістерської кваліфікаційної роботи	7	екзамен
Всього		43	
Вибіркові компоненти ОПП			

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Вільного вибору за спеціальністю			
ВК 1.1	Зовнішньополітичні комунікативні технології	4	екзамен
ВК 1.2	Глобальна та національна безпека		
ВК 1.3	Міжнародна екологічна безпека		
ВК 1.4	«М'яка сила» як механізм впливу на сучасний світ		
ВК 2.1	Економіка зарубіжних країн	4	екзамен
ВК 2.2	Світове сільське господарство		
ВК 2.3	Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах		
ВК 2.4	Регіональна безпека країн Південно-Східної Азії		
ВК 3.1	Регіональна політика ЄС	4	екзамен
ВК 3.2	Міжнародне торговельне право		
ВК 3.3	Інформаційні операції в міжнародних відносинах		
ВК 3.4	Аналіз криз та прийняття зовнішньополітичних рішень		
ВК 4.1	Політологія міжнародних відносин	4	екзамен
ВК 4.2	Публічна та культурна дипломатія		
ВК 4.3	Культурно-релігійний чинник в міжнародних відносинах		
ВК 4.4	Міжнародні конфлікти, світовий тероризм та гібридні війни		
Всього		16	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Загальний обсяг вибіркового компонентів		24	
Разом за ОПП		90	

Анотації дисциплін навчального плану

ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Міжнародні системи та глобальний розвиток. Досліджується формування та розвиток систем міжнародних відносин, їх особливості, основні тенденції і етапи еволюції. Висвітлюються глобальні та регіональні аспекти міжнародних відносин і світової політики. Розкриваються особливості діяльності української дипломатії на міжнародній арені.

Практикум перекладу. Загальні, лексико-фразеологічні та морфологосинтаксичні аспекти, а також головні завдання перекладознавства; правила перекладу як виду комунікативної діяльності, принципи досягнення адекватності перекладу на рівні еквівалентності.

Аграрна політика розвинутих країн світу. Розглядаються основні напрями та шляхи міжнародного поділу праці у сільськогосподарській сфері у глобальному та регіональному вимірах, а також загальні засади, природа та механізм державної політики в аграрній сфері на прикладі кращих практик провідних країн світу.

ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ Обов'язкові компоненти ОПП

Методологія та організація наукових досліджень. Розглядаються теоретико-практичні питання сучасних досліджень сфери міжнародних відносин, методологія написання статей, рефератів, інформаційних оглядів тощо, проблемні аспекти підготовки до виконання магістерської роботи із врахуванням останніх вимог до такої наукової складової підготовки магістрів-міжнародників.

Україна в системі сучасної аграрної світової політики. Розглядаються актуальні питання місця і ролі України у сучасному світі, зовнішньополітичний курс держави у міжнародних відносинах, спрямований на її участь у вирішенні глобальних проблем сучасності, зокрема продовольчої кризи.

Багатостороння дипломатія і механізми регулювання міжнародних відносин. Розглядаються основні принципи, механізми й напрями реалізації багатосторонньої дипломатії, зокрема у сфері регулювання сучасних міжнародних відносин за умов глобалізації.

Міжнародне співробітництво в сільськогосподарській галузі. Висвітлено проблеми міжнародного співробітництва у галузі сільського господарства, зокрема співпраці щодо вирішення найактуальніших проблем його розвитку, впровадження новітніх технологій, покращення екології ведення сільського господарства тощо.

Міжнародні організації та глобальні проблеми сучасності. Розглядається як глобалізація та взаємопов'язаність світу призвели до зростання ролі дипломатії міжнародних організацій, яка здійснюється на високому та найвищому рівнях і дозволила протягом другої половини ХХ ст. та початку ХХІ ст. ухвалювати кардинальні рішення з найгостріших міжнародних проблем і цим самим різко змінювати міжнародну ситуацію.

Аграрна дипломатія. Аналізуються основні особливості, напрями здійснення та ефективність реалізації державного інтересу на міжнародній арені у сфері сільськогосподарського виробництва із застосуванням класичних та специфічних підходів дипломатичної діяльності країн.

Україна в сучасному геополітичному просторі. Описується роль України в сучасних міжнародних відносинах та світовій політиці, взаємозв'язок і взаємовпливи української дипломатії та геополітики. Розглядаються різноманітні аспекти міжнародних відносин, геополітики та геостратегії крізь призму українських національних інтересів.

Мова дипломатичних документів. Зміст ОК має на меті підготувати майбутніх міжнародників до вербального спілкування в їх дипломатичній практиці, правилами написання дипломатичних та інших офіційних документів.

Виробнича практика. Зміст ОК присвячений розгляду актуальних питань підготовки до написання та захисту магістерських наукових робіт.

Вибіркові компоненти ОПП Вільного вибору за спеціальністю

Зовнішньополітичні комунікативні технології. Знайомить студентів з особливостями зовнішньополітичної комунікації, її традиційними та сучасними інструментами, напрямками і проблемами реалізації у сучасному міжнародному середовищі.

Глобальна та національна безпека. Висвітлюються глобальні та регіональні виміри вирішення проблеми забезпечення світової безпеки, діяльність української дипломатії по долученню до світової політики у галузі безпеки у сучасному глобалізованому світі.

Економіка зарубіжних країн. Розглядаються найважливіші аспекти економіки зарубіжних країн в їх цілісній взаємодії, що формує світову економіку. Основна увага приділяється характеристиці економічного потенціалу країн та регіонів, економічній політиці урядів, чинникам, що впливають на динаміку розвитку економіки та її структуру. Також вивчаються етнокультурні особливості суспільств, що впливають на ділову поведінку представників бізнесу.

Світове сільське господарство. Розглядаються стан, структура, проблеми розвитку сільського господарства як однієї із глобальних світових проблем сучасності на тлі теперішніх можливостей науки і промисловості щодо забезпечення людства сільськогосподарською продукцією.

Політологія міжнародних відносин. Розглядаються парадигмально-концептуальні та праксеологічні аспекти міжнародних відносин і світової політики в контексті еволюційного розвитку вітчизняної та зарубіжної політології.

Регіональна політика ЄС. Вивчаються характерні риси Європейського Союзу як унікального інтеграційного об'єднання у глобальній і регіональній системі міжнародних відносин через засвоєння історичних особливостей та інституційних засад функціонування ЄС, процесу розширення членства ЄС у Центрально-Східній Європі, внутрішніх змін, пов'язаних з європеїзацією, регіональної політики організації.

Міжнародне торговельне право. Розглядаються особливості функціонування світових торговельних відносин, властивості торговельної інституційної системи, а також питання реалізації правових режимів світової торгівлі.

Публічна та культурна дипломатія. Розглядаються особливості функціонування публічної та культурної дипломатії в системі наявних і перспективних зовнішньо-дипломатичних зв'язків України, формування іміджу держави та її інституцій на міжнародному рівні, а також культурно-дипломатичні проблеми перед якими постає держава.

Інформаційні операції в міжнародних відносинах. Мета дисципліни – оволодіння знаннями, формування вмінь і навичок з концептуально теоретичних та практичних основ проведення інформаційних операцій у галузі міжнародних відносин.

Культурно-релігійний фактор у міжнародних відносинах. Мета навчальної дисципліни – аналіз духовно-релігійного, культурно-цивілізаційного та етнопсихологічного чинників з погляду їхнього впливу на зовнішню політику тієї чи іншої країни (чи групи країн) та міжнародні й міждержавні відносини в регіональному і глобальному вимірах.

Стратегічні комунікації у міжнародних відносинах. Мета курсу – засвоєння системних знань із міжнародних стратегічних комунікацій, осмислення закономірностей їх здійснення як засобу забезпечення реалізації національних інтересів.

Міжнародна екологічна безпека. Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з питань міжнародної екологічної безпеки та охорони довкілля (дослідження екологічних процесів та екологічне управління суспільними виробничими та невиробничими процесами життєдіяльності людини) для застосування у професійній діяльності.

«М'яка сила» як механізм впливу на сучасний світ. Сучасний світ став більш гнучкий та вимагає нових підходів до процесу досягнення власних цілей. Тому відкрите протистояння може вже не бути настільки ефективним, як основні технології «м'якої сили», що надають змогу побудувати позитивний імідж держави та отримати необхідні преференції чи потенційні можливості. Також важливим є вміння протидіяти деструктивному ефекту жорстких політичних технологій, що спрямовані на погіршення репутації або загрожують національній безпеці України. Знання особливостей використання соціо-гуманітарних ресурсів у просуванні бренду, досягненні своєї мети, налагодженні діалогу культур надасть змогу ефективно впроваджувати політику "м'якої сили".

Регіональна безпека країн Південно-Східної Азії. Актуальність вивчення регіональної безпеки Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) визначається зростанням значущості цього субрегіону в сучасній світовій політиці. Центральним в цьому курсі є вивчення викликів регіональної безпеки в країнах Південно-Східної Азії (ПСА), минулих і поточних, що дозволить учасникам аналізувати параметри регіональної безпеки в цілісному (місцевому, регіональному і глобальному) підході. Регіональна спрямованість цього курсу визнає, що занадто часто локальні і національні конфлікти являють серйозну загрозу для сусідніх держав, а в багатьох випадках і для всього регіону. Основною метою курсу є дослідження регіональних

процесів стабільності і безпеки АСЕАН, а також міжнародної/регіональної політики її основних акторів.

Аналіз криз та прийняття зовнішньополітичних рішень. Метою курсу є формування уявлень про сутність, місце, основні види та стадії розвитку кризових явищ, розкриття методичних підходів до аналізу кризових явищ у сфері зовнішньої політики, основні положення теорії та особливості прийняття зовнішньополітичних рішень, засади, моделі та методи прийняття зовнішньополітичних рішень в кризових ситуаціях.

Міжнародні конфлікти, світовий тероризм та гібридні війни. Метою курсу є формування уявлень про специфіку збройних конфліктів, розуміння відмінності війни та збройного конфлікту; вивчення класичних та сучасних теорій збройної боротьби; усвідомлення впливу інформаційно-комунікативних технологій на сучасні збройні конфлікти.

Крім того студенти повинні засвоїти основні положення міжнародного гуманітарного права в сучасних збройних конфліктах; знати форми врегулювання конфліктів в сучасному світі; розуміти загрози тероризму та знати способи запобігання та боротьби з цим явищем.